Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Programmaverantwoording 2020 8
2.1 Programma 1. Openbaar bestuur 9
2.2 Programma 2. Bereikbaarheid 24
2.3 Programma 3. Water 42
2.4 Programma 4. Milieu 51
2.5 Programma 5. Ruimte 63
2.6 Programma 6. Groen 80
2.7 Programma 7. Cultuur en Erfgoed 95
2.8 Programma 8. Financiën en Bedrijfsvoering 105

3. Paragrafen 111
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 112
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 124
3.3 Financiering 129
3.4 Bedrijfsvoering 132
3.5 Verbonden partijen 139
3.6 Gondbeleid 155
3.7 Provinciale heffingen 158

4 Jaarrekening 165
4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting 166
4.2 Balans en toelichting 201
4.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld 272
4.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58) 274

5. Bijlagen 282

Jaarverslag

1. Inleiding

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken over 2020 waarin het college van Gedeputeerde Staten verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de inkomsten en uitgaven in 2020. Na de verkiezingen in 2019 was 2020 het eerste volledige jaar van dit college van Gedeputeerde Staten. Ongetwijfeld is de uitbraak van de corona-epidemie de meest ingrijpende gebeurtenis van het afgelopen jaar. De gevolgen van deze crisis zijn ongekend. Meer dan 20.000 Nederlanders zijn overleden en ruim 1,2 miljoen mensen zijn besmet geraakt. Om de uitbraak onder controle te krijgen, heeft de Rijksoverheid ingrijpende maatregelen moeten nemen die grote economische, maatschappelijke en sociale gevolgen hebben.

Kort na het uitbreken van de coronacrisis hebben Provinciale Staten twee belangrijke initiatieven genomen om noodhulp te kunnen geven en herstel te stimuleren (motie 41 en motie 42). De provincie heeft in 2020 ondersteuning geboden aan culturele instellingen. Daarnaast is in 2020 gewerkt aan het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds. Een uitgebreidere beschrijving van de impact die de COVID-19 pandemie op de provincie heeft gehad in 2020 is te vinden in de paragraaf hieronder.

De ambities van het provinciaal bestuur zoals verwoord in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! zijn ongewijzigd. Wij maakten ons als provincie in 2020 sterk voor een duurzaam, bereikbaar, leefbaar en innovatief Noord-Holland. In de programmaverantwoording zijn de concrete resultaten die in 2020 zijn behaald terug te vinden.

In navolging van motie 174 over helder taalgebruik is van deze jaarstukken een animatievideo gepubliceerd volgens de richtlijnen voor taalniveau B1. Deze animatie video is, net als de meer toegankelijke webversie van deze jaarstukken te benaderen via de provinciale website op de pagina 'financiën'.

Impact COVID-19 pandemie op de provincie

Door de anti-coronamaatregelen in maart 2020 heeft de provincie snel moeten omschakelen naar een andere manier van werken. Dat was anders voor iedereen: de medewerkers, leden van GS en PS en net zoals als voor alle inwoners van Noord-Holland. Digitaal werken en thuiswerken zijn daar de zichtbaarste uitingen van. De effecten van de maatregelen om corona tegen te gaan slaan terug op de op de provincie als geheel maar ook op organisatie zelf. Op hoofdlijnen heeft de provincie op het gebied van de eigen bedrijfsvoering soms extra kosten of andersoortige kosten gemaakt (denk aan ICT hulpmiddelen) of zijn kosten min of meer gelijk gebleven (zoals energiekosten) of zijn de kosten lager geworden vanwege teruggevallen reiskosten.

Alle subsidieprocessen zijn volgens planning doorlopen, maar de uitvoering van gesubsidieerde projecten is deels vertraagd. Hierbij is coulant omgegaan met de gemaakte afspraken, zodat projecten in een andere vorm of op een latere termijn alsnog worden uitgevoerd. In zijn algemeenheid zien we geen daling in het aantal aanvragen. Er worden in het kader van het Noodfonds en het Economisch herstel en duurzaamheidsfonds extra subsidies verstrekt. Binnen de grenzen van rechtmatig handelen zijn facturen zo snel mogelijk betaald en beschikkingen afgegeven. Binnen de verschillende portefeuilles (infra, bouwen, economie, cultuur) zijn extra bestuurlijke overleggen gehouden om de effecten te monitoren en zo nodig aan te kaarten bij het rijk. De commissaris van de Koning heeft zijn netwerkoverleggen specifiek toegespitst op de ontstane situatie en bedrijfsleven en maatschappelijke partners bij elkaar gebracht. Via de website is de coronamonitor en impactanalyse met regelmaat gepubliceerd. Provinciale Staten hebben twee moties aangenomen voor concrete noodsteun en een economisch herstel- en

duurzaamheidsfonds (moties 41 en 42) waardoor het college van GS daadwerkelijk getroffen partijen financieel kon bijstaan. Door de uitvoering van motie 41 zijn via subsidies aan gemeenten culturele instellingen concreet gesteund (zie programma 7). Voor motie 42 is de eerste tranche uitgewerkt die in 2021 leidt tot specifieke uitgaven op de doelen van de motie waaronder verduurzaming van de gebouwde omgeving en de maatschappelijke sector. Voor dat laatste is cofinanciering van het rijk ontvangen.

Bovendien hebben Provinciale Staten motie 25 aangenomen voor het versnellen van infrastructurele werken ter bestrijding van de economische gevolgen voor de infrasector. In reactie hierop heeft het college van GS werkzaamheden geïdentificeerd die naar voren gehaald worden met een totale waarde van € 20 miljoen. Het gebruik van het openbaar vervoer is door corona drastisch afgenomen. Met gezamenlijke inspanningen van de provincie en vervoerbedrijven is het gelukt om het aanbod van openbaar vervoer in de hele provincie op peil te houden.

Voor specifieke beschrijvingen van wat er is gedaan wordt verwezen naar de inhoudelijke begrotingshoofdstukken.

Leeswijzer

In deze leeswijzer geven wij u een overzicht van de opbouw van de jaarstukken en lichten we een aantal algemene onderdelen toe. Het ‘Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)’ schrijft voor welke onderdelen verplicht moeten zijn opgenomen in de jaarstukken van een provincie. Onze jaarstukken voldoen aan die voorschriften.

De jaarstukken 2020 van de provincie Noord-Holland zijn als volgt opgebouwd:

- Inleiding en leeswijzer
- Jaarverslag
    - Programmaverantwoording
    - Paragrafen
- Jaarrekening
    - Overzicht van baten en lasten en toelichting
    - Balans en toelichting
    - Sisa-verantwoording
- Bijlagen

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat naast deze inleiding en samenvatting uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De programma's en paragrafen sluiten verplicht aan op de indeling bij de programmabegroting 2020.

De jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de balans. In de jaarrekening worden aan de hand van het overzicht van baten en lasten de verschillen ten opzichte van de actuele begroting gespecificeerd. De balans geeft de (ontwikkelingen in de) financiële positie van de provincie weer.

In één oogopslag

Programma

	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	561.585	554.512	507.322	47.190
Baten	-483.413	-472.507	-478.461	5.954
Saldo van baten en lasten	**78.172**	**82.005**	**28.861**	**53.144**
Stortingen reserves	273.800	391.892	372.390	19.503
Onttrekking reserves	-351.972	-468.829	-412.452	-56.378
Resultaat	**0**	**5.067**	**-11.201**	**16.269**

Analyse van het resultaat

Resultaat
Het rekeningresultaat 2020 bedraagt € 11,2 miljoen voordelig. Het begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 5,1 miljoen nadelig. Dit betekent dat het resultaat € 16,3 miljoen voordeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging.

Uitgaven (lasten)
De provincie heeft in 2020 € 507,3 miljoen uitgegeven ten behoeve van de beleidsterreinen Openbaar bestuur, Bereikbaarheid, Water, Milieu, Ruimte, Groen en Cultuur en Erfgoed en Bedrijfsvoering. De uitgaven zijn € 47,1 miljoen lager dan begroot. Het grootste verschil in de uitgaven ten opzichte van de begroting zit in de programma's Bereikbaarheid, Ruimte en Groen. Binnen het programma Bereikbaarheid zijn de voornaamste oorzaken voor de lagere uitgaven een lagere besteding op de LED verlichting doordat een bedrag onterecht stond begroot. Daarnaast is minder groot onderhoud gepleegd aan wegen, minder gladheidsbestrijding door de zachte winter en is een aantal grote projecten verschoven naar 2021.

Binnen programma Ruimte is een bedrag vrijgevallen voor Europese Projecten Landbouw voor een garantieregeling. Deze was ten onrecht opgenomen. Daarnaast is minder onroerend goed verkocht in 2020, waardoor de verkoopkosten lager zijn. Ten slotte is een subsidie aan de Gemeente Haarlem voor het Koepelterrein niet meer in 2020 verleend omdat de aanvraag aangescherpt moest worden.

Binnen programma Groen is een aantal projecten vertraagd door langere voorbereidingstijd of wijziging in bestuurlijke afspraken. Daarnaast is aantal subsidies lager verleend dan begroot. Ten slotte zijn de uitgaven voor het Faunafonds lager dan begroot.

Inkomsten (baten)
De provincie heeft in 2020 € 478,5 miljoen aan inkomsten(baten) ontvangen. De grootste bronnen van inkomsten voor de provincie zijn:

- Lokale heffingen, provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting): € 223,7 miljoen;
- Algemene uitkering vanuit het Rijk, Provinciefonds: € 204,0 miljoen;
- Ontvangen dividend: € 13,4 miljoen.

Reservemutaties
Vanuit de reserves is in 2020 € 289,6 miljoen onttrokken ten behoeve van uitgaven in 2020. Er is in 2020 € 355,4 miljoen gestort in de reserves ten behoeve van uitgaven in toekomstige jaren. Het resterende deel van de totale storting van € 372,4 miljoen en de totale onttrekkingen van € 412,5 miljoen zoals weergegeven in de tabel "in 1 oogopslag" bestaat uit een vrijval van reserves van € 105,9 miljoen en € 17,0 miljoen overheveling tussen verschillende reserves in het kader van de herschikking van de bestemmingsreserves in 2020.

Zie voor een volledige toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting het overzicht baten en lasten (5.1) en de toelichting hierop.

2. Programmaverantwoording 2020

2.1 Programma 1. Openbaar bestuur

Doelenboom

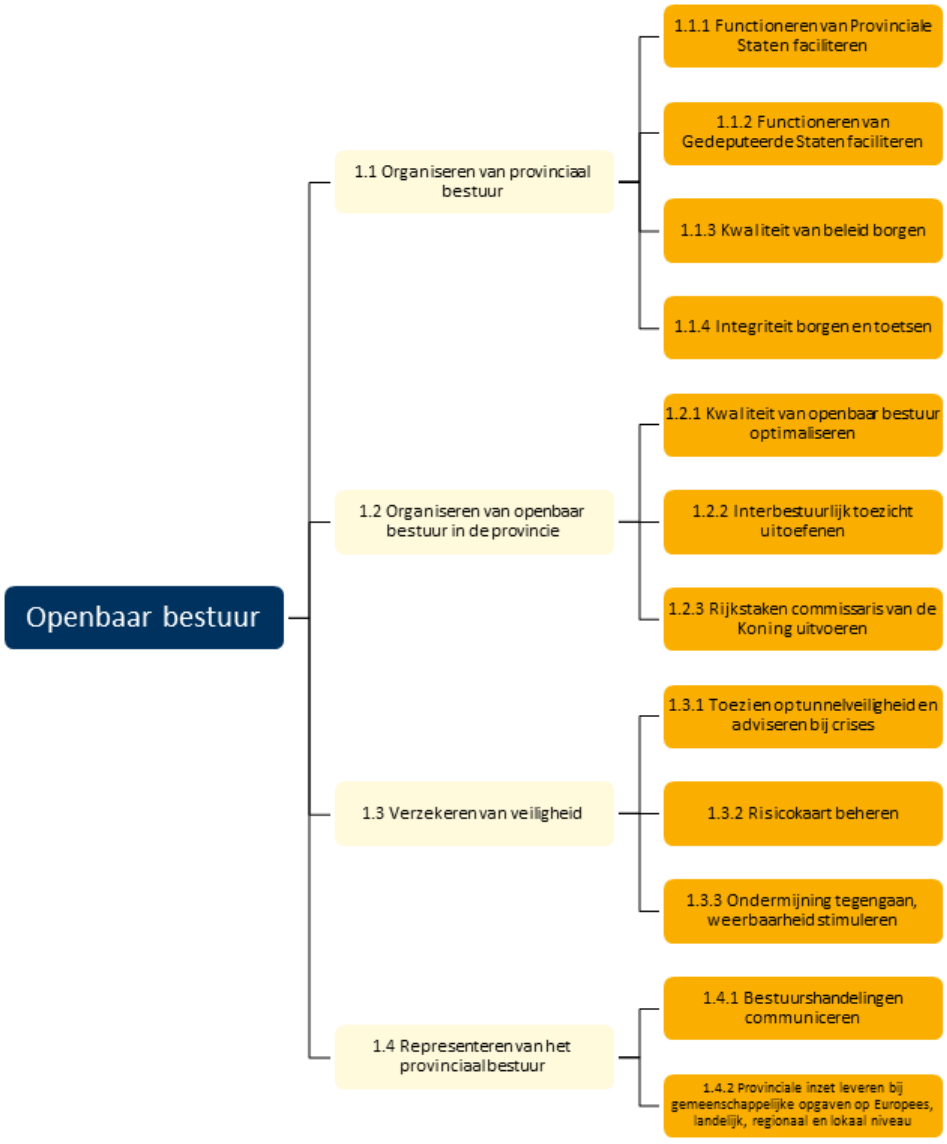

Maatschappelijk doel

Inwoners van Noord-Holland moeten kunnen rekenen op een goed functionerend bestuur. Wij zetten daar op in door de financiële handel en wandel van gemeenten strak te volgen, regelmatig te overleggen met gemeentebesturen, duidelijk te communiceren over wat we zelf doen en lobbyen voor Noord-Hollandse belangen in Europa en Den Haag.

Wettelijk beleidskader

- Gemeentewet
- Provinciewet
- Wet revitalisering generiek toezicht
- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Intrekkingswet WGR+
- Wet algemene regels herindeling
- Beleidskader gemeentelijke herindeling, BZK, 2018
- Ambtsinstructie commissaris van de Koning

- Wet veiligheidsregio's
- Wet Bibob
- Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Warvw)
- Regeling provinciale risicokaart
- Registratiebesluit externe veiligheid
- Wet milieubeheer
- Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)
- Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming

Provinciaal beleidskader

- Provinciaal beleidskader 'Bestuurskrachtige regio's in Noord-Holland', 2013
- Ruimtelijke-economische Actie-Agenda-2016-2020 (MRA)
- Europastrategie Noord-Holland 2017-2021
- IBT-beleid 2018-2021, inclusief Uitvoeringsplan 2019-2020
- Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland
- Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)
- Beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing
- Gedragscode integriteit voor Statenleden, duo-commissieleden, gedeputeerden en de commisaris van de Koning van de provincie NH 2012
- Beleidsregel Wet Bibob Noord-Holland 2019
- Instellingsbesluit Eenheid Screening en Bewakingsaanpak 2019
- Protocol bedreiging Statenleden en (duo)-commissieleden
- Protocol bedreiging bestuurders
- Agenda weerbaar Noord-Holland
- Ontwerp Evaluatiekader Subsidies 2018

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1				Openbaar bestuur
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil *
Lasten	23.467	23.444	20.365	3.079
Baten	-119	-105	-77	-28
Saldo van baten en lasten	23.348	23.339	20.288	3.051
Stortingen reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-183	-1.192	-1.153	-39
Resultaat	**23.165**	**22.147**	**19.135**	**3.012**

*een positief verschil is voordelig

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
1.1.1	Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
1.4.2	Interprovinciaal Overleg	Belangenbehartiging provincies

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.1.1 Organiseren van provinciaal bestuur

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.1.1.1 Functioneren van Provinciale Staten faciliteren

Toelichting

Reguliere werkzaamheden ter facilitering van de leden van Provinciale Staten betreffen onder andere: het voorbereiden en afhandelen van Statenvergaderingen en commissievergaderingen, het organiseren van de Willem Arondéuslezing en het verwerken van binnengekomen schriftelijke vragen.

In 2020 zijn Provinciale Staten door de uitbraak van de pandemie COVID-19 meerdere malen van vergaderstructuur veranderd. Eerst van fysiek in de Statenzaal naar een 1,5 meter opstelling in Hotel Zuiderduin in Egmond, daarna naar een volledig digitale vergaderopstelling waarbij de meeste Statenleden en duo-commisieleden vanuit huis aan de Staten- en commissievergaderingen hebben deelgenomen. Indien Statenleden en duo-commissieleden niet vanuit huis deel konden nemen aan een vergadering was er de mogelijkheid om vanuit het kantoor op de Dreef deel te nemen.

Veel van de werkzaamheden welke door de Statengriffie worden ondersteund zijn digitaal uitgevoerd, zoals installatie van nieuwe Statenleden en duo-commissieleden, het uitvoeren van online technische briefings en het peilen van de stemmingen tijdens een Provinciale Statenvergadering.

De werkgroep Jeugd- en jongerenparticipatie is gestart met een pilot Anno X, een nieuwe vorm van jongerenparticipatie die coronaproof kon worden uitgevoerd. Anno X is een mediaprogramma voor en door jongeren, waarbij studenten van de Hogeschool InHolland onder begeleiding van professionals een semester lang zelf videorapportages maken voor social media en televisie, over de manier waarop jongeren aankijken tegen provinciale vraagstukken en het debat bij Provinciale Staten. Op 13 november vond een online gesprek plaats tussen scholieren en Statenleden nadat de scholieren zich hadden verdiept in onderwerpen zoals mobiliteit, economie en ruimte voor energieopwekking of woningbouw. Het online gesprek was een alternatief voor de jaarlijkse Provinciestrijd/NJR-dag, waarbij een aantal klassen van middelbare scholen naar het provinciehuis komt om daar aan de slag te gaan met provinciale vraagstukken en de ideeën erover te presenteren aan Statenleden.

De Ribbius Peletierpenning is uitgereikt door de werkgroep 100 jaar vrouwenkiesrecht en is op de drempel van de coronamaatregelen in goede orde verlopen. Mevrouw Van der Weit heeft de penning ontvangen voor haar inspanningen om vrouwen te introduceren in de lokale politiek.

De organisatie van de 15e Willem Arondéuslezing is uitgesteld naar het najaar van 2020 en heeft plaatsgevonden op 9 september. De lezing werd uitgesproken door de schrijver en historicus Ewoud Kieft. Slechts 200 bezoekers mochten de lezing vanwege de coronarichtlijnen in de kerk bijwonen. Toch konden anderen de lezing ook volgen omdat NH-media deze live uitzond op televisie. De Willem Arondéuslezing kan online worden teruggekeken.

In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' is gesproken over het verbeteren van de samenwerking van Provinciale Staten met het college en het toegankelijker maken van het besluitvormingsproces. Vanuit het Presidium van 14 oktober 2019 is hiervoor de werkgroep Samenwerking PS & GS ingesteld.
Door de werkgroep is een enquête gehouden onder een selectie van huidige en oud-Statenleden over hoe de samenwerking tussen GS en PS wordt ervaren en wat verbeterpunten kunnen zijn. De uitkomsten hiervan zijn besproken in de werkgroep. De agenda voor bestuurlijke vernieuwing en burgerparticipatie is besproken in de commissie Economie, Financiën en Bestuur in januari 2021.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen 2018 (BBV indicator)	Percentage		54%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland Opkomstpercentage Nederland: 55%
Opkomst bij Tweede Kamerverkiezingen 2021 (BBV indicator)	Percentage		79%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland. Opkomstpercentage Nederland: 79%
Opkomst bij Provinciale Statenverkiezingen 2019 (BBV indicator)	Percentage		56%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland Opkomstpercentage Nederland: 56%
Organiseren en afhandelen van vergaderingen voor Provinciale Staten	Aantal	12	11	
Afhandelen binnengekomen schriftelijke vragen van Provinciale Staten	Aantal	150	127	
Rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer	Aantal	3	1	

2.1.1.2 Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren

Toelichting

Hier worden de kosten van het faciliteren van Gedeputeerde Staten verantwoord. Het betreft onder meer secretariële en administratieve ondersteuning, het vervoer van de GS-leden en het organiseren en uitvoeren van representatieve bijeenkomsten.

2.1.1.3 Kwaliteit van beleid borgen

Toelichting

Onderzoeken, evaluaties en monitoring vinden plaats om inzicht te krijgen in de effectiviteit van het gevoerde beleid, om te leren, om beleid tussentijds bij te sturen en om verantwoording af te leggen.

De volgende beleidsonderzoeken en –evaluaties zijn in 2020 uitgevoerd: Evaluatie totstandkoming Omgevingsvisie, Evaluatie Uitvoeringsregeling Groen - Recreatieve verbindingen - wandelnetwerk en toeristische overstappunten, Evaluatie verduurzaming glastuinbouw, Evaluatie eenmalige subsidies 2020 (subsidie Restauratie Fort Liebrug, subsidie Groene en Recreatieve verbindingen Haarlemmermeer, subsidie duurzaam watersysteem Park 21), Omgevingsscan 2019-2020.

In 2020 zijn de volgende viewers en dashboards opgesteld en/of geactualiseerd: OV-knooppunten planviewer, Viewer Warmtedataregister, Viewer Natuurbeheerplan, Viewer Omgevingsverordening, Viewer Waterrecreatie, Dashboard Wonen.

De belangrijkste in 2020 uitgevoerde/geactualiseerde monitors zijn: Coronamonitor, Monitor Wonen, Monitor Belevingsonderzoek OV-knooppunten, Barometer brede welvaart en welzijn, Monitor kantoren en bedrijventerreinen en Monitor detailhandel.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitgevoerde beleidsonderzoeken en -evaluaties	Aantal	5	5	
Opgestelde en geactualiseerde op data- en gis-analyse gebaseerde viewers en dashboards	Aantal	5	5	
Uitgevoerde monitors	Aantal	5	5	

2.1.1.4 Integriteit borgen en toetsen

Toelichting

GS onderzoeken de integriteit van partners van de provincie Noord-Holland. Het gaat om ontvangers van subsidies, aanvragers en houders van vergunningen, kopers van provinciaal vastgoed en winnaars van aanbestedingen. Door de betrokkenen en hun zakelijke relaties met behulp van open en gesloten bronnen te onderzoeken, minimaliseren GS het risico dat de samenwerking met de provincie door deze partijen wordt misbruikt voor het plegen van strafbare feiten zoals witwassen en milieucriminaliteit. De provincie Noord-Holland voert deze onderzoeken op verzoek ook uit voor de provincies Utrecht en Flevoland en incidenteel voor Noord-Hollandse gemeenten.

In 2020 zijn 142 Bibobtoetsen uitgevoerd. Voor de provincie Noord-Holland zijn 30 aanbestedingen, 13 vergunningaanvragen en 92 subsidies gescreend. Voor de provincies Utrecht en Flevoland zijn in totaal 7 onderzoeken uitgevoerd. Voorts zijn er 7 overige integriteitsonderzoeken uitgevoerd. Het rapport 'Uitvoering wet Bibob door gemeenten' is in januari 2020 gepubliceerd. De aanbevelingen zijn in 2020 uitgewerkt. De gemeenten hebben hierdoor meer ondersteuningsmogelijkheden aangereikt gekregen om het eigen Bibob-onderzoek zelfstandig uit te voeren. De provincie Noord-Holland deelt nog meer haar expertise en draagt zorg voor een stevig Bibob-netwerk in de provincie in samenwerking met de RIEC's (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum).

Voor de provinciale organisatie is een coördinator integriteit aangesteld, twee interne vertrouwenspersonen en één externe vertrouwenspersoon. De coördinator integriteit stelt een Jaarverslag Integriteit op dat ter verantwoording voor het gevoerde integriteitsbeleid wordt aangeboden aan PS. De vertrouwenspersonen verantwoorden hun werkzaamheden jaarlijks in het Jaarverslag vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal uitgevoerde Bibobtoetsen	Aantal	100	142	De stijging van het aantal toetsen is een gevolg van het aanpassen van de werkwijze op meerdere werkvelden door structureel onderzoek uit te voeren met een risicogerichte benadering.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.1 — Organiseren van provinciaal bestuur

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
1.1.1	Functioneren van Provinciale Staten faciliteren	4.739	4.177	4.364	-187
1.1.2	Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren	3.891	3.047	2.439	608
1.1.3	Kwaliteit van beleid borgen	3.447	4.056	3.411	645
1.1.4	Integriteit borgen en toetsen	697	712	480	232
	Totaal lasten	12.774	11.992	10.695	1.297
	Totaal baten	-64	-50	-18	-32
	Totaal saldo	12.710	11.942	10.677	1.265
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**12.710**	**11.942**	**10.677**	**1.265**

2.2.2 Organiseren van openbaar bestuur in de provincie

Toelichting

Prioriteiten:

- De kwaliteit van het openbaar bestuur is bevorderd door het voeren van overleg met gemeenten over hun bestuurlijke toekomst, het delen van kennis, gebruik te maken van de bevoegdheden van de provincie op grond van de Wet algemene regels herindelingen (Arhi), het subsidiëren van onderzoeken naar (versterking van) bestuurskracht en regionale samenwerking.
- In 2019 is door het Rijk, IPO en VNG het Actieplan toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht opgesteld om uitvoering te gegeven aan de Agenda toekomst van het toezicht. In de periode 2020-2023 worden gezamenlijke trainingen aangeboden voor toezichthouders en toezichtontvangers in het voeren van de dialoog en het gezamenlijk vormgeven van risicogericht toezicht.
- In het verlengde van het Interbestuurlijk Programma 2018, waarin overheden hebben vastgelegd hoe met elkaar om te gaan, hebben wij samen met het Ministerie van BZK de Roadshow over de toekomst van het openbaar bestuur in Noord-Holland georganiseerd in december 2020.
- Het opstellen van de gezamenlijke ontwikkelagenda naar aanleiding van het Interbestuurlijk Programma 2018 is door de corona-maatregelen vertraagd. De geplande risicosessies zijn daardoor in 2020 niet gestart. Hiermee wordt nu in 2021 aangevangen.

Omgevingsfactoren:

- De ministerraad stelde in maart 2019 het nieuwe 'Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018' vast. Het beleidskader stelt stringentere voorwaarden aan het beginnen van een gemeentelijke herindeling (arhi-procedure) op initiatief van de provincie. Zo moet de provincie overleg voeren met de minister van BZK vóór een procedure te beginnen en moet er bij gemeenten sprake zijn van evidente bestuurskrachtproblemen waarvoor een oplossing uitblijft.

2.2.2.1 Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren

Toelichting

De provincie heeft in 2020 diverse overleggen gevoerd met de gemeenten over hun bestuurskracht. Dit betrof de aanstaande herindelingen (Beemster-Purmerend, Amsterdam – Weesp en Langedijk- Heerhugowaard) en gesprekken over de bestuurlijke toekomst zoals met de gemeenten in regio Zaanstreek – Waterland. Gedeputeerde Staten hebben de wetsvoorstellen van advies voorzien en gezonden aan de minister. De Tweede Kamer heeft ingestemd met deze herindelingen.

Daarnaast heeft de provincie in november 2020 en in december 2020 gesproken met de directeur-generaal van BZK over de ervaringen met het 'Beleidskader gemeentelijke herindelingen' in Noord-Holland.

De provincie is deelnemer in de regionale samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam. De provincie heeft financieel bijgedragen aan het optimaliseren van het openbaar bestuur op metropoolniveau.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bestuurlijke gesprekken gevoerd	Aantal	24	17	Door de installatie van de nieuwe portefeuillehouder en de COVID-19 maatregelen hebben minder overleggen plaatsgehad dan eerder ingeschat.
Aantal adviezen over herindelingen aan minister van BZK gegeven	Aantal	3	3	GS besloten 30 juni 2020 de adviezen naar de minister van BZK te zenden

2.2.2.2 Interbestuurlijk toezicht uitoefenen

Toelichting

GS zijn verantwoordelijk voor het interbestuurlijk toezicht (IBT) op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast houden GS ook toezicht op de waterschappen. GS kunnen in het kader van generiek (algemeen) toezicht als interbestuurlijk toezichthouder ingrijpen wanneer een gemeente, waterschap of gemeenschappelijke regeling de wettelijke taken niet goed uitvoert.

Via het financieel (specifiek) toezicht bevorderen GS een gezond en evenwichtig financieel beleid en beheer bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. GS kunnen zo nodig gemeenten onder preventief toezicht plaatsen (gemeenten hebben vooraf goedkeuring van GS nodig).

IBT Beleid 2018-2021 geeft de wijze aan waarop binnen de provincie Noord-Holland het interbestuurlijk toezicht (IBT) wordt uitgevoerd. Het jaarlijkse Uitvoeringsplan IBT geeft de accenten van het interbestuurlijk toezicht aan voor dat jaar. Het IBT-beleid en de thema's uit het Uitvoeringsplan 2019-2020 worden in 2021 geëvalueerd.

De provincie Noord-Holland maakt jaarlijks de beoordelingsresultaten van het Interbestuurlijk Toezicht openbaar. Het jaarverslag 2020 en de resultaten van de beoordelingen van alle gemeenten over 2020 worden op www.noord-holland.nl/ibt vermeld. Om de beoordelingen van alle gemeenten inzichtelijk te maken zijn de gegevens ook verwerkt in de interactieve kaart.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Alle gemeenten/gemeenschappelijke regelingen beoordeeld a.d.h.v. vastgesteld toezichtregime en waterschappen beoordeeld	Percentage	100	80	De bijzondere tijd heeft druk gezet op het halen van het jaarlijkse doel (alle gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen volledig geanalyseerd te hebben). De prioriteit lag bij degene die de meeste aandacht nodig hadden. De overige niet (volledig) behandelde gemeenten, regelingen en waterschappen zullen in 2021 in ieder geval aan nader onderzoek worden onderworpen.
In Uitvoeringsplan bepaalde verdiepingsonderzoeken en praktijktoetsen uitgevoerd	Percentage	100	70	De themaonderzoeken Brandveiligheid zorginstellingen en Illegaal gebruik agrarische opstallen zijn afgerond. Evenementen, Veiligheid platte daken en Gewasbeschermingsmiddelen worden in 2021 afgerond.

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Toezichtoordelen over voorgaand jaar gepubliceerd	Percentage	100	100	
Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht (BBV indicator)	Aantal		0	Totaal Nederland: 4 Zie ook: www.waarstaatjeprovincie.nl

2.2.2.3 Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren

Toelichting

Als rijksheer heeft de commissaris van de Koning (cvdK) diverse taken die zijn vastgelegd in de ambtsinstructie. Over de uitvoering van zijn rijkstaken is de cvdK verantwoording verschuldigd aan de minister van BZK.

In 2020 heeft de cvdK in het kader van het bevorderen van de samenwerking een verkenninng laten uitvoeren over het thema omgangsvormen tussen raad, college en burgemeester. Deze verkenning is onder andere gebruikt als onderlegger van een bijeenkomst voor griffiers.

In de gemeenten Koggenland, Uitgeest en Wormerland is een nieuwe burgemeester geïnstalleerd. In de gemeenten Alkmaar, Beemster, Bergen, Uitgeest en Waterland heeft de cvdK in 2020 waarnemend burgemeesters benoemd. De burgemeester van Blaricum is in 2020 herbenoemd.

Nadat de cvdK in 2019 kennismakingsgesprekken heeft gevoerd met alle burgemeesters en dijkgraven van Noord-Holland, is de focus in 2020 verplaatst naar de reguliere jaargesprekken. In het kader van functieonderhoud houdt de cvdK volgens een vaste cyclus in het eerste, derde en vijfde jaar van de ambtstermijn voortgangsgesprekken (zogenaamde jaargesprekken) met de burgemeesters in Noord-Holland. In 2020 zijn de geplande jaargesprekken voor 100% gerealiseerd.

In 2020 heeft de cvdK minder ambtsbezoeken afgelegd dan voorzien, omdat veel bezoeken vanwege de corona-maatregelen geen doorgang konden vinden. In 2020 heeft de cvdK een ambtsbezoek gebracht aan 6 gemeenten: Hilversum, Oostzaan, Velsen, Hollands Kroon, Heiloo en Aalsmeer.

Vanwege de corona-maatregelen vonden er in 2020 minder bezoeken van het Koninklijk Huis plaats, ook in Noord-Holland. Het Koninklijk Huis heeft nog wel (digitale) bezoeken afgelegd, maar vanwege de coronacrisis is het gevolg klein gehouden. De cvdK is bij de meeste bezoeken dus niet aanwezig geweest. De cvdK of de loco-commissaris hebben in 2020 in totaal 5 bezoeken begeleid.

De cvdK heeft in 2020 41 bemiddelingsverzoeken ontvangen en afgehandeld. Voor een koninklijke onderscheiding werden 497 adviezen afgegeven aan de Kanselarij der Nederlandse Orde. De cvdK heeft voorts over 5 aanvragen voor (bestendiging van) het predicaat Koninklijk en over 10 aanvragen voor het predicaat Hofleverancier geadviseerd. 11 verenigingen hebben een Koninklijke Erepenning aangevraagd, waarover de cvdK heeft geadviseerd aan de Dienst van het Koninklijk Huis. Er zijn 5 verzoeken om een provinciale erepenning afgehandeld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ingediende bemiddelingsverzoeken van inwoners zijn alle in behandeling genomen	Percentage	100	100	

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ambtsbezoeken aan alle gemeenten in NH gespreid over 2019 en 2020	Aantal	20	6	In 2020 heeft de cvdK minder ambtsbezoeken afgelegd dan voorzien, omdat veel bezoeken vanwege de corona-maatregelen geen doorgang konden vinden.
Kennismakingsgesprekken met burgemeesters en dijkgraven in NH	Percentage	100	100	In 2020 is gekeken naar de jaargesprekken met burgemeesters (zie toelichting). Hiervan zijn 100% van de geplande gesprekken gerealiseerd.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.2 Organiseren van openbaar bestuur in de provincie

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
1.2.1	Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren	2.101	2.718	2.369	349
1.2.2	Interbestuurlijk toezicht uitoefenen	1.547	1.585	1.040	545
1.2.3	Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren	1.158	1.029	684	345
	Totaal lasten	4.806	5.332	4.092	1.240
	Totaal baten	-43	-43	-39	-4
	Totaal saldo	4.763	5.289	4.052	1.237
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**4.763**	**5.289**	**4.052**	**1.237**

2.3.3 Verzekeren van veiligheid

Toelichting

Prioriteiten:

- De gestelde prioriteiten voor 2020 zijn vanwege de coronacrisis in een ander licht komen te staan. Veel bestuurlijke aandacht van de commissaris is uitgegaan naar de bevordering van de samenwerking door de organisatie van bestuurlijke netwerkbijeenkomsten. Met aandacht voor de maatschappelijke en economische impact van de coronacrisis voor overheden, bestuurders, vitale infrastructuur en bedrijven. Dat neemt niet weg dat er toch ook de nodige aandacht en inzet is geweest met betrekking tot de aanpak van ondermijning en de (bestuurlijke) weerbaarheid.

2.3.3.1 Toezien op tunnelveiligheid en adviseren bij crises

Toelichting

Tunnelveiligheid is een verantwoordelijkheid van GS. Om de advisering en het toezicht te organiseren is de veiligheidsbeambte belegd bij het kabinet van de commissaris van de Koning.

Sinds de komst van veiligheidsregio's in 2010, is het aantal incidenten waarin acuut optreden van de cvdK nodig was afgenomen tot nul. Om die reden is de ambtelijke crisisorganisatie ter ondersteuning van de cvdK afgeschaald en de piketdienst van 24 uur 7 dagen per week van het kabinet opgeheven. De crisisrespons ligt nu geheel bij de veiligheidsregio's.

De cvdK organiseert voor de bestuurders van overheden, vitale infrastructuur en bedrijven jaarlijks nog wel twee netwerkbijeenkomsten onder de titel 'Bestuurlijk overleg veiligheid en crisisbeheersing' (BOVC). In deze bijeenkomsten bespreken de deelnemers thema's rond veiligheid en crisisbeheersing. In 2020 is in het verlengde daarvan ook een bestuurlijke netwerktafel mitigatie en herstel corona opgericht die inmiddels drie keer bij elkaar is geweest onder voorzitterschap van de cvdK.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
2 bestuurlijke netwerkbijeenkomsten t.a.v. een actueel thema georganiseerd, alsmede 1 ambtelijke en 1 bestuurlijke workshop crisisbeheersing	Aantal	4	7	2 x BOVC, 3 x netwerktafel mitigatie en herstel corona, 2 x kopgroep ondermijning (zie toelichting)
Alle vergadering van het Algemeen Bestuur van veiligheidsregio's in NH zijn door liaison van de commissaris van de Koning bijgewoond	Percentage	100	100	
Piketorganisatie is 24 uur, 7 dagen per week beschikbaar	Percentage	100	n.v.t.	In 2019 is de piketdienst opgeheven

2.3.3.2 Risicokaart beheren

Toelichting

Met de Risicokaart krijgen burgers een overzicht van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen. Voor het actueel houden van de gegevens in de Risicokaart werkt de provincie nauw samen met gemeenten en omgevingsdiensten. De behaalde actualiteit van de Risicokaart is in 2020 lager dan begroot. Eén van de redenen voor deze lagere actualiteit is de komst van een nieuw Register Gevaarlijke Stoffen. Hierdoor voelen niet alle betrokkenen meer de noodzaak om het bestaande Register bij te houden. Voor de productie en vormgeving van de Risicokaart wordt in IPO-verband samengewerkt met de andere provincies. Voor het technische beheer en de doorontwikkeling van de Risicokaart wordt een jaarlijkse bijdrage aan het IPO verstrekt.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Actualiteit van de Risicokaart	Percentage	90% van de risico-objecten is in de risicokaart opgenomen	70%	Een reden voor de lagere actualiteit van de risicokaart is de komst van een nieuw register gevaarlijke stoffen; hierdoor voelen niet alle betrokkenen meer de noodzaak om het bestaande register bij te houden.

2.3.3.3 Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren

Toelichting

In deze coalitieperiode is er vanuit de provincie aandacht voor de aanpak van ondermijning. Het thema is opgenomen in het huidige coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!'. Er is budget beschikbaar gesteld voor de aanpak ervan. De ervaringen en resultaten van het project Versterking Kwaliteit en Integriteit Lokaal Bestuur uit 2018-2019, alsmede de richtinggevende uitspraak uit het coalitieakkoord hebben in de eerste helft van 2020 geleid tot het opstellen en vaststellen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland (hierna: Agenda).

Verantwoording van de voortgang van de Agenda vindt plaats door middel van een voortgangsbericht aan PS. Het eerste voortgangsbericht volgt in de eerste helft van 2021. Hierin zal onder meer worden gerapporteerd over de evaluatie van de Noord-Hollandse aansluiting op Meld Misdaad Anoniem.

Door de coronacrisis is een aantal activiteiten in de tijd naar achteren geschoven. Dat geldt ook voor de uitvoering van de Quickscans Gemeentelijke Weerbaarheid bij de Noord-Hollandse gemeenten. De uitrol hiervan bij andere Noord-Hollandse gemeenten borduurt voort op de succesvolle pilot hiervan bij drie gemeenten in 2019 en 2020. Het aanbestedingstraject voor de uitrol is afgerond. In januari 2021 zullen samen met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) Noord-Holland, twee onderzoeksbureaus en de gemeenten hiermee starten.

Zoals in de Agenda is opgenomen, zou het in 2019 gestarte onderzoek door een onafhankelijk onderzoeksinstituut naar de provinciale weerbaarheid nog aanbevelingen opleveren naar kwetsbaarheden in de eigen organisatie. Met dit onderzoek is een eerste basis gelegd voor de oplevering van een provinciaal weerbaarheidsbeeld. Het opgeleverde rapport voldeed echter onvoldoende aan de verwachtingen en de gegeven onderzoeksopdracht. Daarop is besloten om met twee andere onderzoeksbureaus een nieuw traject in te gaan om de eigen kwetsbaarheden in beeld te brengen. Dit onderzoek wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2021. De aanbevelingen hieruit zullen samen met het eerder afgeronde interne audit-onderzoek naar weerbaarheid leiden tot een actieplan gericht op de eigen organisatie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Gemeenten/regio's beschikken over een quick scan over hun bestuurlijke weerbaarheid	Aantal	20	3	Door de coronacrisis heeft dit vertraging opgelopen. In januari 2021 wordt gestart met een grootschalige uitrol van de Quickscan.
De provincie beschikt over een actueel ondermijningsbeeld en een quick scan over de bestuurlijke weerbaarheid	Percentage	100	90	Eindrapport wordt in 2021 opgeleverd. Zie toelichting.
Er is een strategisch handelingsperspectief opgesteld	Percentage	100	100	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.3				Verzekeren van veiligheid
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil

1.3.1	Toezien op tunnelveiligheid en adviseren bij crises	177	181	92	89
1.3.2	Risicokaart beheren	167	136	79	57
1.3.3	Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren	150	316	179	137
	Totaal lasten	494	633	350	283
	Totaal baten				
	Totaal saldo	494	633	350	283
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**494**	**633**	**350**	**283**

2.4.1 Representeren van provinciaal bestuur

Toelichting

Prioriteiten:

- Gedeputeerde Staten hebben in 2020 een nieuw sponsorbeleid en een communicatieaanpak vastgesteld.
- De herdenking en viering van 75 jaar vrijheid heeft (in gewijzigde vorm) plaatsgevonden. Sail Amsterdam kon door corona helaas niet doorgaan.

2.4.1.1 Bestuurshandelingen communiceren

Toelichting

De provincie wil haar zichtbaarheid vergroten, zodat bekendheid met en vertrouwen in het werk van de provincie toeneemt. Zo blijven de Noord-Hollanders goed geïnformeerd over wat we doen. Zo kunnen zij het beleid en de uitvoering daarvan beoordelen én beïnvloeden.

In 2020 zijn er een nieuw sponsorbeleid en een nieuwe communicatieaanpak opgesteld. Helaas gingen veel gesponsorde evenementen door corona niet door, waaronder Sail Amsterdam. Wel is een incidentele ruimere sponsorregeling opgesteld, om meer evenementen die wel door konden gaan in aanmerking te laten komen voor ondersteuning. Belangrijk speerpunt voor 2020 was daarnaast de verbetering van de arbeidsmarktcommunicatie. De provincie versterkt haar profiel als aantrekkelijke werkgever en verbetert communicatie over vacatures. Verder zijn online middelen zoals website en Facebookpagina's verder geregionaliseerd, zodat inwoners makkelijker voor hen persoonlijk relevante informatie kunnen vinden.

Ook stond 2020 in het teken van 75 jaar vrijheid. Vanwege de viering van dit lustrum zijn in alle provincies, in nauwe samenwerking met het 4 en 5 mei-comité, extra initiatieven ontwikkeld om brede betrokkenheid te creëren. Door corona zag het herdenkingsjaar er anders uit dan voorzien, maar veel activiteiten hebben in gewijzigde vorm wel doorgang kunnen vinden. Zo is er een subsidieregeling ingesteld voor lokale initiatieven rond de herdenking van 75 jaar vrijheid, hebben 500 Noord-Hollanders in het provinciehuis samen de Noord-Hollandse foto’s voor het

landelijke project 'WOII in 100 foto's' geselecteerd en zond 3FM op 5 mei vanuit ons provinciehuis een digitaal bevrijdingsfestival uit.

2.4.1.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau

Toelichting

Regionale samenwerking krijgt op verschillende schaalniveaus vorm. In 2020 is de nieuwe MRA Agenda 2.0 vastgesteld door alle 35 MRA-deelnemers, waaronder de provincie. Daarnaast krijgen de verkenningen naar regionale samenwerkingsagenda's tussen provincie en bestuurlijke deelregio's steeds meer vorm. Het uiteindelijke product, de vorm en de inhoud van een regionale samenwerkingsagenda, dan wel de onderlinge uitvoeringsafspraken, verschilt per regio en is een resultaat van een gezamenlijk proces. Het proces van meer onderlinge afstemming en inzicht in de regionale opgaven speelt ook in op de gewenste partnerschapsrol van de provincie (actiepunt uit de Omgevingsscan 2020). Als gevolg van COVID-19 is er vertraging in deze ontwikkeling. GS hebben, ook als gevolg van COVID-19, slechts één fysiek regiobezoek kunnen afleggen in 2020 (regio Alkmaar).

De provincie is vertegenwoordigd door twee adviseurs Public Affairs in Den Haag, die Haagse ontwikkelingen volgen en delen met het provinciaal bestuur en de ambtelijke organisatie. Ook hebben de adviseurs actief actuele Noord-Hollandse dossiers onder de aandacht van Tweede Kamerleden gebracht, onder meer door (digitale) werkbezoeken aan relevante Noord-Hollandse projecten te organiseren en (digitale) gesprekken te arrangeren, onder meer tussen Kamerleden en gedeputeerden.

Daarnaast wordt Noord-Holland ambtelijk vertegenwoordigd in Brussel en is de provincie bestuurlijk vertegenwoordigd in relevante Europese netwerken, zoals het Comité van de Regio's en CPMR (het netwerk van maritieme en kustregio's). Gedeputeerde Zaal volgde in 2020 de heer Van der Hoek op als lid van het Comité van de Regio's en is daarbinnen namens de Nederlandse delegatie woordvoerder op het gebied van landbouw- en plattelandsbeleid. De commissaris van de Koning werd in 2020 benoemd tot IPO-vertegenwoordiger Europa en gekozen tot voorzitter van het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel. Gedeputeerde Loggen, die sinds 2016 vicepresident voor Klimaat & Energie van CPMR was, werd in oktober 2020 gekozen tot president van dit netwerk. Ook zijn er in 2020 EFRO-projecten (zowel Kansen voor West als Interreg) beschikt die met € 8,2 ton provinciale cofinanciering werden ondersteund. Dit verschafte deze projecten een totaal subsidiabel projectbudget van € 5,7 miljoen voor innovatieve projecten op het gebied van circulaire economie, energietransitie en duurzaam en slim transport.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
(Regionale) samenwerkingsverbanden (afhankelijk van afspraken met regio's)	Aantal	2	1	In 2020 is de nieuwe MRA-agenda 2.0 vastgesteld. Er is in 2020 geen regionale samenwerkingsagenda tussen PNH en een bestuurlijke deelregio vastgesteld.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.4	Representeren van provinciaal bestuur			
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil

1.4.1	Bestuurshandelingen communiceren	2.092	1.353	1.255	98
1.4.2	Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau	3.301	4.134	3.974	160
	Totaal lasten	5.393	5.487	5.229	258
	Totaal baten	-12	-12	-19	7
	Totaal saldo	5.381	5.475	5.210	265
	Storting				
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese Projecten	0	0	0	0
	Onttrekking				
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese Projecten	-183	-1.192	-1.153	-39
	Resultaat	**5.198**	**4.283**	**4.056**	**227**

2.2 Programma 2. Bereikbaarheid

Doelenboom

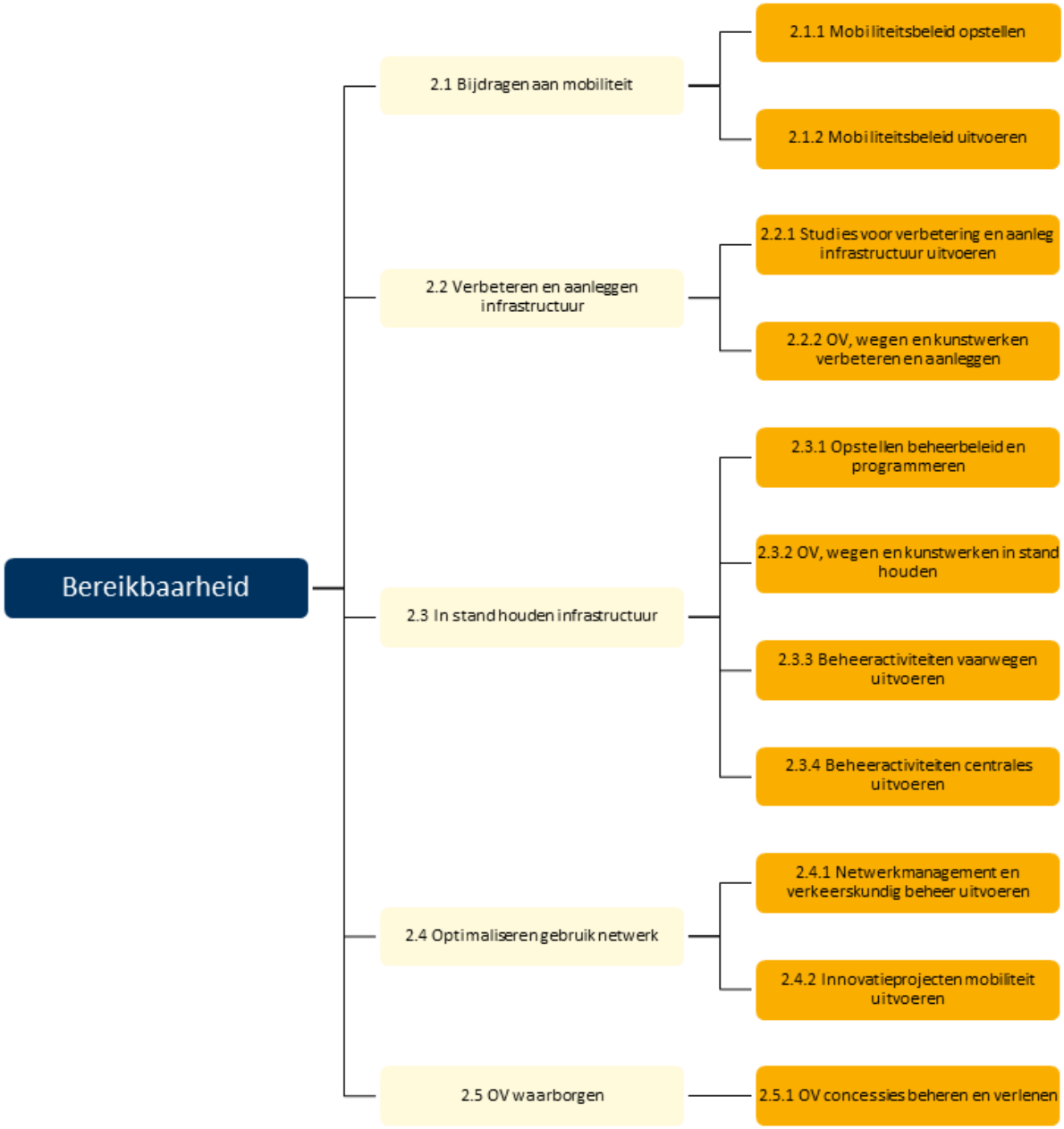

Maatschappelijk doel

Onze ambitie is dat de inwoners van Noord-Holland zich slim, schoon en veilig kunnen verplaatsen. En dat bedrijven hun goederen snel en betrouwbaar op de plaats van bestemming kunnen leveren. Wij hebben ons ingezet voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende (fiets)infrastructuur voor alle vormen van vervoer, en technologische innovatie.

Wij werken samen met andere overheden in de regio's aan ruimtelijke ontwikkelingen en de aanleg van infrastructuur.

In 2020 zijn de OV-concessies voor de regio Gooi en Vecht definitief gegund. Het gebruik van het OV is door corona drastisch afgenomen. Ondanks enkele noodzakelijke aanpassingen, is het aanbod van OV in de hele provincie op peil gehouden, en is met de OV-bedrijven afgestemd hoe in de nieuwe situatie toch de dienstregeling zo goed als mogelijk kon worden uitgevoerd.

In 2020 hebben we geïnvesteerd in verbetering van de provinciale infrastructuur. Er is gestudeerd op oplossingen voor knelpunten en investeringsprojecten zijn voorbereid en uitgevoerd. Bestaande infrastructuur is onderhouden door zelfstandig vervangingsprojecten uit te voeren en door samen met onze gebiedsaannemers het variabel en dagelijks onderhoud zo efficiënt mogelijk te organiseren. Daarbij heeft de provinciale infrastructuur ook in 2020 het kwaliteitsniveau gehaald, dat in de nieuwe Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2027 is vastgelegd.

In 2020 is het nieuwe integrale Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) in PS vastgesteld. Hiermee is een integraal programma gemaakt waarin zowel de nieuwbouwprojecten (voorheen PMI) als de onderhoudsprojecten (voorheen PMO) zijn samengevoegd.

Wettelijk beleidskader

- Omgevingswet (2016)
- Wet personenvervoer 2000
- Wegenverkeerswet (1994)
- Wegenwet (1930)
- Klimaatakkoord (2019)
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsvisie NH2050
- Investeringsstrategie NH infrastructuur
- Investeringsagenda doorstroming OV 2015-2020
- Beleidskader Verkeersmanagement 2015-2020
- Koers Smart Mobility (2018)
- Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018-2019
- Actieplan geluid
- Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (2014)
- Visie OV2020
- Perspectief Fiets

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2 — Bereikbaarheid

	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	267.118	251.966	230.326	21.639
Baten	-35.857	-13.248	-14.623	1.375
Saldo van baten en lasten	231.261	238.718	215.703	23.015
Stortingen reserves	143.907	216.154	194.160	21.993
Onttrekking reserves	-260.674	-337.305	-296.776	-40.529
Resultaat	**114.493**	**117.566**	**113.087**	**4.479**

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
2.4.1	Beheersregeling Amstel	Beheer van de Amstel (het beheer van de Amstel is overgedragen van de provincie aan het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vechtstreek).
2.5.1	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.2.1 Bijdragen aan mobiliteit

Toelichting

Prioriteiten

Ten aanzien van de in de begroting aangegeven prioriteiten is de volgende voortgang te melden.

- Agenda Mobiliteit: In 2020 is gestart met het opstellen van het Perspectief Mobiliteit (voorheen Agenda Mobiliteit).
- MRA-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid: In 2020 zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en is gewerkt aan een Uitvoeringsagenda.
- Regionaal Openbaar Vervoer Toekomstbeeld 2040: In 2020 is een plan van aanpak voor een onderzoeksagenda opgesteld. Deze is besproken met de Staten en de gemeenten.
- Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland en Flevoland: In 2020 is voornamelijk gewerkt aan het fundament voor het Regionaal Mobiliteitsprogramma.
- Regionale Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid: In 2020 is de provincie samen met de gemeenten, waterschappen, RWS, politie, Openbaar Ministerie en maatschappelijke partners gekomen tot risicoanalyses per regio. In 2020 leverden wij onder andere door middel van de subsidieregeling Kleine Infrastructuur, Doortrappen en gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid (verkeerseducatie) een bijdrage aan een verkeersveilige omgeving.
- Goederenvervoer over water: in 2020 is de potentie van het provinciaal vaarwegennet onderzocht en zijn diverse gesprekken met partners opgestart en inhoudelijke analyses uitgevoerd.
- Programma Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland: In 2020 is samen met de regio gestart met het opstellen van een strategische (mobiliteits)agenda. De uitwerking hiervan is voorzien in 2021.

2.2.1.1 Mobiliteitsbeleid opstellen

Toelichting

Wij werken samen met andere overheden in de regio's aan ruimtelijke ontwikkelingen en de aanleg van infrastructuur. Daarvoor bestaan verschillende samenwerkingsverbanden, zoals het Rijk- en regioprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB). Al deze partijen zijn nodig, want de opgaven in de MRA zijn urgent, complex en ze overstijgen beleidsterreinen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheidslagen.

OV-toekomstbeeld
Om een vervolg te geven aan de uitwerking van het toekomstbeeld heeft de provincie Noord-Holland in 2020 een onderzoeksagenda tot en met 2023 opgesteld. Voor de provincie Noord-Holland staan hierin 17 bus- en tramambities centraal.

Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP)
In 2020 is een nulmeting CO_2-uitstoot Mobiliteit Noord-Holland en Flevoland uitgevoerd, is de 80%-versie van het RMP opgeleverd en is een overzicht opgesteld van maatregelen die partners al nemen of van plan zijn te gaan nemen.

BO MIRT
De samenwerking in programma's en studies heeft in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) voor Noordwest Nederland van 25 november 2020 geleid tot afspraken die van belang zijn voor Noord-Holland.

Goederenvervoer over water
De potentie van het provinciaal vaarwegennet is onderzocht en de conclusie was dat er potentie is voor een modal shift van weg naar water, maar dat het bevaarbaar maken van het kernnet voor grotere schepen alleen tegen hoge kosten plaats kan vinden. Met de gemeente Alkmaar is overleg geweest over havenontwikkeling in de Boekelermeer. Tot slot is op basis van een business case (voor het vervoeren van afval over water tussen Lelystad, Almere, Zaandam, Alkmaar, Den Helder en Texel) met de Huisvuilcentrale Alkmaar en de betreffende gemeenten het gesprek gestart over een mogelijke modal shift.

Perspectief Mobiliteit
In 2020 is gestart met het opstellen van het Perspectief Mobiliteit (voorheen Agenda Mobiliteit). Dit document biedt inzicht en overzicht in de opgaven voor de provincie op het gebied van mobiliteit, in samenhang met de opgaven voor duurzame verstedelijking, klimaatverandering en gezondheid en van het beleid dat we zelf en samen met partners hebben opgesteld. Het Perspectief werkt de ontwikkel- en sturingsprincipes uit de Omgevingsvisie uit in concrete opgaven voor mobiliteit, principes voor het werken aan de mobiliteitstransitie en een afwegingskader om te kunnen prioriteren, dat gekoppeld is aan de investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
PS stellen voor de zomer (2020) de jaarlijkse actualisatie in programma als onderdeel van de agenda Mobiliteit vast	Aantal	0	0	n.v.t.
PS worden aan het eind van het jaar geïnformeerd over het BO MIRT	Aantal	1	1	n.v.t.

2.2.1.2 Mobiliteitsbeleid uitvoeren

Toelichting

Aan de hand van verschillende uitvoeringsregelingen zijn subsidies verstrekt aan andere wegbeheerders voor het realiseren van provinciale doelen. Bovendien is gewerkt aan de doorontwikkeling van deze regelingen richting een regionale werkwijze.

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
Met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 hebben Rijk en regio een vernieuwde visie op de verkeersveiligheidsaanpak gegeven. De provincie Noord-Holland heeft deze landelijke visie vertaald in de 'Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030' en uitgewerkt in de 'Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid' (2019). In de jaarverantwoording 2020 staat welke maatregelen van de uitvoeringsagenda in 2020 zijn uitgevoerd.

Subsidieregeling Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid
Met deze regeling stimuleert de provincie verkeerseducatie aan scholieren in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. In 2020 (schooljaar 2020-2021) is subsidie gegeven aan projecten voor verkeerseducatie in het basisonderwijs (16 projecten) en het voortgezet onderwijs (11 projecten). Elk project wordt op verschillende scholen in Noord-Holland aangeboden.

Subsidieregeling Doortrappen
In 2020 hebben zeven Noord-Hollandse gemeenten van de provincie subsidie ontvangen om met het programma te starten. Dat zijn Alkmaar, Den Helder, Haarlem, Hollands Kroon, Schagen, Texel en Wijdemeren.

Subsidieregeling Kleine Infrastructuur 2020
Deze subsidieregeling is bedoeld voor wegbeheerders (met uitzondering van het gebied van de Vervoerregio Amsterdam) om de lokale infrastructuur verkeersveiliger te maken. In 2020 zijn 29 projecten gesubsidieerd. Daarbij gaat het onder andere om het aanleggen van oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers, het realiseren van gescheiden fietspaden en het aanleggen van rotondes.

Subsidieregeling Regionaal Fietsnetwerk 2020
Voor het versneld opwaarderen van een aantal MRA-doorfietsroutes heeft de provincie ruim € 16 miljoen beschikbaar gesteld. Voor het aanpakken van de provinciale infrastructuur is in het iMPI 2021-2028 (PS 16 november 2020) een aantal projecten op het provinciaal areaal opgenomen. Deze zijn inmiddels in de studie- of planfase:

- Fietstunnel Velser-traverse.
- Ontbrekende schakel langs N208 Santpoort-Noord.
- Doorfietsroutes langs de N232.
- Doorfietsroute Kruiswegcorridor.
-

We zetten subsidies in voor het aanpakken van infrastructuur van derden (zoals gemeenten). In 2020 zijn de volgende subsidies verstrekt:

- Doorfietsroute Kennemerland in 2020 (gemeente Velsen). Voor het project is tevens rijkssubsidie ontvangen van ruim € 1,5 miljoen, waarvan een deel ten goede komt aan het eerder genoemde iMPI-project ontbrekende schakel langs N208 Santpoort-Noord.
- Subsidieregeling Regionaal Fietsnetwerk. Van het beschikbaar gestelde bedrag van € 4,3 miljoen is voor € 3,6 miljoen euro beschikt aan gemeentelijke fietsprojecten.

MRA-E

Om het elektrisch rijden te bevorderen werken wij met de provincies Flevoland en Utrecht, de gemeenten Amsterdam en Almere en de Vervoerregio Amsterdam samen in het programmabureau MRA-E (Metropoolregio Amsterdam – Elektrisch). Dit programmabureau verzorgt de plaatsing en het contractmanagement van laadinfrastructuur in de drie provincies, met uitzondering van de steden Amsterdam en Utrecht. In 2020 zijn in totaal 2000 nieuwe laadpalen geplaatst, waarvan 1300 in de provincie Noord-Holland (buiten Amsterdam). In 2020 zijn door het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Jaarlijkse subsidievaststelling betrokken regelingen	Aantal	4	5	In 2020 is de regeling Regionaal Fietsnetwerk extra gerealiseerd.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.1 — Bijdragen aan mobiliteit

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.1.1	Mobiliteitsbeleid opstellen	2.539	3.735	3.360	375
2.1.2	Mobiliteitsbeleid uitvoeren	53.355	64.383	68.497	-4.114
	Totaal lasten	55.894	68.118	71.857	-3.739
	Totaal baten	-427	-2.012	-3.960	1.948
	Totaal saldo	55.467	66.106	67.897	-1.791
	Storting				
2.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	655	655	655	0
2.1.2	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	20.113	19.260	19.260	0
	Onttrekking				
2.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.124	-1.262	-1.074	-188
2.1.2	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-52.329	-61.892	-61.892	0
	Resultaat	**22.782**	**22.867**	**24.846**	**-1.979**

2.2.2 Verbeteren en aanleggen infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten

Ten aanzien van de in de begroting aangegeven prioriteiten is de volgende voortgang te melden.

- Verbinding A8-A9: De provincie deed in 2020 onderzoek naar het landschap tussen Assendelft en Heemskerk. Ten behoeve van een zorgvuldige inpassing, en om daarbij zorgvuldig om te gaan met het in dit gebied gelegen deel van het UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam, werd in 2020 gewerkt aan een landschapsplan. In 2020 kwam de stuurgroep Verbinding A8-A9 3 keer bij elkaar om over de voortgang van het

Landschapsplan en de deelprojecten Leefbaarheidsmaatregelen N203 Krommenie en OV-aansluiting Krommenie en Assendelft te spreken.

- Bereikbaarheid Bollenstreek: In 2020 is het besluit genomen om als provincie niet verder te gaan met het project Duinpolderweg en is een intentieovereenkomst met de gemeente Haarlemmermeer en Vervoerregio Amsterdam gesloten om gezamenlijk wel verder te gaan met de realisatie van de Nieuwe Bennebroekerweg, om zo bij te dragen aan een goede bereikbaarheid van de geplande woningbouw.
- Bereikbaarheid Waterland: Het project is in 2020 aanbesteed.
- Onderdoorgang Broek in Waterland: De provincie, Vervoerregio Amsterdam en betrokken gemeenten hebben in 2020 gezamenlijke afspraken gemaakt over de vervolgstudie naar de onderdoorgang.
- Fietsprojecten: in verschillende regio's is met onze partners gewerkt aan de uitwerking van de regionale doorfietsroutes. Daarnaast zijn in 2020 een aantal verbeteringen voor de fiets op de provinciale infrastructuur voorbereid en klaargemaakt voor realisatie, zoals bij de trajectbenaderingen voor de N239 en N243, de N501 – Redoute (Texel), HOVASZ en het project Bereikbaarheid Waterland. In 2020 zijn provinciale onderdelen van de doorfietsroute Schiphol opgenomen in de studiefase van het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI).
- Bereikbaarheid Den Helder: In 2020 zijn vanuit De Kop Werkt! de eerste mobipunten opengesteld, waar verschillende modaliteiten worden aangeboden. Als vervolg op de studie naar de bereikbaarheid van Den Helder is een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) opgesteld voor een verbinding tussen A7 en Den Helder. Samen met Rijkswaterstaat en gemeenten is de verkeersveiligheid op de N9 en N250 onderzocht. De resultaten van de onderzoeken worden in 2021 gepubliceerd.
- Bereikbaarheid Gooi & Vechtstreek: In 2020 is met de regio gewerkt aan een regionale samenwerkingsagenda. Op het gebied van bereikbaarheid wordt daarin de nadruk gelegd op samenwerking en investeringen op het gebied van fiets en ketenreis.
- Cruquiusbrug: De aanbesteding van het project is in de tweede helft van 2020 gestart en wordt begin 2021 afgerond met een bouwteamcontract.
- Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) 't Gooi: Het project was in 2020 in uitvoering.
- Wilhelminasluis: Eind 2020 is de sluis opgeleverd.
- Centrale bediening bruggen en sluizen: In 2020 zijn 4 nieuwe bruggen aan de centrale gekoppeld, wat het totaal op 9 brengt.
- N243 Herinrichting: De aanbesteding is eind 2020 gestart.
- N241 Herinrichting A.C. de Graafweg: Het project (de bouwteamfase) is na een aanbesteding eind 2020 gegund en van start gegaan.

Voor meer informatie over de stand van zaken van alle provinciale infrastructurele projecten wordt verwezen naar het iMPI.

Omgevingsfactoren

- Het ontbreken van een eenduidig landelijk stikstofbeleid leidt tot grote risico's op vertraging en extra kosten bij de uitvoering van infrastructurele projecten. In projecten wordt getracht de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te minimaliseren, maar een nul-depositie is vaak niet haalbaar. Dit betekent dat per project op basis van een instrumentenmix van beleidsafspraken en handreikingen een maatwerkaanpak bepaald moet worden. Dit kan ook juridische risico's met zich meebrengen. Bovendien is er regelmatig sprake van nieuwe landelijke ontwikkelingen.

2.2.2.1 Studies voor verbetering en aanleg infrastructuur uitvoeren

Toelichting

De provincie verbetert binnen het Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) de bestaande provinciale infrastructuur en ontwikkelt nieuwe infrastructuur om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in de provincie te verbeteren en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te ontsluiten. In 2020 is het PMI samengevoegd met het Provinciale Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) tot het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2021-2028 (iMPI). Een overzicht van alle projecten en projectfases (studie-, plan- en realisatiefase) is terug te vinden in de digitale versie van het iMPI2021-2028.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voortgang studies en projecten (aantal faseafrondingen)	Aantal	20	7	
Start nieuwe studies (studies nieuw opgenomen in PMI)	Aantal	0	3	
Afronding projecten (aantal gerealiseerd)	Aantal	6	3	

2.2.2.2 OV, wegen en kunstwerken verbeteren en aanleggen

Toelichting

Veel projecten zijn in uitvoering, zoals HOV in 't Gooi, HOV Aalsmeer Schiphol-Zuid, Brug Ouderkerk en de N247. Project N241b is in 2020 gegund (bouwteamfase) en gaat van start. Daarnaast vindt de voorbereiding plaats van projecten als de HOV-voorzieningen rond het station van Beverwijk, de vervanging van de Stolperbasculebrug, de start van de aanbesteding van de N243, en loopt de aanbesteding van de Cruquiusbrug en de aanbesteding van de Koopvaardersschutsluis. In 2020 is duurzaamheid een dominanter aandachtspunt geworden in projecten, waarbij de werkwijze Duurzaam GWW een steeds zichtbaarder bijdrage levert.

In 2020 zijn meerdere projecten opgeleverd, onder andere: de verlengde busbaan op de N517, de Wilhelminasluis, de N244/N246 inclusief Amaliabrug en Kogerpolderbrug en de LARGAS-rotonde N504. Er zijn 4 bruggen aangesloten op de brugbediencentrale, wat het totaal brengt op 9.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bruggen die worden aangesloten op de brugbediencentrale	Aantal	12	4	Totaal nu 9
Projecten afgerond volgens kwaliteitseisen scope	Percentage	100	100	
Nauwkeurigheid raming kasritme	Percentage	80	92	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.2 — Verbeteren en aanleggen infrastructuur

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.2.1	Studies voor verbetering en aanleg infrastructuur uitvoeren	10.456	11.908	8.994	2.914
2.2.2	OV, wegen en kunstwerken verbeteren en aanleggen	1.996	110	129	-19

	Totaal lasten	12.452	12.018	9.123	2.895
	Totaal baten		-722		-722
	Totaal saldo	12.452	11.296	9.123	2.173
	Storting				
2.2.1	Reserve Kapitaallasten Openbaar Vervoer	0	29.810	24.506	5.304
2.2.1	Reserve Ontwikkelen van Provinciale Infrastructuur	29.874	33.804	33.804	0
2.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	0	16.596	12.819	3.777
	Onttrekking				
2.2.1	Reserve Kapitaallasten Openbaar Vervoer	-522	-95	-95	0
2.2.1	Reserve Ontwikkelen van Provinciale Infrastructuur	-98.664	-150.682	-140.304	-10.378
2.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	-2.116	-2.575	-2.470	-105
	Resultaat	**-58.977**	**-61.847**	**-62.616**	**770**

2.2.3 In stand houden infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten

- Verduurzaming infrastructuur.
  De provincie wil qua verduurzaming bijdragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO_2-doelstellingen en wil hier een voorloper in zijn. Om onze ambities te verwezenlijken wordt volop ingezet op duurzaamheid binnen de projecten, zoals duurzaam asfalt, ledverlichting en circulair bouwen. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren is ook innovatie onontbeerlijk, hier is dan ook in 2020 op ingezet, zie ook 2.4.2.

- Versneld uitvoeren programma Machinerichtlijn.
  Om het programma in lijn te laten lopen met de aansluiting van de beweegbare kunstwerken op de bediencentrale, wordt het programma versneld uitgevoerd. In gebied Kop van Noord-Holland (gebied 1) zijn de machinerichtlijnmaatregelen in 2020 uitgevoerd. In 2021 worden werkzaamheden in Noord-Holland Zuid (gebied 6) uitgevoerd.

- Aanpak chroom-6 bruggen.
  Daadwerkelijke saneringen van chroom-6 zijn er niet geweest in 2020. Dit is anders dan verwacht. Er zijn alleen nog onderzoekskosten gemaakt en kosten voor plannen van aanpak. De eerste saneringswerkzaamheden worden nu in 2021 verwacht. Het heeft langer geduurd dan verwacht om een goede opdracht te formuleren voor de gebiedsaannemers. Vervolgens was het ook lastig om tot een goedgekeurd plan van aanpak voor elke gebiedsaannemer te komen. Daarna kon pas met de werkzaamheden gestart worden. In 2020 is er minder uitgegeven dan begroot.

- Verbeteren biodiversiteit.
  Verbeteren biodiversiteit: Gelet op de algehele achteruitgang van de biodiversiteit heeft de provincie de ambitie om de biodiversiteit langs de infrastructuur te verbeteren. Zowel landschappelijk als vanuit het oogpunt van biodiversiteit zijn er verbeteringen aangebracht bij het onderhouden van onze bermen, een belangrijk leefgebied voor bijen en andere insecten. Er wordt daar waar mogelijk gefaseerd gemaaid en er worden

insectenschuilplaatsen gecreëerd. Tijdens de reconstructie van de N506 is gelijktijdig de groenstructuur weer hersteld en verbeterd. De beoogde extra impuls voor het verhogen van de biodiversiteit in de bermen van de wegen en vaarwegen heeft vertraging opgelopen. Dit komt doordat alle gebiedscontracten qua impulsen voor verhoging van biodiversiteit gelijkgetrokken zijn. Dit najaar is begonnen met het in kaart brengen van de monumentale bomen en waardevolle houtopstanden langs de provinciale wegen.

2.2.3.1 Opstellen beheerbeleid en programmeren

Toelichting

Het onderhoud van onze infrastructuur draagt bij aan de doorstroming, duurzaamheid, veiligheid, het imago en de leefbaarheid binnen de provincie. Daarbij streven wij naar een hoge tevredenheid bij de weggebruikers. Het resultaat van onze beheerinspanning is dat 88% van de weggebruikers (zeer) tevreden is, hetgeen uit het wegbelevingsonderzoek 2019 blijkt. Het gewenste en bereikte kwaliteitsniveau staat beschreven in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG 2020-2023). Deze NIKG 2020-2023 is in november 2020 vastgesteld door Provinciale Staten.

Op basis van de huidige gestelde kaders en kwaliteitseisen is het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2021-2028 (iMPI) opgesteld. In dit iMPI wordt inzicht gegeven in het onderhoudsprogramma en de benodigde financiering voor onderhoud van het areaal met inachtneming van de gestelde eisen. In november 2020 is door Provinciale Staten het iMPI 2021-2028 vastgesteld en zijn de kredieten beschikbaar gesteld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Vaststellen assetmanagement visie & strategieplan (4 jaarlijks)	Aantal	-	ja	
Vaststellen PMO (jaarlijks)	Aantal	1	1	
Wegbelevings onderzoek (% zeer tevreden weggebruikers)	Percentage	80	88	Referentie - Wegbelevingsmonitor Automobilisten, december 2019 en Belevingsonderzoek Recreatievaart 2019, versie 2 – 1 april 2020
CO2 meting implementeren en doelstelling vaststellen	Aantal	-	Nee	Het offertetraject (incl. scopebepaling) en het vergaren van data heeft meer tijd gekost dan vooraf voorzien

2.2.3.2 OV, wegen en kunstwerken in stand houden

Toelichting

Vanuit haar zelfstandige rol als wegbeheerder is de provincie verantwoordelijk voor het in stand houden van de provinciale infrastructuur. Het vaste en variabele onderhoud is ondergebracht in 6 gebiedscontracten. Hierbinnen zijn de aannemerscombinaties verantwoordelijk voor het programmeren, plannen en uitvoeren van het onderhoud.

Innovatie en duurzaamheid

Renovaties en vervangingen zijn ondergebracht in projecten, soms in combinatie met aanleg van nieuwe infrastructuur. Dit gebeurt om te kunnen anticiperen op ontwikkelingen in projecten. Waar mogelijk wordt actief gebruikgemaakt van innovatieve manieren om aanleg en beheer efficiënter, veiliger en duurzamer te maken. De instrumenten om duurzaamheid te stimuleren zijn primair afkomstig uit de Green Deal Duurzaam GWW. Hiermee streeft de provincie

uniformiteit met andere opdrachtgevers na. De provincie Noord-Holland speelt een belangrijke rol bij de doorontwikkeling van deze instrumenten. Daarnaast worden deze instrumenten aangevuld met specifieke instrumenten zoals een voor de provincie relevante maatregelenlijst en het materialenpaspoort. Dit bevordert hoogwaardig hergebruik van materialen uit de eigen infrastructuur. In het nieuwe inkoopbeleid wordt duurzaamheid (circulair en klimaatneutraal inkopen) bij opdrachten van de provincie meegenomen en uitgewerkt. Voor projecten die al in uitvoering zijn of reeds zijn aanbesteed, wordt actief gezocht naar het toevoegen van duurzaamheidsmaatregelen zonder het lopende proces te frustreren.
In 2020 is gestart met de dataverzameling voor een CO_2/MKI-monitor. Hiermee worden keuzesvoor het te verwachten resultaat kwantitatief beter onderbouwd. De voortgang ten opzichte van de doelstellingen wordt hiermee ook bewaakt.
Met ledverlichting kan de provincie zo'n 40% van het energieverbruik besparen ten opzichte van conventionele openbare verlichting. Daarnaast gaan ledlampen veel langer mee, wat scheelt in kosten van inspectie, onderhoud en de doorstroming op de wegen. In november 2020 is daarom begonnen met het vervangen van de conventionele SON-T en SOX verlichting door ledarmaturen.

Voortgang projecten (om areaal in stand te houden)
De vervanging van de Leeghwaterbrug is een ingewikkelde operatie gebleken met ook veel tegenslagen. Er was een bouwstop met de daarmee gepaard gaande overlast. Maart 2020 is de brug uiteindelijk opgeleverd. Ook het project brug Ouderkerk heeft vertraging opgelopen. Eind 2020 is het gelukt tot overeenstemming over de benodigde grond te komen, zodat het project kan herstarten. Daarnaast is binnen de gebiedscontracten groot onderhoud uitgevoerd aan verhardingen en kunstwerken zoals gepland.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
% wegen (incl. kunstwerken) voldoet aan beeld kwaliteitseisen	Percentage	95	95	Netwerk "stroomwegen" en "fietspaden" zitten onder de 95%.
Projecten afgerond volgens kwaliteitseisen scope	Percentage	100	100	
Nauwkeurigheid raming kasritme	Percentage	80	92	

2.2.3.3 Beheeractiviteiten vaarwegen uitvoeren

Toelichting
De provincie voert noodzakelijke oeververvangingsprojecten uit op basis van inspectieonderzoeken en waarnemingen door (vaar)weginspecteurs. Het dagelijks beheer aan de vaarwegen wordt doorlopend binnen de verschillende gebiedscontracten uitgevoerd. Dit geldt ook voor de behandeling van schades. In 2020 zijn diverse omvangrijke oeververvangingsprojecten gerealiseerd. In 2021 zijn meerdere oevertrajecten in voorbereiding die in 2022 en volgende worden opgeleverd.

In 2020 is nabij oeververvangingsprojecten Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-a) en de Hoornsevaart en Huigenvaart (K07/K08) tezamen 9,6 km natuurvriendelijke oever gerealiseerd. Daarnaast is in 2020 op het oeververvangingsproject Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-a) 3,81 km oever gerealiseerd en op de Hoornsevaart en Huigenvaart (K07/K08) 3,02 km oever.
In 2020 is ter afronding van de oeververvangingen van Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-b) nog 0,56 km gerealiseerd (inclusief 150 meter natuurvriendelijke oever). Op het oeververvangingsproject Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-c) is 13,52 km oever gerealiseerd

(inclusief 240 meter natuurvriendelijke oever), met als resultaat circa 80% minder CO_2-uitstoot in het project. Voornamelijk door inzet van hergebruikte damwanden.

De provincie heeft de oeververvangingsprojecten voor de komende 6 à 8 jaar aanbesteed aan één partij. Deze aanbesteding is in 2019 voorbereid en is in 2020 afgerond. In deze samenwerking is duurzaamheid het belangrijkste criterium. Denk daarbij aan het structureel verminderen met 80% van de milieukosten (door bijvoorbeeld CO_2-reductie, minder materiaal- en energiegebruik en toepassing van zoveel mogelijk herbruikbare materialen) en voorzieningen ten behoeve van de biodiversiteit en de waterkwaliteit (zoals natuurvriendelijke oevers). Het streven is daar waar kansen zijn voor natuurvriendelijke oevers, deze structureel als het nieuwe duurzame normaal toe te passen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Realisatie (natuurvriendelijke) oevers (in km)	Aantal	14	30,5	Er is in hoofdzaak meer gerealiseerd doordat de uitvoeringswerkzaamheden van het oeververvangingsproject Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-c) van circa 13 kilometer in 2020 hebben plaatsgevonden in plaats van in 2019.
Ongeplande stremmingen door risicogestuurd beheer oevers	Aantal	0	0	

2.2.3.4 Beheeractiviteiten centrales uitvoeren

Toelichting

De provincie beschikt momenteel over drie verkeerscentrales, verspreid over twee locaties. In Hoofddorp bevindt zich zowel de tunnelcentrale, vanwaaruit de bediening en bewaking van de Waterwolf- en Abdijtunnel en het Amstelaquaduct plaatsvindt, als de verkeersmanagementcentrale vanwaaruit de situatie op de weg wordt gemonitord en waar mogelijk bijgestuurd. In Heerhugowaard is in 2018 het Weg en Waterhuis de Lange Balk in gebruik genomen. Deze locatie herbergt centrale brugbediening vanwaaruit inmiddels twaalf bruggen op afstand worden bediend.

In 2020 is de pilot praktijkproef ‘multidomein centrale’ afgerond en zijn we tot de conclusie gekomen dat de MDC enkel voldoet voor het domein verkeersmanagement. De ontwikkelkosten blijken aanzienlijk te zijn en de doorlooptijd onzeker. Er zijn voorbereidingen getroffen om het concept iDiensten toe te passen. Bij iDiensten biedt een marktpartij zowel de hardware (de verkeerscentrale) als de dienstverlening (het oplossen van congesties op het provinciaal areaal) aan in de vorm van een vast (lease-)bedrag.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Halen van aanrijtijden en functieherstelttijden VRI’s	Percentage	90		
Beschikbaarheid Waterwolftunnel	Percentage	97,5	98,7	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 2.3			In stand houden infrastructuur
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.3.1	Opstellen beheerbeleid en programmeren	374	1.184	1.001	183
2.3.2	OV, wegen en kunstwerken in stand houden	85.415	60.228	49.944	10.284
2.3.3	Beheeractiviteiten vaarwegen uitvoeren	20.494	10.625	9.687	938
2.3.4	Beheeractiviteiten centrales uitvoeren	145	0	0	0
	Totaal lasten	106.428	72.037	60.631	11.405
	Totaal baten	-33.764	-4.818	-3.767	-1.051
	Totaal saldo	72.664	67.219	56.864	10.354
	Storting				
2.3.2	Reserve Groot Onderhoud Wegen	16.689	17.657	17.657	0
2.3.2	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	8.574	18.522	11.281	7.241
2.3.2	Reserve Investeringen Kunstwerken	7.900	10.205	10.205	0
2.3.3	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	3	684	1.225	-541
2.3.3	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	7.887	9.284	9.284	0
	Onttrekking				
2.3.2	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-22.027	-23.182	-15.589	-7.593
2.3.2	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	-1.239	-103	-206	103
2.3.2	Reserve Investeringen Kunstwerken	-8.574	-18.522	-11.281	-7.241
2.3.3	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	-8	0	-5	5
2.3.3	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-7.851	-8.064	-8.530	466
	Resultaat	**74.018**	**73.700**	**70.905**	**2.795**

2.2.4 Optimaliseren gebruik netwerk

Toelichting

Prioriteiten

In de begroting 2020. zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.2.4.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

Toelichting

De bediening en bewaking van wegen, bruggen en sluizen vindt op verschillende manieren plaats:

- Vanuit de verkeerscentrale in Hoofddorp wordt het verkeer begeleid.
- In 2019 is de basis gelegd voor ‘trigger based werken’: real time data wordt continu vergeleken met data of minimale snelheden uit de reguliere situatie. Bij verschil wordt de wegverkeersleider getriggerd dat er mogelijk iets aan de hand is en kunnen verkeersmanagementmaatregelen worden genomen.

- Vanuit de verkeerscentrale in Hoofddorp worden dag in dag uit de Waterwolftunnel, Abdijtunnel en het Amstelaquaduct bewaakt.
- De bruggen en sluizen in beheer bij de provincie worden conform de bedienbesluiten lokaal of vanuit de bediencentrale Heerhugowaard bediend.
- Als voor werkzaamheden/evenementen verkeersmaatregelen op de provinciale (vaar)weg noodzakelijk zijn, is hiervoor toestemming van het Verkeerscoördinatiepunt (VCP) vereist en worden deze afgestemd binnen het samenwerkingsverband van alle (vaar)wegbeheerders in Noord-Holland, het zogenoemde RegioRegie.

Weginspecteurs
Een team van weginspecteurs staat dag en nacht klaar voor een vlotte en veilige doorstroming op de provinciale wegen. De afname van de hoeveelheid verkeer door de maatregelen rond COVID-19 heeft niet geleid tot een aanzienlijke daling van het aantal incidenten op de weg maar heeft er wel voor gezorgd dat er minder files en verkeershinder is geweest.

Vergunningen/ontheffingen
Als een particulier of bedrijf gebruik wil maken van de (vaar)weg, veranderingen wil aanbrengen, werkzaamheden wil verrichten of een evenement wil organiseren is een vergunning, ontheffing of toestemming noodzakelijk. In 2019 zijn ruim 1021 vergunningen/ontheffingen verstrekt. Ondanks het coronavirus is het aantal verstrekte vergunningen/ontheffingen met 20 procent toegenomen.

Gladheidsbestrijding
De uitvoering van de gladheidsbestrijding is ondergebracht in de verschillende gebiedscontracten. De gladheidscoördinatie wordt uitgevoerd door provinciale medewerkers die dag en nacht de situatie op de weg in de gaten houden. Daarbij is de provincie continu bezig met het optimaliseren van de strooiroutes. Informatie over het actuele strooiregime is online beschikbaar op strooit.nu. In 2019 is gestart met het opbouwen van een fabriek waarin ‘groen strooizout’ wordt gefabriceerd van sap uit bermgras. In 2018 is het Europese LIFE-project Grass2grit gestart waar, in een eigen proeffabriek, ‘groen dooimiddel’ wordt geproduceerd uit bermgras. De fabriek is in 2020 operationeel geworden en de eerste hoeveelheid dooimiddel is geproduceerd.

Servicepunt
Bij het Servicepunt provincie Noord-Holland (0800-0200600) komen alle vragen, meldingen en klachten binnen. In 2020 zijn circa 19.000 meldingen aangenomen en afgehandeld. Dit is een toename van bijna 20 procent vergeleken met vorig jaar.

Optimaliseren Verkeersregelinstallaties (VRI’s)
Door het coronavirus is het verkeersbeeld in 2020 heel anders geweest. De lagere intensiteiten hadden tot gevolg dat er weinig vertragingen zijn geweest en er minder VRI’s zijn geoptimaliseerd. Daar waar zinvol zijn VRI’s aangepast om de fiets te bevoordelen. Uiteindelijk zijn 23 VRI’s geoptimaliseerd. Daarnaast zijn er 29 scenario’s opgesteld; de meeste komen voort uit wegwerkzaamheden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Verbeteren doorstroming d.m.v. optimaliseren VRI’s	Percentage	6	N.v.t	2020 is door corona geen representatief jaar door minder verkeer
Gemiddelde aanrijtijd weginspecteurs op incidenten (in minuten)	Aantal	30	ja	Aantal meldingen 2020: 2903 Gemiddelde aanrijtijd 2020: 24 minuten

2.2.4.2 Innovatieprojecten mobiliteit uitvoeren

Toelichting

Mede door COVID-19 is het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility een jaar verlengd. Bij de Voortgangsrapportage van het Uitvoeringsprogramma is PS geïnformeerd over de voortgang van de projecten.

De provincie participeert in het Regionaal Datateam dat eind 2019 van start is gegaan. Dat zorgt ervoor dat vijftien landelijk vastgestelde data-items (onder andere fietsdata en logistieke data) op uniforme wijze worden aangeleverd zodat deze gebruikt kunnen worden door navigatie-aanbieders.

Een paper is uitgebracht over de maatschappelijke waarde van Smart Mobility voor de vier provinciale opgaven. Het vormde tevens een belangrijke bouwsteen voor de tweejaarlijkse update van de Koers Smart Mobility die in 2018 is vastgesteld.

De kennis en ervaring die met Smart Mobility is opgedaan, is ingebracht bij de provinciale digitaliseringsstrategie en er zijn webseminars verzorgd voor de Intertraffic, het Platform Smart Mobility en Amsterdam Smart City. Ook internationaal waren de contacten vooral online zoals in Europa met POLIS en met Californië in het kader van het Coast to Coast-programma van de provincie Noord-Holland.

In 2020 is een Human Capital-agenda opgesteld die ervoor moet zorgen dat studenten, trainees en zij-instromers worden opgeleid om ‘slim’ aan de slag te gaan.

Voor de fysieke infrastructuur ligt de focus op duurzame en efficiënte innovaties. Een belangrijk speerpunt is IFD (Industrieel, Flexibel en Demontabel), circulair en modulair bouwen van onze bruggen en viaducten. Hiervoor is, in samenwerking met vele andere partijen en NEN de eerste norm vastgesteld voor beweegbare bruggen. Ook is in dit kader het materialenpaspoort geunifomeerd via CB 23. De eerste toepassing is op de Cruquiusbrug.

Voor wegen wordt samen met de TU Delft ingezet op levensduurverlenging door het zogenaamde Epoxy-asfalt met een 4 maal langere levensduur (wordt door TU Delft onderzocht). In 2020 is een proefvak aangelegd op de N240b. De pilot met de ‘GeluidVangrail’ langs de N512 is afgerond met een positief evaluatierapport. De pilot met zonnepanelen op een geleiderail N194 bleek niet succesvol.

De proeven voor SolaRoad ‘Zwaar Verkeer’ te Schiphol zijn gestopt. Samen met drie andere provincies worden nu zonnepanelen in de verharding van fietspaden getest.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Investeren in innovatieve projecten (aantal pilots)	Aantal	10	10	
Investeren in innovatieve projecten (t.o.v. totaal PMI / PMO)	Percentage	7	5	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 2.4			Optimaliseren gebruik netwerk	
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.4.1	Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren	24.423	29.336	26.498	2.838
2.4.2	Innovatieprojecten mobiliteit uitvoeren	10.516	13.938	5.855	8.083
	Totaal lasten	34.939	43.274	32.353	10.921
	Totaal baten	-1.666	-2.196	-1.752	-444
	Totaal saldo	33.273	41.078	30.601	10.477
	Storting				
2.4.2	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	1.178	1.295	1.108	187
2.4.2	Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten	0	6.500	609	5.891
	Onttrekking				
2.4.2	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-9.487	-18.354	-4.548	-13.806
2.4.2	Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten	0	0	0	0
	Resultaat	**24.964**	**30.519**	**27.770**	**2.749**

2.2.5 OV waarborgen

Toelichting

Prioriteiten

- De concessie Gooi en Vechtstreek is gegund en de provincie is, samen met de regio, gestart met de implementatie.
- Conform de afspraken in de concessies, is gestart met de herijking van de concessies Noord-Holland Noord en Haarlem-IJmond. In de herijking wordt door provincie en vervoerder bekeken of de prestaties aansluiten op de doelstellingen uit de Programma's van Eisen en wat er moet worden gedaan om bij te sturen. Dit vertaalt zich voor 2021 in een transitieplan voor beide concessies.

Omgevingsfactoren

- Omdat vanaf medio maart de eerste lockdown van kracht was, zijn in de periode maart tot en met juni de reizigersaantallen met circa 90% gedaald. Het aanbod van OV is daar ook op aangepast tot circa 60% van de normale dienstregeling. Vanaf juli was er een stijgende lijn van reizigersaantallen te zien tot 70% ten opzichte van dezelfde periode in 2019, echter door de tweede lockdown zijn de reizigersaantallen opnieuw teruggelopen tot zo'n 35% aan het eind van 2020. Door een beschikbaarheidsvergoeding van het Rijk (tot circa 93-95% van de kosten in 2020), zijn de vervoerbedrijven overeind gebleven. De bijdrage van de provincie (lees: de decentrale opdrachtgevers voor het OV) was het 100% uitbetalen van de beschikbare vergoeding voor 2020.

2.2.5.1 OV concessies beheren en verlenen

Toelichting

Het grondgebied van de provincie is verdeeld in drie concessiegebieden: Gooi en Vechtstreek (rondom Hilversum), Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord (ruwweg alles boven de lijn Heemskerk – Purmerend). Alle concessies worden momenteel uitgevoerd door Connexxion als vervoerder. De verduurzaming van het openbaar vervoer, vastgelegd in het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer per Bus (Bestuursakkoord ZE 15 april 2016), is verder voortgezet door introductie van nieuwe ZE-bussen in de concessie Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Hierbij is het aanbod van openbaar vervoer voor de reizigers gelijk gebleven.

De provincie wil met een aanbesteding en beheer van de concessies inzetten op meer reizigers (gemeten in reizigerskilometers) en meer tevreden reizigers in het openbaar vervoer (gemeten in klanttevredenheid). Het doel is om de klanttevredenheid 0,1 punt hoger uit te laten komen dan het landelijk gemiddelde en een reizigersgroei van ten minste 1% per jaar te bereiken. Deze doelen zijn komen te vervallen in 2020 als gevolg van COVID-19, omdat er geen representatieve steekproef meer mogelijk was. Voor 2020 zijn daarom geen cijfers beschikbaar. De eis voor groei van reizigerskilometers wordt ook niet gehaald vanwege COVID-19: vanaf maart 2020 tot eind 2020 lag het aantal reizigers fors lager dan in 2019.

Concessie Noord-Holland Noord

De concessie Noord-Holland Noord is in juli 2018 gestart en eindigt in 2028. Belangrijkste prioriteiten in deze concessie waren het opvangen van de impact van de coronacrisis (onder andere introductie van de buurtbustaxi), de verbetering van de prestaties van de Texelhopper, groei van het aantal reizigers en de introductie van zero emissiematerieel (ZE-bussen). In februari 2020 zijn de laatste ZE-bussen ingestroomd. Daarmee is 50% van de bussen in deze concessie zero emissie.

Concessie Haarlem-IJmond

De concessie Haarlem-IJmond is in september 2017 gestart en eindigt in 2027. Belangrijkste prioriteiten in deze concessie in 2020 waren het opvangen van de impact van de coronacrisis en de instroom van 58 nieuwe ZE-bussen.

Concessie Gooi en Vechtstreek

De concessie is in maart 2020 verleend en er zijn geen bezwaren tegen het gunningsbesluit ingediend. Daarom zijn we in juli gestart met de implementatie van de nieuwe concessie die in juli 2021 begint. et Transdev als concessiehouder zou de concessie Gooi en Vechtstreek de eerste concessie in Nederland zijn die 100% met Zero Emissie-voertuigen gereden zou worden. Als gevolg van COVID-19 kon de vervoerder in 2020 geen nieuwe voertuigen bestellen, omdat de business case door COVID-19 is gewijzigd (gezien de onzekerheid over terugkeer van de reizigers). De provincie is in gesprek met Transdev over wat er nodig is om de ZE-voertuigen alsnog te kunnen bestellen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Klantenwaardering voor het openbaar vervoer waarvoor concessieverlening plaatsvindt door de provincie (BBV indicator)	Cijfer 1-10	minimaal 0,1 hoger dan het landelijk gemiddelde	Onbekend	Geen representatieve steekproef mogelijk vanwege COVID-19
Reizigerskilometers		Groei van ten minste 1% per jaar	Niet gehaald	Als gevolg van COVID-19

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 2.5				OV waarborgen
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.5.1	OV concessies beheren en verlenen	57.405	56.519	56.362	157
	Totaal lasten	57.405	56.519	56.362	157
	Totaal baten		-3.500	-5.144	1.644
	Totaal saldo	57.405	53.019	51.218	1.801
	Storting				
2.5.1	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	51.034	51.882	51.747	135
	Onttrekking				
2.5.1	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-56.733	-52.574	-50.783	-1.791
	Resultaat	**51.706**	**52.327**	**52.182**	**145**

2.3 Programma 3. Water

Doelenboom

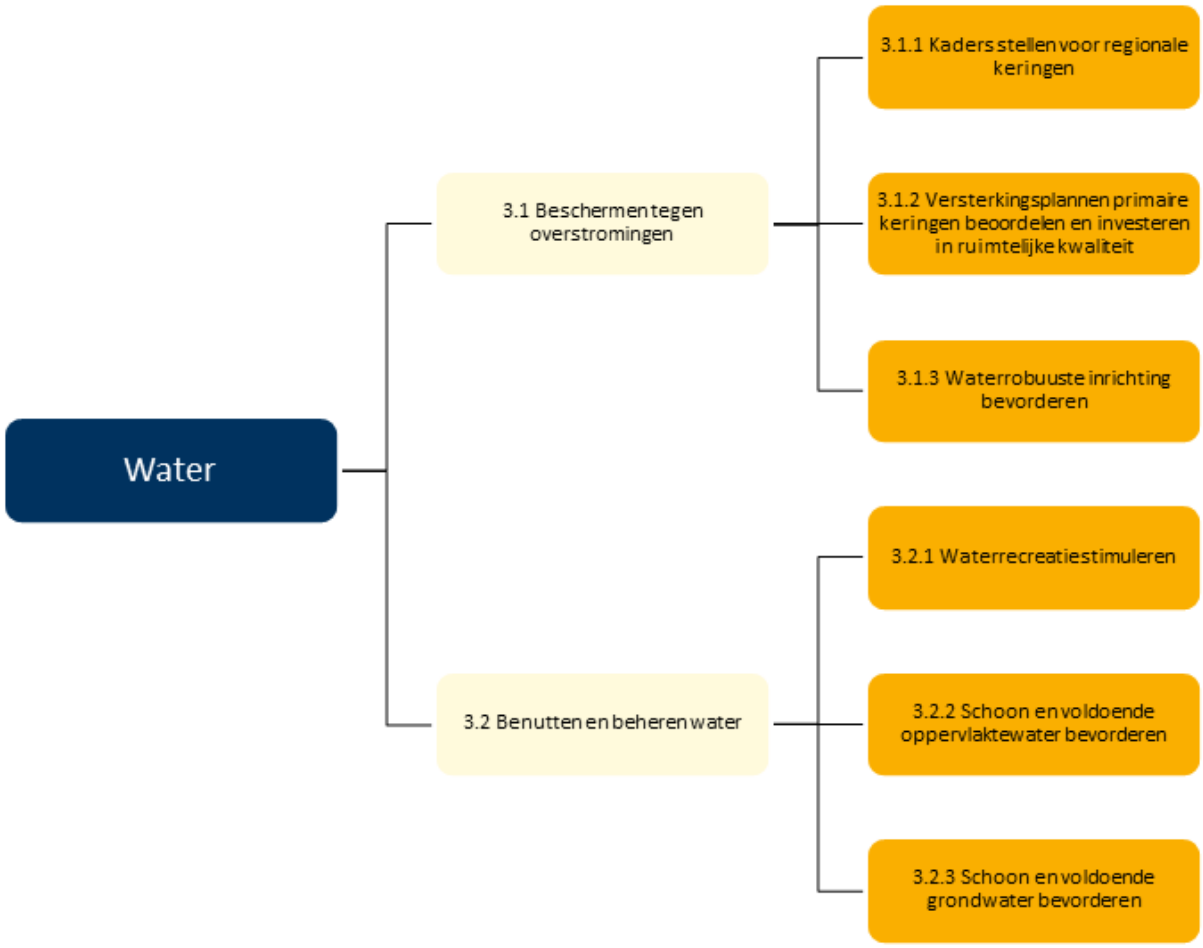

Maatschappelijk doel

De maatschappelijke doelen binnen het programma Water liggen vast in 'Watervisie 2016 - 2021' en 'Visie op de Waterrecreatie 2030'.

De hoofddoelen van Watervisie 2016 - 2021 zijn het beschermen tegen overstromingen en een duurzaam gebruik van het water voor verschillende doeleinden. Bij het beschermen tegen overstromingen staan drie elementen centraal: primaire en regionale keringen die aan de wettelijke norm voldoen, een robuuste ruimtelijke inrichting en effectieve calamiteitenplannen. Bij een duurzaam gebruik van het water gaat het om een zorgvuldig beheer van grond- en oppervlaktewater. Er mag geen uitputting of verontreiniging plaatsvinden. De beide hoofddoelen sluiten aan op de doelen van twee belangrijke Europese Richtlijnen: de ROR (Richtlijn Overstromingsrisico's) en de KRW (Kaderrichtlijn Water).

In 2020 is onder andere ingezet op:

- het toevoegen van extra ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving van dijkversterkingen
- het uitvoeren van klimaatstresstesten voor infrastructuur, natuur en landbouw
- het uitvoeren van KRW-projecten

De doelstellingen uit de Visie op de Waterrecreatie 2030 zijn het versterken van de economische en maatschappelijke waarde van de waterrecreatie in Noord-Holland. Dit betreft het versterken van de groeipotentie en werkgelegenheid in deze sector en het, daar waar passend, faciliteren van de diverse vormen van waterrecreatie voor de inwoners en bezoekers van Noord-Holland.

Wettelijk beleidskader

- Waterwet
- Waterschapswet
- Drinkwaterwet
- Wet Hygiëne en Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden
- Omgevingsverordening

Provinciaal beleidskader

- Watervisie 2021 'Buiten de oevers'
- Water, bron van recreatie, Visie op de waterrecreatie 2030

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3				Water
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	6.601	7.039	6.299	740
Baten	-1.025	-1.493	-1.315	-178
Saldo van baten en lasten	5.576	5.546	4.984	562
Stortingen reserves	3.150	3.940	3.940	0
Onttrekking reserves	-2.750	-5.434	-5.018	-416
Resultaat	**5.976**	**4.052**	**3.907**	**145**

2.3.1 Beschermen tegen overstromingen

Toelichting

Prioriteiten:

- Aanpassen aan klimaatverandering
  In 2020 hebben Gedeputeerde Staten de notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland: bouwstenen voor de provinciale aanpak vastgesteld. Deze notitie bouwt voort op bestaand beleid. Samen met de notitie zijn twee uitvoeringsregelingen vastgesteld om gemeenten te stimuleren om fysieke maatregelen voor klimaatadaptatie uit te voeren.
- Omgevingswet en Deltaprogramma
  Vanuit het Deltaprogramma is een proces in gang gezet dat moet leiden tot een meer integrale benadering en verbinding met andere opgaven zoals ruimtelijke opgaven, ruimtelijke inrichting, natuur, recreatie, toerisme, cultuurhistorie en energietransitie. Ruimtelijke kwaliteit vormt hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Dit moet resulteren in zogenoemde regionale Deltastrategieën. Klimaatadaptatie en ruimtelijke adaptatie maken hier nadrukkelijk onderdeel van uit.
  Het Kennisprogramma Zeespiegelstijging is in uitvoering genomen. Hierbij wordt verder onderzoek gedaan naar de mate van de (versnelling van de) zeespiegelstijging. In 2020 is het onderzoek naar de effecten van de zeespiegelstijging op de waterveiligheid, zoetwater beschikbaarheid en verzilting van Nederland geïntensiveerd. De provincie wordt nadrukkelijk geconsulteerd en er worden de komende jaren verdere afspraken gemaakt.

2.3.1.1 Kaders stellen voor regionale keringen

Toelichting

De provincie is bevoegd gezag voor het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen en de gemaakte afspraken met de waterschappen liggen vast in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.

In 2020 heeft de provincie er voor gezorgd dat de gemaakte afspraken in het uitvoeringsbesluit zijn nageleefd. De waterschappen hebben ook dit jaar een voortgangsrapportage opgeleverd op basis van het afgesproken format en die heeft de provincie met hen besproken en beoordeeld en bekrachtigd met een goedkeuring door GS en PS.

Verder speelde in 2020 in provincie Noord-Holland dat een aantal normeringen van dijken niet meer op orde waren. Deze keringen heeft de provincie met de betrokken waterschappen opnieuw beoordeeld en de provincie heeft de waterschappen geadviseerd om tot een goedgekeurde norm te komen.

In 2020 werd de eerste versie van de provinciale Omgevingsverordening van kracht. In 2020 heeft de provincie ervoor gezorgd dat in deze verordening de provinciale verantwoordelijkheden en bevoegdheden rondom het formuleren en handhaven van de gewenste omgevingswaarden van de regionale keringen zijn opgenomen.

Verder heeft de provincie in 2020 haar verantwoordelijkheden in landelijke samenwerkingen op het gebied van regionale keringen genomen. Zo spelen er landelijk discussies over een nieuwe veiligheidsbenadering voor regionale keringen, de implementatie van de Omgevingswet, de evaluatie van de Waterwet en het ook toepassen van een zorgplicht voor regionale waterkeringen. Al deze issues worden, onder andere samen met de overige provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat, verder uitgewerkt in het Ontwikkelprogramma Regionale Keringen III (ORK III). Andere van belang zijnde onderwerpen zijn meerlaagse veiligheid en de kennisontwikkeling ten aanzien van toetsing van dijken, kunstwerken en niet-waterkerende werken. De provincie participeerde in 2020 in het begeleidingsteam Visie en de werkgroepen Veiligheidsbenadering en Zorgplicht binnen ORK III. Tevens was de provincie in 2020 één van de trekkers van het IPO-veiligheidsberaad. In 2020 is de provincie Noord-Holland in al deze gremia bijzonder actief geweest. De provincie is in 2020 samen met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier gestart als trekker van een landelijke pilot omtrent de mogelijke invoering van de zorgplicht voor regionale keringen.

2.3.1.2 Versterkingsplannen primaire keringen beoordelen en investeren in ruimtelijke kwaliteit

Toelichting

De provincie heeft als wettelijke taak het goedkeuren van projectplannen Waterwet. Op 22 april 2020 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over de ingestelde beroepen tegen GS-goedkeuringsbesluit Projectplan Waterwet Markermeerdijken. De Alliantie is in mei 2020 gestart met de uitvoering van deze dijkversterking. In 2020 is er met bewoners geparticipeerd over de dijkplaatsen in de Polder Zeevang en de dijkversterkingsoplossing in Uitdam. In 2020 is gestart met de eerste fase van de aanleg van het stadsstrand.

Voor de uitvoering van het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRK) hebben GS € 23 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de Reserve meekoppelkansen dijkversterkingen en kustontwikkeling. Dit ambitieprogramma is samen met de natuurbescherming, het hoogheemraadschap, de gemeenten en bewoners opgesteld. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft in 2020 een subsidie van € 570.000,- toegekend voor de meekoppelkansen natuurontwikkeling en landschapsherstel.

In 2020 werd gestart met het opstellen van een ontwerpprojectplan Waterwet polder Katwoude. De verkenning voor de versterking van de dijk tussen Den Oever en Den Helder is grotendeels uitgevoerd. In 2020 heeft de provincie de projectplannen Waterwet voor Marken en het Sluizencomplex IJmuiden goedgekeurd. Voor de planvorming voor dijkversterking Durgerdam is door de complexiteit meer tijd nodig. In 2020 is er veel participatie met bewoners geweest.

Van het uitvoeringsprogramma De Nieuwe Afsluitdijk is het Off Grid Test Centre (OGTC) in 2020 niet in uitvoering genomen omdat het plan hiervoor niet onderscheidend genoeg was. De versterking van de Afsluitdijk is vertraagd omdat door nieuwe technische inzichten delen van het

plan aangepast moeten worden. Ook de in 2020 gestarte aanleg van de vismigratierivier wordt hierdoor vertraagd. GS hebben in 2020 besloten om de definitieve overeenkomst voor de uitbreiding en verduurzaming van het Vlietermonument op de Afsluitdijk met RWS en de gemeente Hollands Kroon aan te gaan.

In 2020 heeft de provincie een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het Programma Kust en het Onderzoeksprogramma zeespiegelstijging van het Deltaprogramma Waterveiligheid. De provincie heeft voorzitterschap van het bestuurlijke Landelijk Overleg Kust (LOK) en van de ambtelijke Landelijke Kennisgroep Kust (LKK) ingevuld.

In 2020 is gestart met de verkenning van de uitvoering van een programma Identiteit kustplaatsen in het IJsselmeergebied.

De provincie is in 2020 betrokken geweest bij het opstellen van het landelijke ontwerp-Overstromingsriscobeheerplan (ORBP). Het ORBP is een verplichting vanuit de Europese RichtlijnOverstromingsrisico's (EU-ROR). Het concept-Regionaal Waterprogramma dat door GS in december 2020 is vastgesteld sluit aan bij het ontwerp-ORBP. Met de provincies Utrecht en Zuid-Holland en acht waterschappen is gestart met de voorbereiding voor actualiseren van het Randstadoverstromingsmodel.

2.3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen

Toelichting

Als uitwerking op het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (2018-2019) en het nationale Bestuursakkoord Klimaatadaptatie (2018) is de notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland, bouwstenen voor de provinciale aanpak, in februari 2020 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. In deze notitie is de rol vastgesteld die de provincie tot en met 2023 voor zichzelf én met samenwerkingspartners ziet. Het bouwt voort op bestaand beleid zoals de provinciale Omgevingsvisie. Samen met de notitie zijn twee uitvoeringsregelingen vastgesteld, die samenwerkende gemeenten stimuleren om concrete uitvoeringsprojecten voor klimaatadaptatie te realiseren.

Naast het vaststellen van de notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland heeft de provincie in 2020 onder andere het volgende bereikt:

- Het rekening houden met klimaatadaptatie is in de nieuwe Omgevingsverordening geregeld;
- Klimaatadaptatie is meegenomen in het Masterplan Biodiversiteit en de Voedselvisie
- De klimaatstresstest eigen infra is uitgevoerd en gepubliceerd;
- De klimaatstresstest landbouw en natuur boven het Noordzeekanaal is uitgevoerd en gepubliceerd;
- Er zijn vijf webinars georganiseerd om partners te informeren over de provinciale rol bij klimaatadaptatie;
- Samenwerking met externe partners klimaatadaptatie zoals gemeenten en gebiedspartners MRA (onder andere Vitale en kwetsbare infrastructuur, minimum bouwvoorschriften klimaatadaptatie, het basisveiligheidsniveau).

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 3.1			Beschermen tegen overstromingen	
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
3.1.1	Kaders stellen voor regionale keringen	272	506	431	75
3.1.2	Versterkingsplannen primaire keringen beoordelen en investeren in ruimtelijke kwaliteit	1.645	2.156	1.861	295
3.1.3	Waterrobuuste inrichting bevorderen	255	836	786	50
	Totaal lasten	2.172	3.498	3.078	420
	Totaal baten				
	Totaal saldo	2.172	3.498	3.078	420
	Storting				
3.1.2	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	50	620	620	0
3.1.3	Reserve Klimaatadaptatie	1.100	1.320	1.320	0
	Onttrekking				
3.1.2	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-750	-1.406	-1.158	-248
3.1.3	Reserve Klimaatadaptatie	0	-250	-243	-7
	Resultaat	**2.572**	**3.782**	**3.616**	**166**

2.3.2 Benutten en beheren water

Toelichting

Prioriteiten:

- Voor oppervlaktewater wordt prioriteit gegeven aan het 'KRW-proof' maken van de provinciale vaarwegen. Zie voor de toelichting operationeel doel 3.2.2.
- Voor grondwater wordt prioriteit gegeven aan het uitvoeren van 'projecten Kaderrichtlijn Water'. Zie voor de toelichting operationeel doel 3.2.3

2.3.2.1 Waterrecreatie stimuleren

Toelichting

Waterrecreatie bevindt zich op het raakvlak van waterkwaliteit, economie, mobiliteit, recreatie en toerisme. De reserve waterrecreatie heeft als doel het realiseren van de Visie op de Waterrecreatie Noord-Holland 2030, 'Water, bron van recreatie'. Deze is vastgesteld door Provinciale Staten op 3 oktober 2016. In 2020 zijn verschillende initiatieven verder geholpen met financiële bijdragen voor onderzoek of realisatie. Te noemen zijn ondermeer het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek ten behoeve van het aquapunctuurpunt 'Verbinding Langereis – Groetkanaal' en voor het uitvoeren van een studie naar een betere verbinding tussen het buitenwater van het kanaal Omval – Kolhorn en het binnenwater van Langedijk. Ook is er bijgedragen aan het herstel van de oude zeesluis in Oudesluis waardoor deze met de inzet van vrijwilligers weer doorvaarbaar is voor de pleziervaart. Daarnaast zijn er – met geld uit de reserve waterrecreatie – verschillende meekoppelkansen benut met provinciale onderhoudsprojecten, waaronder de realisatie van 24 visplekken langs de Huygendijk in Heerhugowaard.

Ook is voor het uitvoeren van de afspraken uit het regionaal aanbod voor de aanpak van de waterplantenproblematiek in het zuidelijk IJsselmeergebied onder andere subsidie verleend voor de ontwikkeling van een nieuw prototype maaitechniek voor het maaien van waterplanten, is er gewerkt aan het voorbereiden van een samenwerking bij het maaien van de gemeenten aan het IJmeer en Markermeer en is er subsidie verleend voor het maaien van waterplanten.

Initiatiefnemers zijn gestimuleerd om het aantal zwemwaterlocaties uit te breiden door het aanbieden van subsidie voor het doen van onderzoek. In 2020 zijn er echter geen aanvragen voor subsidie ingediend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal subsidies voor het starten van onderzoek naar nieuwe zwemwaterlocaties	Aantal	2	0	De ontwikkeling van nieuwe zwemwaterlocaties wordt door gemeenten vooralsnog niet haalbaar geacht.

2.3.2.2 Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen

Toelichting

De provincie heeft in 2020 de ecologische doelen voor het regionale oppervlaktewater in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in concept vastgesteld, als onderdeel van het concept Regionaal Waterprogramma N-H 2022-2027. De provincie heeft verder bijgedragen aan een goede kwalitatieve toestand van oppervlaktewater. Deze bijdrage betreft vooral het 'KRW-proof' maken van de eigen provinciale vaarwegen (aanleg vispassages en natuurvriendelijke oevers). Maar de provincie heeft ook breder gewerkt aan de kwaliteit van het oppervlaktewater in de provincie. De provincie heeft bijvoorbeeld deelgenomen - samen met onder andere de waterschappen - aan het op agrarische bedrijven gerichte programma Bodem en Water en aan het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen (LMB). De provincie draagt ook bij aan een vismigratieonderzoek in het Noordzeekanaalgebied.

In het coalitieakkoord is € 21 miljoen uitgetrokken voor 'NNN, waterkwaliteit en bodemdaling'. In 2020 zijn afspraken gemaakt over het bedrag dat aan waterkwaliteit zal worden besteed. Dit budget is geplaatst bij OD 6.1.1. in de reserve Groen.

Zwemwater

De provincie heeft een subsidieregeling voor waterbeheerders en locatiehouders die hen stimuleert om maatregelen te treffen om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren. Deze regeling is ook in 2020 opengesteld en er zijn op 4 locaties maatregelen gesubsidieerd om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren.

Zoetwater

In 2020 zijn in beide zoetwaterregio's waar de provincie deel van uitmaakt maatregelenpakketten voor het volgende deltaprogramma (2021-2027) ontwikkeld. De provincie doet samen met de waterbeheerders onderzoek naar de beschikbaarheid van zoetwater onder normale en droge omstandigheden, en naar mogelijke maatregelen. Op Texel is het project Zoete Toekomst gestart, een onderzoek naar grootschalige ondergrondse zoetwateropslag. Er worden gebiedsprocessen ten behoeve van waterbeschikbaarheid uitgevoerd in de urgente verziltingsgevoelige gebieden. Ook wordt waterbeschikbaarheid meegenomen in lopende gebiedsprocessen.
Naar aanleiding van de evaluatie van de droge zomer van 2018 zijn door diverse partijen maatregelen uitgevoerd. De provincie heeft de gebieden met kwetsbare natuur in kaart gebracht Verder is de provincie betrokken bij de uitwerking van de regionale verdringingsreeks in de regio West-Nederland. Voor de regio IJsselmeergebied is het rapport Waterverdeling Noord-Nederland

geactualiseerd, de watervraag is voor alle functies bepaald en de regionale verdringingsreeks is aangepast. Deze zal opgenomen worden in de volgende Omgevingsverordening.

Wateroverlast
De provincie draagt bij aan het beperken van wateroverlast. De actuele opgave, gebaseerd op de klimaatscenario's 2006, is bijna geheel gerealiseerd, mede doordat de provincie deze heeft gekoppeld aan andere gebiedsontwikkelingen. De nieuwe wateroverlastopgave, berekend op basis van nieuwe klimaatscenario's, wordt meegenomen in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aanleg natuurvriendelijke oevers (in km)	Aantal	0,5	9,6	

BBV indicator oppervlaktewater

Waterkwaliteit: % van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit (oppervlaktewater)	**Goed**	**Matig**	**Ontoereikend**	**Slecht**
Hollands Noorderkwartier	0%	12%	30%	9%
Rijnland	0%	14%	15%	11%
Amstel, Gooi en Vecht	0%	10%	12%	8%
Peildatum		2019		

Bron: http://www.waarstaatjeprovincie.nl

Toelichting BBV indicator
De indicator geeft de ecologische kwaliteit van het water per waterschap weer, onderverdeeld in vier categorieën. De beoordeling is conform de systematiek van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW heeft als doel de kwaliteit van de oppervlakte- en grondwateren te verbeteren en in stand te houden, zowel ecologisch als chemisch. De ecologische toestand wordt onder andere bepaald door de concentratie van stikstof en fosfaat en vier biologische kwaliteitselementen (macrofauna, overige waterflora, vis en fytoplankton). De beoordeling vindt plaats op basis van het 'one out-all out principe': indien één kwaliteitselement niet aan de eisen voldoet wordt de toestand van het waterlichaam niet als goed beoordeeld.

2.3.2.3 Schoon en voldoende grondwater bevorderen

Toelichting
De provincie is de beheerder van het grondwater (Kaderrichtlijn Water) en moet zorgen voor een goede kwantitatieve en kwalitatieve toestand van grondwater. De ondergrond moet duurzaam worden gebruikt, onder andere voor drinkwater- en energievoorziening. Daarnaast moet het grondwaterbeheer worden afgestemd op de bestemming van gebieden. Uitputting en verzilting van grondwatervoorraden moet worden voorkomen. De projecten die worden uitgevoerd om deze doelen te bereiken liggen vast in de Watervisie 2021 en zijn of worden uitgevoerd in de periode 2016 tot en met 2021.

Vergunningverlening

De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor drinkwatervoorziening, grote industrieën en bodemenergie. In 2020 zijn 45 vergunningen verleend. Dit is aanzienlijk meer dan gepland. De toename wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal bodemenergiesystemen.

Uitvoeren projecten KRW

Om een goede toestand van het grondwater te bereiken of te behouden worden tot en met 2021 35 projecten uitgevoerd. De uitvoering ligt op schema en verloopt conform de geraamde kosten. Eind 2020 waren 22 projecten gereed. De overige projecten zijn in uitvoering.

Monitoring

De provincie beheert een provinciaal grondwatermeetnet. Grondwaterstanden worden continu gemeten en de grondwaterkwaliteit wordt periodiek (elke drie jaar) bepaald. Een evaluatierapport over de toestand van het grondwater is dit jaar verschenen en aangeboden aan Provinciale Staten. Er is daarbij niet alleen een beeld gegeven voor de provincie Noord-Holland, maar ook voor het gehele land. Het gaat daarbij om de volgende documenten:

- Brief aan PS resultaten meetronde grondwaterkwaliteit Noord-Holland 2018
- Grondwaterkwaliteit Nederland 2020
- Rapport meetronde grondwaterkwaliteit Noord-Holland 2018

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Vergunningverlening grondwateronttrekking	Aantal	25	45	
KRW projecten (aantal afgerond)	Aantal	10	22	
Toestand rapportage	Aantal	1	1	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 3.2 — Benutten en beheren water

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
3.2.1	Waterrecreatie stimuleren	2.220	1.171	970	201
3.2.2	Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen	1.285	1.420	1.165	255
3.2.3	Schoon en voldoende grondwater bevorderen	924	950	1.087	-137
	Totaal lasten	4.429	3.541	3.221	320
	Totaal baten	-1.025	-1.493	-1.315	-178
	Totaal saldo	3.404	2.048	1.907	141
	Storting				
3.2.1	Reserve Waterrecreatie	2.000	2.000	2.000	0
	Onttrekking				
3.2.1	Reserve Waterrecreatie	-2.000	-3.778	-3.616	-162
	Resultaat	**3.404**	**270**	**290**	**-20**

2.4 Programma 4. Milieu

Doelenboom

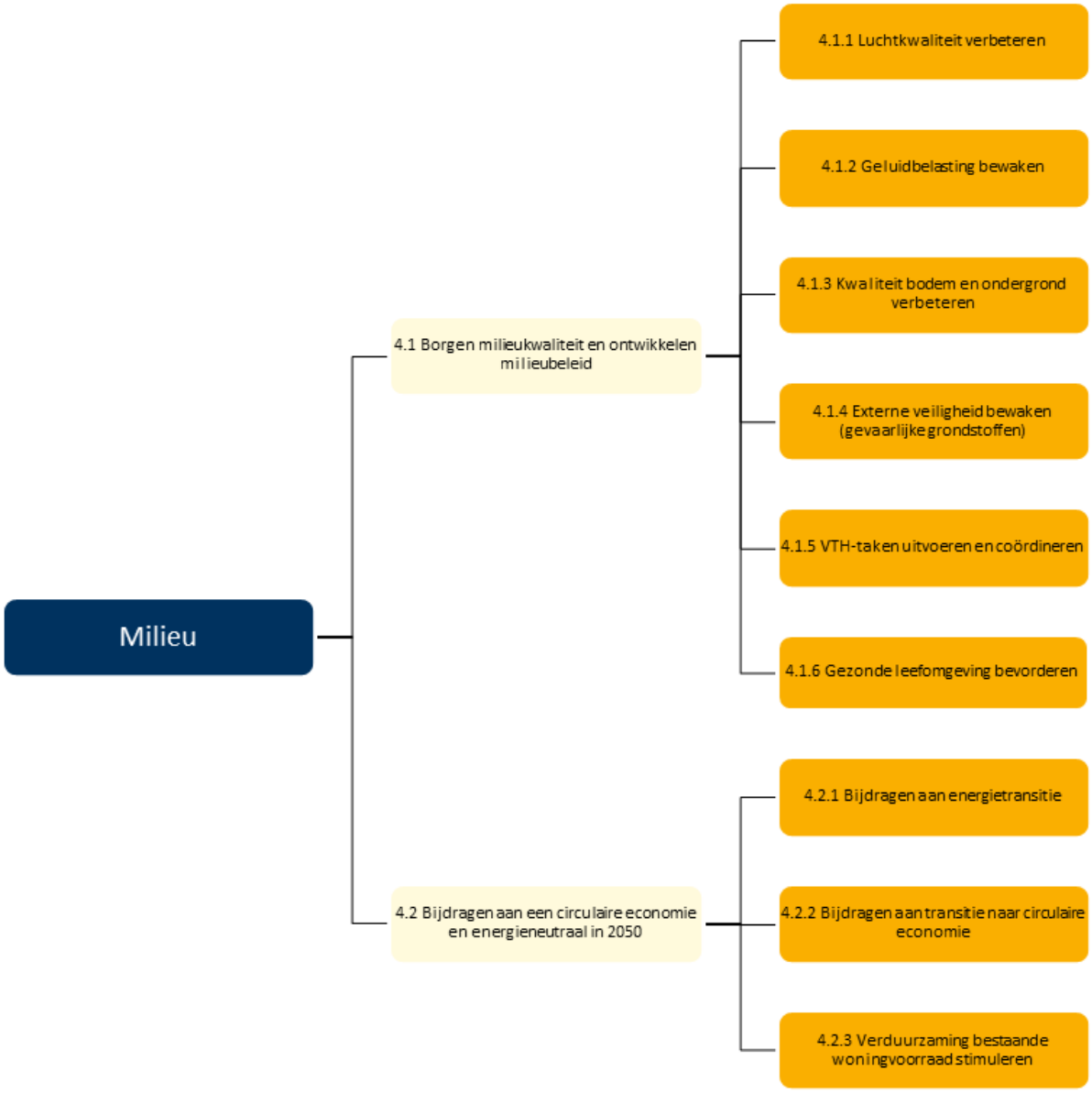

Maatschappelijk doel

De provincie vindt dat iedereen recht heeft op een gezonde leefomgeving. Dat wil zeggen: een omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. De provincie wil gezondheidswinst behalen door vanuit haar rol te sturen op het behouden en waar mogelijk verbeteren van een gezonde fysieke leefomgeving. Inwoners van de provincie Noord-Holland vinden gezondheid een belangrijk beleidsthema. Veel partijen zien daarbij een duidelijke rol weggelegd voor een actief middenbestuur. Mondige burgers vragen om een handelende provincie, gemeenten en GGD's vragen om een partner en een verbindend middenbestuur, en het Rijk ziet ook decentraal mogelijkheden om gezondheidswinst te behalen.

Verbetering realiseert de provincie in samenwerking met gemeenten, bedrijfsleven, milieu- en natuurorganisaties en inwoners. Dit wordt allereerst gedaan met vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. Dit wordt in mandaat uitgevoerd door de omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten voeren deze taken uit binnen de kaders van de Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH)-strategieën en op basis van jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Met deze diensten heeft de provincie een eigenaars- en een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie.

Het realiseren van een gezonde leefomgeving, en bovendien de komst van de Omgevingswet, vragen om een programmatische aanpak, zodat al gaande kan worden bijgestuurd. Dit is ook aangekondigd in het coalitieakkoord. Het programma gezonde leefomgeving is hiervoor ingericht. Dit programma vormt een uitbreiding van het milieubeleid en richt zich, naast de bestaande taken die gewoon doorlopen, op het monitoren van de fysieke leefomgeving en het opbouwen van kennis omtrent de gezondheidseffecten van milieuvervuiling. Daar bovenop kan extra winst worden geboekt door de verbinding te zoeken met andere kerntaken en opgaven, bijvoorbeeld bij mobiliteit, wonen en klimaatadaptatie. Ook zet de provincie vanuit dit programma nieuwe samenwerkingsverbanden op en worden bestaande verbanden verstevigd.

Bij de opgave van een gezonde leefomgeving wordt er gestreefd naar een goede balans tussen economische ontwikkeling en leefbaarheid. De milieukwaliteit in Noord-Holland voldoet minimaal aan de wettelijke basiskwaliteit en waar mogelijk wordt gestreefd naar verbetering, onder andere World Health Organisation (WHO)-normen.

De provincie onderschrijft de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs en werkt mee aan de uitvoering van de Rijksambities, nu nog gesteld op 49% vermindering van de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 ten opzichte van 1990, en heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Op 11 december 2020 zijn de EU-lidstaten akkoord gegaan met het verhogen van het EU broeikasgasemissie-reductiedoel voor 2030 naar ten minste 55% ten opzichte van 1990. Vooralsnog heeft de provincie deze verhoogde doelstelling nog niet overgenomen, in afwachting van een vertaling ervan naar de Nederlandse situatie door het kabinet. De provincie tracht de energiebehoefte te beperken, het gebruik van duurzame energie te maximaliseren en gebruik van grondstoffen zo efficiënt mogelijk te laten zijn.

Daarbij heeft de provincie de ambitie om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben en in 2030 een reductie van 50% in het gebruik van primaire grondstoffen. De provincie stimuleert de transitie naar een circulaire economie met als ambitie een 100% circulaire economie in 2050 met als tussendoel voor 2030 dat we halverwege zijn.

Wettelijk beleidskader

- De regelgeving voor milieu, energie en circulaire economie komt deels vanuit Europa en deels vanuit het Rijk.

Provinciaal beleidskader

- Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020
- Omgevingsverordening
- Actieagenda circulaire economie
- Omgevingsvisie NH 2050
- Beleidsregel geurhinder
- Actieplan geluid
- Verkenning ondergrondvisie

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4				Milieu
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	35.636	48.134	46.856	1.277
Baten	-2.750	-2.911	-2.955	44
Saldo van baten en lasten	32.886	45.223	43.902	1.321
Stortingen reserves	14.569	20.353	20.135	218
Onttrekking reserves	-3.049	-12.623	-11.455	-1.168
Resultaat	**44.406**	**52.953**	**52.582**	**370**

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
4.1.2	Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.
4.1.2	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
4.1.2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
4.1.2	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
4.1.2	Omgevingsdienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.4.1 Borgen milieukwaliteit en ontwikkelen milieubeleid

Toelichting

Prioriteiten:

- In 2020 is het programmaplan van het programma gezonde leefomgeving vastgesteld. Dit document bevat de uitgangspunten die vorm geven aan dat programma. Het is daarmee zowel het kader als het wenkend perspectief waarbinnen het programma verder wordt uitgewerkt en uitgevoerd.
- Op basis van de Wet milieubeheer heeft de provincie beperkt ruimte om eigen regels te stellen. Die regels stonden in de Provinciale Milieuverordening (PMV). Deze regels zijn inmiddels overgezet naar de eerste versie van de Omgevingsverordening die in november 2020 is vastgesteld door Provinciale Staten.
- In sommige regio's, bijvoorbeeld in het IJmondgebied met het daar gelegen Tata Steel, staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving onder druk. Met het 'Programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond' willen wij in de IJmond concrete gezondheidswinst gaan behalen. Dit programmaplan is in december 2020 vastgesteld. Hierbij hoort ook een uitvoeringsprogramma voor de vergunningverlening, handhaving en het toezicht, die we samen met de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied uitvoeren. We vinden het belangrijk om in IJmond-regio in nauwe samenwerking met overheden en andere partners te werken aan een gezonde leefomgeving. Hiertoe is onder

andere het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid ingericht, waar de provincie aan deelneemt.

Omgevingsfactoren:

- De provincie Noord-Holland is een veelzijdige provincie waar vele functies rondom wonen, werken, recreëren en vervoer samenkomen. Deze diversiteit en dynamiek biedt veel kansen en mogelijkheden voor de provincie en haar inwoners, maar legt ook een milieudruk op de leefomgeving. Met een programmatische aanpak in het programma Gezonde Leefomgeving, en daarnaast een gebiedsgerichte aanpak, zoals met het programma Tata Steel, geven wij uitwerking aan die balans. Er is daarnaast speciale aandacht voor de problematiek rond zeer zorgwekkende stoffen, de uitvoering van het actieplan geluid 2018-2022, en de verbetering van de luchtkwaliteit conform het Schone Lucht Akkoord.

2.4.1.1 Luchtkwaliteit verbeteren

Toelichting

Varend ontgassen

De provincie Noord-Holland heeft per 1 maart 2017 een verbod ingesteld op varend ontgassen, van vooral benzeenhoudende stoffen. Ontgassen van deze stoffen is schadelijk voor de gezondheid (kankerverwekkend) en geeft geurhinder. In 2020 hebben 5 proefnemingen plaatsgevonden in de haven van Amsterdam met mobiele ontgassingsinstallaties. In samenwerking met andere provincies, rijk, en omgevingsdiensten is in 2020 gewerkt aan een de uitwerking voor van VTH voor mobiele ontgassingsinstallaties.

In 2020 is het eNose-netwerk geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat dit netwerk een belangrijke preventieve functie heeft om ontgassen te voorkommen, te signaleren en informatie hierover door te geven aan de partners voor het toezicht en de handhaving.

Geur

In 2020 zijn twee pilots gestart met uitbreidingen van het eNose-netwerk om bronnen van geurhinder beter op te sporen. De eerste pilot is in de IJmondregio, in samenwerking met Tata Steel en de ODNZKG. De tweede pilot is in het Westelijk Havengebied, in samenwerking met het Havenbedrijf Amsterdam en de ODNZKG. Eerste resultaten zijn beschikbaar, maar we hebben resultaten nodig over een langere periode om eventuele trends te signaleren. De provincie informeert inwoners uit de pilotgebieden over de resultaten en beantwoordt vragen van inwoners over de pilots.

De komst van de Omgevingswet betekent aanzienlijke verandering voor geurbeleid. Zo krijgen gemeenten een belangrijke rol in het opstellen van normen voor ‘aanvaardbare geurhinder’. Provincies blijven wel verantwoordelijk voor de VTH van zogeheten complexe bedrijven.

2.4.1.2 Geluidbelasting bewaken

Toelichting

Geluidbelasting provinciale wegen

In het Actieplan 2018-2022 heeft de provincie haar ambities vastgelegd met betrekking tot het terugdringen van de geluidbelasting door provinciale wegen. Dit gebeurt op twee manieren:

- Het toepassen van geluidreducerend asfalt op aangegeven wegvakken door de gebiedsaannemers. Dit wordt gedaan volgens de door hen gevolgde onderhoudsplanning.

In 2020 zijn er geen wegvakken met geluidreducerend asfalt aangelegd. In 2021 staan een aantal wegvakken in de planning voor de aanleg van geluidreducerend asfalt.

- Het waarborgen van een acceptabel binnenniveau bij hoogbelaste solitair gelegen woningen door middel van het aanbrengen van gevelisolatie. Eind 2020 is het project van start gegaan en zijn de eigenaren en bewoners van de solitair gelegen woningen per brief nader ingelicht over het project.

Industrieterreinen van regionaal belang
De in de Provinciale Milieuverordening aangewezen vijf industrieterreinen 'van regionaal belang' zijn beleidsneutraal overgenomen in de Omgevingsverordening. Het geluidzonebeheer van deze vijf industrieterreinen is uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). In het kader van een actualisatie van het geluidverdeelplan voor het industrieterrein Westpoort is in 2020 een aanzet gemaakt voor de 2e herziening van het bestemmingsplan 'Geluidverdeelplan Westpoort'. De ter inzagelegging staat gepland voor 2021.

Stiltegebieden
De bestaande 39 stiltegebieden uit de Provinciale Milieuverordening zijn in 2020 opgenomen in de Omgevingsverordening. Hierbij zijn ten opzichte van de regels in de Provinciale Milieuverordening een aantal verduidelijkingen en vereenvoudigingen doorgevoerd. Uit eerder onderzoek is gebleken dat niet alle stiltegebieden aan de streefwaarde voldoen. Om die reden ontwikkelt de provincie, in afstemming met de gebiedspartners, nieuw beleid. In dat kader is in 2020 een aantal aanvullende inventariserende onderzoeken uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Sanering geluidbelaste woningen boven 63 dB	Aantal	59	0	Project is gestart, uitvoering volgt in 2021 en 2022.
Extra stil asfalt (in km)	Aantal	2,2	0	Project is gestart, uitvoering volgt in 2021 en verder.

2.4.1.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

Toelichting

Mijnbouwwet
We hebben meerdere adviezen op het gebied van opsporingsvergunningen en opslagplannen voor geothermie (aardwarmte) uitgebracht aan het Rijk.

Aardkundig erfgoed
We hebben de omzetting van de regelgeving voor aardkundige monumenten uit de PMV naar de Omgevingsverordening NH2020 afgerond. We zijn een informatiecampagne begonnen voor gemeenten die de regels uit de verordening moeten verwerken in hun omgevingsplannen.

Bodemconvenant
We hebben besloten de uitvoering van de afspraken uit het landelijk bodemconvenant, zoals geconcretiseerd in het provinciaal uitvoeringsprogramma 2016-2020 en de bijbehorende subsidieregeling bodemsanering, te actualiseren en met een jaar te verlengen vanwege uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het opheffen van de Wet bodembescherming tot 1 januari 2022. We hebben op diverse manieren gemeenten verder voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tevens hebben wij gemeenten ondersteund bij het opstellen van PFAS-beleid. Mede namens de andere provincies hebben we het Rijk geadviseerd bij het formuleren van landelijk PFAS-beleid.

Spoedlocaties bodemsanering
We hebben in Noord-Holland 96 spoedlocaties. We hebben op alle locaties de risico's beheerst en hiermee voldaan aan de afspraak uit het landelijk bodemconvenant. In 2020 zijn er 4 locaties bijgekomen. Op 45 locaties is de sanering volledig afgehandeld. Op 34 locaties is een sanering gaande en op 17 locaties loopt onderzoek of zijn onderhandelingen.

Gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi
We hebben voor het gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen in 't Gooi een nieuw convenant voor de periode 2021-2030 afgesloten met de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren, de drinkwaterbedrijven Vitens en PWN en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (zie ook www.gwbeheergooi.nl). Grondwaterbeheer is nog lang nodig. We hebben er daarom voor gezorgd dat er voldoende geld is om het beheer nog 30 jaar te kunnen uitvoeren. Dit geld is afkomstig van convenantspartners en afkoopafspraken met partijen die verantwoordelijkheid dragen voor grondwaterverontreinigingen.

Stortplaatsen Wet milieubeheer
De herijking van de rekenrente van het vermogen in het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen vraagt meer tijd. Verlaging heeft grote financiële gevolgen voor de exploitanten. We onderzoeken daarom niet alleen de financiële risico's, maar ook de effecten op het doelvermogen dat de exploitanten moeten opbrengen in het Nazorgfonds. We blijven participeren in een pilot om te komen tot duurzaam stortbeheer.

2.4.1.4 Externe veiligheid bewaken (gevaarlijke grondstoffen)

Toelichting
De provincie heeft in het VTH-uitvoeringsprogramma de controles bij de Brzo-bedrijven (Besluit risico's en zware ongevallen 2015), waarvoor de provincie bevoegd gezag is, onder meer gebaseerd op de Brzo-inspectieplannen. De OD NZKG voert deze taak uit. De uitkomsten van de Brzo-controles over 2020 worden gerapporteerd in het Jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2020. Dit verslag volgt voor de zomer van 2021. In 2020 heeft de provincie samen met ketenpartners gezamenlijk prioriteiten en samenwerkingsprogramma's voor toezicht en handhaving vastgelegd en uitgevoerd.

Programma Impuls Omgevingsveiligheid
De provincie heeft ter ondersteuning van de taakuitvoering van de gemeenten en ter versterking van hun eigen organisatie middelen ter beschikking gesteld aan de omgevingsdiensten en veiligheidsregio's vanuit het programma. Deze financiering loopt vanaf 2021 via de gemeenten. De provincie heeft voor 2021 ook middelen ontvangen voor het uitvoeren van de wettelijke taken voor externe veiligheid voor 2021. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld aan de OD NZKG voor 2021, omdat deze middelen zich richten op de Brzo.

Afval
De provincie wil negatieve gevolgen voor de leefomgeving door opslag en verwerking van afval tegengaan. De OD NZKG heeft in 2020 een pilot gedaan om te kijken wat de mogelijkheden zijn om via toezicht en vergunningen te voorkomen dat afval ontstaat en te sturen op hergebruik of recycling.
Naast deze gerichte aanvullende pilot heeft de provincie via de omgevingsdiensten toezicht gehouden op de naleving van de geldende wet- en regelgeving door afvalverwerkende bedrijven in Noord-Holland, zoals aan de voorschriften in hun omgevingsvergunningen.

2.4.1.5 VTH-taken uitvoeren en coördineren

Toelichting

De VTH-taken op het gebied van water, milieu, groen, natuur, bodem en bereikbaarheid zijn door de omgevingsdiensten uitgevoerd. Dit betreft onder andere het verlenen van vergunningen en ontheffingen voor industrie, flora en fauna, (zwem)water en de controle op de naleving ervan. De omgevingsdiensten voeren soortgelijke taken uit namens gemeenten. Samen met deze gemeenten en andere zogenoemde 'ketenpartners' in Noord-Holland, zoals het Rijk, de waterschappen, de terreinbeherende organisaties, het Openbaar Ministerie en de politie, werken wij op een netwerkende wijze samen om maatschappelijke doelen in het fysieke domein te realiseren.

De omgevingsdiensten hebben de VTH-taken namens de provincie uitgevoerd op basis van de doelen, prioriteiten en kwaliteitseisen die door de provincie zijn vastgelegd. In 2020 hebben de omgevingsdiensten deze VTH-taken uitgevoerd volgens de door de provincie vastgestelde uitvoeringsprogramma's. In 2020 is extra budget ingezet voor en door de omgevingsdiensten. Dit is besteed aan de extra capaciteit voor vergunningplicht stikstof, het intensiveren van de uitvoering van de Wet natuurbescherming naar niveau 2 – faciliterend, de inventarisatie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven in Noord-Holland, de energiebesparing bij bedrijven en de versterking ketentoezicht afvalstoffen.

De coördinatie van de VTH-taken in Noord-Holland is verdeeld tussen de beleidsvelden 'groen' (natuur) en 'grijs' (milieu). Voor 'groen' zijn met betrokken partijen zoals gemeenten, waterschappen, terreinbeherende organisaties en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) handhavingsuitvoeringsprogramma's voor de Natura 2000-gebieden uitgevoerd.

Eind 2020 is het Programma Tata Steel 2020-2050 vastgesteld en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Tata Steel 2020-2022.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
VTH taken uitgevoerd conform Uitvoeringsprogramma's	Percentage	100	100	
Prioriteiten uitgevoerd conform afspraak/ uitvoeringsprogramma	Percentage	100	100	
Coördinatie uitgevoerd conform programma's	Percentage	100	100	

2.4.1.6 Gezonde leefomgeving bevorderen

Toelichting

Op 12 mei 2020 hebben GS het programma Gezonde Leefomgeving vastgesteld. De Commissie NLG heeft dit plan op 22 juni 2020 besproken. Het programma is een uitwerking van de maatschappelijke opgave voor een gezonde fysieke leefomgeving, neergelegd in de Omgevingsvisie NH2050 en het coalitieakkoord 2019-2023 'Duurzaam doorpakken!'. Het programma Gezonde Leefomgeving is gestart voor vier jaar en is een ontwikkelprogramma. Op basis van tussentijdse evaluaties en monitoring kunnen activiteiten afvallen en nieuwe worden toegevoegd.

Met het programma richt de provincie zich op de milieukwaliteiten bodem, (grond)water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidsbelasting, geur en (ontwikkelingen in) de ondergrond. Met de instrumenten Hollandse Luchten en e-Noses is de omgevingskwaliteit gemonitord, als aanvulling op de bestaande meetnetten van onder andere het RIVM. In de IJmond wordt doorlopend onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten van de uitstoot van onder andere Tata Steel. In

2020 is een inventarisatie gestart naar de (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen ZZS die bedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is, uitstoten. Alle data die de provincie met de onderzoeken en monitoring verzamelt, worden zoveel mogelijk als open data gepubliceerd. De provincie is gestart met de inventarisatie van indicatoren voor een gezonde leefomgeving, die een plek gaan krijgen in de monitor van de Omgevingsvisie.

Op 13 januari 2020 heeft de provincie het Schone Luchtakkoord (SLA) mede ondertekend. De provincie zet zich in om de advieswaarden voor 2030 van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) voor de componenten (ultra)fijnstof en stikstofdioxide te bereiken. De aanpak is gebiedsgericht. De provincie werkt samen met partners en betrekt bewoners en bedrijven bij het realiseren van verbeteringen in de gezonde fysieke leefomgeving.

Via het VHT-spoor kunnen bedrijven aangespoord worden tot maatregelen bij de bron. Voor maatregelen in de omgeving ontwikkelt de provincie financiële instrumenten, waarmee derden subsidie kunnen aanvragen. In 2020 is de uitvoeringsregeling voor complexe industriële bedrijven opgesteld voor het nemen van vrijwillige bovenwettelijke maatregelen, gericht op verminderen van de uitstoot van fijnstof, stikstofdioxide, geur en geluid. Openstelling van de regeling is in het eerste kwartaal van 2021.

Met het programma Gezonde Leefomgeving zijn koppelingen gemaakt met andere opgaven van de provincie. Concrete voorbeelden zijn het verduurzamen van de mobiliteit (waaronder het elektrificeren van auto en OV-bus, stimuleren van fietsen), het creëren van toegangspoorten naar natuurgebieden en het ontwikkelen van een prettige woon- en werkomgeving in de OV-knooppunten. Met een integrale benadering kan extra milieuwinst geboekt worden, wat bijdraagt aan een gezondere leefomgeving.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 4.1 — Borgen milieukwaliteit en ontwikkelen milieubeleid

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
4.1.1	Luchtkwaliteit verbeteren	901	934	1.188	-254
4.1.2	Geluidbelasting bewaken	507	135	82	53
4.1.3	Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren	1.159	5.141	5.198	-57
4.1.4	Externe veiligheid bewaken (gevaarlijke grondstoffen)	64	552	486	66
4.1.5	VTH-taken uitvoeren en coördineren	27.486	29.056	28.390	666
4.1.6	Gezonde leefomgeving bevorderen	0	2.097	1.799	298
	Totaal lasten	30.117	37.915	37.142	773
	Totaal baten	-2.750	-1.981	-2.215	234
	Totaal saldo	27.367	35.934	34.927	1.007
	Storting				
4.1.3	Reserve Bodemsanering	5.619	5.715	5.722	-7
4.1.6	Reserve Gezonde leefomgeving	2.700	4.561	4.561	0
	Onttrekking				
4.1.3	Reserve Bodemsanering	-397	-4.605	-4.163	-442
4.1.6	Reserve Gezonde leefomgeving	0	-1.000	-794	-206
	Resultaat	**35.289**	**40.605**	**40.253**	**351**

2.4.2 Bijdragen aan een circulaire economie en energieneutraal in 2050

Toelichting

Prioriteiten

- In 2020 is het beleidsprogramma energietransitie opgesteld; het Actieprogramma Klimaat waarin de koers van het coalitieakkoord wordt geborgd. Daarnaast is op het gebied van energie-infra -Bouwstenen adaptieve uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur 2020-2024 opgesteld, een gezamenlijke routekaart naar het toekomstige energiesysteem. Ook beschikt de provincie inmiddels over een waterstofstrategie met als doel de ontwikkeling van de waterstofmarkt in de provincie Noord-Holland te ondersteunen.
- In 2020 is de nieuwe Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 opgesteld en door GS in concept vastgesteld. De ambities uit het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!' op het gebied van circulair bouwen en voedselverspilling zijn hierin verwerkt. De Actieagenda is definitief vastgesteld in februari 2021. Binnen de beperkingen van de corona- maatregelen en effecten is de Actieagenda 2017-2020 ook in 2020 uitgevoerd.

2.4.2.1 Bijdragen aan energietransitie

Toelichting

In het coalitieakkoord is € 57 miljoen gereserveerd voor klimaat en energie. De concrete besteding van dit budget is uitgewerkt in het Actieprogramma Klimaat. In paragraaf 4.2 wordt dit verder verdiept voor waterstof, de warmtetransitie, de Regionale Energiestrategie (RES) voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid en energie-infrastructuur.

Regionale Energiestrategie (RES)

Om de energietransitie vorm te geven heeft de provincie het afgelopen jaar samen met gemeenten, waterschappen en onze partners, stakeholders en inwoners mogelijke zoekgebieden voor het opwekken van hernieuwbare energie (wind en zon) en de (bovenregionale) warmtebronnen inzichtelijk gemaakt in een concept Regionale Energiestrategie voor Noord-Holland Noord en een Energiestrategie voor Noord-Holland Zuid. De resultaten van de reacties daarop, aanvullende onderzoeken, gesprekken en verschillende bijeenkomsten worden verwerkt in de RES'en 1.0 en krijgen een plek in het provinciale beleid en de provinciale Omgevingsverordening. Onderdeel van de RES'en is de Regionale Structuur Warmte (RSW), waarbinnen samen met de gemeenten, waterschappen en partners wordt gekeken hoe (bovenregionale) warmtebronnen het beste kunnen worden aangesloten op de warmtevragers, zoals woningen en bedrijventerreinen. De provincie heeft een coördinerende en ondersteunende rol op zich genomen voor zowel de RSW, de kaarten van de zoekgebieden, data en monitoring en kennisdelen.

Warmtetransitie

Voor het onderdeel warmtetransitie is ingezet op het versnellen van het onderzoek voor mogelijkheden voor geothermie binnen de MRA. Dat gebeurt door een coördinerende rol voor het stimuleren en organiseren van kennisdeling en vergroten van draagvlak. Inmiddels ligt er de Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten Aardwarmteontwikkeling MRA', ondertekend door publieke en private partijen.
De provincie ondersteunt de gemeenten via het Servicepunt duurzame energie. De dienstverlening van het Servicepunt is voor 2021- 2025 opnieuw aanbesteed, om te voorzien in kennis en middelen ter ondersteuning en versnelling van de warmtetransitie. Daarnaast zijn er 6 subsidies verleend binnen de uitvoeringsregeling subsidie warmtetransitie gebouwde omgeving

op wijkniveau. Deze subsidie biedt gemeenten ondersteuning voor het verder uitwerken van plannen om wijken van het gas af te krijgen. Er is een bijdrage verleend door de provincie om te kunnen deelnemen aan de nationale innovatieprogramma's WarmingUP en Window. En er is een subsidie verleend aan de vereniging Energie-initiatieven Noord Holland.

Energie Infrastructuur
Voor de energie-infrastructuur is een tool in ontwikkeling in samenwerking met TNO. Het doel iseen instrument te ontwikkelen waarmee de provincie de effecten van de energietransitie op het energiesysteem en de (milieu)ruimte kan visualiseren.

Waterstof
Waterstof biedt veel kansen in Noord-Holland, zie daarvoor de waterstofstrategie. De strategie heeft als doel het verder verkennen van de mogelijkheden voor ontwikkeling van de waterstofmarkt in Noord-Holland. Dat doet de provincie door te investeren in verschillende onderzoeken en het verstrekken van subsidies onder andere voor onderzoek naar de maakindustrie van ektrolysers in Noord-Holland, een haalbaarheidsstudie voor waterstof in de gebouwde omgeving vanuit de bestaande subsidieregeling voor het gasloos maken van wijken. Daarnaast is er geld gegaan naar De Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland, programmalijn Waterstof. Deze deal richt zich op het versterken van kennis en talent, maritieme innovatie en het benutten van de kansen van de waterstofeconomie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Luchtverontreiniging: CO2 emissie in ton (BBV indicator)	Aantal		17.893.700	Betreft de totaal bekende CO2 uitstoot (Aardgas, elektriciteit, stadswarmte, voertuigbrandstoffen) in 2019 in de provincie Noord-Holland. Bron: De Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
Energieneutraliteit: productie van energie in petajoule (BBV indicator)	Aantal		17,149	Betreft de totale productie van hernieuwbare energie in petajoula in 2018 (2019 ten tijde van opstellen nog niet beschikbaar). Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.4.2.2 Bijdragen aan transitie naar circulaire economie

Toelichting

In 2020 is naast het opstellen van de nieuwe actieagenda voor 2021-2025, de lopende actieagenda 2017-2020 uitgevoerd. Daarvoor zijn dit jaar onder meer de MKB innovatie-instrumenten voor circulaire innovaties opnieuw ingezet. Ook zijn in samenwerking met Impact Hub (online) evenementen georganiseerd om circulaire ondernemers in Noord-Holland met elkaar in verbinding te brengen. In 2020 zijn voor ondernemers ook weer de meerdaagse CIRCO Business Design Tracks trainingen georganiseerd onder andere voor de agrosector. Deelnemers waren grotere bedrijven binnen de agrosector en bedrijven die al verder zijn op het gebied van duurzaamheid en circulariteit.

Via het project Circulaire Restaurants is het verminderen en tegengaan van voedselverspilling gestimuleerd. Om circulair bouwen te stimuleren is het handboek circulair renoveren voor woningbouwcorporaties opgesteld dat in 2021 wordt afgerond. Ook is actief ingezet op het opnemen van circulair bouwen in de regionale Woonakkoorden met ondersteuning van de stichting C-Creators. De provincie Noord-Holland is ketenpartner van C-Creators.

Om circulair ontwerpen en denken te stimuleren via het onderwijs is een challenge georganiseerd met de Hogeschool Inholland en NS en een challenge met een mbo-instelling gestart. Voor een concrete en succesvolle casus van hergebruik van lokaal hout is begin 2020 de Circular Award Public van het ministerie van I&W ontvangen. Vanuit het thema biomassa is het langjarige project voor een zeewierlaboratorium afgerond en de kennis gedeeld met initiatiefnemers vanuit GO!-NH. Met de Omgevingsdienst NZKG is een pilot is gedraaid om kansen en knelpunten te signaleren bij toezicht en vergunningverlening.

Om bewustwording van de noodzaak van een circulaire economie te stimuleren is de nieuwe Uitvoeringsregeling Kleinschalige activiteiten Circulaire Economie Noord-Holland 2020 in werking getreden. Het beschikbare subsidieplafond in 2020 is volledig besteed. Tot slot is gewerkt aan het nieuwe inkoopbeleid waarin circulair inkopen is uitgewerkt en zijn na een provinciale challenge circulaire relatiegeschenken ingekocht.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bedrijven deelgenomen aan onze stimuleringsprogramma's	Aantal	60	32	Dit zijn bedrijven die meededen met CIRCO Tracks (18 in 2020) en GO NH! (13 in 2020). Door de coronacrisis konden de bijeenkomsten niet live plaatsvinden en hadden veel ondernemers andere prioriteiten. Om die reden zijn voorgenomen tracks doorgeschoven naar 2021.
Icoonketens in de vorm van Living labs	Aantal	2	0	In 2020 bleken er geen projecten bekend te zijn die kwalitatief voldoende waren om in aanmerking te komen als icoonketenproject.

2.4.2.3 Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleren

Toelichting

Met het programma Verduurzaming bestaande woningvoorraad Noord-Holland stimuleert de provincie particuliere woningeigenaren en corporaties hun woningen te verduurzamen. Binnen dit programma worden tevens diverse alternatieve financieringsvormen voor woningverduurzaming getest. Het programma is vastgesteld in 2018, heeft een looptijd van 3,5 jaar en voor de uitvoering hebben PS ruim € 10 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan het grootste gedeelte in 2019 is uitgegeven.

In 2020 heeft de provincie subsidie verleend voor het ondersteunen van duurzaamheidsinitiatieven van burgercollectieven. Daarnaast heeft de provincie financieel bijgedragen aan de ontwikkeling van software voor woningverduurzamingsadviezen aan woningeigenaren door de Noord-Hollandse energieloketten. Dit project is afgerond en de software wordt inmiddels gebruikt door de energieloketten. Daarnaast heeft de provincie eind 2020 een subsidieregeling voor woningbouwcorporaties opgezet. Het doel van deze regeling is om woningbouwcorporaties te stimuleren samen te werken aan innovatieve concepten voor woningverduurzaming zodat dit leidt tot lagere verduurzamingskosten. Tot slot heeft de provincie financieel bijgedragen aan het project Gebiedsgerichte vastgoedscan Gooi en Vechtstreek. Hierbij is het vastgoed van diverse woningbouwcorporaties in de Gooi en Vechtstreek in beeld gebracht, zodat bepaald kon worden welk vastgoed gezamenlijk zou kunnen worden verduurzaamd, zodat op kosten zou kunnen worden bespaard.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 4.2 — Bijdragen aan een circulaire economie en energieneutraal in 2050

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
4.2.1	Bijdragen aan energietransitie	3.106	8.546	8.072	474
4.2.2	Bijdragen aan transitie naar circulaire economie	1.262	1.006	818	188
4.2.3	Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleren	1.151	667	825	-158
	Totaal lasten	5.519	10.219	9.714	505
	Totaal baten		-930	-739	-191
	Totaal saldo	5.519	9.289	8.975	314
	Storting				
4.2.1	Reserve Energietransitie	6.150	9.877	9.652	225
4.2.2	Reserve Circulaire Economie	100	100	100	0
4.2.3	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	0	100	100	0
	Onttrekking				
4.2.1	Reserve Energietransitie	-1.000	-5.895	-5.518	-377
4.2.2	Reserve Circulaire Economie	-652	-473	-330	-143
4.2.3	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	-1.000	-650	-650	0
	Resultaat	**9.117**	**12.348**	**12.329**	**19**

2.5 Programma 5. Ruimte

Doelenboom

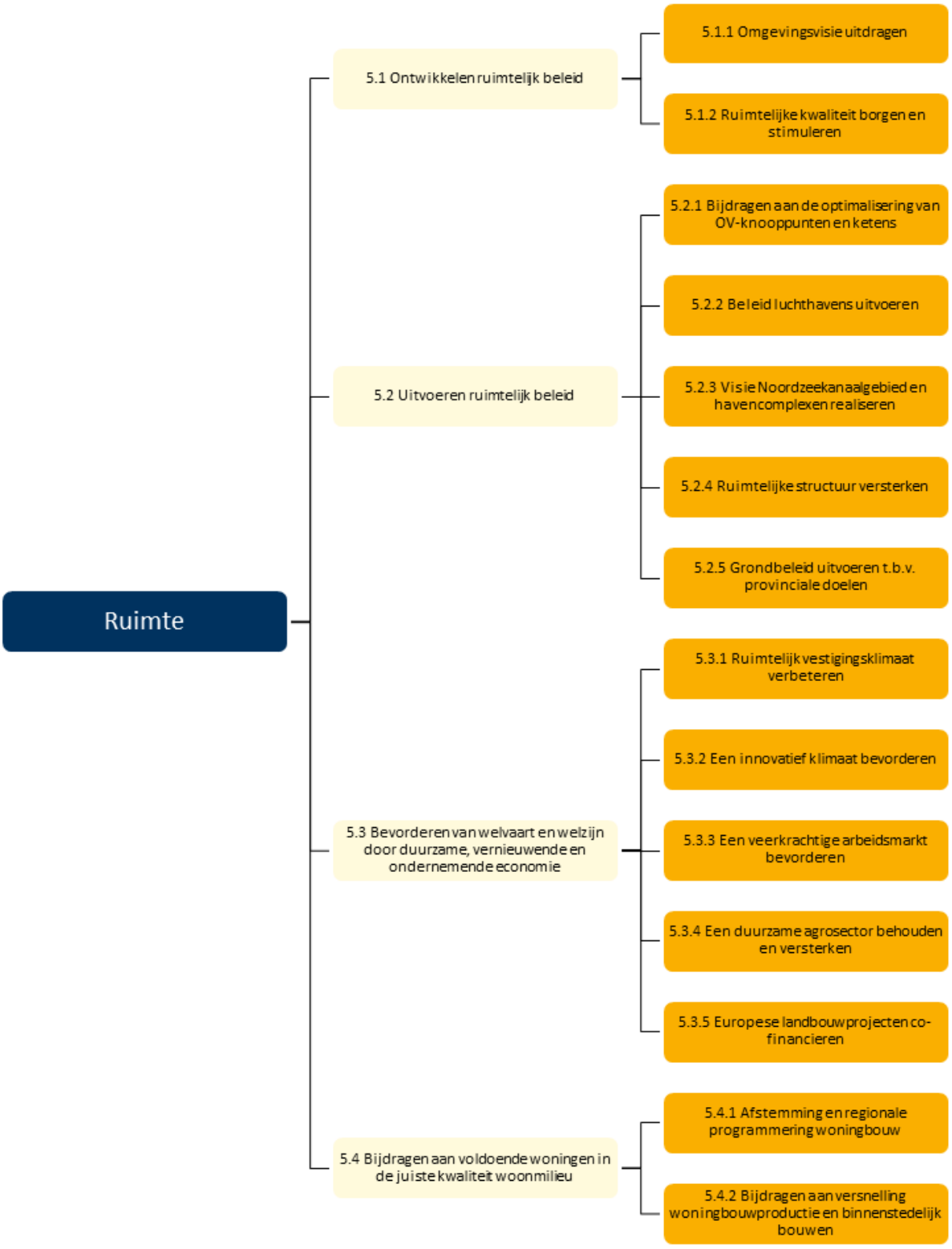

Maatschappelijk doel

De provincie zorgt samen met andere overheden voor een goede ruimtelijke inrichting van de leefomgeving. Duurzaam ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit en klimaatbestendigheid zijn

daarvoor de leidende principes. De provincie streeft een aantrekkelijke leefomgeving na, waar de inwoners van Noord-Holland op een zo prettig mogelijke manier kunnen wonen, werken en recreëren. Diverse functies vragen om ruimte in Noord-Holland. De provincie bekijkt deze zaken in samenhang, maakt ruimtelijk-economisch beleid en coördineert bij vraagstukken die de gemeentegrenzen overstijgen.

In de Omgevingsvisie NH2050 is de langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving van Provinciale Staten van Noord-Holland verwoord. De Omgevingsvisie is integraal van opzet en vervangt alle strategische visies die de provincie tot aan de vaststelling van de Omgevingsvisie had. Het vormt daarmee ons strategische langetermijnbeleid. Vanuit onze integrale Omgevingsvisie worden in de komende vier jaar vele acties en instrumenten ingezet om onze langetermijnambities waar te maken. De hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050 is zorgen voor balans tussen economische groei en leefbaarheid in Noord-Holland. Zo kunnen we voor toekomstige generaties het welvaarts- en welzijnsniveau in Noord-Holland op een hoog niveau houden.

De ambities van het coalitieakkoord en de Omgevingsvisie NH2050 zijn in 2020 vertaald in de Omgevingsverordening. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels samengevoegd op het gebied van natuur, milieu, mobiliteit, erfgoed, ruimte en water. De Omgevingsverordening NH2020 geldt vanaf 17 november 2020.

Wettelijk beleidskader

- Woningwet/Huisvestingswet
- Wet ruimtelijke ordening (incl. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en Besluit ruimtelijke ordening)
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Luchthavenindelingsbesluit (LIB) Schiphol
- Omgevingswet (in ontwikkeling)
- Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
- Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
- Luchthavenindelingsbesluit (LIB) Schiphol
- Wet luchtvaart
- Luchthavenverkeersbesluit (LVB) Schiphol
- Wet regelgeving burgerluchtvaart en militaire luchthavens (RBML)

Provinciaal beleidskader

- Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)
- Provinciale Woonvisie 'Goed wonen in Noord-Holland'
- Programma OV-knooppunten ('Maak Plaats!')
- Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw
- Provinciale Omgevingsvisie NH2050
- Strategisch Beleidskader Economie
- Uitvoeringsagenda Economie 2016-2019
- Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt
- Visie Noordzeekanaalgebied 2040
- 5e Nota Grondbeleid
- Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5				Ruimte
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	46.138	49.565	44.319	5.246
Baten	-9.317	-9.827	-12.970	3.143
Saldo van baten en lasten	36.821	39.738	31.349	8.389
Stortingen reserves	16.348	24.967	24.966	0
Onttrekking reserves	-14.710	-23.326	-16.003	-7.323
Resultaat	**38.459**	**41.379**	**40.312**	**1.066**

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
5.1.2	Schadeschap Luchthaven Schiphol	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.
5.1.2	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.
5.2.3	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.
5.3.1	Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie.
5.3.1	Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor.
5.3.2	Schadeschap Luchthaven Schiphol	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.5.1 Ontwikkelen ruimtelijk beleid

Toelichting

Prioriteiten:

- De eerste integrale Omgevingsverordening (de Omgevingsverordening NH2020) is door Provinciale Staten vastgesteld. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de Omgevingsverordening die gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt (de Omgevingsverordening NH2021).
- De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is vernieuwd.

2.5.1.1 Omgevingsvisie uitdragen

Toelichting

De vertaling van de Omgevingsvisie in ons juridisch instrumentarium vindt plaats door middel van de eerste integrale Omgevingsverordening. De Omgevingsverordening NH2020 is in de eerste helft van 2020 vastgesteld en is tevens een belangrijke stap richting implementatie van de Omgevingswet. In 2020 is ook al gewerkt aan de Omgevingsverordening NH2022, die in het najaar van 2021 zal worden vastgesteld, dus voordat dat de Omgevingswet in werking treedt.

De implementatie van (het gedachtegoed van) de Omgevingswet brengt met zich mee dat wij samen met partijen in onze ruimtelijke omgeving een instrumentarium opbouwen. Hiertoe zijn in

2020 regionale werkgroepen opgericht waarin afspraken worden gemaakt met betrekking tot de inbreng van bestuursorganen op elkaars omgevingsbesluiten. Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) wordt ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK); via de provincie is in 2020 en wordt in 2021 ervaring opgedaan met de producten uit het digitale stelsel. In 2020 zijn we technisch aangesloten op het onderdeel LVBB van het DSO. We zijn afhankelijk van de gereedkoming van het DSO-LV of publicatie van de Omgevingsverordening in 2021 daadwerkelijk mogelijk is.

Verder zijn in 2020 de benodigde voorbereidingen getroffen om in 2021 twee andere technische digikoppelingen met het DSO te maken. Deze koppelingen zijn nodig om met het Omgevingsloket te kunnen werken.

2.5.1.2 Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren

Toelichting

De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) adviseert over de ruimtelijke kwaliteit van – veelal lokale – plannen die grote impact hebben op het landschap. De ARO is in 2020 vernieuwd en heeft een nieuw reglement gekregen. De samenstelling van de ARO is aangepast: nieuw ingebrachte kennisvelden zijn circulaire landbouw en klimaatadaptatie. In 2020 is de ARO 7 keer bijeen geweest en heeft 15 adviezen gegeven. De Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) is een onafhankelijk expert op het gebied van ruimtelijke ordening die GS adviseert bij veranderingen en ontwikkelingen op regionaal niveau. Door zijn onafhankelijke positie heeft de PARK een belangrijke rol binnen het debat over de inrichting van de fysieke ruimte in Noord-Holland. De PARK heeft in 2020 11 adviezen uitgebracht.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 5.1				Ontwikkelen ruimtelijk beleid
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.1.1	Omgevingsvisie uitdragen	1.693	2.825	2.454	371
5.1.2	Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren	455	1.494	1.386	108
	Totaal lasten	2.148	4.319	3.840	479
	Totaal baten				
	Totaal saldo	2.148	4.319	3.840	479
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**2.148**	**4.319**	**3.840**	**479**

2.5.2 Uitvoeren ruimtelijk beleid

Toelichting

Prioriteiten:

- De ontwikkeling van de bestemming van de Averijhaven tot Energiehaven is opgepakt en heeft geleid tot een convenant.
- De ruimtelijke inpassing van energietransitie in het Noordzeekanaalgebied is opgenomen in het proces om een Cluster Energie Strategie op te stellen.

2.5.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

Toelichting

Op 14 september 2020 is door Provinciale Staten het Bestedingsplan OV-fonds vastgesteld. Hierin staat beschreven op welke manier het OV-fonds, dat is opgenomen in het coalitieakkoord 2019-2023, wordt ingezet.

Ketenmobiliteit

- Regionaal OV Toekomstbeeld 2040: In 2020 is gewerkt aan een breed gedragen plan van aanpak en onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT). Voor het onderzoek HOV-corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam is een plan van aanpak opgesteld.
- Voor Haarlem en omstreken zijn in 2020 studies uitgevoerd ten behoeve van een verbetering van het OV-product.

Programma OV-knooppunten
Met het programma OV-knooppunten draagt de provincie Noord-Holland vanuit verschillende rollen bij aan de ontwikkeling van knooppunten.

In 2020 zijn onder andere de volgende onderzoeken uitgevoerd en instrumenten ontwikkeld of geactualiseerd: actualisatie Kennisportaal OV-knooppunten, het parkeeronderzoek Noord-Holland, de Monitor OV-knooppunten 2018/2019, de Planviewer, afronding Innovatieprogramma Mobiele Stad (Eindrapport IMS), het Handboek Buitenpoorten. Daarnaast is gestart met het onderzoek naar invloedsgebieden van verschillende typen knooppunten, met de verkenning van mobiliteitshubs (pilot Alkmaar, in samenwerking met smart mobility) en het experiment knooppuntontwikkeling voor de doelgroep ouderen in combinatie met Smart City-maatregelen (pilot Purmerend).

Vanuit haar coördinerende en verbindende rol werkt de provincie Noord-Holland samen met partijen aan (de actualisatie van) regionale strategieën en actieprogramma's voor de Hoornse Lijn, de Zaancorridor, de Gooicorridor en de Kennemerlijn. Deze vormen de basis voor de Regionale Ontwikkelagenda die samen met NS wordt opgesteld. Verder heeft de provincie gezorgd voor het verbinden van OV-knooppunten aan verschillende beleidstrajecten, zoals de MIRT Corridor Amsterdam Hoorn (CAH), Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB), Bereikbare Steden, Verstedelijkingsstrategie, OV-Toekomstbeeld (Nationaal en Regionaal) en de MRA Agenda.

Vanuit haar stimulerende rol heeft de provincie Noord-Holland bijgedragen aan concrete knooppuntontwikkelingen. Zij heeft in 2020 gemeenten en partners ondersteund met kennis en een breed scala aan procesinstrumenten op 28 knooppunten (al dan niet gekoppeld aan corridorsamenwerkingen). Ten slotte stimuleert de provincie knooppuntontwikkeling met cofinanciering van projecten die een goede bijdrage leveren aan de doelstellingen van het

programma. De verwachting was dat de provincie Noord-Holland bij 6 (van de eerder genoemde 28) knooppunten een vraag om cofinanciering zou krijgen. Dit zijn uiteindelijk 2 vragen geworden (reservering van een bijdrage voor de Poort van Hoorn en een subsidie voor Zaandam Kogerveld). Over beide is positief besloten. Bij 3 van de overige verwachte vragen bleek meer tijd nodig te zijn: in verband met benodigde vervolgonderzoeken, voor het organiseren van de cofinanciering, of in verband met eigendomskwesties. Het betreft veelal langjarige, complexe gebiedsontwikkelingen met meerdere samenwerkingspartners.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Coördineren van (delen van) corridors	Aantal	5	5	
Stimuleren knooppunten door de inzet van kennis en proces-instrumenten	Aantal	25	28	

2.5.2.2 Beleid luchthavens uitvoeren

Toelichting

Lobby

Vanuit onze rol als voorzitter van de BRS (samenwerking van 4 provincies en 56 gemeenten in de Schipholregio) is er steeds input geleverd op de diverse trajecten in het luchtvaartdossier. Naast de lusten wordt nadrukkelijk ook gevraagd om de lasten, in de vorm van geluidshinder, CO_2-emissies, fijnstof en veiligheidsrisico's mee te wegen in de besluitvorming. Onze kritische houding begint zijn vruchten af te werpen, we worden steeds beter betrokken.

Governance Schiphol

De ORS is geëvalueerd door Pieter van Geel, vanuit de BRS hebben we daar input op geleverd die in het advies van Van Geel is overgenomen.

Wonen/vliegen

De samenhang tussen luchtvaart en ruimtelijke ordening komt steeds beter op de agenda. Dit resulteert in gesprekken met het ministerie over de regels in het Luchthavenindelingsbesluit (LIB). Door als IPO, VNG, BRS, MRA en marktpartijen samen op te trekken is bedongen dat er eerst een impactanalyse wordt gehouden voordat het Rijk tot aanpassing van de cumulatieregels geluid overgaat.

Regionale luchtvaart

Het luchthavenbesluit voor Westpoort is vastgesteld. Het luchthavenbesluit voor de drop off functie van de traumahelikopter op de VU is uitgesteld totdat het Rijk de wet heeft aangepast. In de wet zat een weeffout, deze wordt hersteld. Die aanpassing is nu in procedure.

2.5.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

Toelichting

Noordzeekanaalgebied Secretariaat Bestuursplatform

Informatie over het Bestuursplatform en de uitvoering van de 28 projecten in het programma NZKG zijn te vinden op de website https://www.noordzeekanaalgebied.nl. In 2020 heeft het NZKG een beroep gedaan op de status van Nationale Omgevingsvisie (NOVI)- gebied. Dit betekent dat Rijk en regio gezamenlijk een integrale uitwerking voor het gebied gaan maken.
Voor de opgaven van de energietransitie van de industrie in het Noordzeekanaalgebied is een regioplan gemaakt met daarin de plannen voor 35 projecten. Vervolgens is gestart met het

opstellen van een Cluster Energie Strategie waarin de energietransitieplannen van de bedrijven worden vertaald in de benodigde energie-infrastructuur.

Ontwikkeling Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland/Den Helder
In 2020 is in opdracht van de gemeente Den Helder, de provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine een ruimtelijk strategische verkenning uitgevoerd naar de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster. Zie ook: https://www.denhelder.nl/actueel/project/ontwikkeling-maritiem-cluster. Ook hebben de gemeente Den Helder, de provincie Noord-Holland en de gemeenten van de Kop van Noord-Holland in 2020 een Regiodeal afgesloten met het Ministerie van LNV en andere departementen ter verbetering en versterking van de brede maatschappelijke welvaart.

SHIP
In 2020 is het SHIP voor een deel gesloten en heel beperkt open geweest door de coronacrisis. Tijdens deze periode is de tentoonstelling aangepast met een game en informatie over verzilting van het Noordzeekanaal.

Energiehaven IJmond
In 2020 is er een convenant Energiehaven gesloten tussen het Rijk, Havenbedrijf Amsterdam, Zeehaven IJmuiden, de gemeente Velsen, TATA en de provincie. Doel van de energiehaven is het faciliteren van de offshore wind cluster in het NZKG.
In 2020 is de nieuwe uitvoeringsregeling 'Duurzame Zeehavens' vastgesteld, dat nog meer inspeelt op ambities van het collegeprogramma op het gebied van energietransitie, circulaire economie en het benutten van de fysieke en milieuruimte.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Secretariaat bestuursplatform	Aantal	4	4	
Bezoekers SHIP/ voorlichting techniek onderwijs	Aantal	30.000	1.825	In 2020 is het SHIP voor een deel gesloten en heel beperkt open geweest door de coronacrisis. Hierdoor zijn er minder bezoekers geweest dan verwacht werd.
Ontwikkeling havencomplexen	Aantal	-	0	

2.5.2.4 Ruimtelijke structuur versterken

Toelichting
Ten aanzien van ruimtelijke ordening is in 2020 uitvoering gegeven aan het volgende:

- De provincie waarborgt onze provinciale doelstellingen door in een zo vroeg mogelijk stadium in gesprek te gaan met gemeenten en regio's over hun ruimtelijke plannen en lokale, regionale en bovenregionale visies. Deze gesprekken zijn op ambtelijk niveau met alle gemeenten en regio's gevoerd en in sommige gevallen heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. De provincie heeft enkele zienswijzen ingediend. Er is geen reactieve aanwijzing gegeven of beroep ingesteld.
- In 2020 zijn financiële bijdragen geleverd aan studies Guisweg, Haarlemmermeer Oostflank en 'Building with Nature' in het waddengebied. Er zijn samenwerkingsovereenkomsten opgesteld voor de regio's Gooi en Vechtstreek en Kennemerland. Deze worden in 2021 in besluitvorming gebracht. Tevens is gewerkt aan het opstellen van een Provinciaal Inpassing Plan voor de aanlanding van windenergie bij Beverwijk (PIP Beverwijk-Oterleek). De provincie heeft bijgedragen aan de interprovinciale

samenwerking in het IJsselmeergebied. In dit verband is tevens een bijdrage geleverd aan de Verkenning Recreatie en Toerisme IJsselmeergebied.

In 2020 is voor het programma Bloemendalerpolder een financiële bijdrage geleverd voor de ontwikkeling van de faunapassage. De bijdrage voor het resterende deel is vertraagd doordat de gemeente Gooise Meren de subsidieaanvraag te laat heeft ingediend.

2.5.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

Toelichting

Voor diverse beleidsdoelen - met name Bereikbaarheid: verbeteren en aanleggen infrastructuur en Groen: beschermen en ontwikkelen van een hoogwaardige toegankelijke groenstructuur - koopt, ruilt en verkoopt de provincie grond en vastgoed. Indien noodzakelijk wordt het onteigeningsinstrument toegepast. Ook zorgt de provincie voor het efficiënt beheren, verhuren en verpachten van gronden in eigendom van de provincie. Een beschrijving van de ontwikkelingen binnen de projecten, de financiële mutaties en de boekwaarden van de gronden per 31-12-2020 staat in de paragraaf Grondbeleid.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitvoering pachtprogramma (klanttevredenheid pachters)	Cijfer 1-10	7	pm	Onderzoek vindt in maart 2021 plaats over het jaar 2020. Over resultaat wordt PS separaat geïnformeerd.
Verkoop t.b.v. Groen (Verkopen B.B.L.& Paso, behaalde opbrengst)	Bedrag	4 mln	2 mln	Met versnellingsambitie NNN-realisatie is gekozen voor terughoudendheid om gronden te verkopen, aangezien die eventueel als ruilgrond ingezet kunnen worden voor de NNN-realisatie.
Aankoop NNN	Hectare	400	74	Het betreft hier enkel NNN-gronden die zijn verworven. De totale NNN-realisatie wordt verantwoord onder Operationeel Doel 6.1.1. De begrote beleidsindicator was niet reëel, gebaseerd op de oorspronkelijke ambitie in het Coalitieakkoord 2019-2023 van 750 ha/jaar. Deze ambitie is bijgesteld met de Realisatiestrategie NNN. De verwervingsopgave loopt daarmee in de pas.
Ontpachting NNN	Hectare	75	0	In 2020 hebben zich geen mogelijkheden tot ontpachting voorgedaan. Ook deze prestatie-indicator moet bijgesteld op basis van de Realisatiestrategie NNN
MJOP-uitvoering (gerealiseerd onderhoud panden)	Aantal	12	4	In 2020 zijn 4 panden gerealiseerd en 7 anderen aanbesteed. Door Corona is vertraging opgetreden door terughoudendheid in fysiek opereren (zoals inspecties, onderzoeken enz.)

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 5.2			Uitvoeren ruimtelijk beleid
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.2.1	Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens	5.716	3.661	3.578	83
5.2.2	Beleid luchthavens uitvoeren	731	497	513	-16
5.2.3	Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren	658	1.378	1.399	-21
5.2.4	Ruimtelijke structuur versterken	6.191	3.321	3.129	192
5.2.5	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen	7.308	4.636	3.386	1.250
	Totaal lasten	20.604	13.493	12.006	1.487
	Totaal baten	-9.124	-9.634	-8.598	-1.036
	Totaal saldo	11.480	3.859	3.407	452
	Storting				
5.2.1	Reserve OV-Knooppunten	8.398	8.398	8.398	0
5.2.3	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	250	250	250	0
5.2.3	Reserve Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen	0	0	0	0
5.2.3	Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	0	0	0	0
5.2.4	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
5.2.5	Reserve waardevermindering grondaankopen Groen	0	5.455	5.455	0
	Onttrekking				
5.2.1	Reserve OV-Knooppunten	-5.000	-3.110	-3.039	-71
5.2.3	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	-1.300	-1.019	-281
5.2.3	Reserve Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen	-140	-140	-140	0
5.2.3	Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	0	0	0	0
5.2.4	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	-2.500	-2.157	-2.157	0
5.2.5	Reserve waardevermindering grondaankopen Groen	0	0	0	0
	Resultaat	**12.488**	**11.255**	**11.155**	**100**

2.5.3 Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie

Toelichting

Prioriteiten

Binnen het brede begrip van 'vestigingsklimaat' is gekozen voor een focus op de volgende vestigingsplaatsfactoren:

- Een aantrekkelijk en duurzaam ruimtelijk vestigingsklimaat
- Een sterk innovatief klimaat
- Een veerkrachtige arbeidsmarkt

- Een sterke een duurzame agrosector

De resultaten worden bij de operationele doelen toegelicht.

Omgevingsfactoren

- De coronamaatregelen hebben grote invloed gehad op economie, vestigingsklimaat en arbeidsmarkt.

2.5.3.1 Ruimtelijk vestigingsklimaat verbeteren

Toelichting

In 2020 heeft de provincie in samenwerking met de regio's in Noord-Holland Noord de behoefteraming voor werklocaties geactualiseerd. In Noord-Holland Zuid is de provincie mede-opsteller geweest van de Metropoolregio Amsterdam (MRA)-brede datacenterstrategie om afspraken te maken over de programmering van datacenters. De grote behoefte van de markt voor de vestiging van nieuwe datacenters knelt vooral met de energie-infrastructuur, zodat regionale afspraken hierover belangrijk zijn. Ook de gemeente Hollands Kroon is bij deze datacenterstrategie aangesloten.

In 2020 is de HIRB-regeling (Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) aangepast in een 'HIRB+'-regeling. De HIRB+-regeling bestaat uit verschillende onderdelen en omvat ook meer dan alleen bedrijventerreinen. Voor de fysieke herstructurering van bedrijven- en haventerreinen zijn subsidies verstrekt (6 projecten). Daarmee wordt herstructurering van 76 ha bereikt.

De provincie heeft in het kader van het economisch herstel een duurzaamheidsfonds vanwege corona (uitvoering van motie 42) en enkele nieuwe onderdelen toegevoegd aan de HIRB, specifiek gericht op investeringen voor duurzaamheidsmaatregelen op bedrijventerreinen, op 5 pilotprojecten voor verduurzaming en op het uitbreiden van de opdracht voor het aanjagen van de herstructurering.

In 2020 is samen met de provincies Utrecht en Zuid-Holland opnieuw een Randstad koopstromenonderzoek uitgezet en is samen met de gemeenten een onderzoek gestart naar de toekomstbestendigheid van winkelgebieden.

In 2020 heeft de provincie de MRA alsook de Noord-Holland Noord-regio's ondersteund voor het maken van regionale visies c.q. strategieën voor verblijfsrecreatie en zijn er in Noord-Holland Noord vitaliteitsscans uitgevoerd. Vanuit het Investeringskader Waddengebied wordt ingezet op het benutten van de unieke kwaliteit van de Waddenzee als werelderfgoed. Vanuit dit programma is in 2020 een marketingstrategie ontwikkeld om dit gebied nationaal en internationaal op de kaart te zetten.

In de Schipholregio is de provincie mede-aandeelhouder van Schiphol Area Development Company (SADC). In 2020 heeft SADC zich onder meer beziggehouden met het opstellen van een marktvisie voor de corridor Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp. Daarnaast heeft de provincie met gemeente Haarlemmermeer en SADC gewerkt aan het wegnemen van een groot knelpunt in de energie-infrastructuur (verkoop provinciale gronden) voor vestiging van een nieuw onderstation. In 2020 heeft de provincie samen met Amsterdam Trade en Innovate het project de Globaliser opgestart waarin 8 scale-ups uit de MRA worden ondersteund bij hun strategie voor het betreden van de internationale markt. In november 2020 heeft de provincie de Leidraad voor internationale

zaken vastgesteld.

De provincie heeft al eerder aan twee kansrijke initiatieven een garantstelling toegekend voor de lening die nodig is om het glasvezelnetwerk aan te leggen. Er loopt nog een bezwaar bij de Raad van State tegen een garantstelling. De restopgave (1/3 van het witte buitengebied) is ingedeeld in 8 logische clusters. In twee ervan is een pilot gestart om gemeente en bewoners goed voorbereid contact met de markt te laten leggen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Herstructurering van 300 ha verouderd bedrijventerrein	Hectare	-	76	
Werkgelegenheid (BBV indicator)	Percentage		71,7%	Betreft de bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de totale beroepsbevolking in 2020. Bron: CBS
Toename van het bruto regionaal product(BRP) (BBV indicator)	Percentage		2,7	Het betreft de procentuele toename van het bruto regionaal product in 2019 ten opzichte van 2018 (waarde 2020 nog niet beschikbaar) Bron: CBS

2.5.3.2 Een innovatief klimaat bevorderen

Toelichting

De provincie heeft innovaties en verduurzaming op verschillende manieren gesteund. Een belangrijk instrument is het Regionaal Budget Innovatie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Met dit budget zijn in 2020 15-20 initiatieven en projecten ondersteund. Het gaat om bijvoorbeeld arbeidsmarkt & onderwijs-projecten, Economische Verkenningen, Strategische Agenda Toerisme, Projectbureau herstructurering bedrijventerreinen en Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka).

Uit dit budget zijn ook innovatieprojecten van de Amsterdam Economic Board ondersteund evenals het kwartiermakersfase van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappi voor de MRA en Noord-Holland Noord. De provincie is een van de initiatiefnemers van dit traject.

Voor de verduurzaming van de Noord-Hollandse bedrijven heeft de provincie een aantal mkb- en innovatie-instrumenten ingezet. Het Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM) is geëvalueerd. De deelnemende ondernemers spraken veel waardering uit voor PIM. Vanwege de positieve evaluatie is PIM drie jaar verlengd. In 2020 zijn in totaal 132 ondernemers opgenomen in het programma. Daarnaast was PIM tijdens de eerste coronagolf een loket om innovatieve ondernemers te verwijzen naar de verschillende regelingen van het Rijk. De MKB Innovatiestimulering Topsectoren MIT heeft geleid tot 96 gehonoreerde aanvragen (het doel was 75), waarvan 77 haalbaarheidsonderzoeken en 19 steun voor Research & Development.
Voor het versnellingsprogramma GO NH! is het programma geëvalueerd. De belangrijkste conclusie is dat het goed aansluit bij de behoefte van ondernemers. Daarom zijn opzet en inhoud niet wezenlijk gewijzigd. De streefwaarden voor aantallen te helpen bedrijven zijn gehaald.
Het Innovatiefonds NH is een samenwerking met externe partners (kennisinstellingen) gericht op de financiering van innovatieve ondernemers in de Proof-Of-Concept fase. In 2020 zijn 9 leningen verstrekt.

In 2020 is in opdracht van de provincie Noord-Holland het Innovatiefonds NH gestart met de uitvoering van de Corona-Overbruggingslening (COL-NH). Hiermee is in 2020 voor ruim € 70 miljoen aan leningen verstrekt aan 258 ondernemingen ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis.

Tot slot heeft de provincie in 2020 via het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) geïnvesteerd in duurzame bedrijven. Het aantal nieuwe financieringen is in 2020 beperkt gebleven. Enerzijds door een gedeeltelijke focuswijziging van bedrijven naar projecten, anderzijds is COVID-19 een sterk vertragende factor voor veel projecten. De pandemie heeft intensiever beheer van de portfolio gevraagd, hetgeen de balans tussen acquisitie en beheer tijdelijk richting beheer heeft gedreven. De bedrijven in de portefeuille zijn in wisselende mate geraakt maar lijken over het algemeen sterk door deze crisis te komen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ondersteunde MKB'ers MIT-uitvoering	Aantal	80	96	
Ondersteunde MKB'ers Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM)	Aantal	50	132	
Versnellingsprogramma duurzaamheid Go!-NH (versnelde duurzame innovatieprojecten)	Aantal	-	23	

2.5.3.3 Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen

Toelichting

De provincie heeft in 2020 het beleid uitgevoerd binnen de onzekerheid van corona(maatregelen) op de arbeidsmarkt. De invloed van techniek en technologie op de ontwikkeling van onze economie en de daarvoor benodigde vakkennis en vaardigheden (skills) blijven onverminderd groot. Sommige banen en sectoren zullen verdwijnen door deze ontwikkelingen. Gelijktijdig zien we nieuwe (digitale) platform- en circulaire economie met bijbehorende werkgelegenheid ontstaan. De afgelopen jaren aangejaagde mbo-campusstructuur rond techniek en technologie is daarmee onverminderd nodig. In 2020 heeft een uitbreiding plaatsgevonden met Food-NH, gericht op duurzame, technologisch optimale voedselproductie en verwerking, en met PurmerValley voor ict-ondernemerschap en E-sports. Met de regiodeals ZaanIJ-oevers en Maritiem cluster Kop van Noord-Holland heeft de provincie in 2020 een extra bijdrage kunnen leveren aan de versterking van respectievelijk de ZaanCampus-Techlands en Tech@Connect. Met provinciale bijdrage in de EFRO-subsidiering uit het Kansen voor West-programma heeft de 3Dmakerszone het voortouw kunnen nemen in de ontwikkeling van een innovatief Bouwlab. Eind 2020 heeft de provincie ook definitief kunnen beschikken over het bijdragen van € 1 miljoen in het Techport Innovation Centre. Voor House of Skills was 2020 een overgangsjaar en heeft de provincie via en met de partners in de Metropoolregio Amsterdam de ontwikkelperiode verlengd. De beoogde skillsproducten zijn opgeleverd en vragen nu bredere toepassing. In 2020 is ook de nieuwe Werkambassadeur benoemd. Zijn eerste aanjaagactie is de actualisering van de visie voor Noord-Holland op de aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs tussen nu en 2030. Nadere toelichting op de resultaten 2020 zijn terug te vinden in de voortgangsnotie Uitvoeringsagenda Economie 2020.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Georganiseerde campusinitiatieven MBO campusvorming	Aantal	-	15	
Inzet werkambassadeur (projecten uit werkagenda)	Aantal	-	8	

2.5.3.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken

Toelichting

Het doel van de provincie Noord-Holland is om de tuinbouw (i.e. ook de bollenteelt), akkerbouw en (melk)veehouderij in 2030 natuurinclusief te laten zijn. Met het programma Natuurinclusieve landbouw heeft de provincie ingezet op kennisdeling, het stimuleren van (keten)innovatie, het ondersteunen van gebiedsinitiatieven en het bouwen aan een stevig netwerk. Het programma natuurinclusieve landbouw is in 2020 voltooid. Het programma krijgt een vervolg in de Voedselvisie 2020-2030. De Voedselvisie is in 2020 in samenhang met de visie Rrecreatie & Toerisme, het Masterplan Biodiversiteit en de regionale Waterplannen opgesteld. De Voedselvisie en het Masterplan Biodiversiteit zijn eind 2020 aan Provinciale Staten toegezonden. Tevens is het platform Boer & Business in balans gelanceerd. In 2020 is de samenwerking in Voedsel Verbindt verder vormgegeven. In de aanloop naar de Voedselvisie is een aantal initiatieven gestart, waaronder Green Deal korte ketens, RIFMBO Natuurinclusieve landbouw, Living Lab ruige mest, en deelname aan de PPS-sen (Beter Bodembeheer en gewasdiversificatie).

Voor het stimuleren van de verduurzaming van de landbouw is het landbouwportaal een belangrijk instrument en is in 2020 onder meer ingezet op bodemvruchtbaarheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit. In het landbouwportaal wordt samengewerkt met de waterschappen.
Ten behoeve van natuurherstel is in 2020 landelijk en in de provincie gewerkt aan een aanpak om de stikstofuitstoot terug te dringen. Met de landbouwsector is er intensief overleg (zie programma natuur).

Via het Landelijk Milieu Overleg Bloembollen is met partners gewerkt aan het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen en vermindering van uitspoeling naar het oppervlaktewater. In 2020 zijn in beide greenports ernergiegebiedsvisies opgesteld. Deze vormen de basis voor een gebiedsgerichte aanpak, in lijn met één van de belangrijke afspraken uit het Klimaatakkoord en het Tuinbouwakkoord. In 2020 is met het project Greenstart concreet bijgedragen in opleidingen en coaching naar werk in de groen- en agrarische sector voor schoolverlaters en mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. De provincie heeft in Greenports Nederland met partners in 2020 een agenda opgesteld voor de internationaliseringstafel en voor de tuinbouw de verbinding gemaakt met Farm to Fork-strategie in Europa.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Resultaat Greenport NHN mede met NH subsidie (uitgevoerde projecten)	Aantal	4	4	
Resultaat Greenport Aalsmeer mede met NH subsidie (uitgevoerde projecten)	Aantal	4	4	
Geslaagde verplaatsingen van glastuinbouwbedrijven	Aantal	0	0	
Deelnemende agrarische ondernemers aan activiteiten, pilots en experimenten die vanuit het programma NIL zijn gefinancierd	Aantal	-	>100	

2.5.3.5 Europese landbouwprojecten co-financieren

Toelichting

De provincie draagt bij aan de vereiste cofinanciering van projecten die worden gefinancierd uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en de uitvoeringskosten die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland maakt voor de afhandeling en verantwoording van

de subsidies. In 2020 is aan 13 projecten subsidie verleend, drie verleningen meer dan geraamd. Dit komt doordat niet alle aanvragers het maximale bedrag aanvragen. In 2020 is besloten om het programma met twee jaar te verlengen tot 2022 met uitfinanciering tot en met 2025. Er komt dan ook extra ELFPO budget beschikbaar. Hoeveel dat is wordt in 2021 bekend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Subsidies voor jonge boeren en innovaties (aantal gesubsidieerde projecten)	Aantal	10	13	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 5.3 — Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.3.1	Ruimtelijk vestigingsklimaat verbeteren	5.987	7.261	5.961	1.300
5.3.2	Een innovatief klimaat bevorderen	10.483	14.864	14.715	149
5.3.3	Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen	1.156	2.076	1.946	130
5.3.4	Een duurzame agrosector behouden en versterken	2.878	1.598	1.416	182
5.3.5	Europese landbouwprojecten co-financieren	1.085	1.082	-4	1.086
	Totaal lasten	21.589	26.881	24.034	2.847
	Totaal baten	-193	-193	-4.372	4.179
	Totaal saldo	21.396	26.688	19.662	7.026
	Storting				
5.3.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	2.500	2.500	0
5.3.2	Reserve MKB innovatie-instrumenten	3.750	5.550	5.550	0
5.3.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	0	0	0
5.3.5	Reserve Europese landbouwprojecten	250	1.364	1.364	0
	Onttrekking				
5.3.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	-1.970	-2.325	-2.152	-173
5.3.2	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-3.000	-8.127	-3.364	-4.763
5.3.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	-1.240	-989	-251
5.3.5	Reserve Europese landbouwprojecten	-1.000	-1.082	4	-1.086
	Resultaat	**21.926**	**23.328**	**22.576**	**752**

2.5.4 Bijdragen aan voldoende woningen in de juiste kwaliteit woonmilieu

Toelichting

Prioriteiten

- Om de woningbouw te versnellen heeft de provincie in 2020 de flexibele schil (capaciteit) en het knelpuntenbudget (knelpunten concrete projecten) ingezet en heeft een bouwambassadeur aangesteld. Tegelijkertijd zijn we in gesprek gegaan met de marktpartijen via Versnellingstafels, de klankbordgroep marktpartijen en Bouwtafels.
- In alle regio's zijn gemeenten en provincie samen aan de slag gegaan met het maken van een woonakkoord. De regio West-Friesland en de provincie zijn in 2020 het woonakkoord ook daadwerkelijk met elkaar aangegaan.

2.5.4.1 Afstemming en regionale programmering woningbouw

Toelichting

2020 was het laatste jaar waarin regio's subsidie konden aanvragen voor uitvoeren van hun Regionaal Actie Programma wonen (RAP). De regeling is in de loop van het jaar ook opengesteld voor het opstellen van een woonakkoord. De provincie heeft subsidies verleend aan 12 uiteenlopende projecten.

In maart 2020 hebben GS de provinciale Woonagenda 2020-2025 vastgesteld, met een omschrijving van onze ambities, uitgangspunten en acties.

In de Omgevingsverordening is opgenomen en in de Woonagenda toegelicht dat alle regio's een woonakkoord opstellen waarin afspraken staan met de provincie over aantallen, opgaven en acties. Het woonakkoord met West-Friesland is in november overeengekomen. De andere regio's hebben al een begin gemaakt met het opstellen ervan.

In juni 2020 is in plaats van de gebruikelijke netwerkconferentie de Week van het Wonen georganiseerd. In deze week was er dagelijks een digitale themasessie over onder andere natuurinclusief bouwen, flexwonen of woningbouwversnelling.

We hebben een onderzoek laten uitvoeren naar wachttijden voor sociale huurwoningen. Dit onderzoek met onze beleidsreactie is in november vastgesteld.

In november 2020 is een nieuwe uitvoeringsregeling woonakkoorden vastgesteld, die is toegespitst op het opstellen en uitvoeren van woonakkoorden. De regeling gaat in op 1 januari 2021.

In de Monitor Woningbouw zijn afspraken uit en de voortgang van de RAP's gemonitord.

In diverse regio's zijn projecten gestart om op basis van het instrument WoonZorgwijzer afspraken te maken over de kwaliteit van woningen en over welzijn, zorg en voorzieningen.

In het programma Bouwen & Wonen van de MRA heeft de provincie een actieve rol genomen in het kader van de Woondeal met het Rijk, de nadere uitwerking Sleutelgebieden/aanpak Bereikbare steden en afspraken met het Rijk over de benodigde woningbouwproductie en het in beeld brengen van de plancapaciteit voor korte, middellange en lange termijn.

De viewer woningbouwlocaties is in 2020 voor zowel de MRA als voor Noord-Holland Noord geactualiseerd.

Het monitoren van de voortgang van grote woningbouwprojecten is voor Noord-Holland Noord opgepakt in het Dashboard. In het zuiden van de provincie is de voortgang van grote projecten via het Kernteam Versnelling van de MRA en provincie gemonitord en waar nodig zijn acties uitgezet om knelpunten weg te nemen.

2.5.4.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

Toelichting

Vanuit het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk bouwen en versnellen woningbouw is uitvoering gegeven aan diverse maatregelen om de woningbouwproductie te versnellen.

De provincie heeft in 2018 subsidie beschikbaar gesteld aan de MRA, voor een flexibele schil waarmee gemeenten cofinanciering krijgen voor inhuur van extra expertise voor woningbouwprojecten. In 2020 zijn diverse experts ingehuurd om gemeenten te helpen om woningbouw te versnellen en te helpen bij aanvragen voor de Woningbouwimpuls van het Rijk. Verder wordt vanuit dit budget de in 2020 aangestelde Bouwambassadeur ingehuurd.

Het uitvoeringsprogramma bevat tevens subsidie voor financiële knelpunten bij gemeentelijke woningbouwprojecten. Vanuit dit knelpuntenbudget is in 2020 subsidie verleend voor versnelling van de woningbouw. Voor het project Koepelterrein in Haarlem was in 2020 eveneens een subsidiebedrag gereserveerd, maar deze aanvraag is pas eind december binnengekomen en wordt daarom begin 2021 verstrekt.

Voor Noord-Holland Noord liep de subsidieregeling 'Uitvoeringsregeling subsidie versnelling woningbouw gemeenten Noord-Holland 2019' tot en met december 2020, het volledige bedrag is benut c.q. beschikt. Door de inzet van 43 mensen zijn 15 woningbouwprojecten met gezamenlijk ruim 2.600 woningen versneld.

In de provinciale Woonagenda 2020-2025 die GS begin maart hebben vastgesteld is besloten om het Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen & versnellen woningbouw te verlengen tot en met 2024. In december hebben GS de herijking van het Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen & versnellen woningbouw vastgesteld, met daarin een verruiming van de subsidiemogelijkheden voor gemeenten.

De samenwerkingsagenda met Bouwend Nederland is in 2020 afgerond. De provincie geeft vervolg aan deze samenwerking via de Bouwtafels. Vanuit onze rol als kennismakelaar heeft de provincie in 2020 tweemaal een Klankbordgroep Marktpartijen georganiseerd om kennis en ervaring te delen.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 5.4	Bijdragen aan voldoende woningen in de juiste kwaliteit woonmilieu			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.4.1	Afstemming en regionale programmering woningbouw	1.743	1.521	1.826	-305
5.4.2	Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen	54	3.351	2.613	738
	Totaal lasten	1.797	4.872	4.439	433
	Totaal baten				
	Totaal saldo	1.797	4.872	4.439	433
	Storting				
5.4.1	Reserve Woonbeleid	0	250	250	0
5.4.2	Reserve Woningbouw	1.200	1.200	1.200	0

	Onttrekking				
5.4.1	Reserve Woonbeleid	-1.100	-975	-975	0
5.4.2	Reserve Woningbouw	0	-2.870	-2.172	-698
	Resultaat	**1.897**	**2.477**	**2.742**	**-265**

2.6 Programma 6. Groen

Doelenboom

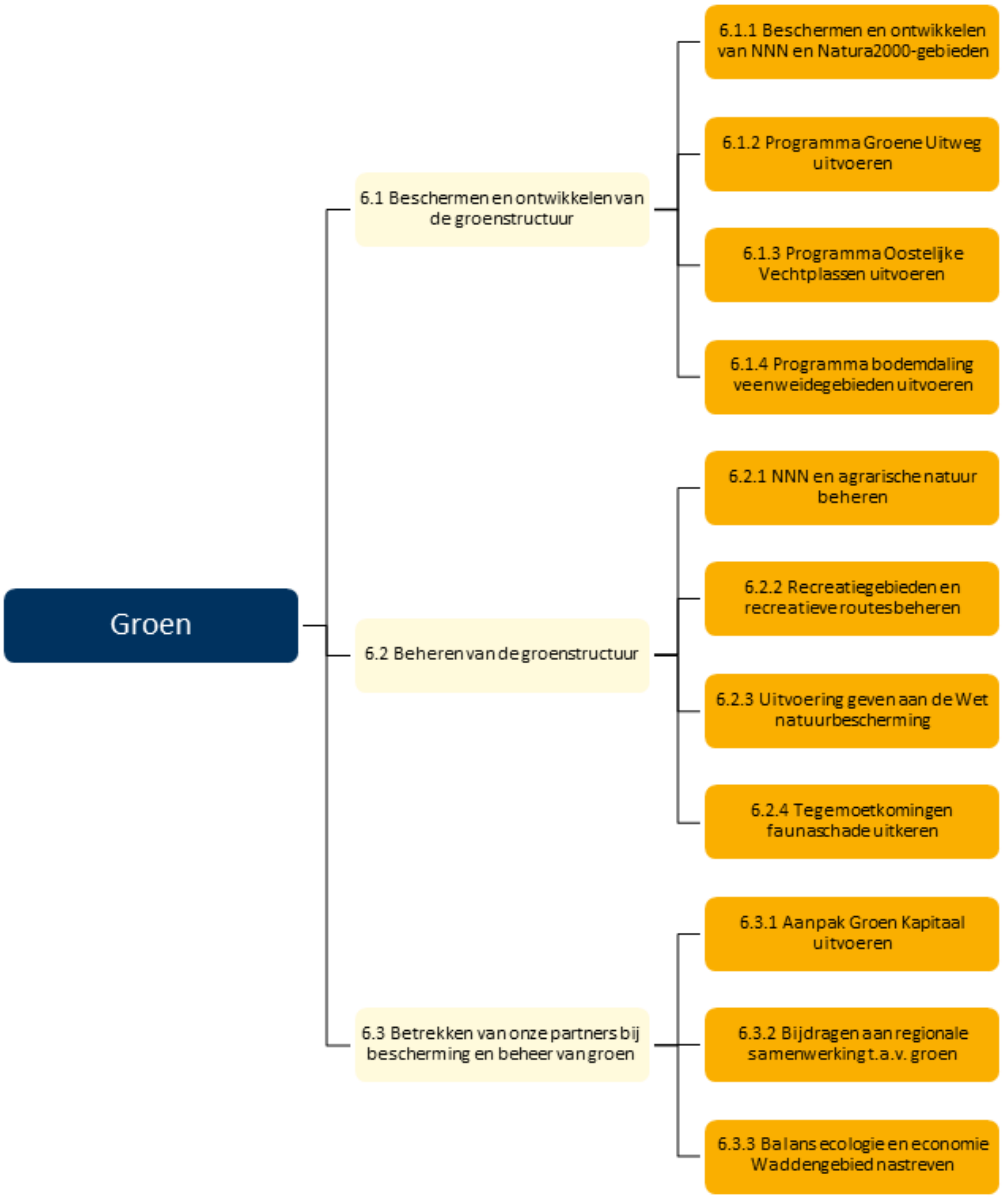

Maatschappelijk doel

Het jaar 2020 had twee gezichten. Enerzijds verliep het jaar, vanwege de COVID-19-pandemie, geheel anders dan verwacht. Onze natuur- en recreatiegebieden werden drukker bezocht dan ooit tevoren, wat de belangrijke maatschappelijke functie van deze gebieden aantoonde. Het belang van biodiversiteit, en het verband tussen een gezonde leefomgeving en de menselijke gezondheid, werd gemeengoed. En ook onze eigen werkwijze moesten wij flink aanpassen als gevolg van de corona-beperkingen. De samenwerking – met onze partners en met elkaar – is zo goed als mogelijk doorgegaan. En hoewel aanvankelijk veel 'live' bijeenkomsten, veldbezoeken, vrijwilligerswerk en keukentafelgesprekken moesten worden afgelast of uitgesteld, zijn deze in de loop van 2020 gelukkig – in digitale of 'fysiek veilige' vorm – weer opgepakt.

Tegelijkertijd was in 2020 ook de uitvoering van het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' vol op stoom. Nieuwe beleidsvisies zagen het licht, zoals de Realisatiestrategie NNN (medio 2020

vastgesteld door PS), het Masterplan biodiversiteit, de Voedselvisie (beide recent vastgesteld door Provinciale Staten) en de Visie Recreatie & toerisme (in concept gereed). Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) presenteerde een Bossenstrategie en stelde middelen beschikbaar voor stikstofafname en natuurherstel (Programma Natuur-gelden), Vitaal Platteland Laag Holland en het tegengaan van bodemdaling. De uitvoering van de gebiedsprogramma's in de Oostelijke Vechtplassen, de Groene Uitweg en het Waddengebied waren in volle gang. Een nieuw gebiedsprogramma Laag Holland wordt in de steigers gezet. De integrale, gebiedsgerichte aanpak wordt hèt instrument om de vele opgaven in het landelijk gebied uit te voeren. Immers, natuurrealisatie is niet langer denkbaar zonder óók aandacht te hebben voor de grotere behoefte aan recreatieve mogelijkheden. Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit lukt niet zonder de stikstof- en fosfaatuitstoot vanuit de agrarische sector te verminderen. Bodemdaling kan niet worden tegengegaan zonder keuzes te maken over waterpeil, natuurdoelen en de toekomst van de betrokken grondeigenaren. Het wonen in steden blijft populair, maar mensen willen in hun vrije tijd de natuur in. Via een gebiedsgerichte aanpak moet een oplossing voor deze puzzel gevonden worden. In 2020 zagen we dat deze aanpak zijn vruchten afwerpt: er worden mooie successen geboekt, zoals uit de toelichting in dit begrotingshoofdstuk mag blijken.

Wettelijk beleidskader

- Omgevingswet
- Wet natuurbescherming
- Wet ruimtelijke ordening
- Wet Stikstofreductie en natuurherstel

Provinciaal beleidskader

Ook binnen dit beleidsveld is de Omgevingsvisie NH2050 een centraal document. Daarnaast vormt het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' uit 2019 de basis van ons handelen, en daarmee ook van de provinciale beleidskaders die in deze coalitieperiode tot stand komen. Voor dit begrotingsprogramma zijn de volgende beleidskaders van belang:

- Betrekken bij Groen
- Bodemdaling
- Bossenstrategie
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Groen Kapitaal
- Natura 2000 & Stikstof
- Natuurbeheer
- NNN Realisatiestrategie
- Programma Natuurontwikkeling

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6				Groen
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	91.449	74.619	66.934	7.684
Baten	-558	-1.945	-2.391	446
Saldo van baten en lasten	90.891	72.674	64.543	8.130
Stortingen reserves	30.083	35.711	35.012	699
Onttrekking reserves	-51.864	-37.129	-31.304	-5.825
Resultaat	**69.110**	**71.256**	**68.251**	**3.004**

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
6.2.1	Stichting Gooisch Natuurreservaat	Beheer Natuurgebied
6.2.2	Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap het Twiske (gefuseerd met Landschap Waterland in 2013, maar met gescheiden boekhoudingen)	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Landschap Waterland	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied.
6.3.3	Openbaar lichaam Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.6.1 Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur

Toelichting

Prioriteiten

- Realisatie Natuurnetwerk Nederland (NNN) en kwaliteitsverbetering in bestaande natuurgebieden. Zie paragraaf 6.1.1.
- Realisatie programma's Groene Uitweg, Oostelijke Vechtplassen en Laag Holland. Zie de paragrafen 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.4.

Omgevingsfactoren

De uitvoering van ons beleid binnen het programma Groen wordt beïnvloed door:

- Klimatologische en fysisch-geografische omstandigheden, zoals temperatuurwisselingen en neerslag, droogte, bodemgesteldheid, zeespiegelstijging en verzilting.
- Niet, of slechts zeer beperkt door ons te beïnvloeden ecologische factoren, zoals populatiedynamiek van dier- en plantensoorten en de aanwezigheid van invasieve exoten (dier- en plantensoorten die niet op eigen kracht maar door toedoen van de mens in

Nederland terecht zijn gekomen, zoals de halsbandparkiet, de rode Amerikaanse rivierkreeft, cabomba en watercrassula).
- Wet- en regelgeving van andere overheidsorganisaties.
- De noodzakelijke beperkingen als gevolg van de COVID-19-pandemie. De samenwerking met onze partners is zo goed mogelijk – digitaal – doorgegaan. Veldbezoeken en keukentafelgesprekken zijn uitgesteld, maar later gelukkig vaak – in veilige vorm – opgepakt.

2.6.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura2000-gebieden

Toelichting

De Natura2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vormen de kern van de provinciale groenstructuur. In deze gebieden hebben we zowel een kwantitatieve doelstelling (het afronden van het NNN, dus het aanleggen van nieuwe natuurgebieden) als een kwalitatieve doelstelling (het verbeteren van de natuurkwaliteit in de bestaande natuurgebieden). Aan deze doelstellingen werken wij met een gebiedsgerichte aanpak. In 25 gebieden voert de provincie de regie op een gebiedsproces, waarin meerdere doelen samenkomen. Denk aan: natuur (NNN, verbetering van natuurkwaliteit, vermindering van de stikstofuitstoot, het realiseren van nieuw bos, het beschermen van weidevogels, et cetera), landschap, recreatie (bijvoorbeeld het aanleggen van wandel- en fietspaden), de verbetering van de water- en bodemkwaliteit en agrarische structuur. Zo'n gebiedsproces doen we nooit alleen, maar altijd samen met veel andere partners, zoals gemeenten, waterschappen en vertegenwoordigers uit de natuur-, agrarische en recreatieve sectoren. In de Groene Uitweg, Laag Holland en de Oostelijke Vechtplassen gebeurt dit onder de paraplu van een gebiedsprogramma, omdat in deze regio's heel veel opgaven te realiseren zijn. De programmering en financiering van gebiedsprocessen verloopt via het Programma Natuurontwikkeling.

In 2020 is het Regiebureau Natuurnetwerk gestart; een intern team dat de ambitieuze doelstelling van 1.750 hectare NNN-realisatie en de gebiedsgerichte aanpak stikstof coördineert. Inmiddels zijn vrijwel alle gebieden waar een gebiedsproces nodig is, bemenst met een projectleider of een gebiedsregisseur. Ook zorgt het Regiebureau voor alle kennis die nodig is, zoals ecologen, cartografen, subsidie-deskundigen en rentmeesters.

Het NNN omvat momenteel circa 50.000 hectare afgeronde en ingerichte natuur, inclusief vrijwel alle Natura2000-gebieden en de grotere recreatiegebieden zoals Spaarnwoude, Twiske en het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In 2027 moet het Natuurnetwerk afgerond zijn. Het omvat dan circa 56.000 hectare. Gedeputeerde Staten hebben medio 2020 de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waarin een aanpak tot 2027 is gemaakt. Met een optimalisatie van de NNN-begrenzing zijn nieuwe kansen voor natuurontwikkeling gepakt, en zijn veel kaartcorrecties doorgevoerd. De aanpak in 2020 werpt zijn vruchten af aangezien liefst 825 hectare NNN is gerealiseerd; het hoogste aantal sinds lange tijd! Hiervan is 750 hectare nieuw ingerichte NNN. Daarnaast werd circa 75 hectare reeds bestaand natuurgebied aan het NNN toegevoegd, zodat deze natuur ook planologisch beschermd is.

Om de natuurkwaliteit in de bestaande natuurgebieden te verbeteren voeren de terreinbeherende organisaties herstelmaatregelen uit. Te denken valt aan baggeren, het verwijderen van de bovengrond, maaien en bomenkap ten gunste van verstuiving in de duinen. In 2020 zijn de opdrachten voor de laatste (voor deze periode 2016-2021) herstelmaatregelen verstrekt aan de beheerders. De laatste maatregelen worden najaar 2021 uitgevoerd. Het afgelopen jaar zijn ook langlopende projecten zoals de boskap in de Schoorlse Duinen, voor het nu afgesproken deel,

uitgevoerd. Hierdoor komt er weer verstuiving in de duinen op gang, wat goed is voor de dier- en plantensoorten die in het duingebied thuishoren. De komende jaren worden nog veel meer natuurherstelmaatregelen geprogrammeerd via het Programma Natuur: de middelen die de provincies van het Ministerie van LNV ontvangen om de stikstofproblematiek tegen te gaan. Hier worden medio 2021 nadere afspraken over gemaakt met het ministerie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Realisatie 56.400 NNN in 2027	Hectare	4.600	4.698	De restanttaakstelling bedraagt eind 2020 4.698 hectare. Dat is 98 hectare meer dan verwacht, waarbij vermeld moet worden dat deze indicator nog was gebaseerd op de in het Coalitieakkoord vermelde ambitie van 3.000 hectare in 4 jaar tijd. Inmiddels is deze ambitie bijgesteld naar 1.750 hectare in 4 jaar tijd (zie Realisatiestrategie Natuurnetwerk Nederland, augustus 2020). Tóch kon in 2020 circa 825 hectare NNN worden gerealiseerd. De totale NNN omvang bedraagt eind 2020 56.573 ha.
PAS: Percentage uitgevoerde en in uitvoering zijnde maatregelen (door TBO ingepland en aanbesteed) (Cumulatief)	Percentage	86	85	Beterft een indicatie. De laatste maatregelen worden in het najaar van 2021 uitgevoerd en dat betekent dat eind 2021 alle maatregelen zijn uitgevoerd. Zie verder tekst onder 5.1.1.
Verworven natuurgebied (BBV indicator)	Hectare		1.875	Betreft sinds 2011 totaal aantal verworven hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsgrapportage Natuur)
Ingericht natuurgebied (BBV indicator)	Hectare		4.409	Betreft sinds 2011 totaal aantal ingerichte hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsgrapportage Natuur)
Beheerde natuur (BBV indicator)	Hectare		53.247	Betreft hectarese beheerde natuur NNN, gesubsidieerd en niet gesubsidieerd. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsgrapportage Natuur)

2.6.1.2 Programma Groene Uitweg uitvoeren

Toelichting

Het programma Groene Uitweg versterkt de landschappelijke kwaliteit van de Vechtstreek, in samenhang met de infrastructurele ingrepen aan de rijkswegen A6, A1 en A9. In 2020 is de uitvoering van het programma voortgezet. Het project *Rondje Naardermeer* is in 2020 opgeleverd; het tweejarig monitoringsprogramma loopt nog. Als onderdeel van het deelprogramma *Verder met de Vesting Muiden* worden de projecten P1, P2 (parkeerplaatsen) en de verlegging van de Mariahoeveweg uitgevoerd. Hierdoor wordt de bereikbaarheid van Muiden

verbeterd en zal in het zuidoostelijke schootsveld weer een aaneengesloten agrarisch poldergebied ontstaan met het karakteristieke slotenpatroon en wandelroutes. Voor het project *Natuurontwikkeling Horstermeer* zijn de voorbereidingen getroffen om in 2021 een gedragen inrichtingsplan te hebben. De projecten *Herstel Naardertrekvaart, Passantenhaven* en *Binnendoorvaarverbinding Vecht–Gooimeer* zijn gestopt, vanwege het ontbinden van het Convenant Naarden buiten de Vesting. De middelen die hiervoor waren gereserveerd blijven beschikbaar in de Reserve Groene Uitweg en zullen worden gekoppeld aan de uitvoeringsagenda voor het landschap, die onder regie van de Regio Gooi en Vechtstreek wordt opgesteld. Het project *Gaasperplas Centraal* heeft vertraging opgelopen, onder andere omdat het participatietraject langer duurde dan verwacht, maar de subsidie zal naar verwachting binnenkort worden verleend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal projecten in voorbereiding	Aantal	1	1	
Aantal projecten aanbesteed/beschikt	Aantal	7	3	Horstermeer is vertraagd. Naardertrekvaart, Binnendoorvaarverbinding en Passantenhaven zijn niet uitgevoerd t.g.v. ontbinden Convenant Naarden buiten de Vesting (zie tekst).

2.6.1.3 Programma Oostelijke Vechtplassen uitvoeren

Toelichting

Na de ondertekening, eind 2017, van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt gewerkt aan de uitvoering van het programma. Begin 2020 is de Bewonersfederatie Oostelijke Vechtplassen officieel toegetreden tot het Gebiedsakkoord, waarmee de participatie van inwoners op een betere manier is geborgd. In 2020 is het project *kano-overstapplaats Wijde Blik-Vuntus* en de *faunapassage bij de Gele Brug* (Ankeveen) afgerond. De grote projecten, die ook meer impact hebben op de omgeving, zoals de aanpak van de baggerproblematiek Loosdrechtse Plassen en de jachthavens en de vaarverbinding Hilversums Kanaal–Loosdrechtse Plassen, zitten in de voorbereidingsfase; medio 2021 zal hierover besluitvorming plaatsvinden. Ten aanzien van de NNN-realisatie is samen met gebiedspartijen hard gewerkt aan het opstellen van inrichtingsplannen voor de deelgebieden Kortenhoef-oost, Vuntus, 't Hol, Hollands Ankeveens Plassen/Stichts Ankeveens Plassen, Weersloot en de Ster van Loosdrecht. In 2020 is een flinke stap gezet met de grondverwerving: er is, conform de vastgestelde grondstrategie, 92,5 hectare aangekocht. Tenslotte heeft de stuurgroep september 2020 een communicatiestrategie vastgesteld en is eind 2020 gestart met de tussenevaluatie van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals afgesproken bij de start van het programma. Deze evaluatie zal medio 2021 gereed zijn.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voortgang uitvoering programma (cumulatief)	Percentage	20	20	

2.6.1.4 Programma bodemdaling veenweidegebieden uitvoeren

Toelichting

Het landelijk gebied van Laag Holland (het gebied ten noorden van Amsterdam, grofweg gelegen tussen Hoorn, Alkmaar en de A9) kent grote opgaven. Daarom hebben wij in 2020 belangrijke stappen gezet om een integraal gebiedsprogramma Laag Holland vorm te geven, waarin meerdere doelen samen worden opgepakt (zie ook de toelichting onder 'maatschappelijk doel'). De adviserende gebiedscommissie Laag Holland is, na evaluatie en met instemming van de partners, opgeheven. Daarvoor in de plaats is een Regiegroep Laag Holland opgericht, die het gebiedsprogramma zal coördineren en waarin de belangrijkste partners zitting hebben. De Regiegroep en Gedeputeerde Staten hebben de startnotitie voor het integrale gebiedsprogramma Laag Holland vastgesteld; deze is ook besproken in de Statencommissie. De uitvoering van het gebiedsprogramma zal plaatsvinden via gebiedsprocessen. In Waterland-Oost en Polder Westzaan zijn deze reeds in gang gezet. In het project Vitaal Platteland-Laag Holland is gestart met de uitvoering van de deelprojecten Alkmaarder & Uitgeestermeer en Recreatief Grid. De overige deelgebieden volgen in 2021. Zo zullen de drie gebiedsprocessen in de Mijzenpolder, Eilandspolder en het Wormer- en Jisperveld aan het gebiedsprogramma worden toegevoegd.

In de veenweidegebieden Laag Holland en Groene Hart verdient de bodemdalingsproblematiek bijzondere aandacht. In 2020 is door het Ministerie van LNV een eerste tranche van € 10,35 miljoen overgemaakt van de in totaal € 18 miljoen aan toegezegde middelen voor Impulsgelden Bodemdaling. De overige € 7,65 miljoen zal in 2021 worden overgemaakt. De middelen zijn bedoeld voor projecten die de bodemdaling remmen of stoppen. In 2021 zullen wij uw Staten informeren op welke wijze deze Impulsgelden worden ingezet.

Conform het coalitieakkoord worden de onderzoeken op het Veenweide Innovatie Centrum (VIC) in Zegveld en in het Innovatieprogramma Veen (IPV) voortgezet. Het onderzoek naar infiltratietechnieken waarmee de veenbodem in de zomer nat wordt gehouden en minder bodemdaling optreedt, verloopt voorspoedig. De natte teelt van lisdodde is nog in onderzoek, maar gaan we eveneens proberen op te schalen. De gemeente Amsterdam is voornemens om de Burkmeer hiervoor te gaan benutten en het product in de vorm van isolatiemateriaal op de markt te laten komen. Deze initiatieven kenmerken de vernieuwingen die in Laag Holland met alle partijen – in de Regiegroep Laag Holland en met lokale organisaties in de deelgebieden – in gang worden gezet.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 6.1			Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur	
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
6.1.1	Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden	38.686	24.594	19.816	4.778
6.1.2	Programma Groene Uitweg uitvoeren	13.053	2.456	2.494	-38
6.1.3	Programma Oostelijke Vechtplassen uitvoeren	2.522	2.146	2.271	-125
6.1.4	Programma bodemdaling veenweidegebieden uitvoeren	148	851	815	36
	Totaal lasten	54.409	30.047	25.396	4.651
	Totaal baten		-1.110	-1.730	620
	Totaal saldo	54.409	28.937	23.666	5.271

	Storting				
6.1.1	Reserve Groen	23.193	24.570	23.796	774
6.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	0	50	123	-73
6.1.2	Reserve Groene Uitweg	180	107	110	-3
6.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	1.460	1.518	1.518	0
6.1.4	Reserve Laag Holland	0	4.166	4.166	0
	Onttrekking				
6.1.1	Reserve Groen	-36.666	-29.119	-23.976	-5.143
6.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-67	-67	-70	3
6.1.2	Reserve Groene Uitweg	-12.817	-2.319	-2.366	47
6.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-2.314	-2.139	-1.803	-336
6.1.4	Reserve Laag Holland	0	-430	-430	0
	Resultaat	**27.378**	**25.274**	**24.734**	**540**

2.6.2 Beheren van de groenstructuur

Toelichting

Prioriteiten

- Zorgvuldig beheer van onze natuur- en recreatiegebieden en onze Noord-Hollandse landschappen en recreatieve routes. Zie de paragrafen 6.2.1 en 6.2.2.
- Uitvoering van de Wet natuurbescherming en de daarbij behorende taken voor vergunningverlening, handhaving en uitkering van tegemoetkomingen in faunaschade. Zie de paragrafen 6.2.3 en 6.2.4.

Omgevingsfactoren
Zie onder beleidsdoel 6.1.

2.6.2.1 NNN en agrarische natuur beheren

Toelichting

In het ‘coronajaar’ 2020 is de grote waarde van onze natuur- en recreatiegebieden en recreatieve routes voor wandelen en fietsen nog duidelijker geworden. Ze werden drukbezocht door mensen die even het huis uit wilden voor een wandeling, fietstocht en een frisse neus. We hebben in 2020 nauw contact onderhouden met de beheerders van onze natuur- en recreatiegebieden over de drukte in hun gebieden. Daarnaast hebben we op verschillende manieren bijgedragen aan het in stand houden en goed beheren van deze gebieden.

Onze subsidieregelingen voor het natuur- en landschapsbeheer hebben wij in 2020 voortgezet. Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer kon met 1.100 hectare worden uitgebreid in akkergebieden, met name in de Kop van Noord-Holland en op Texel. Behalve uitbreiding van beheer en het aantal deelnemende agrariërs, zetten de agrarische collectieven zich in voor monitoring en kennisdeling, bijvoorbeeld in studiegroepen over beheermaatregelen voor onder andere akkervogels, de inpasbaarheid in de bedrijfsvoering en de effecten van akkerranden in de vorm van natuurlijke plaagbestrijding. De provincie heeft in 2020 een kennisdag over het bestrijden van de plant Pitrus georganiseerd.

De provincie gaat eind 2022 stoppen met de huidige vorm van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie 'agrarisch' blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaar later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De provincie is in overleg met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over nieuwe vormen van NNN-waardig agrarisch natuurlijk- en landschapsbeheer die binnen het NNN toegepast kunnen worden na 2022. De lopende gebiedsprocessen in de drie 'pilotgebieden' voor het duurzaam agrarisch natuurbeheer (Mijzenpolder, Eilandspolder-West en Wormer- en Jisperveld) zijn in 2020 voortgezet. Deze gebiedsprocessen worden begin 2021 omgevormd tot volledig integrale gebiedsprocessen, waar ook (onder andere) de stikstof- en bodemdalingsopgaven worden meegenomen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Beheerd areaal natuurbeheer	Hectare	28.100	27.811	In 2020 is door Staatsbosbeheer minder beheer aangevraagd bij de provincie, dan in 2019 bij RVO. Andere terreinbeherende organisaties en particulieren hebben wel meer beheer aangevraagd, maar netto is er minder beheerd areaal natuurbeheer.
Beheerd areaal agrarisch natuurbeheer	Hectare	13.500	15.100	In 2020 is uitbreiding geweest van 1.100 ha. om meer vogelakkers en akkerranden te beheren.

2.6.2.2 Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren

Toelichting

In 2020 is de in het coalitieakkoord aangekondigde Visie Recreatie & Toerisme vormgegeven, die naar verwachting medio 2021 kan worden vastgesteld. Daarnaast hebben wij onze jaarlijkse bijdrage aan de organisaties Wandelnet en Fietsplatform voortgezet, evenals onze subsidie voor het beheer van het Noord-Hollandpad en voor de uitbreiding van het Wandelnetwerk Noord-Holland. In de eerste helft van 2020 zijn de Langeafstand Fietsroutes (LF) Zuiderzeeroute en LF Kustroute aan het rijtje LF-icoonroutes toegevoegd. Beide nieuwe LF-icoonroutes zijn genomineerd voor Fietsroute van het Jaar 2021. Het Wandelnetwerk Westfriesland is eind augustus 2020 geopend, waarvan het onderdeel Streekpad Westfriese Omringdijk op de shortlist staat voor de uitverkiezing van de Wandelroute van het Jaar 2021.

Op het onderwerp 'governance recreatieschappen' is in 2020 grote vooruitgang geboekt. In ons coalitieakkoord staat de wens om de beleidsvoorbereiding en -uitvoering bij Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH, de beheerder van de recreatiegebieden), te scheiden. In gezamenlijk overleg met RNH en de gemeenten hebben wij geconcludeerd dat de oprichting van een klein Bestuursbureau de beste manier is om dit te doen. Zo kunnen de opdrachtgevende taken door dit Bestuursbureau gebeuren en kan RNH zich op de uitvoering richten. Naar verwachting is het Bestuursbureau per 1 januari 2022 operationeel. Een andere belangrijke stap is in 2020 gezet bij het Plassenschap Loosdrecht. Hier was sprake van een acuut probleem, omdat de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN) failliet dreigde te gaan. In 2020 is hier stevig op geïntervenieerd, met als resultaat dat het Plassenschap Loosdrecht eind 2020 aan haar

participanten heeft voorgesteld RMN per 1 januari 2022 te liquideren en het beheer in het Plassenschap onder te brengen bij de gemeente Wijdemeren.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Beheerd areaal recreatieschappen	Hectare	5.624	5.624	
Aantal bezoeken	Aantal	11.224.000	14.500.000	Door de toenemende verstedelijking, groei van het aantal inwoners (en dus recreanten) en de (mede door Corona) toegenomen populariteit van buitenrecreatie, zijn de bezoekersaantallen hoger dan verwacht.

2.6.2.3 Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming

Toelichting

De Wet natuurbescherming geeft de provincie Noord-Holland een aantal taken en bevoegdheden, die hierna worden toegelicht.

Natura 2000-gebieden en stikstof

Inmiddels is voor elk van de negentien Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden een beheerplan vastgesteld, met uitzondering van het gebied Oostelijke Vechtplassen (dat gebeurt in 2021). Initiatieven in of nabij Natura 2000-gebieden die negatieve gevolgen kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen, zijn alleen toegestaan als hiervoor een vergunning is verleend. Deze vergunningverlening is gemandateerd aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die werkt conform wetgeving en door de provincie vastgestelde verordeningen en beleidsregels. Ook houdt de Omgevingsdienst toezicht op naleving van de wet. In 2020 was de stikstofproblematiek het belangrijkste onderwerp inzake de vergunningverlening. Vanwege het wegvallen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is grote onzekerheid ontstaan. Zowel projecten met een lopende vergunningaanvraag, als projecten die eerst geen natuurvergunning nodig hadden, moesten opnieuw beoordeeld worden. In 2020 heeft de provincie, in afstemming met alle andere provincies, de Beleidsregel intern en extern salderen Noord-Holland opgesteld om spelregels te bepalen voor de vergunningverlening. Verder is in IPO-verband gestart met de ontwikkeling van een stikstofdepositobank. Hier wordt in 2021 verder over gesproken, o.a. over de financiering. De gebiedsgerichte aanpak stikstof, die zich richt op herstel van natuurgebieden en het terugdringen van de stikstofdepositie, wordt toegelicht onder operationeel doel 6.1.1.

Soortenbescherming, invasieve exoten en opvangcentra

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming zijn de provincies ook verantwoordelijk geworden voor het nemen van maatregelen voor het behoud en herstel van Europees en internationaal beschermde soorten en zogenoemde ‘Rode Lijstsoorten’ en hun leefgebied. In het Masterplan biodiversiteit is beschreven hoe wij dit in 2021 een verdere impuls zullen geven. Daarnaast stelt de provincie voor de jaren 2020 en 2021 middelen beschikbaar om opvangcentra voor wilde dieren te ondersteunen. Invasieve exoten vormen een bedreiging voor andere (inheemse) soorten en kunnen daardoor schadelijk zijn voor de biodiversiteit. De aanpak van invasieve exoten is onder het Masterplan Biodiversiteit uitgewerkt. Daarin staat benoemd dat we in 2021 samen met natuurbeheerders en gemeenten werken aan een intensivering van het beleid, door oprichting van een provinciale regiegroep, kennisontwikkeling en concrete maatregelen, zoals in 2020 al ter bestrijding van watercrassula op Texel en cabomba in de Vechtplassen.

Faunabeheer
De Wet natuurbescherming verbiedt het doden of verstoren van beschermde dieren. Tegelijkertijd veroorzaken deze beschermde dieren soms aanzienlijke problemen. De provincie kan dan een vrijstelling of ontheffing verlenen op dit verbod. Hierbij wordt steeds een balans gezocht tussen de instandhouding van een populatie, en bescherming van de intrinsieke waarde van dieren enerzijds, en maatschappelijke belangen zoals volksgezondheid, openbare veiligheid en het tegengaan van belangrijke schade aan gewassen of flora en fauna, anderzijds. Deze werkzaamheden zijn gemandateerd aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Basis hiervoor zijn verordeningen en beleidsregels die door de provincie zijn vastgesteld. Het faunabeheer wordt uitgevoerd door de partijen die zijn verenigd in de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland. In Noord-Holland is de grote populatie ganzen urgent. Ganzen horen bij het Noord-Hollandse landschap, maar de huidige populatie – met name jaarrond verblijvende ganzen – veroorzaakt veel schade aan agrarische gewassen en kan een gevaar vormen voor de vliegveiligheid. Het provinciaal beleid richt zich er op een balans te vinden tussen enerzijds de bescherming van trekganzen en anderzijds het bieden van ruime mogelijkheden aan agrarische ondernemers om gewasschade door ganzen te voorkomen. De aanpak hiervan is door de Faunabeheereenheid beschreven in het Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland en het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Percentage tijdig verleende besluiten Wnb (binnen wettelijke termijn)	Percentage	≥ 92	95	Dit percentage is exclusief de aanvragen vergunningen stikstof, waarvoor een langere doorlooptijd geldt. De Omgevingsdienst is momenteel bezig met het invoeren van een nieuw registratiesysteem waardoor deze cijfers in de toekomst ook beschikbaar zijn.
Aantal controles Handhaving Uitvoeringsprogramma (HUP)	Aantal	1.200	1.154	

2.6.2.4 Tegemoetkomingen faunaschade uitkeren

Toelichting

De provincie heeft de wettelijke plicht om agrarische ondernemers een tegemoetkoming te verstrekken in de schade die wilde dieren aan hun gewassen veroorzaken, wanneer deze ondernemers worden belemmerd bij beheer en schadebestrijding omdat het om wettelijk beschermde diersoorten gaat. Deze tegemoetkomingen worden, in opdracht van de provincie, verstrekt door BIJ12-unit Faunazaken. Verreweg het grootste deel van de tegemoetkomingen in faunaschade is het gevolg van vraatschade door ganzen. De totale omvang van deze tegemoetkomingen is zeer variabel en deels niet beïnvloedbaar, omdat weersomstandigheden en prijsontwikkeling van agrarische producten (zoals gras) hier een belangrijke rol in spelen. De totale uitbetaalde faunaschade bedroeg in 2020 circa € 9 miljoen. Dit is aanzienlijk meer dan begroot (€ 6 miljoen).

Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In Noord-Holland is nog wel sprake van belemmeringen in de vorm van winterrust voor ganzen.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit

eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Tegemoetkomingen faunaschade	Bedrag	6.000.000	9.000.000	De tegemoetkoming faunaschade wordt beïnvloed door vele factoren, waaronder de weersomstandigheden, de aantallen ganzen en de droge grasprijzen.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 6.2				Beheren van de groenstructuur
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
6.2.1	NNN en agrarische natuur beheren	18.810	18.240	17.751	489
6.2.2	Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren	7.142	7.656	7.478	178
6.2.3	Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming	1.998	3.547	3.346	201
6.2.4	Tegemoetkomingen faunaschade uitkeren	6.176	8.471	7.250	1.221
	Totaal lasten	34.126	37.914	35.824	2.090
	Totaal baten	-375	-540	-614	74
	Totaal saldo	33.751	37.374	35.210	2.164
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**33.751**	**37.374**	**35.210**	**2.164**

2.6.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

Toelichting

Prioriteiten

- Groen Kapitaal: Versterken van de samenwerking en uitbreiden van het netwerk. Binnen het Platform Groen Kapitaal zijn nieuwe initiatieven en kennisblogs toegevoegd. Als alternatief voor fysieke bijeenkomsten is een Week van het Groene Kapitaal georganiseerd (zie 6.3.1, onderdeel Groen Kapitaal).
- Betrekken bij Groen. Stabiliseren en bijsturen van het dalend aantal vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers is in 2020 gedaald, hoewel ook nieuwe vrijwilligers zich hebben gemeld. Er is – met behulp van de in 2019 uitgevoerde evaluatie – een nieuw meerjarenprogramma 'Betrekken bij Groen' opgesteld, dat vanaf 2021 weer in opdracht van de provincie wordt uitgevoerd door de natuurorganisaties (zie 6.3.1, onderdeel 'Betrekken bij Groen').
- Waddengebied. Besteding van de Waddenfonds-middelen, waarmee de balans tussen ecologie en economie in het waddengebied wordt versterkt (zie verder 6.3.3).

Omgevingsfactoren
Zie onder beleidsdoel 6.1.

2.6.3.1 Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren

Toelichting

Platform Groen Kapitaal
Ook in 2020 is weer van alles toegevoegd aan het Platform Groen Kapitaal. Groen Kapitaal staat voor innovatieve oplossingen, die natuur combineren met economie, landbouw, infrastructuur en leefomgeving. Het accent ligt op het verder helpen van goede initiatieven en delen van kennis. We merken dat we steeds beter worden gevonden voor diverse soorten vragen. Soms is een korte toelichting of doorverwijzing naar kennis op ons platform of een netwerkpartner voldoende. Andere initiatieven begeleiden we intensiever. Als alternatieve vorm om kennis te delen en initiatieven verder te helpen is een interactieve Week van het Groene Kapitaal online en kleinschalig op locatie bij diverse initiatieven georganiseerd. Ter afsluiting is gewezen op het belang om de kracht van natuur voor gezondheid meer in te zetten. Groen Kapitaal is ook actief op diverse social media met ongeveer 2.700 volgers: Linkedin (790), Twitter (910), Facebook (680), Instagram (310). Onze ambitie is om de komende jaren het aantal volgers aanzienlijk uit te breiden en ons bereik hiermee flink te vergroten.

Betrekken bij Groen
De provincie verstrekt jaarlijks subsidie aan de natuurorganisaties voor het gezamenlijk uitvoeren van het programma 'Betrekken bij Groen'. Dit programma heeft als doel vrijwilligers te ondersteunen die betrokken zijn bij het natuur- en landschapsbeheer ('herstellers'), de monitoring van natuur ('tellers') en natuur- en milieueducatie ('vertellers'). In 2020 is het aantal actieve vrijwilligers wat gedaald en zijn veel activiteiten afgelast in verband met de coronamaatregelen, of verplaatst naar online. Tegelijkertijd is de interesse om vrijwilligerswerk te doen nog steeds heel groot. Het op basis van het coalitieakkoord verhoogde budget voor het Betrekken bij Groen Fonds voorziet in een grote behoefte. Op de jaarlijkse Dialoogdag voor vrijwilligers is dit jaar online aandacht geweest voor de relatie tussen mens en natuur. Daarnaast is input gevraagd voor de nieuwe vierjarige programmaperiode, die in 2021 start. Een belangrijke winst van het programma zit in de coördinatie van het cursusaanbod via de Groene Academie. Het in 2020 noodgedwongen ingezette grotere online aanbod zal worden voortgezet. Daarbij zijn de gemeenten in de nieuwe programmaperiode ook nadrukkelijk in beeld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Twitter-volgers Groen Kapitaal	Aantal	2.000	2.690	Betreft totaal aantal volgers op Twitter, Linkedin, Facebook en Instagram.
Aantal vrijwilligers	Aantal	13.500		

2.6.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

Toelichting

Groene Hart
In 2020 hebben wij ons onverminderd ingezet voor de bescherming en ontwikkeling van het unieke landschap van het Groene Hart. Zo hebben de PARK's (Provinciaal Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit) van de drie provincies een advies uitgebracht over de Regionale Energie Strategieën die binnen het Groene Hart worden opgesteld. Ook bodemdaling is een prominent thema; de door het

Rijk beschikbaar gestelde Impulsgelden zullen deels in het Groene Hart landen (bijvoorbeeld in de Ronde Hoep). In het kader van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is het Groene Hart ook nadrukkelijk in beeld als te beschermen landschap. Ten slotte hebben de drie Groene Hart-provincies een samenwerkingsovereenkomst ondertekend, waarmee de samenwerking de komende jaren is bestendigd.

Metropoolregio Amsterdam (MRA)
In de MRA Agenda 2016–2020 staat centraal dat in een druk en verstedelijkt gebied als de MRA, ook de groene leefomgeving van groot belang is om een plezierig woon- en werkklimaat te houden. De provincie speelt hier een belangrijke rol in. In 2020 hebben we, samen met de MRA-partners, de volgende resultaten geboekt:

- Een goede positionering van het thema 'landschap' in de Verstedelijkingsstrategie MRA.
- Om het 'Narratief voor het MRA Landschap' voor een breder publiek beter toegankelijk te maken is hierover een documentaire gemaakt, getiteld 'MRA Landschap door de eeuwen heen'. De documentaire is beschikbaar op de websites van de provincie en de MRA.
- In 2020 is het project 'Buitenpoort Santpoort-Noord' afgerond en geëvalueerd. De opgedane ervaring is verwerkt in het 'Handboek Buitenpoorten'.
- Er wordt een landschapscursus ontwikkeld voor vrijwilligers van natuur-, landschaps- en erfgoedorganisaties en recreatieondernemers, waarmee zij worden opgeleid tot landschapsambassadeurs van de MRA.

Nationale Parken
De Nationale Parken Duinen van Texel en Zuid-Kennemerland zijn het visitekaartje van de Noord-Hollandse natuurgebieden en richten zich op natuurbescherming, recreatie, educatie, promotie en onderzoek. Wij beschouwen de Nationale Parken als een waardevol instrument om bewoners en bezoekers van Noord-Holland te betrekken bij hun groene leefomgeving. Om deze reden leveren wij een financiële bijdrage aan de Nationale Parken. In 2020 heeft de corona-pandemie een grote invloed gehad op beide parken. Er zijn circa 30% meer bezoekers geweest dan in eerdere jaren: bezoekersmanagement en de bescherming van de natuur kwamen onder druk te staan. Tegelijkertijd wordt de waarde van onze natuur en de Nationale Parken hierdoor onderstreept. Veel activiteiten van de Parken zijn weliswaar niet in fysieke vorm doorgegaan, maar wel digitaal. Bovendien ontvingen de beide Parken in 2020 een subsidie van het Rijk, waarmee ze zich de komende jaren kunnen doorontwikkelen naar een toekomstbestendig 'Nationaal Park Nieuwe Stijl'. De provincie levert cofinanciering bij deze rijkssubsidie door een koppeling te leggen met onze eigen gebiedsprocessen voor natuurontwikkeling in Zuid-Kennemerland en de kust/duinen van Texel.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Advisering door de gebiedscommissie Laag Holland (aantal adviezen aan GS)	Aantal	-	-	Gebiedscommisie Laag Holland is opgeheven (zie tekst).

2.6.3.3 Balans ecologie en economie waddengebied nastreven

Toelichting

In 2020 zijn voor zowel het Waddenfonds als het Investeringskader Waddengebied (IKW) evaluaties uitgevoerd, waarvan de uitkomsten in het voorjaar van 2021 met Provinciale Staten worden gedeeld. Het IKW is succesvol gebleken om een breed spectrum aan projecten in het waddengebied te realiseren, zowel voor ecologie als economie. De evaluatie maakt duidelijk dat

de projectorganisatie goed functioneert en dat naast elke euro die het IKW investeert, drie euro wordt gelegd door bijvoorbeeld gemeenten, waterschappen, de rijksoverheid, Europese fondsen en particulieren. Dat is een uitstekende score. Ook leiden beide evaluaties tot enkele verbeteringen, zoals nog duidelijker en tijdiger communicatie met initiatiefnemers. Daarnaast is, mede naar aanleiding van de containerramp met de MSC Zoë, geconcludeerd dat het 'Hoofddoel 2' van het Waddenfonds (het tegengaan van externe bedreigingen) de komende jaren extra aandacht verdient. De uitwerking van deze punten worden medio 2021 met Provinciale Staten gedeeld.

In 2020 hebben vijf projecten subsidie ontvangen vanuit de provinciale cofinancieringsregeling voor Waddenfonds-projecten:
1. Huisduinen, ontdek het begin van de Wadden
2. Fort Kijkduin, ontwikkeling naar een Topfort
3. Boeren, vissers en buitenlui
4. Waddentools, Swimway Waddenzee
5. Uitbreiding Medemblikkerloods.

Daarnaast werd in het kader van het IKW subsidie verstrekt aan de projecten Vermarkten Wadden Werelderfgoed, Donkerte van de Wadden, Zoete Toekomst Texel, Noordkop en Green Shipping Noord-Holland. De komende jaren blijven wij inzetten op het ondersteunen van goede projecten die passen binnen het IKW, om op die manier de Waddenfondsmiddelen in 2027 volledig te hebben benut.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Cofinanciering Waddenfondsprojecten	Aantal	5	5	Zie tekst.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 6.3 — Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
6.3.1	Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren	1.176	1.294	1.224	70
6.3.2	Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen	901	1.283	960	323
6.3.3	Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven	837	4.081	3.530	551
	Totaal lasten	2.914	6.658	5.714	944
	Totaal baten	-183	-295	-47	-248
	Totaal saldo	2.731	6.363	5.667	695
	Storting				
6.3.2	Reserve Landschap	250	300	300	0
6.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	5.000	5.000	5.000	0
	Onttrekking				
6.3.2	Reserve Landschap	0	0	0	0
6.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	0	-3.055	-2.660	-395
	Resultaat	**7.981**	**8.608**	**8.307**	**300**

2.7 Programma 7. Cultuur en Erfgoed

Doelenboom

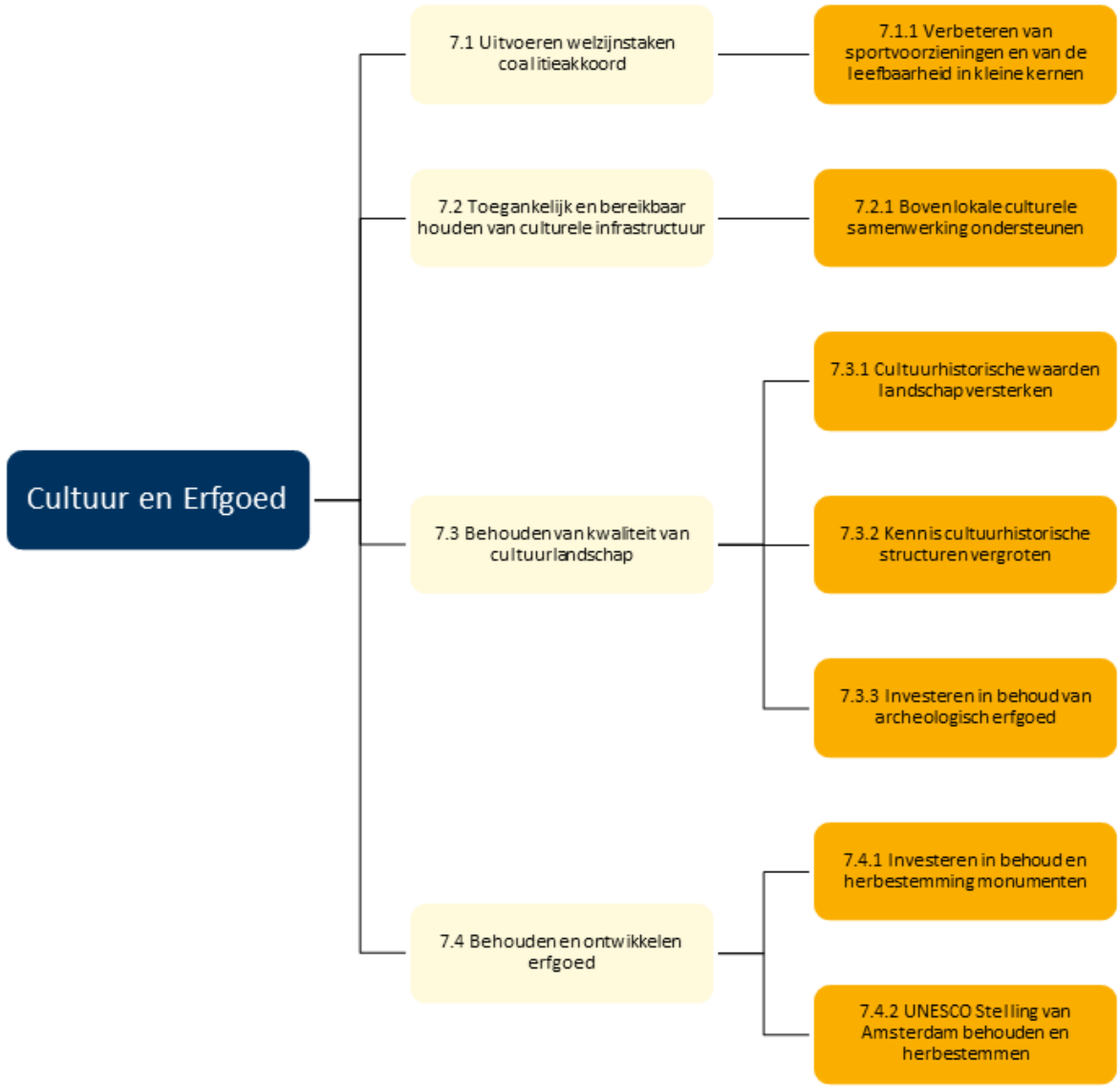

Maatschappelijk doel

De provincie koestert de rijke geschiedenis en het unieke cultuurlandschap van Noord-Holland. De kenmerkende cultuurhistorische structuren, archeologische vindplaatsen en de vele monumenten verhogen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en zijn inspiratie bij ruimtelijke en recreatieve ontwikkelingen. Daarom investeert de provincie in behoud, beheer en kennis van monumenten en archeologie. Ze ondersteunt initiatieven voor duurzame herbestemming. Daarnaast draagt de provincie bij aan de ontwikkeling van regionale culturele netwerken en versterkt ze de cultuureducatie op scholen.
Door het zelfinitiatief te stimuleren versterkt de provincie de sociale samenhang en vitaliteit van lokale gemeenschappen. Ook hier is kennisdeling een belangrijke factor, met name bij het verduurzamen van sportaccommodaties.

Wettelijk beleidskader

- Erfgoedwet
- Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Regeling omgevingsrecht
- Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
- Wet op de archeologische monumentenzorg
- Wet op de ruimtelijke ordening
- Wet op het specifiek cultuurbeleid
- Modernisering Monumentenzorg
- Beleidsbrief 'Erfgoed telt'
- Bibliotheekwet
- Regioprofiel MRA 2019-2024 'Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed'
- (cultuur als onderdeel van de 'Ruimtelijk Economische Actieagenda 2016-2020')

Provinciaal beleidskader

- Erfgoedverordening Noord-Holland 2017
- Omgevingsvisie NH 2050
- Omgevingsverordening NH 2020
- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie
- Beleidskader 'Cultuur in Ontwikkeling' 2017-2020
- Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam-Nieuwe Hollandse Waterlinie 2017-2020

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7 — Cultuur en Erfgoed

	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	16.451	27.245	25.999	1.246
Baten	-30	-30	-9	-21
Saldo van baten en lasten	16.421	27.215	25.991	1.224
Stortingen reserves	6.751	6.751	6.751	0
Onttrekking reserves	-7.449	-11.776	-11.054	-722
Resultaat	**15.723**	**22.190**	**21.688**	**502**

2.7.1 Uitvoeren van welzijnstaken

Toelichting

Prioriteiten

- In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.7.1.1 Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen

Toelichting

De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Dat doet de provincie door het zelfinitiatief van gemeenschappen te stimuleren via een subsidie aan Dorpswerk Noord-Holland. Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale

samenhang, waaronder de organisatie van (digitale) bijeenkomsten voor dorpshuizen voor informatie- en kennisuitwisseling over actuele ontwikkelingen, zoals corona.

Sporten ziet de provincie ook als een belangrijk middel om samenhang in een gemeenschap te versterken. In vrijheid en zonder discriminatie sporten is belangrijk. Het gaat om sporten met elkaar en in acceptatie ongeacht persoonlijke voorkeuren. Ook vindt de provincie het belangrijk dat sportaccommodaties verduurzamen, zodat zij op termijn besparingen kunnen inboeken wat de toekomstbestendigheid weer versterkt. In 2020 is de Beleidsnotitie Sport vastgesteld. In de beleidsnotitie zet de provincie in op kennisdeling. De provincie heeft Sportservice Noord-Holland de opdracht verleend voor het continueren van de kennisfunctie Sport. Hier adviseren zij gemeenten en de provincie over landelijke ontwikkelingen en financieringsmogelijkheden op het sportdossier. In 2020 voerden zij namens de provincie een aanvullende opdracht uit voor het verkennen van het netwerk van de roze sport. Daarnaast heeft de provincie een aantal bijeenkomsten georganiseerd met belangenorganisaties in het kader van de acceptatie van LHBTIQ in de sport.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 7.1			Uitvoeren van welzijnstaken	
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
7.1.1	Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen	260	269	216	53
	Totaal lasten	260	269	216	53
	Totaal baten				
	Totaal saldo	260	269	216	53
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**260**	**269**	**216**	**53**

2.7.2 Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten

- De landelijke maatregelen ter bestrijding van COVID-19 hebben een grote impact gehad op de culturele sector. Er is prioriteit gegeven om gemeenten te helpen de sector op korte termijn te ondersteunen.
- Het ondersteunen van culturele instellingen in Noord-Holland in samenwerking met gemeenten.
- Het ontwikkelen van kennis en netwerk culturele infrastructuur.
- Het stimuleren van en participeren in regionale cultuurnetwerken.
- Het toegankelijk en bereikbaar houden van het provinciaal bibliotheeknetwerk.
- Het bevorderen van de kwaliteit van cultuureducatie in het basisonderwijs door middel van matching van het programma cultuureducatie met kwaliteit met gemeenten en OCW.

Omgevingsfactoren:
De langdurige economische en maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis op de culturele sector is van invloed op het huidige en toekomstige beleid.

2.7.2.1 Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen

Toelichting

Omdat in 2020 de culturele sector economisch zwaar getroffen werd gedurende de coronacrisis is er door de provincie in nauwe samenwerking met alle Noord-Hollandse gemeenten gewerkt aan een ondersteuningspakket met maatregelen. In 2020 is uitvoering gegeven aan het noodfonds sociale infrastructuur. Er zijn met gemeenten twee voorstellen voor noodsteun aan culturele instellingen uitgewerkt: één voor Noord-Holland Noord en één voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) exclusief Amsterdam. In het najaar van 2020 is aan 37 gemeenten subsidie verleend om 100 culturele instellingen de benodigde financiële steun te kunnen leveren.
Plein C heeft het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 (CMK2) uitgevoerd. 32 gemeenten hebben cultuureducatie in hun beleid opgenomen en de bijdrage stelde 227 basisscholen in staat om vier jaar cultuureducatie in hun beleid te implementeren. In totaal werkten hier ongeveer 350 culturele instellingen en kunstenaars aan mee.
1 november 2020 heeft Plein C het provinciale programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 (CMK3) ingediend bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. Aan CMK3 nemen 26 Noord-Hollandse gemeenten deel en ongeveer 300 scholen.

Het door het Ministerie van OCW aangekondigde nieuwe Programmafonds stedelijke regio's is niet doorgegaan. In tegenstelling tot eerder aangekondigd, heeft het Rijk voor de nieuwe matchingsregeling cultuurparticipatie geen matchingsbijdrage aan de provincies gevraagd.
Probiblio heeft voor de provincie de wettelijke bibliotheektaken uitgevoerd: het interbibliothecair leenverkeer (IBL), innovatie en de netwerktaken. In 2020 is gewerkt aan de uitbreiding van de innovatieagenda zodat alle landelijke thema's uitgevoerd worden. Ook heeft Probiblio de lokale bibliotheken ondersteund in de coronacrisis, bijvoorbeeld in het oplossen van problemen door de lockdowns. In landelijk verband is gewerkt aan het nieuwe bibliotheekconvenant. Dit is in najaar 2020 ondertekend door de vertegenwoordigers van Rijk, gemeenten en provincies en hun uitvoeringsorganisaties.
De gemeenten onder het Noordzeekanaal werken samen in MRA-verband. In 2020 is uitvoering gegeven aan het Regioprofiel 'Meer dan de delen', Programma Kunst, Cultuur & Erfgoed MRA 2019-2024. Door de coronacrisis is de uitwerking van verschillende programmalijnen verplaatst naar 2021. Daarnaast is een start gegeven aan opdrachten voor onder andere de MRA-monitor, voor cultuureducatie en voor groene menukaarten (duurzaamheid).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Regionale samenwerking gemeenten (aantal gemeenten dat samenwerkt)	Aantal	30	32	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 7.2	Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur			
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil

7.2.1	Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen	3.518	10.863	10.828	35
	Totaal lasten	3.518	10.863	10.828	35
	Totaal baten				
	Totaal saldo	3.518	10.863	10.828	35
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**3.518**	**10.863**	**10.828**	**35**

2.7.3 Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap

Toelichting

Prioriteiten:

- De Omgevingsvisie en -verordening vragen andere samenwerkingsvormen. De provincie heeft bestaande instrumenten omgevormd tot gebieds- en ontwikkelingsgerichte instrumenten ter ondersteuning van onze partners.
- De provincie heeft zich ingezet om een bijdrage te leveren aan het versterken en benutten van de provinciale cultuurhistorische structuren en het landschap door maatwerk te verzorgen en een gebiedsgerichte aanpak.
- De provincie heeft zich ingezet om de publieksfunctie van het archeologisch depot te vergroten zodat archeologie nog toegankelijker wordt gemaakt voor een breed publiek.

Omgevingsfactoren:

- Opgaven zoals woningbouw en mobiliteitsbehoefte, energietransitie en verduurzaming in de landbouw, zijn van invloed op het cultuurlandschap. De provincie wil er tevens voor zorgen dat de kwaliteit van het cultuurlandschap bewaard blijft. Dit betekent dat er soms bij afwijkende belangen keuzes gemaakt moeten worden.
- Er is wettelijk vastgelegd dat bij ruimtelijke ingrepen de verstoorder verantwoordelijk is voor zorgvuldig archeologisch onderzoek en eventuele opgravingen. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de ruimtelijke bescherming van archeologische waarden. Daarbij is de provincie afhankelijk van gemeenten als het gaat om het zorgvuldig en tijdig uitvoeren van onderzoek en opgravingen. De provincie is eigenaar van het archeologisch vondstmateriaal en ziet toe op het deponeren ervan.

2.7.3.1 Cultuurhistorische waarden landschap versterken

Toelichting

Het Steunpunt Monumenten en Archeologie heeft gemeenten geadviseerd over het erfgoedbeleid, erfgoed in bestemmingsplannen en gebiedsgerichte ontwikkelingen met behoud van cultuurhistorische waarden. Ook organiseerde het Steunpunt (digitale) kennisbijeenkomsten voor gemeenten, terreinbeheerders, (landschap)ontwerpers en maatschappelijke organisaties over de archeologische en cultuurhistorische identiteit van de verschillende regio's. Daarbij vond uitwisseling plaats over betere bescherming en benutting van het erfgoed bij ruimtelijke ontwikkelingen en voor toerisme en recreatie. De website van het Steunpunt is een belangrijke

bron van informatie.
De bestaande Erfgoedverordening is geïntegreerd in de nieuwe Omgevingsverordening NH 2020. Over de daarin opgenomen gebieden Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is advies gegeven met betrekking tot de cultuurhistorische kwaliteiten.
Om de kwaliteit van het Noord-Hollandse cultuurlandschap te behouden werd voor de integrale agendering van landschap en cultuurhistorie door de provincie aangesloten bij de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit en de Adviescommissie Ruimtelijke Ordening.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitdragen leidraad (bijeenkomsten)	Aantal	4	4	

2.7.3.2 Kennis cultuurhistorische structuren vergroten

Toelichting

Om het verhaal van de cultuurhistorische structuren voor een breed publiek toegankelijk te maken zijn in 2020 verschillende methoden ingezet. Het digitaal verhalenplatform Oneindig Noord-Holland besteedde aandacht aan provinciale monumenten en hun bewoners, introduceerde een historische kalender en koppelde de bestaande verhalen aan geografische locaties. Iedereen kan nu op basis van de eigen actuele locatie beschikbare verhalen over de directe omgeving bekijken. De historische beeldcollectie Provinciale Atlas is deels gebruikt voor verschillende fysieke en digitale tentoonstellingen: een expostie over de Beemster in Huis van Hilde, de tentoonstelling 'Nieuw licht' (nieuwe aanwinsten provinciale atlas) en de documentaire foto-opdracht over herbestemming die te zien was in Paviljoen Welgelegen. De digitale beeldbank van de Provinciale Atlas is aangevuld en verbeterd.

In 2020 gaf de provincie ondersteuning aan de regionale beeldverhalen. In samenwerking met gemeenten in het Noordzeekanaalgebied werd de 'Week van de industriecultuur' georganiseerd. Het industrieel erfgoed en de identiteit van het Noordzeekanaalgebied wordt ingezet om de regio toeristisch en recreatief te versterken. Er werden culturele en creatieve activiteiten voor een breed publiek georganiseerd die deels fysiek en deels online plaatsvonden vanwege aangescherpte coronamaatregelen. In 2020 is de deelname van de provincie aan het landelijke themajaar 'Ode aan het landschap' in 2021 voorbereid. Tientallen organisaties en gemeenten sluiten aan om culturele activiteiten rondom het thema onder de aandacht te brengen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Regionale beeldverhalen (aantal campagnes)	Aantal	3	2	

2.7.3.3 Investeren in behoud van archeologisch erfgoed

Toelichting

In 2020 is de uitvoering van de publieksfunctie in het archeologiecentrum Huis van Hilde binnen de provinciale organisatie gebracht. Sinds december 2020 is Huis van Hilde officieel Archeologiemuseum. De inrichting van de thematische zaal '17e eeuw' is grotendeels voltooid en de permanente tentoonstelling is aangevuld. Door de landelijke maatregelen ter bestrijding van corona is Huis van Hilde echter grotendeels gesloten geweest voor publiek. De werkzaamheden in het depot voor de wettelijke taak behoud en beheer van de archeologische collectie, zijn wel gecontinueerd. Het gaat daarbij om het registreren van nieuw binnengekomen vondsten en

collecties, het geven van bruiklenen aan externe tentoonstellingen en het deelnemen met informatie en vondsten aan tentoonstellingen in Huis van Hilde.
In 2020 zijn ruim 20 opdrachten voor onderzoek aan archeologische vondsten en collecties gegeven. Een belangrijk project is het maken van een synthese van de Noord-Hollandse archeologie in het 1e millennium. Er zijn twee tentoonstellingen georganiseerd: Over de Beemstermolen (17e eeuw) en over een bommenwerper (WO2). Naast de archeologische kroniek over 2019 zijn drie rapportages uitgebracht (Beemstermolen, Oosterbuurt versie 2 en Engelmunduskerk), alsmede twee publieksbrochures (Beemstermolen en Hilde). Daarnaast investeerde de provincie in onderzoek en behoud van maritieme vondsten afkomstig van het Palmhoutwrak.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Publiekspublicaties over archeologisch onderzoek	Aantal	4	6	
Publiekstoegankelijk maken van collectie (tentoonstellingen)	Aantal	2	2	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 7.3	Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
7.3.1	Cultuurhistorische waarden landschap versterken	651	995	950	45
7.3.2	Kennis cultuurhistorische structuren vergroten	846	820	738	82
7.3.3	Investeren in behoud van archeologisch erfgoed	2.088	1.851	1.879	-28
	Totaal lasten	3.585	3.666	3.568	98
	Totaal baten	-30	-30	-9	-21
	Totaal saldo	3.555	3.636	3.559	77
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**3.555**	**3.636**	**3.559**	**77**

2.7.4 Behouden en ontwikkelen erfgoed

Toelichting

Prioriteiten

- Restaureren en verduurzamen van beschermde monumenten met focus op religieus, industrieel en agrarisch erfgoed.
- Terugdringen van de restauratieopgave.
- Herbestemmen en verduurzaming van leegstaand erfgoed.
- Ontwikkelen van kennis en netwerk.

Over de behaalde resultaten op deze prioriteiten zie 7.4.1.

- Behoud van de Uitzonderlijke Universele Waarde (OUV) van dit werelderfgoed.
  Deze prioriteit is volledig gerealiseerd, zie verder onder toelichting 7.4.2.
- Breed uitdragen en bekendmaken van de (OUV) van dit werelderfgoed.
  Deze prioriteit is volledig gerealiseerd, zie verder onder toelichting 7.4.2.

Omgevingsfactoren:

- Vanwege de coronacrisis is de bijeenkomst van Unesco waar zij over de uitbreiding van de werelderfgoedstatus zou besluiten niet doorgegaan. Unesco neemt nu medio 2021 hierover een besluit.

2.7.4.1 Investeren in behoud en herbestemming monumenten

Toelichting

De provincie kiest voor investeren in díe monumenten, waar de kansen op een succesvolle herbestemming het grootst zijn. Om inzicht te krijgen in de waarden en ontwikkelpotenties van agrarisch erfgoed, gaf de provincie in 2020 opdracht om de Noord-Hollandse Waarderingskaart voor stolpboerderijen te ontwikkelen. Samen met de loods herbestemming organiseerde het Steunpunt Monumenten en Archeologie verschillende expertsessies om te onderzoeken wat de meest kansrijke invulling is voor herbestemming van monumenten en deze tegelijkertijd te verduurzamen. De adviezen van de Loods Herbestemming aan initiatiefnemers zorgden voor nieuwe opties voor herbestemming of verbreding van bestaand gebruik, waardoor perspectief op behoud van dit erfgoed ontstond.
Uit het Noord-Hollands Fonds voor Monumenten (Fonds Herbestemming) zijn in 2020 leningen verstrekt aan eigenaren van industrieel, religieus en agrarisch erfgoed. Het betreft hier ondernemers die erfgoed verwerven, restaureren, verduurzamen en herbestemmen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Loods herbestemming (aantal adviezen)	Aantal	15	30	
Inzet Fonds Herbestemming (aantal leningen)	Aantal	3	6	

Culturele infrastructuur en monumentenzorg

Restauratievolume: Rijksmonumenten (exclusief oorspronkelijke functie woonhuis) in Noord-Holland weergegeven naar de staat van het casco. Het restauratievolume is de som van matig en slecht zijnde 17,8 % in 2020.	**Peildatum**	**Goed**	**Redelijk**	**Matig**	**Slecht**
	2020	38,9%	43,3%	15,3%	2,5%
	2019	36,1%	46,0%	15,6%	2,3%

Bron: Monumentenmonitor Noord-Holland

2.7.4.2 UNESCO Stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

Toelichting

De Stelling van Amsterdam is sinds 1996 UNESCO-werelderfgoed en sinds die tijd is de provincie Noord-Holland siteholder (eerstverantwoordelijke) voor dit werelderfgoed. De siteholder heeft de verplichting om zorg te dragen voor het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het werelderfgoed, alsook zorg te dragen voor het uitdragen en breed bekendmaken van deze OUV.

In 2020 heeft de provincie de volgende activiteiten ondernomen in het kader van het siteholderschap van de Stelling van Amsterdam:

- De provincie heeft diverse adviezen gegeven over ruimtelijke ontwikkelingen die het beschermingsregime van het werelderfgoed raken. Dit betreft zowel losstaande initiatieven als de zoekgebieden voor zon en wind in het kader van de Regionale Energiestrategieën. Daarnaast zijn de bepalingen uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening over de bescherming van het werelderfgoed Stelling van Amsterdam integraal overgenomen in de Omgevingsverordening. Tevens hebben we diverse adviezen gegeven over provinciale monumenten die onderdeel uit maken van de Stelling van Amsterdam.
- De provincie heeft diverse subsidies ter beschikking gesteld voor herbestemming en van restauratie van onderdelen van de Stelling van Amsterdam. Dit betrof onder andere De Gele Loods in Naarden, vesting Muiden en duurzaamheidsmaatregelen voor Pampus.
- De Stichting Liniebreed Ondernemen verzorgt voor de provincie de publiekscommunicatie. Naast reguliere activiteiten zoals de nieuwsbrief en berichtgeving op sociale media zijn we in 2020 gestart met innovatieve pilots zoals een 8-delig audioverhaal. In het in 2020 geopende fort bij Hoofddorp is men gestart met het ontwikkelen van een informatiepunt over het werelderfgoed Stelling van Amsterdam. De provincie heeft hiervoor subsidie verleend.
- De provincie heeft diverse opdrachten uitgezet in het kader van de siteholdertaak. Dit betreft onder andere een onderzoek naar de herstelbehoefte van de liniedijken.

In juni 2020 hebben Provinciale Staten ingestemd met de oprichting van een gemeenschappelijk orgaan voor de Hollandse Waterlinies. Dit gemeenschappelijk orgaan treedt in werking als Unesco besluit tot uitbreiding van de werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het internationale congres, dat als uitvloeisel van het nominatiedossier Hollandse Waterlinies in 2020 gepland stond, is helaas door corona niet doorgegaan.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Opdrachten in kader siteholdertaak	Aantal	5	5	
Ontwikkeling informatiepunten	Aantal	1	1	
co-financiering herbestemmingsopgaven	Aantal	1	2	Herbestemming van onderdelen van de Stelling van Amsterdam is vaak een langdurig traject met vele onzekerheden. Een goede planning is dan ook lastig te maken. In 2020 verwachten we maar één herbestemming te cofinancieren. Dit zijn er echter twee geworden

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 7.4			Behouden en ontwikkelen erfgoed	
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
7.4.1	Investeren in behoud en herbestemming monumenten	6.183	8.554	7.730	824
7.4.2	UNESCO Stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen	2.905	3.893	3.658	235
	Totaal lasten	9.088	12.447	11.388	1.059
	Totaal baten				
	Totaal saldo	9.088	12.447	11.388	1.059
	Storting				
7.4.1	Reserve Monumenten	6.751	6.751	6.751	0
7.4.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	0	0	0	0
	Onttrekking				
7.4.1	Reserve Monumenten	-5.510	-8.472	-7.840	-632
7.4.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-1.939	-3.304	-3.214	-90
	Resultaat	**8.390**	**7.422**	**7.085**	**337**

2.8 Programma 8. Financiën en Bedrijfsvoering

Doelenboom

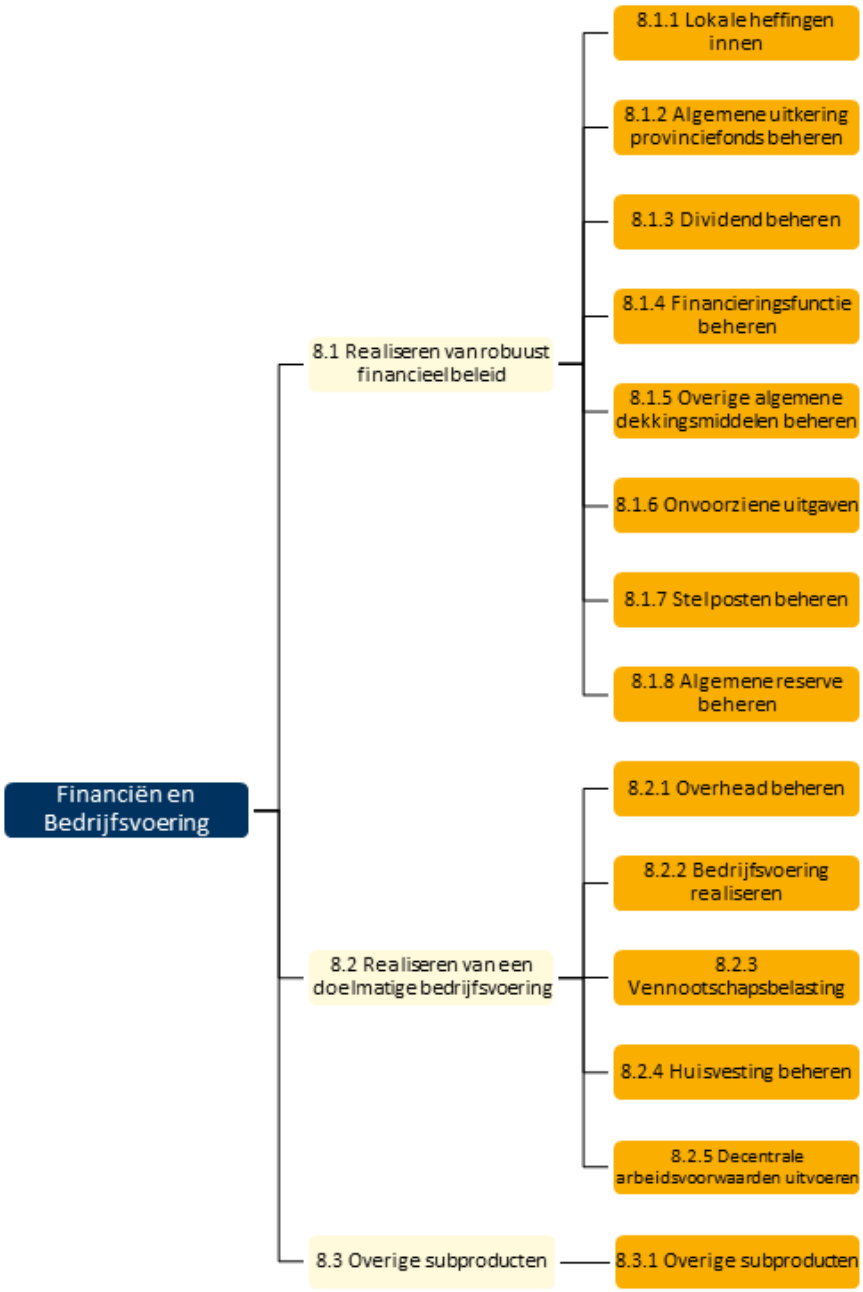

Maatschappelijk doel

Het financieel beleid van de provincie is gericht op het realiseren van de provinciale beleidsdoelstellingen. De in dit programma beschreven onderwerpen dragen bij aan het realiseren van deze beleidsdoelstellingen. Een belangrijk onderdeel is de financiële continuïteit van de beleidsuitvoering, het vermogen om zowel op korte als op lange termijn zonder grote risico's aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

De provincie heeft zich ook in 2020 ingezet om haar organisatie in te richten als moderne, efficiënte, flexibele, toegankelijke en slagvaardige organisatie. Mede hierdoor heeft de provincie uitvoering kunnen geven aan haar wettelijke taken, het coalitieakkoord, Kompas 2020 en de Toekomstagenda Samen Noord-Holland. Voor haar inwoners, bedrijven, maatschappelijke

organisaties en medeoverheden is de provincie Noord-Holland een betrouwbare partner die rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en wendbaar is. De provincie vindt verduurzaming erg belangrijk. De organisatie investeert daarom in duurzame huisvesting, maar past duurzaamheid ook toe bij andere opdrachten (diensten, leveringen en werken).

In de paragraaf Bedrijfsvoering staan de doelen en activiteiten met betrekking tot de bedrijfsvoering specifiek toegelicht.

Wettelijk beleidskader

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Provinciaal beleidskader

- Financiële verordening Noord-Holland
- Nota Reserves 2018
- Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen
- Financieringsstatuut

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 8 — Financiën en Bedrijfsvoering

	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	74.727	72.501	66.223	6.278
Baten	-433.757	-442.948	-444.122	1.174
Saldo van baten en lasten	-359.030	-370.447	-377.899	7.452
Stortingen reserves	58.993	84.017	87.424	-3.407
Onttrekking reserves	-11.293	-40.044	-39.689	-355
Resultaat	**-311.331**	**-326.474**	**-330.164**	**3.690**

2.8.1 Realiseren van robuust financieel beleid

Toelichting

Prioriteiten:
In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.8.1.1 Lokale heffingen innen

Toelichting

Voor de provincie Noord-Holland bestaan de lokale heffingen in programma 8 uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, leges en grondwaterheffing. De opcenten motorrijtuigenbelasting is hiervan de belangrijkste provinciale inkomstenbron. Meer informatie over lokale heffingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen in deze jaarrekening.

2.8.1.2 Algemene uitkering provinciefonds beheren

Toelichting

De totale uitkering uit het provinciefonds bestaat uit twee onderdelen: een algemene uitkering en zogenoemde decentralisatie-uitkeringen.

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het provinciefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

In verband met de coronacrisis heeft het Rijk in overleg met de provincies besloten om het accres gedurende de huidige kabinetsperiode te bevriezen. Doel van de bevriezing is dat voor het komende jaar duidelijkheid bestaat voor zowel Rijk als gemeenten en provincies over de ontwikkeling van het gemeente- en provinciefonds voor wat betreft de volume- en loonprijs-ontwikkelingen. Hierdoor worden schommelingen in de uitkering dus beperkt.

Decentralisatie-uitkeringen zijn uitkeringen van tijdelijk beleid die niet via het verdeelmodel van het provinciefonds uitgekeerd worden. Het Rijk vertrekt deze middelen om specifieke vooraf overeengekomen beleidsdoelstellingen te realiseren. Ook deze middelen zijn in principe vrij besteedbaar.

2.8.1.3 Dividend beheren

Toelichting

In 2020 hebben wij van een aantal deelnemingen dividend ontvangen op grond van ons aandelenbelang in die partijen. Wij streven een actief aandeelhouderschap na, waarbij niet alleen gestuurd wordt op het behalen van beleidsdoelstellingen, maar tevens op het behalen van een gezond rendement (dividend).

De provincie heeft twee aandelenbelangen in banken. Dit zijn de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). In het licht van de verwachte impact van de COVID-19-pandemie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) op 27 maart 2020 alle onder haar toezicht staande instellingen aanbevolen om de uitkering van dividend uit te stellen. De BNG en NWB hebben aangegeven dat zij van plan zijn om het dividend 2020 alsnog uit te keren op het moment dat dit weer mag van de ECB. Omdat het geld nog niet is ontvangen in 2020 hebben wij daarvoor een vordering opgenomen op de balans.

2.8.1.4 Financieringsfunctie beheren

Toelichting

Hieronder wordt het renteresultaat van de provincie opgenomen. Op dit moment bestaat het renteresultaat vooral uit de ontvangen rentebedragen van de verstrekte langlopende leningen. De provincie heeft in 2020 nog geen geld hoeven lenen om de gerealiseerde uitgaven te financieren.

2.8.1.5 Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren

Toelichting

Subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen,

komen op de post ‘afrekeningsverschillen’ terecht. Deze afrekeningsverschillen zijn verantwoord onder dit operationeel doel.

2.8.1.6 Onvoorziene uitgaven

Toelichting

Op dit operationeel doel staat geen budget geraamd en hebben ook geen werkelijke uitgaven plaatsgevonden. Tegenvallers moeten in principe binnen het programma zelf opgelost worden.

Daarnaast wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van risico's gegeven die mogelijk gedekt moeten worden uit de weerstandscapaciteit.

2.8.1.7 Stelposten beheren

Toelichting

In de begroting 2020 hadden wij een aantal stelposten opgenomen voor de dekking van (mogelijke) lasten. Indien sprake is van een resterend saldo per jaareinde kan dat vrijvallen naar de algemene middelen. Hieronder worden de stelposten weergegeven die in 2020 zijn gebruikt:

- Stelpost prijsstijgingen: Daar waar contractuele verplichtingen dat vereisen wordt door de provincie indexering toegepast. Via een stelpost in de begroting worden de hiervoor benodigde budgetten gereserveerd.
- Doorschuif btw betreft btw op kosten gemaakt door bepaalde samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke lichamen. Op grond van de transparantieregeling mogen deze samenwerkingsverbanden, die zelf de btw op kosten niet kunnen terugvragen of compenseren, deze btw ‘doorschuiven’ naar de provincie. De provincie mag deze btw terugvragen bij het Btw-compensatiefonds in haar jaarlijkse opgave.

2.8.1.8 Algemene reserve beheren

Toelichting

De algemene reserve is bedoeld als buffer om risico’s te kunnen opvangen. In de financiële verordening, die in 2019 is geactualiseerd, wordt een minimale omvang van de algemene reserve voorgeschreven die wij aanhouden om mogelijke risico’s af te dekken.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de risico’s en de weerstandscapaciteit toegelicht. Voor een toelichting op het verloop van de algemene reserve wordt verwezen naar het verslag van de algemene reserve bij de staat van het verloop van reserves.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 8.1				Realiseren van robuust financieel beleid		
	Lasten	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
8.1.1	Lokale heffingen innen	0	0	0	0	0	0
8.1.2	Algemene uitkering provinciefonds beheren	0	0	0	0	0	0
8.1.3	Dividend beheren	0	0	0	0	0	0
8.1.4	Financieringsfunctie beheren	9	0	0	0	0	0
8.1.5	Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren	-8.315	0	-3.677	-2.335	-1.342	0
8.1.7	Stelposten beheren	0	2.722	0	-2.749	2.749	-9.627

	Baten						
8.1.1	Lokale heffingen innen	-218.384	-210.057	-222.700	-223.649	949	-218.057
8.1.2	Algemene uitkering provinciefonds beheren	-192.940	-211.453	-202.615	-203.965	1.350	-208.716
8.1.3	Dividend beheren	-20.821	-7.080	-12.320	-13.431	1.111	-7.115
8.1.4	Financieringsfunctie beheren	-576	-18	-648	-720	72	-623
8.1.5	Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren	-351	0	0	0	0	0
8.1.7	Stelposten beheren	-3.594	-3.150	-2.150	0	-2.150	-2.150
	Totaal lasten	-8.306	2.722	-9.627	-5.084	1.407	-9.627
	Totaal baten	-436.666	-431.758	-436.661	-441.765	1.332	-436.661
	Totaal saldo	-444.972	-429.036	-446.288	-446.849	2.739	-446.288
	Storting						
8.1.8	Algemene Reserve	29.207	57.573	82.597	82.597	0	9.639
	Onttrekking						
8.1.8	Algemene Reserve	-474.104	-8.669	-37.470	-37.470	0	-14.800
	Resultaat	**889.869**	**-380.133**	**-398.983**	**-401.722**	**2.739**	**-451.449**

2.8.2 Realiseren van doelmatige bedrijfsvoering

Toelichting

Prioriteiten

In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.8.2.1 Overhead beheren

Toelichting

Alle overheadkosten worden binnen dit operationeel doel verantwoord. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De personele kosten van de medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, worden verantwoord bij de betreffende operationele doelen. Bij de toewijzing van kosten aan overhead volgen we de notities en aanwijzingen van de commissie BBV.

2.8.2.2 Bedrijfsvoering realiseren

Toelichting

Hier worden de overige bedrijfsvoeringsactiviteiten verantwoord. Het betreft:

- Het verhuren van onroerend goed onder en in het pand aan het Houtplein en de verhuur van de parkeergarage aan de Dreef.
- De koepelovereenkomst met de provincie Flevoland, waarbij personeel ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied. Dit contract is per ultimo 2020 beëindigd.
- Detachering van personeel.

2.8.2.3 Vennootschapsbelasting

Toelichting

Voor bepaalde activiteiten treedt de provincie op als ondernemer voor de vennootschapsbelasting. Als zodanig is de provincie belastingplichtig. Vooralsnog geldt dit enkel met betrekking tot de participatie in Polanenpark C.V.

Op landelijk niveau speelt recent een discussie tussen de Belastingdienst en decentrale overheden over de reikwijdte van het leerstuk van normaal vermogensbeheer. De uitkomst van deze discussie is onbekend en zal op langere termijn beslecht worden, maar kan evenwel met terugwerkende kracht van invloed zijn op het belastbare resultaat van dit jaar en toekomstige jaren.

2.8.2.4 Huisvesting beheren

Toelichting

De onttrekking uit de reserve huisvesting ter dekking van de kapitaallasten voor het kantoorpand aan het Houtplein wordt verantwoord onder het operationeel doel 'Huisvesting beheren'.

2.8.2.5 Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren

Toelichting

Met de vakbonden zijn afspraken gemaakt over de beschikbare gelden voor de uitvoering van decentrale arbeidsvoorwaarden door het Georganiseerd Overleg (GO). In 2016 is een reserve GO-gelden ingesteld waarin eenmalig een storting heeft plaatsgevonden. Over de inzet van de reserve vindt overleg plaats met het Georganiseerd Overleg. De reserve wordt gebruikt om provinciale medewerkers extra opleidingsmogelijkheden te geven in de vorm van een Talentbudget. De kosten die medewerkers maken worden onttrokken uit deze reserve.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 8.2	Realiseren van doelmatige bedrijfsvoering			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
8.2.1	Overhead beheren	70.408	74.837	70.202	4.635
8.2.2	Bedrijfsvoering realiseren	1.071	636	650	-14
8.2.3	Vennootschapsbelasting	26	105	-27	132
8.2.5	Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren	500	600	482	118
	Totaal lasten	72.005	76.178	71.307	4.871
	Totaal baten	-1.999	-2.515	-2.357	-158
	Totaal saldo	70.006	73.663	68.950	4.713
	Storting				
8.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	1.420	1.420	4.827	-3.407
8.2.4	Reserve Huisvesting	0	0	0	0
8.2.5	Reserve Go-gelden	0	0	0	0
	Onttrekking				
8.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	-1.342	-1.192	-974	-218
8.2.4	Reserve Huisvesting	-782	-782	-762	-20
8.2.5	Reserve Go-gelden	-500	-600	-482	-118
	Resultaat	**68.802**	**72.509**	**71.558**	**951**

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de vraag in welke mate de provincie in staat is om financiële gevolgen van ongedekte risico's op te kunnen vangen. Deze paragraaf geeft inzicht in de relevante risico's per jaareinde en geeft inzicht in de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit zijn de middelen die beschikbaar zijn of gemaakt kunnen worden om de financiële gevolgen van de risico's, als deze zich voordoen, op te vangen. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen inzichtelijk gemaakt. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is om de financiële gevolgen van ongedekte risico's op te vangen.

Beleid

Het risicobeleid is vastgelegd in de financiële verordening en door PS vastgestelde Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De Kadernota bevat beleidsregels over de wijze waarop de weerstandscapaciteit wordt opgebouwd en ingezet. In 2021 wordt de Kadernota geactualiseerd.

Visie

De visie op risicomanagement is als volgt: *"De provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch afwegen van risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, delen, vermijden of accepteren van risico's leidt tot het 'in control-zijn van de organisatie".* (Bron: Kadernota risicomanagement 2017-2020).

Wij anticiperen actief op risico's en kansen om onze doelstellingen te bereiken. Daarom hebben we een risicomanagementsysteem ingericht.

Risico's

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves ongedekte risico's op te vangen. Ongedekte risico's zijn risico's waarvoor nog geen (of onvoldoende) maatregelen zijn getroffen om het risico af te dekken en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hierbij alleen om risico's met een bruto effect van € 100.000,- of hoger.

Om de risico's te kunnen vergelijken met de totale weerstandscapaciteit worden deze beschouwd over een periode van vier jaar. Per risico wordt beoordeeld of dit eenmalig is of terugkerend. Indien een risico eenmalig is, worden het effect van het risico en de kans dat het risico in de komende vier jaar optreedt, geschat. Indien het risico terugkerend is, worden het effect van het risico en de frequentie van het optreden van het risico geschat. Hierdoor wordt bij een terugkerend risico de mogelijkheid dat een risico in een periode van vier jaar meerdere keren optreedt, meegenomen. Voor het berekenen van de omvang van de ongedekte risico's wordt een simulatiemethode gebruikt en wordt rekening gehouden met de gekozen risicobereidheid.

Overzicht risico's

Risico's	Risicobedrag	Eénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Einddatum
B. Bedrijfsvoeringsrisico's				
Kosten opruimen afvalinrichting	€ 1.000.000	1x per 2 jaar	n.v.t.	continu

Risico's	Risicobedrag	Eénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Einddatum
Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel	€ 1.048.000	1x per 10 jaar	n.v.t.	31 december 2041
Rondje Naardermeer	€ 150.000	eenmalig	10%	2 september 2021
Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure	€ 3.000.000	1x per 20 jaar	n.v.t.	continu
Schadeclaim ivm asbest bij N201	€ 500.000	eenmalig	50%	31 december 2022
Schadeclaim benzinestation	€ 250.000	eenmalig	10%	1 januari 2022
Brug Ouderkerk	€ 3.000.000	eenmalig	37,5%	31 oktober 2021
C. Financieringsrisico's				
Lening Nationaal Restauratie Fonds (NRF)	€ 5.100.000	eenmalig	10%	1 januari 2061
Deelneming PDENH	€ 7.700.000	eenmalig	20%	11 februari 2025
Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	€ 4.600.000	eenmalig	25%	31 december 2025
D. Grondexploitatierisico's				
Strategische aankopen, materiële vaste activa	€ 2.330.000	eenmalig	10%	1 januari 2025
E. Risico's Verbonden Partijen				
Borgstelling aan BNG ivm krediet aan de RON	€ 1.730.000	eenmalig	30%	31 december 2030
Dividenduitkering	€ 1.782.750	1x per 5 jaar	n.v.t.	31 december 2020

A. Beleidsrisico's

Bij de jaarrekening 2020 zijn geen beleidsrisico’s geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

B. Bedrijfsvoeringsrisico's

Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij Wabo-procedure

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van de Wabo en de betrokken wetten is gemandateerd aan omgevingsdiensten. Als mandaatgever is en blijft de provincie verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de namens de provincie genomen besluiten. Bij vergunningverlening bestaat het risico dat onterecht vergunningen, ontheffingen of vrijstellingen worden verleend, gewijzigd of geweigerd. Hierdoor kunnen financiële gevolgen voor bedrijven of derden ontstaan. Dit geldt ook voor een handhavingsbesluit dat niet terecht tot stand komt, of een rechtsongelijkheid bij toezicht. Het gevolg kan zijn dat bedrijven schadeclaims indienen bij de provincie en dat er afbreuk wordt gedaan aan het imago van de provincie. Schadeclaims kunnen oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen.

Er zijn privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten met de omgevingsdiensten over de eisen waaraan de vergunningverlening, toezicht en handhaving moet voldoen. De aansprakelijkheid van

tekortkomingen in de uitvoering van deze overeenkomsten door onzorgvuldig of on(des)kundig handelen van de omgevingsdiensten ligt bij hen, tot het bedrag van de betreffende dienstverlening. Ook moeten de omgevingsdiensten voldoen aan de verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht. In de rol van opdrachtgever bewaakt de provincie dit.

Brug Ouderkerk

Ten behoeve van de uitvoering van het project ontbrak een essentieel stuk grond. Hierdoor lag de uitvoering stil. De aannemer leidt hierdoor schade en wil deze vergoed hebben. De hoogte van de claim is nog onderwerp van discussie. De uitvoering is inmiddels weer opgestart.

C. Financieringsrisico's

Lening Nationaal Restauratie Fonds

Het risico is dat de lening niet (volledig) wordt terugbetaald aan de provincie. De provincie heeft geld uitgeleend aan het Nationaal Restauratie Fonds (hierna NRF) dat het op haar beurt doorleent aan eigenaren van monumenten voor het herbestemmen/restaureren/verduurzamen van monumenten. Het NRF toetst of de ontvangers van leningen kredietwaardig zijn. Ook bekijkt het NRF in hoeverre voldoende zekerheid kan worden verkregen uit het te financieren onderpand. Door middel van hypothecaire leningen wordt zekerheid gesteld. Momenteel is het risico maximaal € 5,1 miljoen, later zal dit toenemen tot maximaal € 9,1 miljoen.

Deelneming PDENH

PDENH investeert in duurzame innovatieve bedrijven en initiatieven in Noord-Holland. Omdat PDENH wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen door PDENH ook tot een financieel risico voor de provincie Noord-Holland. Als beheersmaatregel wordt voor iedere investering een uitgebreid onderzoek uitgevoerd door een team gespecialiseerde investeringsmanagers in dienst van het participatiefonds. Een investering wordt vervolgens ter advies voorgelegd aan een investeringscomité, waarna de provincie als aandeelhouder het uiteindelijke investeringsbesluit neemt.

Ondanks risico beperkende maatregelen gaat het in absolute zin om grote bedragen. Het aantal investeringen en het door PDENH uitgezette kapitaal neemt in de toekomst verder toe.

Zekerheidshalve is bij de berekening van het benodigde risicobedrag voor PDENH uitgegaan van 20% van het gemiddelde vermogen. Dit risicopercentage is recent geactualiseerd naar aanleiding van de coronacrisis. Het risicobedrag voor PDENH dient ter dekking van onvoorziene risico's, in de vorm van (onvoorziene) faillissementen van ondernemingen waarin het fonds heeft geïnvesteerd. Naar verwachting is het risicobedrag ruim berekend omdat in de jaarstukken van de provincie ook reeds een verliesvoorziening is opgenomen voor dekking van voorziene risico's bij PDENH.

Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

De provincie kent POP3 subsidies toe op grond van twee regelingen: ANLb en de Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland. Deze subsidies bestaan uit EU-middelen en provinciale middelen. Wij hebben meer POP3-subsidieverplichtingen dan waar wij als provincie aan Europese middelen aanspraak op kunnen maken. Het bedrag moeten we mogelijk bijdragen maar het is echter ook mogelijk dat hiervoor Europese middelen alsnog beschikbaar komen. Er zijn in elk geval tot en met 2025 - het einde van het POP3 - verschillende momenten dat er extra EU-middelen beschikbaar kunnen komen.

D. Grondexploitatierisico's

Strategische aankopen, materiële vaste activa

Voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid is onder meer krediet voor strategische grondaankopen beschikbaar. Vooruitlopend op concrete gebiedsontwikkelingsprojecten worden ten laste hiervan grondaankopen gedaan. Hierin ligt een zeker risico besloten dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Om dit risico af te dekken is hiervoor een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Dit bedrag is gerelateerd aan de boekwaarde van de strategische aankopen en materiële vaste activa. Per 31 december 2020 bedraagt dit € 23,3 miljoen.

E. Risico's verbonden partij

Bij de jaarrekening 2020 zijn geen risico's verbonden partij geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

Verloop risico's

Risico-inventarisatie (bruto)	Rekening 2019 (x € 1.000)	Begroting 2021 (x € 1.000)	Rekening 2020 (x € 1.000)	Mutaties rekening 2020 t.o.v. begroting 2021 (x € 1.000)	Afname / toename
A. Beleidsrisico's	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-
B. Bedrijfsvoeringrisico's	€ 22.248	€ 27.388	€ 8.948	€ -18.440	afname
C. Financieringsrisico's	€ 13.100	€ 13.100	€ 17.400	€ 4.300	toename
D. Grondexploitatierisico's	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.330	€ -70	afname
E. Risico's verbonden partijen	€ 14.855	€ 14.855	€ 3.513	€ -11.342	afname
Brutorisicobedrag	**€ 52.603**	**€ 57.743**	**€ 32.191**	**€ -25.552**	**afname**

Toelichting

In vergelijking met de voorgaande inventarisatie voor de begroting 2021, is het totaal aan bruto risico's per saldo afgenomen met € 25,6 miljoen. De toename in de bedrijfsvoeringsrisico's wordt grotendeels verklaard uit mogelijke schade en vertraging die optreedt bij het realiseren van sluizen en bruggen. De afname wordt verklaard uit het feit dat ten tijde van de financiële crisis voor een viertal deelnemingen een risicopost is gevormd vanwege de kans op waardedaling van de deelneming beneden de kostprijs. Er zijn de afgelopen jaren bij deze deelnemingen geen calamiteiten opgetreden en qua bedrijfsvoering is er per balansdatum geen reden meer voor het aanhouden van deze risicoposten. Het betreft de volgende risico's die zijn vervallen bij de jaarrekening 2020:

- Vaart in de Zaan Vernieuwen Wilhelminasluis van € 2,5 miljoen;
- Leeghwaterbrug A-02 vervanging van € 5,0 miljoen;
- Reservering investeringsfonds Noordzeekanaalgebied (RON) van € 11,1 miljoen;
- Beschikbaarheidsvergoeding OV-bedrijven;
- Gemeenschappelijke regelingen;
- Schadeclaim door afwijkende status assets.

Overige risico's niet gekwantificeerd

Naast bovenstaande risico's onderkennen wij bij de provincie een aantal risico's die zich op dit moment zowel landelijk als wereldwijd voordoen en die nog niet verder te kwantificeren zijn. Wij denken hierbij aan:

PFAS
Bij civiele werken moet de grond worden onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Indien de grond meer schadelijke stoffen bevat dan de norm toestaat, zal dit vertraging in de projecten tot gevolg hebben. De omvang en eventuele schade die hierdoor ontstaat, is niet te kwantificeren.

Stikstof
Door uitspraken van de Raad van State lopen projecten mogelijk vertraging op. Met de komst van de Stikstofwet is dit probleem nog niet opgelost. De omvang en eventuele schade die dit kan hebben op projecten is op dit moment niet te kwantificeren. Op basis van het projecten overzicht wordt een inventarisatie uitgevoerd om de risico's verder in beeld te brengen.

Berekening risico's

Bij de begroting en bij de jaarrekening wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen en het actuele incidentele weerstandsvermogen berekend voor een periode van vier jaar respectievelijk voor een periode van één jaar.

In dit onderdeel wordt de beschikbare weerstandscapaciteit geconfronteerd met de uitkomst van de simulatie van de hiervoor genoemde risico's. Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. De totale bruto omvang van deze risico's bedraagt € 32,3 miljoen.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 1 jaar: € 12,9 miljoen

Op basis van de methode wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 12,9 miljoen bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

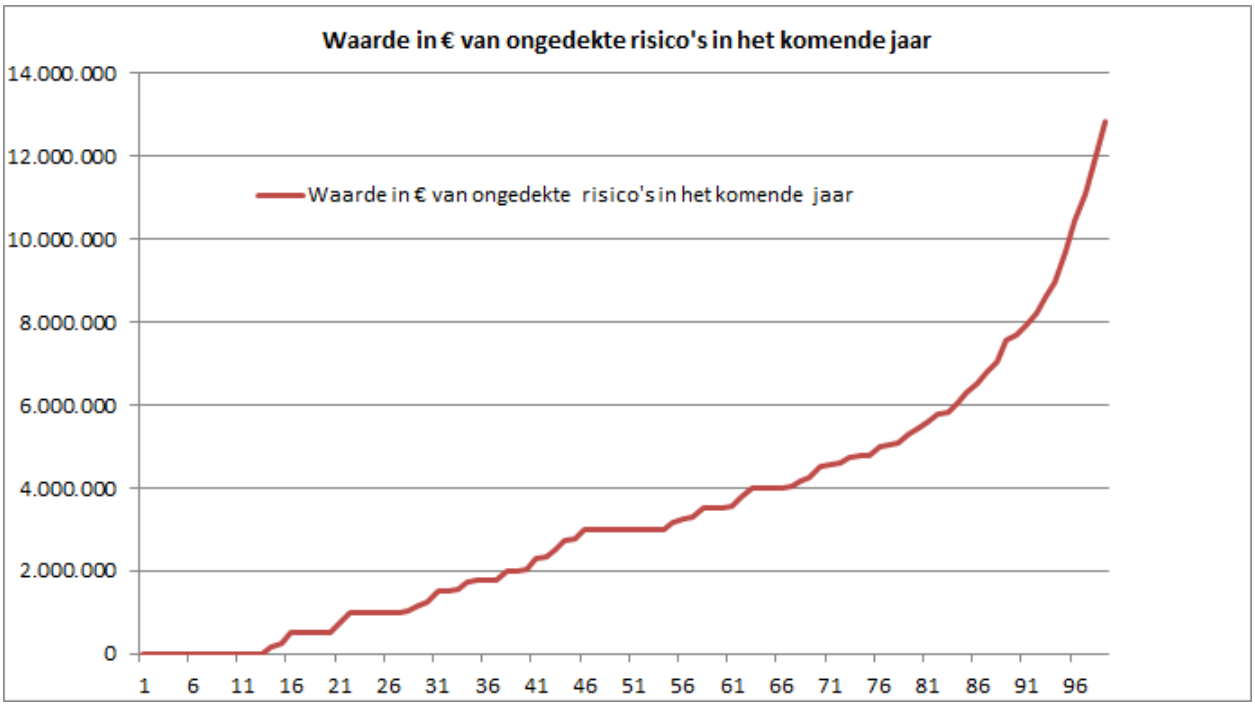

Toelichting: op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 3,0 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 12,9 miljoen of lager.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 4 jaar: € 20,3 miljoen

Op basis van de methode wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 20,3 miljoen bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

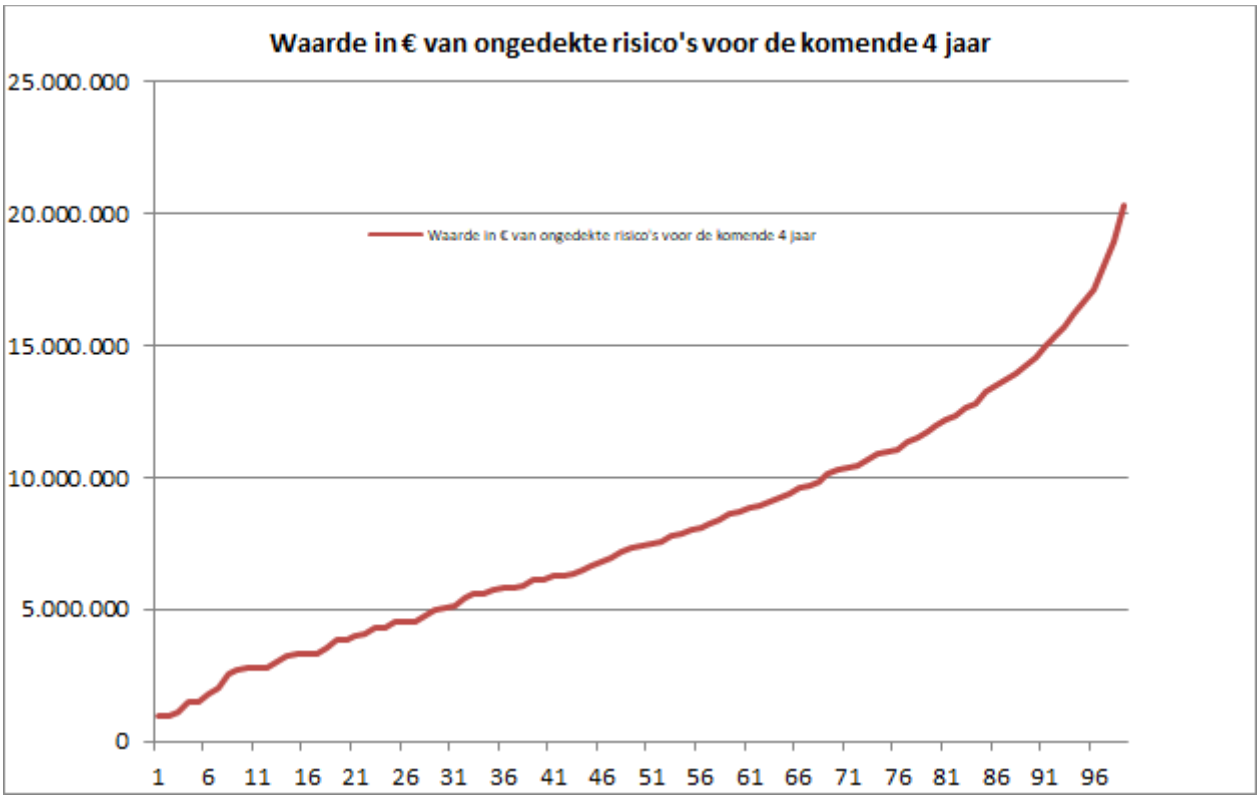

Toelichting: op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 7,4 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 20,3 miljoen of lager.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Toelichting weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die eenmalig kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en is de som van:

- de algemene reserve;
- de post onvoorzien voor het betreffende boekjaar;
- stille reserves.

De algemene reserve is een nu vrij beschikbare reserve. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de verkoopwaarde van activa en de waarde waarvoor deze activa op de balans staan. In de berekening van de weerstandscapaciteit worden stille reserves niet meegenomen, tenzij er een concrete intentie is betreffende activa binnen één jaar te verkopen;

De structurele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die terugkerend kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en bestaat uit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- de post onvoorzien in de jaren na het komende jaar;
- begrotingsruimte.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen zal er financiële schade zijn voor de provincie. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en kan het voorkomen dat er maatregelen moeten worden getroffen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen. Het volgende is van toepassing met betrekking tot het aanwenden van de weerstandscapaciteit als een risico zich voordoet:

- wij informeren PS over het zich voordoen van de risico's, inclusief de achtergronden;
- wij stellen voor het risicobedrag ten laste van de algemene reserve te brengen, wanneer geen
  andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn;
- indien de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, formuleren wij een bezuinigingsvoorstel;
- de weerstandscapaciteit dient daarna weer op peil te worden gebracht, indien deze zodanig
  aangetast is dat deze niet langer aan de norm voldoet. In dat geval voegen wij bij het voorstel aan PS een voorstel voor een herstelplan om dit mogelijk te maken.

Toelichting weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves de ongedekte risico's op te vangen. Met ingang van de Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2017-2020 wordt het weerstandsvermogen berekend voor zowel het totale weerstandsvermogen als het incidentele weerstandsvermogen.

Het totale weerstandsvermogen wordt berekend als de totale weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar.

De norm voor het minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt één. Indien ondanks genomen beheersmaatregelen het totale weerstandsvermogen of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan één, dan doen Gedeputeerde Staten financiële voorstellen die ertoe leiden dat het weerstandsvermogen weer teruggebracht wordt op het minimale niveau.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Incidenteel weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2020	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	126,43				126,43
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	126,43	-	-	-	126,43
Berekende risico's voor 1 jaar					12,90
Kengetal weerstandsvermogen voor 1 jaar					**9,8**

Totale weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2020	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	126,43				126,43
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	126,43	-	-	-	126,43
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		155,10	155,10	155,10	465,30
Onvoorzien		-	-	-	-
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	155,10	155,10	155,10	465,30
Totale weerstandscapaciteit					**591,73**
Berekende risico's voor 4 jaar					20,30
Kengetal weerstandsvermogen voor 4 jaar					**29,1**

Uit dit overzicht blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 9,8 bedraagt (was 2,9 bij begroting 2020). Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 29,1 (was 11,6 bij begroting 2020). In beide gevallen is de uitkomst groter dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de ongedekte risico's.

Conclusies

Bij de jaarrekening zijn risico's geïnventariseerd met een totale bruto omvang van € 32,2 miljoen. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komende jaar bedraagt € 12,9 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 20,3 miljoen.

De incidentele weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2020 bedraagt € 126,4 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 9,8. De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 591,7 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 29,1. Met een zekerheid van 99% kan geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 is in het BBV voorgeschreven in deze paragraaf een set van zes verplichte financiële kengetallen op te nemen. De zes kengetallen zijn:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. de solvabiliteitsratio;
4. kengetal grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte;
6. belastingcapaciteit (zie hiervoor de paragraaf provinciale heffingen).

1. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	15	15	27
C	Overlopende passiva (art. 49)	226	410	294
D	Financiële activa (art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	404	310	362
F	Liquide middelen (art. 40)	1	1	5
G	Overlopende activa (art. 40a)	29	29	23
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	501	499	478
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	**-38%**	**17%**	**-14%**

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan middelen. Ultimo 2020 is daar sprake van bij de provincie Noord-Holland. Het saldo van het overschot (A+B+C-D-E-F-G) bij de rekening 2019 bedroeg € 193 miljoen. Bij de Tweede begrotingswijziging was dat een tekort van € 85 miljoen. Bij de rekening 2020 is dat een overschot van € 68 miljoen. De negatieve schuldquote wordt deels bepaald vanwege het feit dat de provincie op dit moment nog geen geld hoeft te lenen om projecten uit te kunnen voeren (zie regel A in bovenstaande tabel). Dit wordt veroorzaakt doordat op dit moment de provincie zelf nog voldoende middelen heeft (in reserves) om deze projecten uit te kunnen voeren.

2. Berekening gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	15	15	27
C	Overlopende passiva (art. 49)	226	410	294
D	Financiële activa (art. 36 lid b, c, d, e en f)	52	53	41
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	404	311	362
F	Liquide middelen (art. 40)	1	1	5
G	Overlopende activa (art. 40a)	29	29	23
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	501	499	478
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	**-49%**	**6%**	**-23%**

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Zie voor opmerkingen hetgeen onder één is gemeld. Zoals hierboven is vermeld zit het verschil in het feit dat bij deze berekening tevens de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met

één is zichtbaar op regel D. Logischerwijze wordt het overschot aan middelen groter als de verstrekte leningen ook meegenomen worden in de berekening.

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Eigen vermogen (art. 42)	1107	927	1078
B	Balanstotaal	1368	1373	1420
	Solvabiliteit A/B * 100%	**81%**	**68%**	**76%**

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe hoger de weerbaarheid van de provincie. De mate van weerbaarheid in combinatie met de andere kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de provincie.

Kijkend naar de samenstelling van het vreemd vermogen (c.q. de financiële verplichtingen), valt af te leiden dat dit met name bestaat uit vlottende schulden en overlopende passiva. Voor deze categorieën geldt dat er voldoende middelen aanwezig zijn om deze te kunnen voldoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het berekende ratio ruim voldoende is om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

4. Grondexploitatie

Grondexploitatie kan een forse impact kan hebben op de financiële positie van decentrale overheden. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Jaarlijks dient een getrouwe waardering te worden opgenomen in de jaarstukken.

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	0	0	0
Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	476	499	478
Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	**0%**	**0%**	**0%**

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie niet over in exploitatie genomen gronden beschikt, hetgeen past bij het grondbeleid van de provincie. Door de wijzigingen van het BBV vallen de niet in exploitatie genomen gronden met ingang van 2016 niet langer onder de grondexploitatie maar worden ze gerubriceerd onder de materiële vaste activa.

5. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft inzicht in de mate waarin de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Bij de beoordeling van het structurele en reële evenwicht wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele

lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De onderstaande tabel geeft inzicht in de structurele exploitatieruimte.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Totale structurele lasten	366	424	377
B	Totale structurele baten	431	454	460
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	41	32	35
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2	4	4
E	Totale baten	501	499	478
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%	**5%**	**0%**	**11%**

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Voor Noord-Holland is in alle jaren sprake van een positief percentage. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Voor een nadere toelichting zie 5.1.4 in deze jaarrekening.

6. Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen aantal opcenten zoals dat door het Rijk wordt bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) en uit te drukken in een percentage.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Aantal opcenten MRB	67,9	67,9	67,9
B	Landelijk gemiddelde opcenten in jaar er voor	80,6	81,4	81,4
	Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in jaar er voor (A/B) * 100%	84,2%	83,4%	83,4%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie Noord-Holland onder het landelijk gemiddelde zit qua heffen van opcenten. Dit is ook logisch omdat de provincie het laagste opcentenpercentage hanteert van alle provincies. Dit zorgt ervoor dat er nog voldoende capaciteit is om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Bij de jaarrekening 2020 is de onbenutte belastingcapaciteit berekend op € 155,1 miljoen. Voor nadere informatie over de opcenten wordt verwezen naar de paragraaf Provinciale heffingen in deze jaarrekening.

Conclusie en samenvatting

	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
1. Netto schuldquote	-38%%	17%	-14%

	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-49%	6%	-23%
3. Solvabiliteitsratio	81%	68%	76%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%
5. Structurele exploitatieruimte	5%	0%	11%
6. Belastingcapaciteit	84,2%	83,4%	83,4%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging

De bovenstaande tabel geeft op basis van een aantal kengetallen inzicht in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking dat de provincie over voldoende structurele baten beschikt, en dat de mogelijkheid bestaat om de structurele baten op korte termijn indien nodig te vergroten.

Voor de provincie Noord-Holland geldt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit resulteert in een structurele exploitatieruimte in 2020 van 11%.

Het percentage opcenten van Noord-Holland (67,9) ligt onder het gemiddelde van alle twaalf provincies (81,4). Dit komt neer op een percentage van 83,4% wat betreft de verhouding van de geheven opcenten in Noord-Holland ten opzichte van het gemiddelden van alle provincies. In 2019 kwam dit percentage uit op 84,2. Provincie Noord-Holland hanteert het laagste opcentenpercentage van alle provincies. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van € 155,1 miljoen in 2020. Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Voor beide schuldquoten geldt dat er sprake is van een overschot aan middelen. Dit wordt voor een deel verklaard vanwege het feit dat de provincie op dit moment nog geen leningen hoeft af te sluiten voor het uitvoeren van projecten.

De solvabiliteitsratio over 2020 bedraagt 76%. Dit betreft voornamelijk kortlopende schulden. Omdat hier voldoende kortlopende activa tegenover staat is de kans gering dat het eigen vermogen aangesproken hoeft te worden om aan deze verplichtingen te voldoen.

Wat betreft de grondexploitatie kan gezegd worden dat Noord-Holland geen actieve grondexploitatie kent. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een bedrag opgenomen voor daling van boekwaardes. Uit de berekening van het weerstandsvermogen is gebleken dat als deze risico’s zich voordoen er voldoende capaciteit is om de risico’s af te dekken.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat op basis van de huidige cijfers de financiële situatie van de provincie als robuust omschreven kan worden.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het verbeteren van de (provinciale) infrastructuur is een kerntaak van de provincie. Binnen deze kerntaak is het beheren van de provinciale kapitaalgoederen een belangrijk element. De provincie beheerde hiertoe begin 2020: 645 km wegen, 384 km fietspaden, 50 km busbanen, 246 km vaarwegen (bodem en oevers), 590 civiele kunstwerken (inclusief beweegbare bruggen, tunnels en natuurbruggen), faunavoorzieningen, dynamisch verkeersmanagementsystemen, twee verkeerstunnels, een brugbediencentrale en 13 gebouwen (waarvan 4 huur).

In 2020 zijn er 4 bruggen aangesloten op de brugbediencentrale. De Kogerpolderbrug is aangesloten vanuit het investeringsprogramma. Het totaal aantal bruggen dat aangesloten is op de bediencentrale bedraagt nu 9. Het uitvoeringsprogramma naar aanleiding van de Machinerichtlijn voor beweegbare kunstwerken hangt hier direct mee samen en is volop in uitvoering.

Onderdeel van de beheertaak is de wettelijke zorgplicht en provinciale ambitie om de kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door middel van onderhoud en vervanging. Hiermee worden functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil gehouden en wordt kapitaalvernietiging voorkomen.

De provincie heeft de ambitie uitgesproken om bij te dragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO_2-doelstellingen en hier een voorloper in te zijn. Dit doet de provincie door onder andere projecten uit te voeren, die volledig gericht zijn op duurzaamheid. Openbare ledverlichting wordt uitgerold, energie wordt via de eigen infrastructuur opgewekt en grondstoffen worden hergebruikt. Ook bij toepassing van asfalteringswerkzaamheden worden grondstoffen hergebruikt.

Met de kaderbrief 2018 hebben Provinciale Staten een budget beschikbaar gesteld van € 6,5 miljoen voor het verduurzamen van de infrastructuur door ledverlichting. Met het beschikbaar gestelde budget kan 55% van de verlichting vervangen worden. Dit gebeurt in de gebieden 1 en 6. Hier is in kwartaal 4 2020 mee gestart. Doel van het project is het verduurzamen van de eigen infrastructuur door alle openbare verlichting te vervangen door ledverlichting.

Landschappelijk en vanuit biodiversiteit zijn er verbeteringen aangebracht bij het onderhoud van de bermen. Bermen zijn een belangrijk leefgebied voor bijen en andere insecten. Er wordt daar waar mogelijk gefaseerd gemaaid en er worden insectenschuilplaatsen gecreëerd. Dit gebeurt in de vorm van staand en liggend dood hout. Tijdens de reconstructie van de N506 is gelijktijdig de groenstructuur weer hersteld en verbeterd. Er is een gevarieerd assortiment inheemse boom- en heestersoorten aangeplant. Daarmee heeft dit traject een hogere ecologische waarde gekregen. De beoogde extra impuls voor het verhogen van de biodiversiteit in de bermen van de wegen en vaarwegen heeft vertraging opgelopen. Dit komt door het gelijktrekken van de gebiedscontracten. Nieuw is het project Monumentale bomen. Afgelopen najaar is begonnen met het in kaart brengen van de monumentale bomen en waardevolle houtopstanden langs de provinciale wegen.

Infrastructuur

De provincie is een gecertificeerd beheerder op het gebied van assetmanagement. Er wordt ingezet op continue verbetering en ontwikkeling van de organisatie. In oktober 2020 heeft opnieuw een ISO 55001 hercertificeringsaudit plaatsgevonden. De provincie heeft deze audit goed doorstaan.

Assetmanagement beoogt de benodigde onderhoudsmaatregelen van het areaal af te wegen op basis van de aspecten areaalprestatie, faalrisico's en kosten. Het functioneren van het areaal volgens een bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau is leidend. Dit is vastgelegd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG) en vastgesteld door Provinciale Staten in november 2020. Hierin is omschreven welke kapitaalgoederen de provincie in eigendom heeft en op welk kwaliteitsniveau deze in stand gehouden moeten worden. Ook is hierin vastgelegd welke financiële middelen voor het in stand houden noodzakelijk zijn. De onderstaande beeldkwaliteitsniveaus voor de verschillende netwerken van de provinciale infrastructuur zijn door Provinciale Staten vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op de landelijke CROW-systematiek.

Type areaal	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau
Stroomwegen	B
Overige wegen	C
Fietspaden	B
Milieuaspecten bij wegbeheer	B
Vrij liggende busbanen	B
Haltes/stations Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)	B
Vaarwegen / oevers	C/D

De gerealiseerde kwaliteitsniveaus zijn hieronder weergegeven.

Beeldkwaliteit

Netwerken	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau	Werkelijk kwaliteitsniveaus t.o.v. gehele netwerk (%)						Streefwaarde 95% ≥ kwaliteitsniveau	Realisatie
		A+	A	B	C	D	totaal		
Stroomwegen	B	5%	37%	51%	7%	0%	100%	95%	93%
Overige wegen	C	18%	53%	20%	14%	1%	106%	95%	98%
Fietspaden	B	44%	31%	17%	5%	1%	98%	95%	94%
Busbanen (incl. haltes)	B	2%	4%	86%	0%	0%	93%	95%	97%
Vaarwegen	C/D	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	**95%**	**95%**

Deze tabel geeft inzicht in de globale toestand van ons areaal op bestuursniveau. Uit inspecties blijkt dat 95% van het areaal voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus, dat is gelijk aan de streefwaarde die is gesteld in de begroting 2020. Netwerk 'stroomwegen' en 'fietspaden' zitten onder de 95%. Het areaal dat momenteel niet voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau zal in onderhoud worden genomen. Zoals bijvoorbeeld de stroomwegen N196a en de N196b. Ook de fietspaden liggen onder de streefwaarde. Dit wordt met name veroorzaakt door onderhoudswerkzaamheden die voor 2021 geprogrammeerd staan.

Naast de genoemde eis over beeldkwaliteit zijn er bij de begroting 2020 ook andere eisen gesteld. Als prestatie indicator is er gesteld dat bij de vaarwegen geen stremmingen voor de gebruikers mogen ontstaan ten gevolge van een calamiteit aan de oevers. In 2020 zijn er geen stremmingen

als gevolg van een calamiteit aan de oever of bodem opgetreden. Er is wel hinder ontstaan bij vervanging van en werkzaamheden aan bruggen en sluizen. Voorbeelden zijn:

- de Leeghwaterbrug;
- de Koogpolderbrug;
- de Amaliabrug in Krommenie;
- de spoorbrug te Purmerend;
- de Cruquiusbrug;
- de Wilhelminasluis.

Tunnels

De beschikbaarheid van de tunnelbuizen van de Waterwolftunnel draagt bij aan het optimaal gebruik voor wegverkeer. De niet-beschikbaarheid is gerelateerd aan de wijze van instandhouding en de gehanteerde onderhoudsplanning. Het beschikbaarheidspercentage wordt bepaald aan de hand van de absolute sluitingstijd van één of meerdere buisafsluitingen per maand. De gemiddelde beschikbaarheid in 2020 is 98,7%. De norm is 97,5%. Naast de geplande niet-beschikbaarheid wordt het beschikbaarheidspercentage bepaald door het aantal incidenten en technische storingen die hebben geleid tot een tunnel(buis) sluiting. Het toprisico van 2020 was uitval van dienstverlening door COVID-19 met sluiting van de tunnels als ultiem doemscenario. Er is op alle vlakken bijzonder hard gewerkt om de risico's hieromtrent zo adequaat mogelijk te beheersen.

Verkeerskundig beheer

Door corona is het verkeersbeeld in 2020 drastisch gewijzigd. De intensiteit van het verkeer is lager dan in de voorgaande jaren. Het afgelopen jaar is het effect van het verkeerskundig beheer daardoor niet te meten. De focus heeft afgelopen jaar qua verkeerskundig beheer gelegen bij de fietsers. Er is meer prioriteit gegeven aan fietsers op die kruispunten waar sprake is van een groot aanbod van fietsers (bijvoorbeeld in de buurt van scholen). Zodra het verkeersbeeld weer enigszins normaliseert zal het optimaliseren van de kruispunten weer worden uitgevoerd zoals voorheen.

Integraal meerjaren programma infrastructuur 2021-2028

Het onderhoud van onze infrastructuur draagt bij aan de doorstroming, veiligheid, het imago en de leefbaarheid binnen de provincie. Daarbij streven wij naar een hoge tevredenheid bij de weggebruikers. Het resultaat van onze beheer inspanning is dat 88% van de weggebruikers (zeer) tevreden is, zoals uit het wegbelevingsonderzoek 2019 blijkt. De norm is 80%.

Op basis van gestelde kaders en kwaliteitseisen is het Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur 2021-2028 (iMPI) opgesteld. In dit iMPI zijn het PMO (Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud) en het PMI (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur) samengevoegd. In dit iMPI wordt inzicht gegeven in het onderhoudsprogramma, vervangingen en nieuwe investeringen. Ook wordt de benodigde financiering hiervan weergegeven.

Kostenstijging

Daarnaast zijn er ook onvoorziene gebeurtenissen die hebben geleid tot kostenstijgingen. Dit zijn chroom-6 verontreinigingen, aangepast PFAS-beleid en landelijk stikstofbeleid.

Verontreinigingen zoals chroom-6 hebben de provincie genoodzaakt om in overleg met de gebiedsopdrachtnemers extra beheersmaatregelen te nemen. Er zijn alleen nog onderzoekskosten gemaakt en kosten voor het maken van plannen van aanpak.

Het aangepaste ‘Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie’ van het Rijk, het provinciale PFAS-beleid inclusief de door de provincie bepaalde achtergrondgehalten voor PFAS en gemeentelijke beleidsregels en bodemkwaliteitskaarten PFAS, hebben ervoor gezorgd dat PFAS steeds minder vaak tot problemen leidt bij de uitvoering van infrastructurele projecten.

Het ontbreken van een eenduidig landelijk stikstofbeleid leidt tot grote risico’s op vertraging en extra kosten bij de uitvoering van infrastructurele projecten. In projecten wordt getracht de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te minimaliseren, maar een nul-depositie is vaak niet haalbaar. Dit betekent dat per project op basis van een instrumentmix van beleidsafspraken en handreikingen een maatwerkaanpak bepaald moet worden. Dit kan ook juridische risico’s met zich meebrengen. Bovendien is er regelmatig sprake van nieuwe landelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld een uitspraak van de Raad van State of aanpassingen van een verplicht te hanteren rekenmodel voor het bepalen van stikstofdepositie. Dit soort ontwikkelingen nopen tot tussentijdse aanpassing van de aanpak. De kans is reëel dat de stikstofrisico’s tot het tijdelijk stopzetten van enkele projecten zullen leiden.

Verbeteren van de maatregelenprogrammering

Binnen de provincie wordt gewerkt volgens gebruikersgericht netwerkmanagement. Hierbij staat de gebruiker centraal, waarbij de hinder-beleving voor de gebruiker tot een minimum wordt beperkt, bij een zo efficiënt mogelijke besteding van de beschikbare middelen. In de contracten met de gebiedsaannemers is (en wordt) geëist dat zij werken met zo min mogelijk hinder voor gebruikers.

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste panden zijn in gebruik voor de huisvesting van medewerkers en/of opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van haar panden als winkel, dienstwoning of kantoor aan derden.

Het onderhoud aan de panden kan als volgt worden ingedeeld:

- Planmatig onderhoud, dit betreft werkzaamheden volgens het meerjarenonderhoudsplan.
- Niet-planmatig onderhoud, dit betreft storingen en niet geplande kleine onderhoudswerkzaamheden.

Onderhoud

Planmatig onderhoud

Voor het planmatig (bouwkundig) onderhoud werken wij met een meerjarenonderhoudsplan. In 2017 zijn alle panden, die op dat moment in eigendom van de provincie waren, opnieuw geïnspecteerd. De gegevens van deze inspectie dienen als basis voor het meerjarenonderhoudsplan.

Voor zowel het planmatig als het niet-planmatig onderhoud van kantoor Houtplein 33, Dreef 1 en 3, en Huis van Hilde is gekozen voor het afsluiten van een “maincontract” op basis van een prestatiecontract.

Niet-planmatig onderhoud

Het niet-planmatig onderhoud omvat het noodzakelijke klein onderhoud aan de panden, dat deels structureel plaatsvindt.

Uitvoering 2020

Het meerjarenonderhoudsplan hebben wij ondanks de lastige omstandigheden omtrent COVID-19 bijna geheel conform planning kunnen uitvoeren. In 2020 is de BMI (brandmeldinstallatie) vervangen en hebben diverse binnen en buiten schilder- en herstelwerkzaamheden, stucwerk en het vervanging van dakbedekking plaatsgevonden. Verder hebben we in het kader van de vergroening bestaande lichtpunten van het paviljoen vervangen door LED verlichting. Hierdoor moesten ook enkele armaturen vernieuwd worden. Tot slot is bij een aantal ramen van het paviljoen welgelegen de binnen zonwering vervangen. Correctief onderhoud is volgens plan uitgevoerd met kleine herstelwerkzaamheden in onze kantoorpanden.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland

In de onderstaande tabel zijn de beschikbare budgetten met de daadwerkelijke uitgaven weergegeven.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)	Begroot	Besteed	Verschil
A. Vervangingsinvesteringen wegen (PMO)	€ 47.611.583	€ 7.437.386	€ 40.174.197
B. Groot onderhoud gepland	€ 12.476.000	€ 5.380.532	€ 7.095.468
C. Projecten reserve kap. lasten VIK v/h Res. GO	€ 18.419.000	€ 11.074.510	€ 7.344.490
D. Vast onderhoud wegen	€ 5.724.000	€ 3.771.968	€ 1.952.032
E. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 31.335.000	€ 31.459.936	-€ 124.936
F. Tunnels	€ 6.250.000	€ 6.014.383	€ 235.617
G. DVM-areaal wegen	€ 2.748.000	€ 2.704.898	€ 43.102
H. Planmatig onderhoud gebouwen	€ 1.123.000	€ 1.148.000	-€ 25.000
I. Correctief onderhoud gebouwen	€ 209.000	€ 236.000	-€ 27.000
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**€ 125.895.583**	**€ 69.227.613**	**€ 56.667.970**
Waarvan activa met een maatschappelijk nut	**€ 47.611.583**	**€ 7.437.386**	**€ 40.174.197**

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (vaarwegen)	Begroot	Realisatie	Verschil
A. Vervangingsinvesteringen vaarwegen	€ 11.279.166	€ 11.666.545	-€ 387.379
B. Projecten reserve kap. lasten v/h Res GO	€ 684.000	€ 1.225.200	-€ 541.200
C. Variabel onderhoud vaarwegen	€ 1.116.000	€ 364.499	€ 751.501
D. Beheer vaarwegen	€ 1.175.000	€ 702.079	€ 472.921
E. Vast onderhoud vaarwegen	€ 3.579.000	€ 4.284.516	-€ 705.516
F. Gebiedscontracten (GBC1/GBC7)	€ 4.855.000	€ 5.544.398	-€ 689.398
G. DVM areaal vaarwegen	€ 1.187.000	€ 1.091.963	€ 95.037
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**€ 23.875.166**	**€ 24.879.200**	**-€ 1.004.034**
Waarvan activa met een maatschappelijk nut	**€ 11.279.166**	**€ 11.666.545**	**-€ 387.379**

3.3 Financiering

Algemeen

De financiering van de provincie Noord-Holland heeft conform de voorwaarden genoemd in de Wet financiering decentrale overheden plaatsgevonden. Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van risico's die uit de treasuryfunctie (kunnen) voortvloeien. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid beslaat de doelstellingen, de richtlijnen en de limieten, die voor het uitvoeren van de treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciale kaders zijn vastgelegd in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden;
- Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden;
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Financiële verordening Noord-Holland 2019;
- Financieringsstatuut Provincie Noord-Holland 2020;
- Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen Noord-Holland 2020.

In deze wettelijke en provinciale kaders staan onder andere richtlijnen voor het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak. De provincie Noord-Holland had in 2020 geen uitzettingen en derivaten.

De belangrijkste doelstellingen van het provinciale treasurybeleid zijn:

- Duidelijke richtlijnen voor eenduidige behandeling van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen (vanuit publieke taak);
- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen;
- Beheersen van financiële risico's;
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

De provincie Noord-Holland heeft zich bij het uitvoeren van de treasuryfunctie aan de wettelijke kaders en provinciale regelgeving gehouden. Met de keuze voor het integraal schatkistbankieren (besluit Provinciale Staten november 2009) heeft de provincie de risico's van de treasuryfunctie kunnen begrenzen. Immers het debiteurenrisico van deze keuze is nihil want het geld wordt uitsluitend ondergebracht bij het Rijk.

In het uitvoeren van het treasurybeleid stuurt de provincie daarom op het beheersen van het renterisico en het liquiditeitsrisico. Het renterisico is het risico van een lager financieel resultaat als gevolg van (negatieve) rentefluctuaties. Het liquiditeitsrisico is het risico van wijzigingen in het verloop van inkomsten en uitgaven in afwijking van de planning, waardoor financieringskosten hoger uitvallen.

Schatkistbankieren

De staat verzekert met het schatkistbankieren dat met de middelen van de provincie geen onnodige financiële risico's worden gelopen.

Op het aantrekken van middelen, dat via schatkistbankieren niet mogelijk is, wordt hier niet nader ingegaan omdat van het aantrekken van middelen in 2020 geen sprake is geweest. Gelet op de langetermijnliquiditeitsprognose zal dit voorlopig ook niet nodig zijn. Sinds de ingang van het verplicht schatkistbankieren per 15 december 2013 is het voor de provincie mogelijk om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies, voor zover deze niet onder het toezicht van de uitzettende overheid vallen. De rentevergoeding op deze uitzettingen is doorgaans nihil. In 2020 heeft de provincie geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid aangezien de liquiditeitsprognose voor de lange termijn dit niet toelaat. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen wordt gebruikgemaakt van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen om de marktconformiteit vast te stellen.

Liquiditeitsprognoses

De liquiditeitsprognoses genereren informatie over de liquiditeitsbehoefte op de korte, middellange en lange termijn. De prognoses vormen een belangrijke basis voor het uitzetten van tijdelijk beschikbare financiële middelen in deposito's.

Renteverwachtingen

Een tweede belangrijke basis is de renteverwachting, die in 2020 ieder kwartaal is opgesteld met twee rentevisies van verschillende banken en treasuryspecialisten. Deze renteverwachting heeft de provincie geleerd dat de geraadpleegde instanties voor 2021 nog steeds zeer lage renteniveaus verwachten. Besloten is daarom om de vrijkomende deposito's voorlopig op de rekening-courant te laten staan. Uitzettingen bij de schatkist leveren op peildatum 1 maart 2021 bij een deposito van 20 jaar geen rente op (0,0%). De provincie had eind 2019 bij de schatkist € 311,59 miljoen in rekening-courant staan.
Eind 2020 is het bedrag dat de provincie in rekening-courant heeft staan € 268,58 miljoen groot. Een afname van € 43,01 miljoen.

Kasgeldlimiet/renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid is de provincie Noord-Holland in 2020 binnen deze normen gebleven. Overschrijding van de kasgeldlimiet was niet aan de orde, omdat in 2020 geen kasgeldleningen nodig waren.

De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van de meerjarige leningen over de jaren te spreiden. Dit is echter voor de provincie Noord-Holland niet aan de orde geweest, omdat de provincie in 2020 niet over lang vreemd vermogen beschikt.

Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2020

Stappen (1–4) (bedragen x € 1.000)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)**	**Ruimte(+)/ Overschrijding(-) = (5)-(3)**
(1) – (2) = (3)				
Gemiddelde Kw 1	€ 5.591	€ 298.928	€ -293.337	€ 351.814
Gemiddelde Kw 2	€ 9.394	€ 257.705	€ -248.311	€ 306.788
Gemiddelde Kw 3	€ 9.397	€ 285.459	€ -276.062	€ 334.539
Gemiddelde Kw 4	€ 9.397	€ 242.314	€ -232.917	€ 291.394

Stappen (1–4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)	Ruimte(+)/ Overschrijding(-) = (5)-(3)
(4) Gemiddelde van (3)	€ 8.445	€ 271.101	€ -262.656	€ 321.133

Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet	€ 58.477
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet	€ 321.133
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	Geen overschrijding van de kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet (5)		
(7)	Begrotingstotaal ontwerp begroting	€ 835.385
(8)	Percentage regeling	7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	€ 58.477

Renteresultaat

De feitelijke realisatie van het treasurybeleid weerspiegelt het renteresultaat van de provincie. In 2020 heeft de provincie een renteresultaat van bijna € 0,64 miljoen. Dit bestaat met name uit rentebaten op verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen >1 jaar. Naast de werkelijke kasstromen uit rentelasten/baten rekent de provincie Noord-Holland op basis van de Financiële verordening Noord-Holland in 2020 geen rente intern door aan taakvelden en activa.

3.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

Provincie Noord-Holland richt haar organisatie optimaal in om als wendbare en slagvaardige organisatie uitvoering te geven aan haar wettelijke taken en de ambities uit het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!'. Voor de inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden is de provincie Noord-Holland een betrouwbare partner die transparant, rechtmatig, doelmatig en doeltreffend handelt. Om succesvol uitvoering te geven aan onze 'taken en maatschappelijke opgaven hechten we groot belang aan onze externe gerichtheid en zichtbaarheid voor alle Noord-Hollanders. Een adequaat en efficiënt functionerende provinciale organisatie is hier een essentiële voorwaarde voor.

Impact coronavirus op de bedrijfsvoering

Door de coronamaatregelen in maart 2020 heeft de provincie snel moeten omschakelen naar een andere manier van werken. Dat was anders voor iedereen: de medewerkers, leden van GS en PS en net zoals als voor alle inwoners van Noord-Holland. Digitaal werken en thuiswerken zijn daar de zichtbaarste uitingen van. De effecten van de maatregelen om corona tegen te gaan slaan terug op de provincie als geheel maar ook op de organisatie zelf. Op het gebied van de eigen bedrijfsvoering zijn deels extra kosten of andersoortige kosten gemaakt (denk aan ICT hulpmiddelen); een groot deel van de kosten is min of meer gelijk gebleven (zoals energiekosten); ook zijn er kosten lager uitgevallen (zoals de terugval in reiskosten). Alle subsidieprocessen zijn volgens planning doorlopen, maar de uitvoering van gesubsidieerde projecten is deels vertraagd. Hierbij is coulant omgegaan met de gemaakte afspraken, zodat projecten in een andere vorm of op een latere termijn alsnog worden uitgevoerd.

Samenwerking met andere provincies

In samenwerking met de provincies Flevoland, Utrecht en Zuid-Holland heeft de provincie Noord-Holland zich ook in 2020 gericht op het verhogen van de kwaliteit van de bedrijfsvoeringdienstverlening en het delen van expertise en kennis. De focus lag hierbij op de uitwisseling van personeel, gezamenlijke aanbestedingen en kennisuitwisseling.

Ambities coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!

Om de ambities uit het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' te realiseren maakt de provincie Noord-Holland zich sterk een duurzame, bereikbare, leefbare en innovatieve provincie te zijn. We streven er naar om in 2030 de gehele provinciale organisatie energieneutraal te hebben gemaakt. Om dit doel te bereiken wordt in drie stappen gewerkt:

1. Het verbruik van energie terugbrengen.
2. Het afschaffen van het gebruik van fossiele brandstoffen.
3. Het zelf opwekken van de verbruikte energie.

In 2020 is gewerkt aan de uitvoering van de opgestelde routekaart energieneutrale gebouwen. Voor het wagenpark is de routekaart naar een energieneutraal wagenpark in 2030 in uitvoering.

Samen Noord-Holland, naar het nieuwe normaal

De directie heeft haar ambities voor de gewenste ambtelijke werkwijze vastgelegd in de Toekomstagenda. Deze is in 2019 vertaald naar een visie op de ambtelijke organisatie in 2025: wij werken toe naar 'het nieuwe normaal'. Om dit te realiseren lag in 2020 de focus enerzijds op eigenaarschap via het programma Financiële hygiëne. Anderzijds lag deze op elkaar aanspreken via het programma DADEN (de aansprekende dialoog effectief & normaal). In 2020 is ook een opnieuw een omgevingsscan uitgevoerd en gepubliceerd.

Digitalisering

In 2020 hebben we een aantal initiatieven genomen om de realisatie van onze maatschappelijke opgaven met behulp van digitalisering in meer onderlinge samenhang te kunnen sturen. Zo hebben we onze ICT-organisatie en het CIO-office gebundeld in een nieuwe eenheid Concern Informatievoorziening en Datatechnologie, en is er een begin gemaakt met een op cloudtechnologie gebaseerde inrichting van een provincie breed dataplatform. Naast een technische infrastructuur brengen we ook de basis op orde wat betreft beleid en kaders om als provincie-organisatie verantwoord datagedreven te kunnen werken en gaan we investeren kennis van management en medewerkers. Met de uitbraak van de coronapandemie heeft het digitaal samenwerken een enorme groei doorgemaakt. Het project Digitaal samenwerken heeft in sneltreinvaart middelen beschikbaar gesteld om deze veranderingen te faciliteren. Vervolgens zijn er steeds meer randvoorwaarden ingevuld om op een moderne, digitale en veilige manier te kunnen samenwerken. Stap voor stap is nieuwe functionaliteit uitgerold op het gebied van samenwerken, bestandsopslag, documentmanagement en workflow.

De provincie krijgt daarnaast een steeds meer open en transparant karakter om de buitenwereld te laten zien wat we doen en waarom. Hiervoor is hard gewerkt aan het ontwikkelen van een open dataregister, een online dataportaal, waarin de buitenwereld precies kan vinden over welke openbare data de provincie beschikt. Inclusief een vastgesteld proces en beleid voor het ontsluiten van open data.

Het datagedreven werken heeft een steeds prominentere plek gekregen en is op veel plekken al niet meer weg te denken. Om al deze initiatieven beheersbaar en veilig te houden is een robuuste technische infrastructuur van groot belang. De provincie heeft daarvoor een cloud- en integratieplatform gerealiseerd. Een moderne en schaalbare omgeving passend bij de opgaven. Deze moderne technologie vraagt om nieuwe kennis en een aangepaste organisatie-inrichting. Hiervoor is een team cloud infrastructuur & organisatie gestart waarbinnen steeds meer vorm wordt gegeven aan deze nieuwe manier van werken.

In 2020 is ook de interprovinciale samenwerking op gebied van digitalisering voortgezet. Met de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) zijn er gemeenschappelijke initiatieven gestart op het gebied van verantwoorde technologie (ethiek) en data wat onder meer geresulteerd heeft in een interprovinciale gids ethiek en een data governance scan.

Gezien de snelheid van technologische ontwikkelingen is het belangrijk regelmatig te verkennen in hoeverre ontwikkelingen van belang of inzetbaar zijn voor de provincie. Eind 2020 is daarom de week van de Digitaliseringsstrategie georganiseerd. Dit heeft geresulteerd in meer focus en speerpunten waarvan bestaande en nieuwe initiatieven gebruik kunnen maken en die de provincie ondersteunen in de weg naar een toegankelijke, transparante en digitale overheid.

Communicatie

Uit bedrijfsvoeringsbudget worden drie activiteiten op het gebied van communicatie gefinancierd. Ten eerste de interne communicatie. Interne communicatie is, nu iedereen thuiswerkt door corona, nog belangrijker geworden. Intranet is hierbij het centrale communicatiekanaal, maar er is daarnaast ook gebruik gemaakt van onder meer videoboodschappen, e-mails van de directie en achtergrondverhalen en interviews over werken in tijden van corona. In 2020 is ook gestart met de voorbereidingen voor een nieuw intranet. Ten tweede de profilering van de provincie als aantrekkelijke werkgever. Daartoe zijn in 2020 de vacatureteksten en de werkenbij-pagina op de website vernieuwd en wordt actiever gebruik gemaakt van LinkedIn. En tot slot wordt een dagelijks persoverzicht gemaakt voor de organisatie en bestuur.

Personeel en Organisatie

Het HRM-beleid van de Provincie Noord-Holland blijft gericht op een optimale inzet en ontwikkeling van ons personeel in een organisatie die werkt in een dynamische omgeving. We geven ruimte aan onze medewerkers om zich duurzaam te ontwikkelen tot professionals, die binnen en buiten de provincie samenwerken aan onze maatschappelijke opgaven. In september 2020 hebben we Provinciale Staten geïnformeerd over het HR beleid van de provincie en wat dit betekent voor haar rol van werkgever.

Arbeidsmarkt en arbeidsvoorwaarden

Als provincie streven we naar “inclusief werkgeverschap”, we willen een organisatie zijn waar alle medewerkers zich thuis voelen. Wij werken voor alle Noord-Hollanders. En dat kunnen we het beste doen als wij een afspiegeling vormen van de bevolking van de provincie. Daarom streven wij naar diversiteit in onze teams. De provincie heeft eind 2020 het Charter diversiteit ondertekend.

We hebben ingezet op het vergroten van onze zichtbaarheid als werkgever door onze vacatures aldoor te publiceren op digitale kanalen bij betreffende doelgroep(en). Er is een film gemaakt waarin we laten zien dat onze sollicitatiegesprekken gewoon doorgaan ondanks coronatijd, uiteraard conform RIVM maatregelen.

Ook in 2020 hebben we als Provincie geïnvesteerd in jong talent. Vanuit het Provinciale Traineeprogramma gingen 13 trainees aan de slag met opdrachten op met name het gebied van duurzaamheid, omgevingsbeleid en energietransitie. We zijn er tevens in geslaagd om jong talent aan te trekken voor de financiële kolom. In het éénjarig Finance Traineeprogramma zijn 7 trainees opgeleid tot allround financieel overheidsadviseur. Naast het Provinciale Traineeprogramma hebben we weer deelgenomen aan het traineeprogramma van de Metropool Regio Amsterdam en het interprovinciaal Technisch Traineeprogramma en zijn hieruit respectievelijk 3 en 2 trainees binnen onze organisatie aangesteld.

Ondanks de coronacrisis zijn er in 2020 acht nieuwe participatiekandidaten ingestroomd. Door de sterke groei van de formatie was de opgave voor 2020 buitengewoon groot. Het wettelijk quotum voor 2020 was 32,9 fte. Uiteindelijk zijn we uitgekomen op 31,3 fte, verdeeld over 32 personen, waarvan 17 met een aanstelling voor onbepaalde tijd. De crisis heeft veel impact op collega’s met een psychische kwetsbaarheid. In 2020 is daarom veel tijd en energie stoken in extra begeleiding met als resultaat dat geen kandidaat als gevolg van de crisis is uitgevallen.

Capaciteitssturing

De in te zetten capaciteit is gebaseerd op een zorgvuldige analyse van de omvang van het werkpakket enerzijds en in de vertaling van dat werkpakket naar consequenties voor de personele bezetting en inhuur anderzijds. In 2020 zijn een aantal plekken die langdurig werden ingevuld door externe medewerkers omgezet naar functies met vaste medewerkers. Het betrof functies op verschillend niveau, bij verschillende sectoren van de directie Beheer & Uitvoering. De externe medewerkers die werkzaam waren op deze functies hebben de mogelijkheid gehad om te solliciteren op deze functies. In veel gevallen zijn deze externe medewerkers ‘verambtelijkt’. Hiermee hebben we bereikt dat het percentage externe inhuur omlaag is gegaan.

Leiderschap en talentontwikkeling

Ook in de coronatijd zijn we blijven werken aan ons vakmanschap en talenten. Fysieke trainingen zijn zoveel mogelijk omgezet naar een digitale leeromgeving. Leidinggevenden hebben zich laten bijscholen op het leidinggeven op afstand en het bevorderen van vitaliteit bij medewerkers. Door het noodgedwongen thuiswerken zijn alle medewerkers in een versneld tempo digitaal vaardiger geworden.

Integriteit

In 2020 is een onderzoek uitgevoerd naar de weerbaarheid van onze organisatie tegen ondermijning en integriteitsschendingen, waarvan de resultaten in het tweede kwartaal 2021 zullen worden opgeleverd. Ook heeft de provincie een bijdrage geleverd om Noord-Hollandse gemeenten en de provincie weerbaarder te maken tegen vormen van ondermijnende criminaliteit. Begin 2020 is er een protocol opgesteld inzake de omgang met bedreigingen van leden van GS en PS. In het laatste kwartaal van 2020 is gestart met het verbeteren van het proces van melden en onderzoeken van integriteitsschendingen en ongewenst gedrag. In december is een nieuwe interne vertrouwenspersoon ongewenst gedrag en integriteit aangesteld. Verder hebben gesprekken over integriteit en enkele kwesties geleid tot het aanscherpen van processen op verschillende plaatsen in de organisatie. Tevens hebben enkele kwesties geleid tot arbeidsrechtelijke maatregelen.

Fiscaliteit

De provincie werkt aan het vernieuwen en versterken van haar Tax Control Framework in de organisatie, conform de eisen die volgen uit het doorontwikkeld horizontaal toezicht van de Belastingdienst. Het TCF wordt verder uitgebouwd met als doel optimale beheersing van de fiscaliteit in de gehele provinciale organisatie. Door het vastleggen van fiscale processen in het nieuwe digitale processenhuis en tevens explicieter inbedden in andere processen in de organisatie, wordt de fiscale beheersing in de gehele organisatie vergroot.

Naast de focus op omzetbelasting en loonheffingen binnen de provincie, vraagt de vennootschapsbelasting ook steeds meer aandacht vanwege landelijke ontwikkelingen op dit gebied.

De ontwikkelingen op het gebied van de inhuur van ZZP-ers worden door de provincie nauwlettend gevolgd, zodat de organisatie ook in de toekomst op dit vlak compliant is aan de geldende wet- en regelgeving.

Inkoop

Er is in 2020 gewerkt aan de inrichting van een inhuurdesk. Deze voorziening is ingericht om te borgen dat de complexe wettelijke kaders goed kunnen worden nageleefd, om het proces op een efficiënte manier uit te voeren en om de organisatie te ontzorgen. Tevens is er een nieuw kader "Externe capaciteit" opgesteld en vastgesteld door de directie. Dit kader biedt de organisatie richtlijnen en handvatten voor rechtmatige externe inhuur. Er zijn stappen gezet om de procesbeschrijvingen voor de inkoopketen op orde te brengen. Deze zullen begin 2021 worden voltooid. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die de accountant stelt en wordt de rechtmatige uitvoering van het inkoopproces steviger verankerd.

Planning en Control

Planning en control cyclus

Provinciale Staten hebben aanbevelingen geformuleerd om de begrotingssystematiek te verbeteren vanuit de ambitie de planning- en control cyclus verder te ontwikkelen en digitaliseren (PS-besluit van 12 februari 2018). Na de implementatie van het nieuwe begrotingsformat in de begroting en jaarrekening 2019 is het nieuwe format in 2020 verder doorontwikkeld met als belangrijkste doel om de informatiewaarde verder te vergroten en tegelijkertijd de omvang van de P&C documenten te verkleinen. Bij deze jaarrekening 2020 is daarnaast, als uitwerking van motie 174 over helder taalgebruik, een oplegger bij de jaarrekening opgesteld met het taalniveau B1 om

de toegankelijkheid voor onze inwoners te vergroten. In 2020 is een start gemaakt met het verbetertraject van de beleidsindicatoren in de provinciale P&C cyclus.

Verbeteren financiële informatievoorziening

Het financieel systeem en de bijbehorende procedures en werkwijzen zijn herijkt op basis van de geïnventariseerde financiële informatiebehoefte van de provinciale organisatie. De implementatie van de herinrichting van het nieuwe financieel systeem is conform planning in 2020 opgeleverd.

Financiële hygiëne
Een belangrijk doel in 2020 was het verbeteren van de financieel-administratieve hygiëne (juiste, volledige en up-to-date administratieve gegevens in de loop van het jaar) en het versterken van de onderliggende administratieve processen, zodat zowel de financiële functie als de lijn het juiste inzicht hebben in de actuele financiële cijfers en de administratieve onderbouwing. Het programma financiële hygiëne is in 2020 conform planning voortgezet. Belangrijke mijlpalen waren het jaarrekeningtraject 2019 dat conform planning is doorlopen en de implementatie van het tussentijds afsluiten in 2020.

Interne beheersing en risicomanagement
Per directie zijn interne beheersplannen ontwikkeld die richtinggevend zijn voor de (strategische) sturing en interne beheersing van de individuele directies. In de loop van 2020 zijn meerdere (kritische) bedrijfsprocessen beschreven; gericht op het versterken van de interne beheersing. De focus hierbij lag op het beheersen van de risico's op het vlak van rechtmatigheid en getrouwheid. Middels de verbijzonderde interne controle (VIC) wordt onafhankelijk gecontroleerd of die risico's inderdaad afdoende worden beheerst. De provincie heeft zich op die manier voorbereid op de wetswijziging met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording die naar verwachting met ingang van 2021 zal worden doorgevoerd.

Kosten bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering bestonden in voorgaande jaren uit de kosten voor materiële en personele overhead en de kosten voor interne capaciteit. Sinds de wijzigingen in het BBV zijn de kosten voor overhead opgenomen in de programmarekening onder operationeel doel "Overhead" in programma 8. De toelichtingen daarop zijn daar te vinden.

Het in 2019 herziene beleid voor capaciteitssturing heeft tot doel als organisatie wendbaarder en flexibeler te zijn om de opgaven te realiseren en daarnaast inhuur te beheersen om kennis in huis te halen en houden. Het onderscheid in rapportage tussen interne capaciteit (in de bedrijfsvoeringskosten) en externe capaciteit (Zowel opgenomen in de programmakosten als in de bedrijfsvoeringskosten) is in dit nieuwe beleid verdwenen. Daarvoor in de plaats is beter inzicht gekomen in de totale capaciteitskosten voor het realiseren van onze opgaven. In deze paragraaf rapporteren wij over deze kosten.

De totale kosten worden per directie verzameld op de kostenplaatsen van de diverse sectoren. Vervolgens worden deze kosten toegerekend aan de programma's en investeringen volgens de volgende principes:

1. Medewerkers (eigen en inhuur) die werken aan investeringsprojecten schrijven tijd. De werkelijk bestede uren worden vermenigvuldigd met een voorcalculatorisch uurtarief en op die wijze ten laste van de investeringskredieten gebracht.
2. Toerekeningswijze personele kosten over begrotingsprogramma's: de werkelijke kosten die resteren na toerekening aan investeringen worden verdeeld volgens de door PS vastgestelde verdeelsleutel.

Voor de wijze van toerekening aan de operationele doelen is uitgegaan van de verdeelsleutel die volgt uit de laatste begrotingswijziging. In deze laatste begrotingswijziging ligt vast welk percentage van de personele omvang per directie toegerekend wordt aan welk operationeel doel. Dit percentage wordt ook gebruikt bij de toerekening van de werkelijke kosten per directie. Voor de toerekening bij de begroting wordt daarbij voor Overhead uitgegaan van de kaders zoals beschreven in de notitie Overhead van de commissie BBV.

Capaciteitskosten In miljoen €	Ontwerp begroting	Actuele Begroting	Begroot % volgens LBW %	Toegerekend in jaarrekening	Gerealiseerd %	Verschil Begroot Gerealiseerd Min is voordelig
1 – Openbaar Bestuur	9,6	10,6	9,00%	9,7	8,83%	n.v.t.
2 - Bereikbaarheid	15,5	26,7	22,70%	25,0	22,81%	n.v.t.
3 – Water	2,2	3,0	2,60%	2,9	2,68%	n.v.t.
4 – Milieu	3,2	6,8	5,80%	6,7	6,13%	n.v.t.
5 – Ruimte	9,7	9,3	7,90%	8,8	7,99%	n.v.t.
6 – Groen	4,1	9,2	7,90%	8,8	8,02%	n.v.t.
7 – Cultuur en erfgoed	1,9	1,8	1,50%	1,6	1,43%	n.v.t.
8 – Financiën en Bedrijfsvoering	44,0	49,9	42,50%	46,2	42,10%	n.v.t.
Totaal programma's	**90,2**	**117,4**	**100%**	**109,6**	**100%**	**-7,8**
Naar investeringen*		15,7	n.v.t.	14,5	n.v.t.	-1,2
Totale capaciteitskosten		**133,1**		**124,1**		**-9,0**

In bovenstaande tabel is te zien hoe de capaciteitskosten over de programma's zijn verdeeld op basis van deze door PS bij de laatste begrotingswijziging vastgestelde percentages. In totaal is er voor capaciteit 9 miljoen minder uitgegeven. Daarvan heeft 1,2 miljoen betrekking op de investeringen en 7,8 miljoen op de programma's.

Voor deze onderschrijding op de capaciteitskosten is een aantal verklaringen aan te geven.

In de 2e begrotingswijziging is gemeld dat onder andere een wijziging in het BBV heeft veroorzaakt dat de toerekening van capaciteitskosten aan investeringen moest worden herzien. In de jaarrekening 2019 leidde dit nog tot een verschil van ruim 11 miljoen tussen de begrote en de gerealiseerde toerekening aan investeringen.

In de analyse van de jaarrekening 2019 zijn we tot de conclusie gekomen dat we in 2019 op begrotingsbasis te veel kosten toerekenden aan investeringen. Dit hebben we in 2020 sterk verbeterd door deze kosten toe te rekenen aan de exploitatie, waar ze ook horen. Omdat dit leidde tot een verhoging van de kosten in de exploitatie, zijn deze kosten vervolgens kritisch bekeken op de noodzaak. Dit heeft geleid tot minder kosten dan begroot in de exploitatie.

Daarnaast is het verschil tussen begrote en gerealiseerde toerekening aan investeringen flink verbeterd en gedaald van ruim 11 miljoen verschil in 2019 tot 1,2 miljoen verschil in 2020.

Het betreft het saldo van de loonkosten en de inhuur zoals in onderstaande tabel is te zien.

Daarnaast heeft ook de corona crisis invloed gehad op de totale loonkosten. Zo is onder andere ruim 6 ton minder besteed aan reiskostenvergoedingen voor woon-werk-verkeer.

Het andere deel van de onderuitputting heeft betrekking op de overige kosten. Dit betreft voornamelijk, maar niet uitsluitend, opleidingskosten. Ook bij deze onderuitputting speelt waarschijnlijk corona een rol, waardoor minder van de opleidingsmogelijkheden is benut.

In onderstaande tabel is voor de capaciteitskosten in de programma's weergegeven op welke soort kosten dit betrekking heeft.

	Begroot	Gerealiseerd	Verschil (min is voordelig)
Loonkosten	89,9	82,4	-7.5
Overige kosten	7,1	4,3	-2,8
Inhuur	20,4	22,9	2,5

3.5 Verbonden partijen

Algemeen

Onder een verbonden partij wordt verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit het door ons ter beschikking gestelde bedrag dat we niet kunnen verhalen indien de verbonden partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor we aansprakelijk zijn indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij door stemrecht.

In een aantal gevallen wordt voor de realisatie van een provinciaal belang voor een participatie in een verbonden partij gekozen. Allereerst kunnen GS van oordeel zijn dat het publieke belang het best kan worden behartigd door een bestaande activiteit buiten de provinciale organisatie te plaatsen. Voorbeelden van dergelijke verzelfstandigingen uit het verleden zijn PWN, Alliander, Afvalzorg en Recreatie Noord-Holland.

Ten tweede kan sprake zijn van activiteiten die gezamenlijk met andere publieke en/of private partijen worden uitgevoerd ter behartiging van provinciale publieke belangen. Voorbeelden hiervan zijn Schiphol Area Development Company (SADC), Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Zeestad en PolanenPark.

Naast de hiervoor genoemde situaties kan voor nieuwe participaties worden gekozen bij nieuw te ontwikkelen activiteiten die het publieke belang behartigen. Een voorbeeld hiervan is het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. (PDENH).

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan we deelnemen (B) en een aantal overige rechtspersonen waarmee een financieel belang en een bestuurlijk belang is gemoeid (C).

A. Deelnemingen

Naar hun aard kunnen deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overige.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn vanuit de historie ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding van de belangen nog een provinciaal belang dient.

Ten aanzien van de ontwikkelingsvennootschappen (SADC, RON, PolanenPark en Zeestad) kunnen sociaal-economische motieven en motieven vanuit ruimtelijke ordening worden aangevoerd voor de diverse participaties. Zolang de doelstelling van de desbetreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie vanuit dat oogpunt in principe deelnemen, tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie waarin de provincie deelneemt en die als doel heeft het beheren en onderhouden van gebieden van een aantal recreatieschappen.

De provincie neemt deel in een drietal fondsen (PDENH, INH en LSFA), actief op het gebied van duurzaamheid, innovatieve bedrijven dan wel life sciences.

B. Gemeenschappelijke regelingen

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie uit.

Het Openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De provincie neemt deel aan een viertal omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in de provincie Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Noord-Holland, de provincie Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

C. Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO). Met deze samenwerking wordt beoogd de condities waaronder provincies werken te optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen te stimuleren.

De provincie is in 2019 lid geworden van de Coöperatieve vereniging samenwerkingsverband DOVA, ter behartiging van de belangen op het gebied van openbaar vervoer.

De provincie is betrokken bij een aantal stichtingen. Stichtingen worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen aan die stichting. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

De stichtingen die het betreft zijn:

- Stichting Gooisch Natuurreservaat
- Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio
- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied
- Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden
- Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds, opdat deze gelden worden gebruikt ter dekking van de kosten van de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen.

Sturen op bijdrage aan provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of continuering van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang zal voor elke verbonden partij, zowel bij het aangaan van de verbintenis als bij de periodieke evaluatie, worden getoetst of deze bijdraagt aan realisatie van beleidsdoelstellingen. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief zal beoordeeld worden of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten die de verbonden partij verricht.

Bij het aangaan van een verbinding met en het aansturen van een verbonden partij streven wij ernaar:

- Afspraken met de verbonden partijen vast te leggen (bijvoorbeeld in overeenkomsten, statuten of indien van toepassing in een gemeenschappelijke regeling) en te monitoren.
- Afspraken met de verbonden partijen te maken over de frequentie en inhoud van de verantwoordingsinformatie en deze te monitoren.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

Er is voor gekozen de belangen van de provincie bij de deelnemingen primair via de aandeelhoudersrol te behartigen. Dat betekent dat in de Raden van Commissarissen van de provinciale deelnemingen geen leden van Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten worden benoemd. De aandeelhoudersrol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Om het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen te hebben, worden door het jaar heen verschillende afstemmingsoverleggen gehouden tussen de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming.

De jaarstukken van verbonden partijen worden beoordeeld op een aantal financiële criteria: positief resultaat, solide financiële verhoudingen (eigen vermogen versus vreemd vermogen), dividendverwachtingen et cetera. Ook wordt gekeken naar de ontwikkelingen ten opzichte van voorgaande jaren en de verwachtingen voor de komende jaren. Dit gebeurt in nauw overleg met de betrokken beleidssectoren. De bepalingen uit de Nederlandse corporate governance code ('Code'), die van toepassing is op beursgenoteerde vennootschappen met haar statutaire zetel in Nederland, worden zoveel mogelijk toegepast op de deelnemingen van de provincie Noord-Holland. De Code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de bij een vennootschap betrokken personen (onder andere bestuurders en commissarissen) en partijen tegenover elkaar in acht zouden moeten nemen. Wij informeren Provinciale Staten over de ontwikkelingen bij de deelnemingen in onze jaarstukken en de begroting. Daarbuiten worden Provinciale Staten actief geïnformeerd als daar aanleiding toe is.

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen hebben in 2020 plaatsgevonden op het gebied van de verbonden partijen:

- Gedeputeerde Staten hebben in november 2019 besloten om tot ontbinding over te gaan van Ontwikkelingsfonds Duurzame Economie B.V. i.l., welke ontbinding is afgerond in april 2020;
- De gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol is per 1 juni 2020 beeindigd;
- De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. heeft in december 2020 de aan haar verstrekte lening ad € 11 miljoen volledig afgelost. De borgstelling ten behoeve van het project Hoogtij verstrekt aan de BNG Bank N.V. is verlaagd naar € 21 miljoen in februari 2020 (oorspronkelijk € 35 miljoen);
- Het takenpakket van Investeringsfonds Noord-Holland B.V. (INH) is per 29 april 2020 uitgebreid met de uitvoering van de Corona Overbruggingsleningen (COL-fonds).

Uitgaven

De lasten voor de verbonden partijen zijn terug te vinden in verschillende programma's. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden staan in programma 6 'Economie, cultuur en welzijn' onder operationeel doel 6.5.1.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder operationeel doel 5.2.2. De bijdragen aan de omgevingsdiensten zijn opgenomen onder operationeel doel 2.1.5. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg zijn verdeeld over de programma's op basis van de kerntaak waarvoor het IPO deze middelen inzet.

Inkomsten

In 2020 ontvingen wij circa € 13.430.000 aan dividend. Voor 2021 en volgende jaren is een opbrengst begroot van circa € 7,4 miljoen per jaar. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. De ontvangen dividenden worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen

Aan een aantal provinciale verbonden partijen zijn bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte, leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- De in het verleden met PolanenPark afgesloten leningovereenkomst voor een maximum bedrag van € 23 miljoen is medio 2016 afgelost. De aandeelhouders in PolanenPark staan sindsdien naar rato garant voor een bancaire lening van PolanenPark van € 20 miljoen. Voor de provincie betekent dit een garantstelling van maximaal € 8 miljoen.
- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 0,6 miljoen.
- De aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. verstrekte renteloze lening van € 11 miljoen, ten behoeve van investeringen in bedrijventerreinen, is in december 2020 volledig afgelost. Ten behoeve van het project Hoogtij is een borgtocht verstrekt aan de BNG Bank N.V. voor € 21 miljoen (oorspronkelijk € 35 miljoen), waarvoor het Havenbedrijf Amsterdam N.V. voor 1/3 een contragarantie heeft gesteld aan de provincie Noord-Holland.
- Aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor.
- Aan SADC (Schiphol Area Development Company) is in 2018 een kredietfaciliteit van in totaal € 13,5 miljoen verstrekt door de vier aandeelhouders; voor de provincie derhalve € 3,375 miljoen. In 2020 is in totaal een bedrag van € 1,25 miljoen bij de provincie opgenomen onder deze faciliteit.

Risico's verbonden aan verbonden partijen

De financiële risico's gerelateerd aan verbonden partijen zijn als volgt weer te geven (zie tevens de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing):

Gestort aandelenkapitaal bij deelnemingen
Een aandeelhouder in een vennootschap (deelneming) heeft een bedrag betaald voor de aandelen. In het geval dat de vennootschap slechte resultaten behaalt, kan sprake zijn van (gedeeltelijk) verlies van dit bedrag. Dit dient dan op de provinciale balans te worden gecorrigeerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen
Als een deelneming winsten behaalt, kan een deel van die winst als dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Deze mogelijke dividenden zijn onzeker doordat pas na afloop van een boekjaar blijkt of het verwachte resultaat is behaald.

De provincie dekt in het weerstandsvermogen het risico af dat 25% van het verwachte dividend niet wordt uitgekeerd.

Verstrekte leningen aan verbonden partijen
Zowel aan een aantal deelnemingen als aan enkele overige verbonden partijen zijn leningen verstrekt. Voor een deel van de verstrekte leningen heeft een dotatie aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden in verband met het risico van niet-terugbetaling.

Verstrekte garanties aan verbonden partijen
Zowel ten behoeve van deelnemingen als van overige verbonden partijen zijn garanties/borgstellingen afgegeven. Voor een deel van de verstrekte bedragen heeft een dotatie aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden, voor het geval een beroep wordt gedaan op deze garanties/borgstellingen.

Deze risico's zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen als Financieringsrisico's, Beleidsrisico's of als Risico's Verbonden Partijen.

Deelnemingen

1	Alliander N.V.		2019	2020
Vestigingsplaats	Arnhem	Eigen vermogen	€ 4.224.000.000	4.328.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 62.654.400	Vreemd vermogen	€ 4.567.000.000	5.094.000.000
% belang	9,16	Resultaat	€ 253.000.000	224.000.000
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend	€ 13.700.000	10.400.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Energievoorziening			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

2	N.V. Afvalzorg Holding		2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 66.308.000	€72.235.000
Nominale waarde aandelen	€ 12.600.000	Vreemd vermogen	€ 140.858.000	€138.868.000
% belang	90	Resultaat	€ 3.940.000	€7.191.000
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend	€ 3.825.000	€1.125.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Efficiënt gebruik stortplaatsen			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

3	N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)		2019	2020
Vestigingsplaats	Velserbroek	Eigen vermogen	€ 241.239.000	€249.064.000
Nominale waarde aandelen	€ 6.806.703	Vreemd vermogen	€ 490.340.000	€527.997.000
% belang	100	Resultaat	€ 5.684.000	€8.436.000
Programma	Water (3.2.2)	Dividend	€ 659.000	€630.573
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4	Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€3.079.444	€3.094.710
Nominale waarde aandelen	€ 370.000	Vreemd vermogen	€1.484.544	€1.677.417
% belang	100	Resultaat	-€588.848	€14.966
Programma	Groen (6.2.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Beheer en onderhoud recreatiegebieden			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

5	Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 111.826.000	€ 116.330.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 22.603.000	€ 26.066.000
% belang	25	Resultaat	€ 5.429.000	€ 4.504.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC			
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

6	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied (RON)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Zaanstad	Eigen vermogen	€ 6.124.000	€7.475.000
Nominale waarde aandelen	€ 787.500	Vreemd vermogen	€ 53.411.000	€38.991.000
% belang	33,30	Resultaat	€ 2.814.000	€1.351.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De door de provincie aan de RON verstrekte lening van €11 miljoen is volledig afgelost en de ten behoeve het project Hoogtij verstrekte borgstelling aan de BNG Bank is verlaagd naar €21 miljoen.			

7	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Alkmaar	Eigen vermogen	€ 877.157	€1.168.629
Nominale waarde aandelen	€ 26.460	Vreemd vermogen	€ 2.133.430	€2.616.648
% belang	49	Resultaat	-€ 211.505	€291.472
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht voorzitter RvC			
Publiek doel	Ontwikkeling Economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

8	PolanenPark B.V.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 87.980	€ 190.125
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 4.337.477	€ 3.194.121
% belang	40	Resultaat	€ 27.004	€ 102.145
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

9	PolanenPark C.V.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 4.941.058	€ 4.890.586
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 14.331.251	€ 12.013.638
% belang	40	Resultaat		€ 549.420
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		€ 240.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2020 heeft een winstuitkering vanuit de CV aan de provincie plaatsgevonden ten bedrage van € 240.000.			

10	Zeehaven IJmuiden N.V.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 24.538.000	€ 25.360.000
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 37.160.000	€ 36.022.000
% belang	8,40	Resultaat	€ 1.989.000	€ 1.040.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend	€ 24.500	€ 24.500
Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid beherende stichting			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

11	Zeestad Beheer B.V.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
Nominale waarde aandelen	€ 9.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte (5.1.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

12	Zeestad C.V.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	€ 6.900.000	Vreemd vermogen	€ 43.837.000	€ 48.373.000
% belang	49	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte (5.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

13	Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Provincie Noord-Holland B.V. (ODENH)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen		
Nominale waarde aandelen	€ 18.000	Vreemd vermogen	€ 136.140	
% belang	100	Resultaat	€ -63.216	
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend		€135.361
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stimulering duurzame energie en ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2019 is besloten om ODENH te ontbinden, welke ontbinding in april 2020 is afgerond. Het geplaatste kapitaal alsmede het batig saldo is uitgekeerd aan de provincie (totaal €135.361).			

14	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 1.525.875	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000
% belang	1,10	Resultaat	€ 163.000.000	€ 221.000.000
Programma	Financiën en bedrijfsvoering (8.1.1)	Dividend	€ 1.739.497	€775.144
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Belegging			

Eventuele ontwikkelingen/risico's	Het over 2019 aan de provincie uitgekeerde bedrag ad € 262.450 is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019 (voor Noord-Holland €775.144). Het resterende bedrag blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. € 262.450,50 Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Van het goedgekeurde dividend over het boekjaar 2019 ad € 775.144 is thans €262.450,50 uitgekeerd. Het resterende bedrag blijft gereserveerd tot uitkering op een later moment en is onderworpen aan aanbevelingen van de ECB hieromtrent.

15 Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 1.796.000.000	€ 1.827.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 11.845	Vreemd vermogen	€ 94.409.000.000	€105.055.000.000
% belang	0,2	Resultaat	€ 95.000.000	€81.000.000
Programma	Financiën en bedrijfsvoering (8.1.1)	Dividend	€ 35.530	€14.443
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Belegging			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

16 Life Sciences Fund Amsterdam B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€13.408.486	€11.916.957
Nominale waarde aandelen	€ 36.038	Vreemd vermogen	€61.710	€27.511
% belang	16,90	Resultaat	€163.447	-€1.491.530
Programma	Ruimte (5.3.2)	Dividend	€30.049	
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Fondsomvang: €10 miljoen			

17 Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 26.662.141	€31.022.452

Nominale waarde aandelen	€ 1	Vreemd vermogen	€ 2.163.052	€2.245.165
% belang	100	Resultaat	€ -1.980.320	€-499.880
Programma	Ruimte (5.3.2)	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Stimuleren duurzame economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%. Fondsomvang: €85 miljoen. Het langlopende voorschot ad €500.000,- is in 2020 volledig terugbetaald.

18 Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 3.184.128	€5.091.675
Nominale waarde aandelen	€ 8.000	Vreemd vermogen	€ 35.288	€100.508
% belang	50	Resultaat	€ -514.348	€161.297
Programma	Ruimte (5.3.2)	Dividend		

Bestuurlijk belang	stemrecht AvA
Publiek doel	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%

19 SolaRoad B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Delft	Eigen vermogen	€ 365.491	€261.542
Nominale waarde aandelen	€ 400	Vreemd vermogen	€ 440.336	€162.409
% belang	40	Resultaat	-€ 535.509	-€103.949
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend		

Bestuurlijk belang	Aandeelhouderschap
Publiek doel	Verduurzaming van de energiesector
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Gemeenschappelijke regelingen

1 Schadeschap Luchthaven Schiphol

			2019	2020
Vestigingsplaats	Hoofddorp	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen		134.442
Programma	Ruimte (5.3.2)	Vreemd vermogen		41.582
		Resultaat		-99.171

Bestuurlijk belang	Zorgvuldige en tijdige afwikkeling van de schadevergoedingen
Publiek doel	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol is ingetrokken per 1 juni 2020.

2	Recreatieschap Spaarnwoude			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 2.600.511	€ 2.653.301
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 17.408.719	€ 16.744.587
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 1.714.857	€ 2.432.447
		Resultaat	-€ 62.399	-€ 885.108
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

3	Recreatieschap Groengebied Amstelland			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Amstelveen	Bijdrage Provincie NH	€ 902.277	€ 920.593
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.895.186	€ 3.837.909
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 4.343.469	€ 2.293018
		Resultaat	-€ 1.471.506	-€ 66.070
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4	Recreatieschap het Twiske (gefuseerd met Landschap Waterland in 2013, maar met gescheiden boekhoudingen)			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 1.017.078	n.v.t.
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 2.660.648	n.v.t.
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 410.584	n.v.t.
		Resultaat	€ 47.283	n.v.t.
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1-1-2020 is de boekhouding van het recreatieschap Twiske-Waterland samengevoegd.			

5	Recreatieschap Landschap Waterland			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 345.068	n.v.t.
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 2.238.964	n.v.t.
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 37.612	n.v.t.
		Resultaat	€ 120.255	n.v.t.
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1-1-2020 is de boekhouding van het recreatieschap Twiske-Waterland samengevoegd.			

6	Recreatieschap Twiske-Waterland			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	n.v.t.	€ 1.389.798
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	n.v.t.	€ 5.151.202
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	n.v.t.	€ 391.886
		Resultaat	n.v.t.	€ 71.587

Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1-1-2020 is de boekhouding van recreatieschap Twiske-Waterland niet meer gescheiden.

7	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 802.635	€ 802.656
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.721.115	€ 1.858.494
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 567.442	€ 425.210
		Resultaat	- € 393.883	- € 313.978

Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

8	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 405.200	€ 542.700
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.448.094	
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 3.236.966	
		Resultaat	€ 409.573	

Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

9	Beheersregeling Amstel			
			2019	2020
Vestigingsplaats	n.v.t.	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 0	
Programma	Bereikbaarheid (2.1.4)	Vreemd vermogen	€ 0	
		Resultaat	€ 0	

Bestuurlijk belang	Er kan gesteld worden dat de Amstel doelmatig wordt beheerd. Dit is mogelijk omdat door de beheerregeling het beheer bij één provincie, de provincie Noord-Holland is belegd. De bestuurlijke verantwoordelijkheid is daarmee eenduidig geregeld.

Publiek doel	Beheer van de Amstel (het beheer van de Amstel is overgedragen van de provincie aan het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vechtstreek).
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

10	Randstedelijke Rekenkamer			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Amsterdam	Bijdrage Provincie NH		€ 444.568
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 416.492	
Programma	Openbaar bestuur (1.1.1)	Vreemd vermogen	€ 510.884	
		Resultaat	€ 28.500	

Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.
Publiek doel	Rekenkamerfunctie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

11	Openbaar lichaam Waddenfonds			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Leeuwarden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 108.688.165	€122.217.520
Programma	Groen (6.3.3)	Vreemd vermogen	€ 74.099.729	€65.949.882
		Resultaat	€ 4.169.238	€4.866.690

Bestuurlijk belang	Gezamenlijk beheren en programmatisch besteden van de gelden van het Waddenfonds.
Publiek doel	Beheren en besteden Waddenfonds
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

12	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Lelystad	Bijdrage Provincie NH	€ 811.314	€ 924.833
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.519.795	
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 5.264.376	
		Resultaat	€ 639.540	

Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico’s van slecht functioneren van de OD
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

13	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Zaandam	Bijdrage Provincie NH	€ 14.018.000	€ 15.544.000

Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 3.440.000
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 16.236.000
		Resultaat	€ 429.000

Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

14 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

			2019	2020
Vestigingsplaats	Hoorn	Bijdrage Provincie NH	€ 6.833.289	€ 9.073.281
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 3.142.317	€ 5.765.771
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 4.965.698	€ 9.443.491
		Resultaat	€ 31.841	€ 2.797.454

Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

15 Omgevingsdienst IJmond

			2019	2020
Vestigingsplaats	Beverwijk	Bijdrage Provincie NH	€ 818.614	€ 883.492
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 419.249	
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 8.287.440	
		Resultaat	€ 1	

Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Privaatrechtelijke rechtspersonen

16 Interprovinciaal Overleg

			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Haag	Bijdrage Provincie NH		€ 1.392.656
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 801.481	
Programma	Openbaar bestuur (1.4.2)	Vreemd vermogen	€ 8.281.224	
		Resultaat	€ 801.481	

Bestuurlijk belang	Afstemming en belangenbehartiging

Publiek doel	Belangenbehartiging provincies
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

17 Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 206.989	€ 189.297
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 923.981	
Programma	Bereikbaarheid (2.5.1)	Vreemd vermogen	€ 1.481.843	
		Resultaat	€ 923.981	

Bestuurlijk belang	Het samen brengen van het DOVA en NDOV programma en betere afstemming van OV-beleid en delen van kennis en ervaring op de gebieden van OV-netwerken en OV-data.
Publiek doel	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

18 Stichting Gooisch Natuurreservaat

			2019	2020
Vestigingsplaats	Hilversum	Bijdrage Provincie NH	€ 801.610	€ 841.460
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.894.037	€ 1.562.333
Programma	Groen (6.2.1)	Vreemd vermogen	€ 1.050.231	€ 926.429
		Resultaat	- € 3.215	€ 87.890

Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit leden van de verschillende colleges van Burgemeester en Wethouders, en van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. De stemverhouding in het bestuur is als volgt: provincie Noord-Holland 4 stemmen; gemeente Amsterdam 2 stemmen; gemeente Gooise Meren 3 stemmen, gemeente Blaricum 1 stem; gemeente Hilversum 4 stemmen; gemeente Huizen 2 stemmen; gemeente Laren 1 stem De voorzitter en twee externe deskundigen- bestuursleden hebben elk 1 stem.
Publiek doel	Beheer Natuurgebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

19 Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 43.663.910	
Programma	Ruimte (5.1.2)	Vreemd vermogen	€ 338.213	
		Resultaat	€ -443.651	

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht
Publiek doel	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

20 Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

			2019	2020

Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH	€ 60.182
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 280.918
Programma	Ruimte (5.2.3)	Vreemd vermogen	€ 1.239.502
		Resultaat	€ 46.532

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG
Publiek doel	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

21 Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 24.538.000	
Programma	Ruimte (5.1.1)	Vreemd vermogen	€ 37.160.000	
		Resultaat	€ 1.989.000	

Bestuurlijk belang	8,4%
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

22 Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

			2019	2020
Vestigingsplaats	Schagen	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen		
Programma	Ruimte (5.3.1)	Vreemd vermogen		
		Resultaat		

Bestuurlijk belang	Bijdrage aan de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland en aan het kenniseconomie-cluster in Petten.
Publiek doel	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Publiekrechtelijke rechtspersonen

23 Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland

			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	53.782.979	
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	1366	
		Resultaat	5.326.537	

Bestuurlijk belang	Wettelijke taak
Publiek doel	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

3.6 Gondbeleid

Algemeen

Met de inzet van provinciale grondinstrumenten (zoals aankoop, verkoop, beheer en ruil) beoogt de provincie om effectief bij te dragen aan het realiseren van de provinciale doelen zoals natuur, water, mobiliteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid. De activiteiten worden uitgevoerd binnen de kaders van de 5e Nota Grondbeleid die in november 2018 door Provinciale Staten is vastgesteld. Daarin is grond(bezit) een middel voor de realisatie van provinciale doelstellingen en nadrukkelijk niet gericht op bijvoorbeeld financieel rendement.

De belangrijkste uitgangspunten van het grondbeleid zijn verwoord in de vier kernwaarden marktconformiteit, transparantie, rechtmatigheid en duurzaamheid. De uitwerking van deze kernwaarden in concreet beleid vindt plaats in de verschillende provinciale meerjarenprogramma's of andere gebiedsgerichte en/of thematische programma's. Geheel conform de filosofie van de Omgevingsvisie is het grondbeleid daarmee flexibel en gericht op maatwerk om effectief in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Daarnaast draagt de provincie zorg voor het efficiënt en duurzaam (waardevast) beheren, verhuren en verpachten van gronden in haar eigendom.

Provinciaal grondbezit

De provincie bezit ca. 13.000 hectare grond. Ca. 3.100 ha van deze grond valt binnen de beheergrenzen van de provinciale (vaar)wegen en ca. 7.200 hectare grond is in beheer gegeven aan PWN en Staatsbosbeheer via beheerovereenkomsten. Van de resterende 2.700 ha grond is 1.900 ha verpacht aan in totaal ca. 225 agrariërs. Het overige deel bestaat uit water, kleine incourante percelen, bermen en overhoeken.

De provincie verhuurt ca. 800 ligplaatsen en de grond onder 25 tankstations langs provinciale wegen. Met de verhuur en verpachtingen ontvangt de provincie ongeveer € 2,9 miljoen per jaar.

Van het provinciaal grondbezit staat ca. 2100 ha op de balans voor een totale boekwaarde van ca. € 72 miljoen. In deze gronden maken wij een onderscheid tussen de strategische grondaankopen en de overige materiële vaste activa.

Strategische grondaankopen

Met het krediet 'Strategische grondaankopen' hebben Provinciale Staten het mogelijk gemaakt om, anticiperend op mogelijke ontwikkelingen ten behoeve van provinciale doelen, gronden aan te kopen. In 2016 hebben PS besloten om het krediet de komende 10 tot 15 jaar af te bouwen van € 97 miljoen naar € 20 miljoen, door een jaarlijkse bijstelling bij de jaarrekening. Per 31 december 2020 bestaat het krediet uit een bedrag van € 40 miljoen. Hiervan zit ca. € 25 miljoen 'vast' in de (grond)eigendommen. De belangrijkste mutaties in 2020 betroffen de beoogde verkoop van een deel van het terrein SLP-zuid voor de realisatie van een transformatorstation en de aankoop van 18,5 ha grasland te Burgerbrug en 7 ha bollengrond te Bergen.

Overige materiële vaste activa

Het uitgangspunt is dat de provincie gronden aankoopt ten behoeve van maatschappelijk nut. Met de recent verduidelijkte BBB-regels, komen deze aankopen tegen aankoopwaarde, inclusief bijkomende kosten op de balans en hoeven niet afgewaardeerd te worden. Enkel wanneer er

sprake is van een ‘duurzaam lagere (markt)waarde op basis van de huidige bestemming’, kan afwaardering plaatsvinden.

Grondverwerving NNN

In dit licht worden voortaan, vanaf 1-1-2019, ook de gronden aangekocht ten behoeve van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) op de balans opgenomen tegen de aanschafwaarde (N.B. dit is inclusief overige kosten, zoals notariskosten en eventuele kosten voor volledige schadeloosstelling). In de regel zal bij de uiteindelijke verkoop van NNN-gronden sprake zijn van een lagere verkoopprijs dan de balanswaarde. Deze gronden worden namelijk over het algemeen tegen landbouwwaarde aangekocht en ook in toenemende mate tegen volledige schadeloosstelling. De waarde als natuurgrond is fors lager. Op het moment van verkoop dient een dekking beschikbaar te zijn voor dit waardeverschil. Met de 2e begrotingswijziging 2020 is hiervoor de reserve Afwaardering Grondaankopen ingesteld. Hierin wordt jaarlijks, bij de 2e Begrotingswijziging, vanuit de reserve Groen de toekomstige afwaardering van de aangekochte NNN-gronden gestort. Er wordt hierbij uitgegaan van een toekomstige verkoopwaarde voor NNN-gronden van gemiddeld € 1,-/m^2. In 2020 is in totaal ca. 72 ha aangekocht t.b.v. de NNN, waarmee de balanswaarde van het NNN-eigendom met ca € 7,5 miljoen is toegenomen tot € 13,7 miljoen.

Voorraad en verkoop

De gronden waarvan de provincie voornemens is om ze te verkopen worden onder de Voorraden op de balans gezet. Voor de gronden die hier onder vallen geldt dat er een binnen de organisatie afgestemd verkoopvoornemen is, er een taxatierapport of waardebepaling is opgemaakt én er een opdracht tot verkoop aan een makelaar of andere verkopende partij is gegeven. De boekwaarde van de gronden onder de Voorraad dient lager of gelijk te zijn dan de marktwaarde. Als dit niet het geval is dient er een afwaardering plaats te vinden. In de huidige jaarrekening is dit niet aan de orde.

Perceel	Grond	Boekwaarde per 31-12-2019	Mutaties in 2020	Boekwaarde per 31-12-2020	Oppervlakte m2 31-12-2020
Materiële vaste activa (krediet strategische grondaankopen)					
1. Zonneweide Jaagweg Koggenland (voorheen Distriport)		€ 7.300.000	€ 0	€ 7.300.000	1.122.735
2. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein, Anna Paulowna		€ 2.011.000	€ 0	€ 2.011.000	165.988
3. Bergweg 30, Bloemendaal (in erfpacht gegeven)		€ 225.807	€ 0	€ 225.807	3.082
4. Perceel Hoofdweg 511, Haarlemmermeer		€ 380.000	€ 0	€ 380.000	48.000
5. Percelen Wieringen (aan- en verkopen in kader van kavelruilingen)		€ 4.333.218	-€ 358.290	€ 3.974.928	829.117
6. NW-deel SLP-zuid, Rijssenhout		€ 9.362.512	-€ 4.557.627	€ 4.804.885	93.789
7. Perceel grond aan de Horndijk, Loosdrecht		€ 170.000	€ 0	€ 170.000	70.500
8. Grasland Parallelweg, Burgerbrug		€ 0	€ 1.073.952	€ 1.073.952	184.730

9. Bollengrond Kolonel Sneepweg, Bergen		€ 0	€ 1.071.708	€ 1.071.708	67.880
Subtotaal		€ 23.782.537	-€ 2.770.257	€ 21.012.280	2.585.821
Overige materiële vaste activa					
10. Percelen voormalig Wieringerrandmeer		€ 5.791.530	€ 0	€ 5.791.530	2.356.275
11. Percelen voormalige beheergrondbank Laag-Holland		€ 1.341.051	-€ 1.690	€ 1.339.361	1.296.619
12. Strategische Gronden Groen (samenvoeging BBL & PASO per 31.12.2019)		€ 25.811.840	-€ 240.242	€ 25.571.598	13.464.626
13. NNN eigendom		€ 6.281.097	€ 7.438.324	€ 13.719.421	1.567.439
Subtotaal		€ 39.225.518	€ 7.196.392	€ 46.421.910	18.684.959
Totalen		€ 63.008.055	€ 4.426.135	€ 67.434.191	21.270.780
Voorraad jaarrekening 2020					
Kamperkade 1 te Schoorl	Strategische Gronden Groen	€ 19.902	€ 0	€ 19.902	-
Spaarndammerdijk 17 te Spaarndam	Strategische Gronden Groen	€ 4.625	€ 0	€ 4.625	-
Dorpsstraat 667 Assendelf	Strategische Gronden Groen	€ 17.760	-€ 17.760	€ 0	
Polderweg 1 Hippolytushoef (erf)	Percelen voormalig Wieringerrandmeer	€ 12.978	€ 0	€ 12.978	-
ZO-deel SLP-zuid, Rijssenhout (beoogd transformatorstation)	Krediet strategische grondaankopen	€ 0	€ 4.557.627	€ 4.557.627	-
perceel dijkversterking Starnmeer (GRA03I 60 ged.)	Strategische Gronden Groen	€ 0	€ 2.235	€ 2.235	-
Totalen		€ 55.265	€ 4.542.102	€ 4.597.367	-

3.7 Provinciale heffingen

Algemeen

Uit provinciale belastingen en heffingen ontstaan inkomsten, betaald door de inwoners en ondernemers in onze provincie. Met provinciale belastingen en heffingen creëren wij de mogelijkheid aanvullend op onder meer de uitkering uit het Provinciefonds, collectieve voorzieningen, zoals deze in de verschillende programma's zijn opgenomen, te financieren. Bij het heffen gaan wij zo veel mogelijk uit van het profijtbeginsel, waarbij het uitgangspunt is dat degene die profiteert van een voorziening voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen (bijvoorbeeld leges) dan bij belastingen (bijvoorbeeld opcenten motorrijtuigenbelasting). De paragraaf Provinciale heffingen geeft de door Provinciale Staten vastgestelde beleidslijnen en te realiseren belastingopbrengsten weer. Bij het heffen wordt rekening gehouden houden met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet (art. 222 t/m 226).

Lastendruk

Provinciale belastingen en heffingen bepalen, zij het in geringe mate, de collectieve lastendruk en zijn dus mede bepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen. Wettelijk mag het bedrag van een provinciale belasting en heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen.

Lokale heffingen moeten overheidsoptreden legitimeren

Wat krijgt de burger en/of het bedrijf terug voor de betaling aan de provincie? Wij streven naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsoptreden en de hoogte van de te betalen bijdrage. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat de lokale heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij overtreding van deze regels kan de belastingrechter in een beroepsprocedure de legesverordening onverbindend verklaren. Voor de opcenten motorrijtuigenbelasting wordt het maximum toegestane percentage jaarlijks bepaald door het ministerie.

Tarief opcenten

In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' is opgenomen dat de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet worden verhoogd. De opcenten motorrijtuigenbelasting zijn in de provincie Noord-Holland voor het laatst in 2009 verhoogd. Noord-Holland is de provincie met het laagste opcententarief motorrijtuigenbelasting.

Provinciale opcenten 2018-2020

Provincie	2018	2019	2020
Drenthe	92,0	92,0	92,0
Flevoland	79,0	79,8	80,6
Friesland	70,0	71,1	87,0
Gelderland	89,2	89,2	87,2
Groningen	89,3	90,4	91,8
Limburg	77,9	77,9	77,9
Noord-Brabant	76,1	76,1	78,0
Noord-Holland	67,9	67,9	67,9

Overijssel	79,9	79,9	79,9
Utrecht	72,6	72,6	73,6
Zeeland	82,3	89,1	89,1
Zuid-Holland	90,4	90,4	90,4
Gemiddeld	**80,6**	**81,4**	**83,0**
Maximum tarief	**111,8**	**113,2**	**115,0**

Kwijtscheldingsbeleid (art. 10 BBV)

Gelet op het karakter van de heffingen van de provincie Noord-Holland voert de provincie Noord-Holland het beleid om geen kwijtschelding toe te passen.

Onderbouwing per heffing

De provincie Noord-Holland kent de volgende provinciale belastingen en heffingen:

- Belastingen: betalingen voor uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.
- Heffingen: betalingen voor uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. De provincie Noord-Holland kent de grondwaterheffing.
- Leges: betalingen voor individuele dienstverlening van overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De provincie Noord-Holland kent leges.

Naast de hier genoemde provinciale belastingen en heffingen kent de provincie Noord-Holland ook de nazorgheffing gesloten stortplaatsen. Bij besluit van Gedeputeerde Staten van 21 december 1999 is het fonds nazorg gesloten stortplaatsen opgericht (1999/30499). Het fonds is op grond van artikel 15.47 Wet milieubeheer (Wm) een rechtspersoon en Gedeputeerde Staten zijn belast met het beheer ervan. In het fonds worden de belastingopbrengsten verantwoord, die door de provincie zijn geïnd. Hiertoe hebben Provinciale Staten op 29 maart 1999 de ‘Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999’ vastgesteld.

Belastingen: opcenten motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasting (MRB) wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De heffing en inning van de MRB, waarop de provinciale opcenten meeliften, wordt verzorgd door de belastingdienst. Bovenop de MRB betalen houders van personenauto’s en motoren ‘provinciale opcenten’. De provincies stellen zelf hun opcententarief motorrijtuigenbelasting vast. Het maximumtarief is voor 2020 bepaald op 115,0 opcenten. Het huidig tarief in de provincie Noord-Holland bedraagt 67,9 opcenten. Sinds 2016 werkt een verandering in de provinciale belastinggrondslag (bijvoorbeeld de verhuizing van een Groot Wagenparkhouders- /leasebedrijf naar een andere provincie) direct door in de verdeling van het Provinciefonds. Een verandering in deze grondslag heeft echter een egaliserende werking in de uitkering Provinciefonds.

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

In de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van

afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd. In de Leemtewet is bepaald dat de provincies bestuurlijk en financieel ervoor verantwoordelijk zijn dat deze stortplaatsen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe dient eeuwigdurende nazorg plaats te vinden. Dit houdt in dat maatregelen genomen dienen te worden om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Voorts dienen de bodembeschermende voorzieningen regelmatig geïnspecteerd en de bodem onder de stortplaats onderzocht te worden. Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld, die wordt geheven bij de exploitanten van de operationele stortplaatsen. De jaarlijkse heffing wordt vastgelegd in een door Provinciale Staten vast te stellen tarieventabel en berekend aan de hand van het doelvermogen dat aanwezig moet zijn bij sluiting van de stortplaats en het opgebouwde kapitaal in het Nazorgfonds. De heffingen worden in het uitsluitend voor nazorg bestemde Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon. In het Nazorgfonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden. Voor het begrotingsjaar 2020 was geen opbrengst geraamd. In 2020 is er een aanslag van € 40.000,- verzonden. De saldi van het Nazorgfonds zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Grondwaterheffing

Sinds 1 januari 2010 is de Grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. De heffing is uitsluitend bestemd voor de ten laste van de provincie komende kosten voor het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. Ingaande 2020 zijn heffingplichtig de onttrekkers (vergunninghouders), die 25.000 m³ of meer grondwater per heffingsjaar oppompen. In 2020 bedroeg de opbrengst van de Grondwaterheffing € 786.000,- (afgerond). Voor 2020 was een opbrengst geraamd van € 800.000,-. In 2020 is er in totaal € 407.237,- uitgegeven aan capaciteitskosten, kosten van beheer en onderhoud van het grondwatermeetnet en onderhoud. Er is een voorziening ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. De voorziening is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te kunnen betalen. Het tarief is in 2010 vastgesteld op € 0,0085 per m³ onttrokken grondwater.

Saldi voorziening grondwaterheffing

Periode	Voorziening grondwaterheffing
1-1-2020	€ 2.013.210
31-12-2020	€ 2.392.020

Leges

Provincies hebben een aantal taken ter zake waarvan individuele diensten worden afgenomen door bewoners of bedrijven. Aan de afnemers van deze diensten worden leges in rekening gebracht ter bekostiging van de aan deze diensten gerelateerde kosten (zoals personeels-, huisvestings- en materiaalkosten). In de tarieventabel behorende bij de legesverordening zijn voor de provincie Noord-Holland tarieven opgenomen voor onder andere het afgeven van vergunningen in het kader van de fysieke leefomgeving (Wet wabo), Waterwet, Wet natuurbescherming en Wegenwet. Uitgangspunt van Provinciale Staten is dat leges kostendekkend zijn.

Provinciale Staten voeren als beleid dat kostendekkendheid in eerste instantie bereikt moet worden door het optimaliseren van efficiency en in tweede instantie door het verhogen van de

tarieven. Dit beleid vereist inzicht in de kostenstructuur, kostenbeheersing en kostentoerekening. Samen met onder andere de uitvoerende organisaties, zoals de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN), wordt gewerkt aan het meer inzichtelijk maken van de kostentoerekening van de verschillende legestarieven. Bij de vaststelling van de legesverordening 2020, in december 2019, hebben Provinciale Staten besloten de legestarieven, voor zover die nog niet kostendekkend waren, gefaseerd in drie jaar te verhogen.

Ingaande 2020 zijn voor de eerste maal leges in rekening gebracht voor de vergunningsaanvragen in het kader van de Luchtvaartwet en de Wet natuurbescherming. Voor vergunningsaanvragen van stikstofgerelateerde bedrijven zijn in 2020 geen leges in rekening gebracht. Zowel provinciaal als landelijk is het beleid rond stikstof namelijk nog niet uitgekristalliseerd.

Gevolgen coronacrisis

De coronacrisis had in beperkte mate ook gevolgen voor de opbrengsten leges. Zo waren er minder vergunningsaanvragen voor evenementen (Wegenwet en Wet luchtvaart). Men zocht in 2020 wel meer het water op. Er werden meer vergunningen in het kader van de Waterwegenwet aangevraagd en verstrekt. Voor aanvragers, die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen dreigden te raken, werd vanaf april 2020 een mogelijkheid geboden om de leges in meerdere termijnen te betalen. Wij hebben mogen constateren dat in 2020 geen enkele aanvrager van deze regeling gebruik heeft gemaakt.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet (per 1-1-2022) heeft consequenties voor de legesverordening en tarieventabel. Zo bestaat er bij de invoering van de Omgevingswet de mogelijkheid om (weer) leges te heffen voor aanvragen van een milieuvergunning. Momenteel wordt door verschillende organisaties, waaronder VNG en Omgevingsdienst NL, gewerkt aan een modelverordening die moet aansluiten bij de nieuwe wetgeving. Ambtelijk zijn wij als provincie Noord-Holland bij de verschillende overleggen betrokken. In de loop van 2021 worden Provinciale Staten nader geadviseerd en worden de aangepaste legesverordening 2022 en tarieventabel 2022 ter vaststelling aan Provinciale Staten aangeboden.

Gerealiseerde opbrengsten

De totale opbrengst belastingen en lokale heffingen bedraagt over 2020 € 227,2 miljoen.

Raming/opbrengsten belastingen en heffingen (x € 1 miljoen)

Belasting / Heffing	Jaarrekening 2019	Begroting 2020*	Jaarrekening 2020
Opcenten motorrijtuigenbelasting	218,4	222,7	223,6
Grondwaterheffing	0,8	0,8	0,786
Nazorgfonds	0,0	0,0	0,004
Leges			
* WABO	1,80	1,6	1,8
* niet-WABO	0,70	1,0	1,0
Totaal	**221,7**	**226,1**	**227,2**

t/m laatste begrotingswijziging 2020

Opcenten motorrijtuigenbelasting, raming en resultaat 2020

Tot en met de laatste begrotingswijziging 2020 werd € 222,7 miljoen aan opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting geraamd. In werkelijkheid is dat € 223,6 miljoen geworden.

Opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting 2019-2024 (x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jaarrekening	218,4	223,6				
Begroting	217,1	222,7	225,1	225,1	225,1	225,1

Voor de raming 2021 en volgende jaren wordt uitgegaan van de 'Verwachte opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting 2021'-opgave belastingdienst 5 januari 2021.

De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het CBM (Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting) en is daarmee een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controlemogelijkheden op deze afdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. De kwaliteit van de informatie over de ontvangen opcenten per provincie is derhalve niet geheel gewaarborgd en aldus blijft enige onzekerheid bestaan over de juistheid en volledigheid van de ontvangen opcenten.

Ontwikkeling aantal voertuigen

Uit het overzicht gerealiseerde opbrengst d.d. 13 januari 2020 blijkt dat de provincie Noord-Holland over 2020 in totaal € 223,6 miljoen aan provinciale opcenten heeft ontvangen. Over de jaren 2018 en 2019 waren de totaalopbrengsten van de provinciale opcenten respectievelijk € 208 miljoen en € 218,4 miljoen.

Deze ontwikkeling is deels het gevolg van een autonome groei van het aantal voertuigen in onze provincie, maar ook het gevolg van een administratieve correctie. Door een administratieve fout van de Kamer van Koophandel bij de registratie van een grootwagenparkhouder (GWH) was deze verplaatst van de provincie Noord-Holland naar de provincie Gelderland. Dat is in 2020 gecorrigeerd en hierdoor zijn +/- 30.000 extra leaseauto's ingeschreven in Noord-Holland.

Onderstaande grafiek toont dat het totaal aantal voertuigen in onze provincie is gestegen van 1.295.000 voertuigen eind 2015 naar 1.472.000 voertuigen eind 2020. Bij de leasevoertuigen zien wij een stijging van 95.000 leasevoertuigen in 2016 naar 205.000 leasevoertuigen eind 2020.

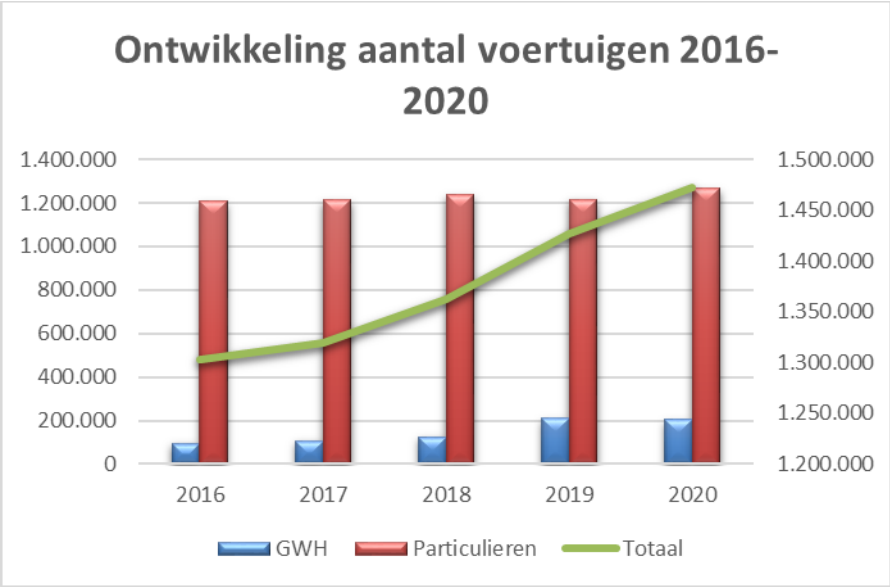

De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het CBM (Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting) en is daarmee een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze maandelijks af aan de provincie.

Ontwikkeling brandstofverbruik

In de navolgende grafiek wordt de ontwikkeling van het brandstofverbruik van de voertuigen weergegeven vanaf 2016 tot en met 2020. Het aantal voertuigen dat gebruikmaakt van de brandstof diesel neemt af. Waren er in 2016 nog 180.091 voertuigen die op diesel reden (14% van het totaal aantal voertuigen in Noord-Holland), eind 2020 waren dit er 162.887 (11% van het totaal aantal voertuigen). Bij de elektrische auto's is een stijging te zien. Eind 2016 waren dat er 3.618 (0,3 % van het totaal aantal voertuigen) en eind 2020 40.197 voertuigen (zijnde 2,7 % van het totaal aantal voertuigen). Een ontwikkeling die in de toekomst van invloed kan zijn op de opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting in onze provincie.

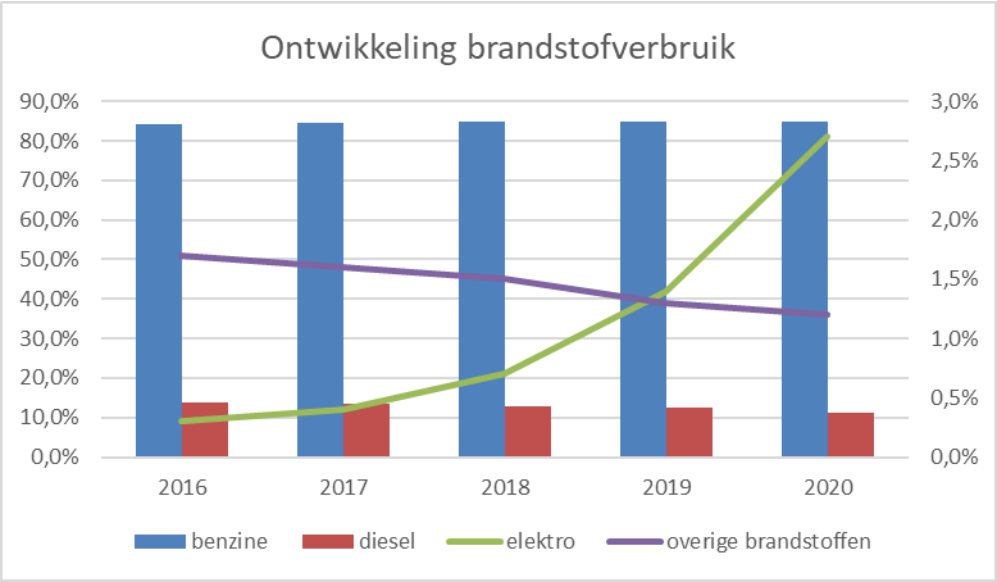

Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximum aantal opcenten dat provincies in 2020 mochten heffen was 115 opcenten. Eén opcent genereerde in 2020 afgerond € 3,3 miljoen aan opbrengst. De theoretische opbrengst

vanwege onbenutte belastingcapaciteit, mede bepalend voor de provinciale weerstandscapaciteit, kwam in 2020 uit op afgerond € 155,1 miljoen.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Opbrengst opcenten 2020 (x € 1.000.000)	Opcenten tarief 2020	Opbrengst per opcent (x € 1.000.000)	Maximum opcenten tarief 2020	Maximale opbrengst 2020 (x € 1.000.000)	Onbenutte belastingcapaciteit 2020 (x € 1.000.000)
223,6	67,9	3,3	115,0	378,7	155,1

Financiële kengetallen in relatie met het BBV

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
A) Opcenten motorrijtuigenbelasting	67,9	67,9	67,9
B) Landelijke gemiddelde opcenten in het jaar ervoor	81,4	81,4	81,4
C) Aantal opcenten t.o.v. landelijke gemiddelde (A / B) x 100%	83,2%	83,4%	83,4%

Kostendekkendheid leges

De uitvoering van de vergunningverlening en handhaving is onder andere opgedragen aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en de regionale uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) en is opgenomen in de lumpsum bekostiging.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de kostendekkendheid van de verschillende leges. Aan de hand van de thans beschikbare gegevens menen wij te kunnen concluderen dat de legestarieven (nog) niet kostendekkend zijn, maar ten opzichte van 2019 is er toch sprake van meer ‘kostendekkende’ tarieven, zij het in geringe mate. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de opbrengst van de leges uiteraard afhankelijk is van het aantal vergunningen dat in 2020 is verstrekt.

Overzicht kostendekkendheid

Tarieventabel leges	Uitvoerende organisatie	Baten 2020	Lasten 2020	Kostendekkendheid rekening 2020
WABO	OD NZKG	€ 1.735.946	€ 1.200.128	144,65%
Wegen/waterwegen	provincie Noord-Holland	€ 327.112	€ 590.750	55,37%
Waterwet	OD NZKG	€ 169.241	€ 376.794	44,92%
Wet hygiëne zwembaden	OD NHN	€ 1.105	€ 38.040	2,90%
Ontgrondingenwet	OD NZKG	€ 47.639	€ 61.441	77,54%
Wadloop	provincie Fryslân	€ 27.564	€ 119.441	23,08%
Wet Natuurbescherming	Bij12/faunafonds	€ 289.500	€ 561.600	51,55%
Wet Natuurbescherming	OD NHN	€ 179.350	€ 2.768.489	6,48%
Wet Luchtvaart	OD NZKG	€ 7.102	€ 143.282	4,96%
Overige	provincie Noord-Holland	€ 0	€ 0	0,00%
Totaal provinciale heffingen		**€ 2.784.559**	**€ 5.859.965**	

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

4.1.1 Toelichting per programma

Programma Openbaar bestuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1 — Openbaar bestuur

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	21.034	23.467	23.444	20.365	3.079	21.542
Baten	-333	-119	-105	-77	-28	-93
Saldo van baten en lasten	**20.701**	**23.348**	**23.339**	**20.288**	**3.051**	**21.449**
Stortingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-2.310	-183	-1.192	-1.153	-39	-1.604
Resultaat	**18.391**	**23.165**	**22.147**	**19.135**	**3.012**	**19.845**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**3.079**	**V**	
1	Pensioenvoorziening GS-leden en oud-GS-leden	1.1.2	363	V	
2	Beleidsevaluatie en monitoring	1.1.3	374	V	
3	Scholing en fracties PS	1.1.1	326	V	
4	Bestuurskracht	1.2.1	203	V	
	Capaciteitskosten		877	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		936	V	
	Baten		**-28**	**N**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-28	N	
	Stortingen		**0**		
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0		
	Onttrekking		**-39**	**N**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-39	N	

Lasten

1. In de begroting is rekening gehouden met een storting in de pensioenvoorziening voor GS-leden en oud-GS-leden van € 857.000. In werkelijkheid is een lagere storting nodig geweest (€ 494.000). Het voordeel wordt vooral veroorzaakt door het optrekken van de pensioengerechtigde leeftijd naar 68 jaar.
2. In 2020 is minder besteed aan beleidsevaluaties en monitoring doordat
   a. Meer onderzoeken en evaluaties door de provincie zelf zijn uitgevoerd en een aantal onderzoeken later zijn opgeleverd dan gepland
   b. De subsidieaanvraag van Amsterdam Smart City niet tijdig is ingediend.
3. Niet het gehele begrote budget ten behoeve van scholing PS- en duo-leden is tot besteding gekomen, omdat er minder gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een opleiding te volgen. Corona heeft daarbij ook meegespeeld. Voor de fracties PS is minder uitgegeven dan begroot vanwege terugontvangsten van fractievergoedingen door diverse oorzaken.
4. Er is minder subsidie aangevraagd door gemeenten dan verwacht. Deels doordat regionale bijeenkomsten van raadsleden vanwege de COVID-19 maatregelen online zijn gehouden en deels doordat een subsidieaanvraag buiten de termijn is ontvangen. Daarnaast is de opdracht voor onderzoek naar bestuurlijke ecosystemen in Noord-Holland Noord doorgeschoven naar 2021 omdat de benodigde instemming van de regio laat kwam. Ook is de beoogde bijdrage voor Zaanstreek-Waterland doorgeschoven naar 2021 omdat de regio heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van een verkenner maar het proces op een andere manier te laten faciliteren.

Programma Bereikbaarheid

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2 — Bereikbaarheid

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	175.835	267.118	251.966	230.326	21.639	246.189
Baten	-29.198	-35.857	-13.248	-14.623	1.375	-9.026
Saldo van baten en lasten	**146.637**	**231.261**	**238.718**	**215.703**	**23.015**	**237.163**
Stortingen reserves	606.496	143.907	216.154	194.160	21.993	123.229
Onttrekking reserves	-269.037	-260.674	-337.305	-296.776	-40.529	-170.534
Resultaat	**484.097**	**114.493**	**117.566**	**113.087**	**4.479**	**189.858**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**21.639**	**V**	
1	Innovatieprojecten mobiliteit	2.4.2	7.774	V	Resv. Innovatieprojecten mobiliteit
2	Variabel onderhoud wegen	2.3.2	6.530	V	Resv. Groot onderhoud wegen
3	Subsidies ov infrastructuur	2.1.2	-4.105	N	2,3 mln: Resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid & 1,8 mln. Baten (1)
4	Kapitaallasten PMI wegen	2.2.1	2.082	V	
5	Subsidies Fiets	2.1.2	-1.274	N	0,9 mln: Resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid 0,4 mln: Baten (5)
6	Gladheidsbestrijding	2.4.1	1.055	V	
7	Subsidies weginfrastructuur	2.1.2	1.046	V	Resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid
8	Openbaar vervoer projecten/regelingen	2.5.1	997	V	Resv. OV projecten
9	Kapitaallasten PMO wegen	2.3.2	913	V	
10	Vast onderhoud wegen	2.4.1	897	V	
11	OV concessies	2.5.1	-847	N	Resv. OV projecten & Baten (2)
12	Vast onderhoud vaarwegen	2.4.1	-688	N	
13	Kleine wegenwerken	2.1.2	661	V	Baten (4)
14	Gebiedscontracten vaarwegen	2.3.3	-620	N	Resv. Groot onderhoud vaarwegen
15	Verkeersmanagement	2.4.1	580	V	
16	Strategisch en algemeen beheer wegen	2.3.2	559	V	Resv. Groot onderhoud wegen
17	Projecten voor derden wegen	2.3.2	544	V	Baten (3)

18	Beheer vaarwegen	2.3.3	473	V	
19	Strategisch en algemeen beheer vaarwegen	2.3.3	427	V	Resv. Groot onderhoud vaarwegen
20	Variabel onderhoud vaarwegen	2.3.3	325	V	Resv. Groot onderhoud vaarwegen
21	Kapitaallasten vaarwegen	2.3.3	324	V	
22	Steunpunten (vaar)wegen	2.4.1	267	V	
23	Grass2Grit	2.4.1	-261	N	
	Capaciteitskosten		2.923	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		1.057	V	
	Baten		**1.375**	**V**	
1	Bijdrage Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland	2.1.2	1.764	V	
2	Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020	2.5.1	1.644	V	
3	Projecten voor derden wegen	2.3.2	-1.512	N	
4	Kleine wegenwerken	2.2.1	-722	N	
5	Bijdrage Rijk snelfietsroutes	2.1.2	416	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		-215	N	
	Stortingen		**21.993**	**V**	
1.	Lagere stortingen reserve kapitaallasten Kunstwerken	2.3.2	7.241	V	
2	Lagere storingen reserve kapitaallasten Innovatieprojecten mobiliteit	2.2.1	5.891	V	
3	Lagere storting reserve kapitaallasten OV	2.2.1	5.428	V	
4	Lagere storting reserve kapitaallasten wegen	2.2.1	3.777	V	
5	Hogere storting reserve kapitaallasten vaarwegen	2.3.3	-541	N	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		197	V	
…	**Onttrekkingen**		**-40.529**	**N**	
1	Lagere onttrekking reserve innovatieprojecten mobiliteit	2.4.2	-13.806	N	
2	Lagere onttrekking reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	2.2.1	-10.295	N	
3	Lagere onttrekking reserve Groot onderhoud wegen	2.3.2	-7.593	N	
4	Lagere onttrekking reserve investeringen Kunstwerken	2.3.2	-7.241	N	
5	Lagere onttrekking reserve openbaar vervoer projecten	2.5.1	-1.815	N	
6	Hogere onntrekking reserve groot onderhoud vaarwegen	2.3.3	466	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		-221	N	

Lasten

1. De uitgaven aan innovatieprojecten mobiliteit zijn € 7,8 mln. lager dan begroot. Deze afwijking is grotendeels veroorzaakt doordat voor het vervangen van de verlichting door LED verlichting nog ten onrechte € 6 mln. stond begroot. De uitgaven voor LED verlichting lopen via een investeringskrediet en komen dus niet ten laste van 2020. Als gevolg van de pandemie is bij de innovatieprojecten duurzaamheid heel veel stilgevallen cq. is vertraging opgetreden. Bijna alle samenwerkingen zijn met universiteiten en die waren lange tijd dicht. Dit betekent een lagere uitgave in 2020 van € 375.000. Daarnaast is ten opzichte van de laatste begrotingswijziging is nog € 769.000 minder uitgegeven dan begroot. Met name door technische problemen gaat de uitrol van de iVRI veel trager dan gedacht, en de projecten met Nissan hebben vertraging opgelopen. Een en ander is nog versterkt door de coronacrisis.
2. Voor het groot onderhoud wegen is minder uitgegeven dan begroot door niet uitgevoerd werk in 2020. Verwachting is dat de werkzaamheden komend jaar worden uitgevoerd. Als gevolg van de uitloop van investeringsprojecten is de bijdrage van vervangingsreserve later.
3. Er is € 4,1 miljoen meer besteed aan subsidies ten behoeve van het openbaar vervoer dan begroot. Hier tegenover staat dat er ook € 1,8 miljoen meer aan bijdragen derden is ontvangen. Het betreft de volgende afwijkingen ten opzichte van de begroting:
    a. Aan Subsidies OV-projecten (algemeen) is € 3,4 miljoen meer besteed (nadeel), omdat bij de Laatste begrotingswijziging 2020 € 3,5 miljoen is afgeraamd. De reden was de historische trend van onderbestedingen op subsidie OV-projecten, maar achteraf was dit niet nodig geweest.
    b. Aan Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland is € 1,8 miljoen meer besteed (nadeel) en tevens € 1,8 miljoen extra baten ontvangen (voordeel), zie Baten 3. Dit komt doordat de lasten en baten van de bijdragen van derden via de begroting verantwoord dienen te worden in plaats van via de balans, zoals bij het opstellen van de begroting 2020 was verondersteld.
    c. Aan Investeringsagenda OV is € 863.000 minder besteed (voordeel) aan de doorstromingsmaatregelen voor het openbaar vervoer, doordat de subsidieaanvragen uiteindelijk minder omvangrijk bleken te zijn dan vooraf was ingeschat.
    d. Aan Zuid-as Dok is € 233.000 minder besteed (voordeel), doordat het werkelijke vastgestelde index percentage lager uitpakte dan in 2020 was begroot.
4. Aan Kapitaallasten PMI-wegen is € 2,1 miljoen minder besteed (voordeel) aan de realisatie van weginfrastructuur. De kapitaallasten van de investeringsprojecten (afschrijvingstermijn 50 jaar) gaan in op het jaar volgend op in gebruik name. Doordat een aantal projecten vertraging hebben opgelopen zijn de kapitaallasten lager.
5. Aan subsidies voor fietsinfrastructuur) is € 1,3 miljoen meer besteed dan begroot. Door het succes van de uitvoeringsregeling, konden meer subsidies worden verleend dan verwacht. Hier tegenover staat ook een hogere specifieke rijksbijdrage voor snelfietsroutes van € 0,2 mln. De resterende € 1,1 mln. wordt gedekt vanuit de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden.
6. De uitgaven aan gladheidsbestrijding zijn € 1,1 miljoen lager dan begroot. Dit komt door de zachte winter in 2020. Hierdoor is er minder zout aangekocht en gladheidmiddelen. Verder is buiten de contract uitbetalingen in de gebieden, geen extra kosten gemaakt in variabel onderhoud voor de gladheidbestrijding wegen.
7. Aan subsidies infrastructuur is per saldo € 710.000 minder besteed dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door een aantal terugontvangen subsidies uit voorgaande jaren

vanuit de uitvoeringsregeling kleine infrastructuur. Daarnaast is minder vergoeding aan connexxion betaald voor omrijkosten als gevolg van wegwerkzaamheden.

8. Per saldo is € 1,0 mln. minder besteed aan verschillende OV regelingen/projecten. Het betreffen de volgende afwijkingen ten opzichte van de begroting:
    a. Uitvoeringsregeling haltevoorzieningen is € 294.000 lager vastgestelde subsidies uit voorgaande jaren
    b. Inzet boete geld OV concessies: € 350.000 minder besteed als gevolg van de uitgestelde bestedingen vanwege de coronacrisis.
    c. Haltereparatie en kleine werken: € 135.000 minder besteed omdat er minder reparaties nodig waren dan verwacht.
    d. OV-visie: aan marketing en marktonderzoek is € 200.000 minder besteed als gevolg van uitgestelde bestedingen vanwege de coronacrisis.
9. De kapitaallasten PMO wegen zijn € 0,9 mln. lager dan begroot.
10. Aan vast onderhoud wegen is € 0,9 mln minder besteed dan begroot. De belangrijkste redenen van de onderbesteding is dat ivm aanbesteding energie (Vattenfall) de realisatie stuk lager is dan verwacht in de begroting vanuit historisch oogpunt.
11. De uitgaven voor de OV concessies zijn € 0,8 mln hoger dan begroot. Het betreft de volgende afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting:
    a. Aan Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 is € 1,6 miljoen meer besteed als gevolg van de coronacrisis (en tevens € 1,6 miljoen extra baten ontvangen van het Rijk (zie de baten). De beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 is een vergoeding van het Rijk aan vervoerders voor niet ontvangen reizigersopbrengsten als gevolg van de opgelegde Corona beperkingen in het openbaar vervoer en deze voeren wij namens het Rijk uit. In de begroting was een inschatting opgenomen en na herberekening in november 2020 bleek de aanvraag van de vervoerder en de daaropvolgende beschikking hoger uit te vallen.
    b. Aan OV exploitatie is in totaal €549.000 minder besteed aan subsidies voor de concessieregio's Noord-Holland Noord (NHN), Haarlem-IJmond (HIJ) en Gooi en Vechtstreek (G+V). De totale subsidie in 2020 was geraamd op € 50,0 miljoen, waardoor de onderbesteding 1,10% bedraagt. De reden is dat het definitieve indexcijfer lager is uitgevallen dan de prognose en er geen bonussen zijn uitgekeerd.
    c. Aan bonus/malus is € 200.000 minder bestee) uit het opgebouwde Bonus/Malus fonds als gevolg van uitgestelde bestedingen vanwege de coronacrisis.
12. De kosten voor het vast onderhoud van de vaarwegen zijn € 0,7 mln hoger dan begroot. De overschrijding is veroorzaakt door de afkoopsom van Trigion die stukken hoger was dan begroot. Ten tweede kosten die niet begroot waren, zoals nacalculatie Trigion op uren en prijsindexatie waren in de begroting niet meegenomen. Verder kosten van brugbediening Zaandam gemeente waren niet begroot.
13. Aan Kleine Wegenwerken is € 661.000 minder besteed (voordeel) aan kleine infrastructurele werken (en tevens € 722.000 minder baten ontvangen (nadeel), zie Baten 4)., omdat het project P+R Getsewoud (met financiering van de Vervoerregio) pas in 2021 (in plaats van 2020) tot uitvoering zal komen.
14. De kosten voor het onderhoud van de vaarwegen via de gebiedscontracten zijn € 0,6 mln. hoger dan begroot. Bij gebiedscontracten vaarwegen variabel onderhoud is bij laatste begrotingswijziging € 1,3 mln. uit begroting gehaald (doorgeschoven) maar er zijn toch uitgaven gedaan voor realisatie voor Burg. Visserbrug.
15. De uitgaven ten behoeve van het verkeersmangement zijn € 0,6 mln lager. Verkeersmanagement heeft 2 items, namelijk Smart Mobility (SMO) en regionale

samenwerking met andere overheden. Bij SMO is de doorberekening naar projecten van de verkeersleiders(SVK) veel hoger geweest dan de voorgaande jaren. Bij de regionale samenwerking (waarvan PNH budgetbeheerder is) is door Corona de gezamenlijke stand op de Intertraffic in de RAI niet doorgegaan, idem voor het regionale symposium. Ook het hiervoor ingezette Maas Spel behoefde geen aanpassingen. Het regionale Regieteam (eigenaar budget) heeft 21 september 2020 besloten een deel van het budget voor Mobiliteitsdata - Data Top 15 over te hevelen naar 2021, zodat dit jaar meer activiteiten kunnen plaatsvinden. Dit overigens in overeenstemming met het Opdrachtgeversberaad voor Data Top 15.

16. Voor het strategisch en algemeen beheer van de wegen was € 0,6 mln minder nodig dan begroot. Door COVID-19 is sprake van vertraging in een aantal projecten, zoals in het ERA-PNH project en het programma integrale veiligheid. BIM is gestopt door andere landelijke ontwikkelingen. Met betrekking tot Inspectie Kunstwerken Vaarwegen is er minder geïnspecteerd dan gemiddeld.
17. Er is € 0,5 mln. minder besteed aan projecten voor derden wegen. Hier staat eenzelfde bedrag aan lagere bijdragen derden tegenover.
18. De kosten voor het beheer van de vaarwegen zijn € 0,5 mln. lager dan begroot door lagere kosten door factuur HHR Hollands Noorderkwartier geboekt in 2021.
19. Voor het strategisch en algemeen beheer van de vaarwegen was € 0,4 mln. minder nodig dan begroot. Dit komt deels door vertragingen als gevolg van Covid-19. Op inspectie oevers is er minder dan gemiddeld geïnspecteerd en is de voorbereiding van het onderhoudscontract 24-uurs bediening deels door geschoven naar 2021.
20. De uitgaven voor het variabel onderhoud van de vaarwegen zijn € 0,3 mln. lager dan begroot door vertraagd opstarten baggeren Amstel K17.
21. De kapitaallasten vaarwegen zijn € 0,3 mln. lager dan begroot.
22. De kosten voor de steunpunten (vaar)wegen zijn € 0,3 mln. lager dan begroot. Dit komt doordat de verschuiving van Groot Onderhoud Panden en Overige locaties is doorgeschoven naar 2021.
23. Voor het project Grass2Grit is in 2020 € 0,3 mln meer besteed dan begroot, dit heeft te maken dat Grass2Grit een Europese subsidie project is die loopt van 2018 tem 2023. De totale project begroting is 2.6 mio de eindprognose van dit project is nu ook 2.6 mio.. De aangegeven 0,3 mln overschrijding komt dat het ten opzichte van een kasritme begroting van dit jaar is gezet. In de afgelopen jaren is er minder uitgegeven en dit jaar meer uit gegeven. De kosten worden 3 keer in de project periode verantwoordt zodat we de kosten gedeeltelijk terugkrijgen.

Baten

1. Aan Bereikbaarheid kust Zuid Kennemerland is € 1,8 miljoen meer aan bijdragen van derden ontvangen dan begroot. Dit verschil is veroorzaakt doordat de lasten en baten van de bijdragen van derden via de begroting verantwoord dienen te worden in plaats van via de balans, zoals bij het opstellen van de begroting 2020 was verondersteld.
2. Aan Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 is € 1,6 miljoen meer baten ontvangen van het Rijk. Conform de afspraken met het Rijk, die de vergoeding aan de provincie als concessieverlener heeft uitgekeerd, heeft de provincie het totale bedrag aan de vervoerder overgemaakt.
3. De bijdragen voor de projecten van derden zijn € 1,5 mln. lager dan begroot. Uit analyse blijkt dat de lasten volledig zijn gefactureerd, en de verschillen zijn ontstaan door opgelopen vertragingen.
4. Aan Kleine Werken is € 722.000 minder baten ontvangen, omdat voor het project P+R Getsewoud geen bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam (VRA) is ontvangen zoals was

begroot. Het betreft hier een project dat de provincie op verzoek van de VRA uitvoert, waarbij de VRA 95% van de kosten betaald en de provincie 5%. De realisatie van het project, en daarmee het verstrekken van de bijdrage door de VRA, is vertraagd naar 2021.
5. De verantwoorde bijdrage van het RIjk vanuit de specifieke uitkering snelfietsroutes is € 0,5 mln. hoger dan begroot.

Stortingen
1. In 2020 is er € 7,2 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten Kunstwerken vanuit de reserve investeringen kunstwerken dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.
2. In 2020 is er € 5,9 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit vanuit de reserve innovatieprojecten mobiliteit dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld. Het project Led verlichting betreft een investering. Ter dekking van de toekomstige afschrijvingen vindt overheveling plaats van de reserve innovatieprojecten mobiliteit naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit. De verwachting was dat het project ter grootte van € 6.500.000 in 2020 afgerond zou worden, echter ook hier is flinke vertraging opgetreden. Uitgegeven is € 609.000, waardoor de begrote overheveling in 2020 lager uitvalt.
3. In 2020 is er €5,4 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten OV-infrastructuur vanuit de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.
4. In 2020 is er € 3,8 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten wegen vanuit de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.
5. In 2020 is er € 0,5 miljoen meer gestort in de reserve kapitaallasten vaarwegen vanuit de reserve Groot onderhoud vaarwegen dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld

Onttrekkingen
1. De lagere onttrekking aan de reserve innovatieprojecten mobliteit is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten en de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit zoals verklaard bij de stortingen
2. De lagere onttrekking aan de reserve Ontwikkelen provinciale infrastructuur is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten en de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten wegen en de reserve kapitaallasten OV zoals verklaard bij de stortingen
3. De lagere onttrekking aan de reserve Groot onderhoud wegen is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten.
4. De lagere onttrekking aan de reserve Investeringen Kunstwerken is het gevolg van de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten kunstwerken zoals verklaard bij de stortingen.
5. De lagere onttrekking aan de OV projecten is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten.

6. De hogere onttrekking aan de Groot onderhoud vaarwegen is het gevolg van de hogere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten vaarwegen zoals verklaard bij de stortingen en de lagere uitgaven vanuit de reserve zoals verklaar bij de lasten.

Programma Water

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3 — Water

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	7.581	6.601	7.039	6.299	740	8.037
Baten	-1.737	-1.025	-1.493	-1.315	-178	-938
Saldo van baten en lasten	**5.844**	**5.576**	**5.546**	**4.984**	**562**	**7.099**
Stortingen reserves	15.894	3.150	3.940	3.940	0	2.662
Onttrekking reserves	-2.908	-2.750	-5.434	-5.018	-416	-6.252
Resultaat	**18.829**	**5.976**	**4.052**	**3.907**	**145**	**3.509**

Toelichting

	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**740**	**V**	
1	Meekoppelkansen	3.1.2	252	V	Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		488	V	
	Baten		**-178**	**N**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ € 250.000		-178	N	
	Stortingen		**0**		
	Overige verschillen afzonderlijk ≤€250.000		**0**		
	Onttrekking		**-416**	**N**	
1	Reserve Meekoppelkansen	3.1.2	-248	N	Lasten nr. 1
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-168	N	

Lasten

1. In 2020 is ingezet op het vaststellen door GS van het Ambitieprogramma Ruimtelijk Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRK). De besluitvorming was voorzien voor augustus, maar doordat er met 13 partijen moest worden afgestemd, wat door de coronamaatregelen meer tijd

kostte, heeft de besluitvorming over het APRK door GS plaatsgevonden op 15 december 2020. Deelnemende partijen is gevraagd in het 1e kwartaal van 2021 het APRK ook in hun bestuur of directie vast te stellen. Omdat er eerst bestuurlijke vaststelling door alle partijen van het APRK gewenst was, bleek er voor de voorbereiding van projecten in 2020 minder procesgeld ingezet te zijn dan voorzien.

Onttrekkingen
1. zie Lasten nr. 1

Programma Milieu

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4 — Milieu

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	52.140	35.636	48.134	46.856	1.277	48.320
Baten	-3.508	-2.750	-2.911	-2.955	44	-2.635
Saldo van baten en lasten	**48.632**	**32.886**	**45.223**	**43.902**	**1.321**	**45.685**
Stortingen reserves	40.537	14.569	20.353	20.135	218	14.169
Onttrekking reserves	-14.274	-3.049	-12.623	-11.455	-1.168	-15.901
Resultaat	**74.894**	**44.406**	**52.953**	**52.582**	**370**	**43.953**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**1.277**	**V**	
1	Omgevingsdiensten	4.1.5	783	V	
2	Opwekking eigen infra-areaal	4.2.1	320	V	Reserve energietransitie
3	Gezonde Leefomgeving bevorderen	4.1.6	317	V	Reserve Gezonde Leefomgeving
4	Storting voorziening Gebiedsgericht Grondwaterbeheer ‘t Gooi	4.1.3	-564	N	
5	Diverse projecten bodemsanering	4.1.3	324	V	Reserve Bodemsanering (2)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		97	V	
	Baten		**44**	**V**	
1	Leges, dwangsommen WABO	4.1.5	273	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-229	N	
	Stortingen		**218**	**V**	
1	Reserve Energietransitie	4.2.1	425	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤		-207	N	

	€250.000				
	Onttrekking		**-1.168**	**N**	
1	Reserve energietransitie	4.2.1	-377	N	Lasten (2)
2	Reserve Bodemsanering	4.1.3	-324	N	Lasten (5)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-467	N	

Lasten

1. Door de verhoogde inzet van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op het dossier Tata Steel was het in 2020 nog niet mogelijk inzet te plegen voor het digitaliseren van vergunningverlening. Daarnaast is minder besteed aan de bijzondere opdrachten (zoals HOV 't Gooi, Markermeerdijken, Zeesluizen IJmuiden) door vertraging bij deze projecten. Bij Zeesluizen betreft dit aanpassingen in de constructie van de deurkassen, bij Markermeerdijken ging het om bezwaar- en beroepsprocedures met een uitspraak van de Raad van State en bij HOV 't Gooi door de bouw van een tunnel. Bij de start van deze projecten zijn leges ontvangen.
2. Verwachting was om in 2020 een opdracht van € 320.000 te verstrekken voor plaatsen van zonnepanelen op tunnels. Door vertraging in opdrachtverstrekking heeft dit plaatsgevonden begin 2021.
3. De verlenging van de contracten met de GGD's en TNO voor monitoring van luchtkwaliteit is uitgesteld naar 2021 (€ 200.000). Daarnaast zijn de kosten voor vervanging van het luchtmeetnet ten laste gebracht voor het budget voor luchtkwaliteit in OD 4.1.1 in plaats van de reserve.
4. Gebleken is dat in voorgaande jaren enkele projecten ten onrechte ten laste zijn gekomen van de voorziening Gebiedsgericht Grondwaterbeheer 't Gooi (GBG). Door onttrekking aan de reserve bodemsanering ten gunste van de voorziening GBG is dit hersteld.
5. De prognose voor diverse bodemsaneringsprojecten en subsidies was voor 2020 in totaal € 3,9 miljoen. De werkelijke uitgaven vielen met € 3,56 miljoen wat lager uit. Er zijn minder subsidies aangevraagd dan verwacht. Het inschatten van subsidies met betrekking tot bodemsanering blijft altijd lastig omdat we hier geen sturing op hebben. Hiertegenover staat een lagere onttrekking aan de reserve bodemsanering, waardoor de middelen beschikbaar blijven voor dit doel.

Baten

1. Als gevolg van de toename van het aantal afgegeven vergunningen in de tweede helft van het jaar zijn meer Wabo leges ontvangen. Daarnaast zijn in het kader van handhaving meer dwangsommen opgelegd dan verwacht.

Stortingen

1. Provincie Noord-Holland werkt met Provincie Flevoland samen voor het seismisch onderzoek (onderzoek naar aardwarmte). Hiervoor wordt een bijdrage ontvangen van de Provincie Flevoland, waarvan de € 425.000 onderdeel is. De opdracht voor de eerste proefboring is verstrekt in 2021 in plaats van 2020 en daarom is deze € 425.000 opgenomen als vooruit ontvangen bijdragen in plaats van gestort in de reserve.

Onttrekkingen

1. Zie lasten #1 en onderbesteding op energie neutraal maken van eigen organisatie. De onderbesteding is ontstaand doordat de aanpassing die plaats zouden vinden bij Huis van Hilde om de gasketel te vervangen door een warmtepomp niet zijn doorgevoerd. Het plaatsen van een (extra) warmtepomp bleek technisch niet mogelijk. In 2021 wordt nu onderzoek gedaan naar een andere oplossing voor het gasloos maken van Huis van Hilde. Daarnaast is de uitvoering van isolerende maatregelen in de Dokterswoning verschoven van eind 2020 naar eerste half jaar 2021.
2. Zie lasten nr. 5

Programma Ruimte

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5 Ruimte

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	88.349	46.138	49.565	44.319	5.246	40.931
Baten	-16.862	-9.317	-9.827	-12.970	3.143	-9.365
Saldo van baten en lasten	**71.487**	**36.821**	**39.738**	**31.349**	**8.389**	**31.566**
Stortingen reserves	67.896	16.348	24.967	24.966	0	12.450
Onttrekking reserves	-35.466	-14.710	-23.326	-16.003	-7.323	-22.572
Resultaat	**103.917**	**38.459**	**41.379**	**40.312**	**1.066**	**21.444**

Toelichting

	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**5.246**	**V**	
1	Europese Landbouw projecten	5.3.5	1.086	V	Reserve Europese Projecten Landbouw
2	PDENH	5.3.2	-711	N	
3	Verkoop onroerend goed	5.2.5	828	V	Zie baten #2
4	Woningbouw	5.4.2	698	V	Reserve woningbouw
5	COLNH	5.3.2	567	V	Zie baten #1 en Reserve MKB
6	Breedband	5.3.1	477	V	
7	Regionale Economie	5.3.1	406	V	
8	Beheer onroerend goed (onderhoud)	5.2.5	340	V	
9	Omgevingswet & -visie	5.1.1	288	V	
10	Ruimtelijke ontwikkeling	5.2.4	258	V	
11	HIRB	5.3.1	173	V	Reserve herstructurering bedrijventerrein
12	MRA	5.3.2	100	V	
13	Smart Hub Industrie	5.3.2	71	V	

	Capaciteit		430	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		235	V	
	Baten		**3.143**	**V**	
1	MIT bijdrage van EKZ ontvangen	5.3.2	4.012	V	
2	Verkopen grond	5.2.5	-1.009	N	
3	Energiehaven: ontvangen bijdragen	5.2.3	521	V	Dekking deels vanuit Reserve Ontwikkeling havencomplexen
4	Huurinkomsten	5.2.5	-416	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		305	V	
	Stortingen		**0**		
	Geen verschillen boven > € 250.000		0		
	Onttrekking		**-7.323**	**N**	
1	Reserve MKB	5.3.2	-4.763	N	
2	Reserve Europese Projecten Landbouw	5.3.5	-1.086	N	
3	Reserve Woningbouw	5.4.2	-698	N	
4	Reserve Ontwikkeling havencomplexen	5.2.3	-281	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-495	N	

Lasten

1. Als onderdeel van POP3 was een bedrag gereserveerd aan cofinanciering en garantie voor een lopend project. Deze reservering is in 2020 niet meer van toepassing op programma Ruimte.
2. Aanvullende verliesvoorziening voor de deelneming in PDENH op basis van de definitieve jaarstukken 2020 van PDENH geboekt. Deze aanvullende verliesvoorziening was niet begroot.
3. Doordat er minder verkopen hebben plaatsgevonden dan geraamd (zie bij baten #2), is er ook een lager bedrag van de balans afgeboekt voor verkochte grond en zijn er ook minder bijkomende verkoopkosten.
4. De subsidie buiten uitvoeringsregeling aan de gemeente Haarlem voor het Koepelterrein (behoud en verduurzamen van het Rijksmonument tot een academische campusomgeving met de bouw van 350 sociale woningen) is in 2020 nog niet verleend omdat de aanvraag nog aangescherpt moest worden. Daarnaast is meer subsidie verleend dan verwacht op grond van de Uvr subsidie versnelling woningbouw gemeenten Noord-Holland 2019. Het subsidieplafond is daardoor niet overschreden.
5. Bij de voorgestelde aanpak voor COLNH regeling was een deel van het budget geraamd voor pilots voor vast-draadloze oplossingen. Door actuele inzichten bleken deze niet te voldoen noch door de provincie te hoeven gefinancierd. Het budget dat wel besteed is, is gebruikt voor ondersteunende activiteiten van initiatieven.

6. Proceskosten ter dekken voor het afronden van het breedband traject en invulling geven aan de restopgave (daar waar de markt de aanleg nog niet heeft opgepakt) zijn vooralsnog voor lager uitgevallen.
7. Omdat er in 2020 extra ambtelijke capaciteit is ingezet op beleidsontwikkeling (waaronder datacenterstrategie) en herontwerpen van planning van subsidieprogramma's (vanwege corona) was er minder capaciteit beschikbaar voor het uitzetten van onderzoek/uitbestedingen.
8. Aan onderhoud e.d. is minder uitgegeven. Met name omdat i.v.m. corona inspecties t.b.v (groot) onderhoud zijn getemporiseerd.
9. Omdat we met betrekking tot het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) nog in de transitiefase zitten en er nog geen sprake is van in beheer name, zijn voor het beheer geen kosten gemaakt. Daarnaast zijn bijeenkomsten voor de Omgevingsverordening wegens de COVID-19 maatregelen niet doorgegaan.
10. Meerdere onderzoeken op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling in relatie tot omgevingsvisie zijn vertraagd door corona. Dit heeft geleid tot lagere uitgaven dan begroot.
11. Opgenomen verplichtingen met betrekking tot HIRB Subsidies vorige jaren zijn vrij gevallen. Als gevolg van verschillende redenen hoeft er voor deze posten geen verplichting meer aangehouden worden.
12. De Provincie heeft Muntinga & Company BV opdracht verstrekt om werkzaamheden uit te voeren voor het kwartiermakerschap Invest-MRA, conform de afspraken die gemaakt zijn met de gemeente Amsterdam, de Provincie Noord-Holland en het MRA-bureau draagt de gemeente Amsterdam hieraan bij.
13. De kosten voor de omgevingsmanager en communicatiemanager van FME omtrent het Smart Industry Project zijn van 2020 naar 2021 verplaatst omdat hun werkzaamheden ook in 2021 plaatsvinden.

Baten

1. EKZ heeft bijdrage MIT regeling gestort, betreft tweede tranche 2019 en eerste tranche 2020, deze stond niet begroot.
2. Een aantal geplande verkopen konden niet meer in 2020 worden gerealiseerd en zijn doorgeschoven naar 2021.
3. PNH is penvoerder voor het consortium dat is opgericht voor het opzetten van de Energiehaven. In 2017 tot en met 2020 zijn voorbereidingskosten gemaakt. Eind 2020 is besloten de consortium partners te gaan verzoeken een bijdrage te verstrekken in plaats van deze op een later moment door te berekenen aan de nieuwe BV.
4. Voor één huurder zijn de inkomsten abusievelijk dubbel geraamd.

Onttrekkingen

1. Zie lasten #5 en baten #1
1. Zie lasten #1
2. Zie lasten #4
3. Zie baten#3 – de baten van 2017 tot en met 2019 zijn vrij gevallen in de algemene middelen. De baten van 2020 zijn toegevoegd aan de reserve.

Programma Groen

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6 — Groen

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	63.529	91.449	74.619	66.934	7.684	98.182
Baten	-9.681	-558	-1.945	-2.391	446	-2.760
Saldo van baten en lasten	**53.847**	**90.891**	**72.674**	**64.543**	**8.130**	**95.422**
Stortingen reserves	62.322	30.083	35.711	35.012	699	36.880
Onttrekking reserves	-53.071	-51.864	-37.129	-31.304	-5.825	-58.727
Resultaat	**63.098**	**69.110**	**71.256**	**68.251**	**3.004**	**73.575**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**7.684**	**V**	
1	Reserve Groen / PNO	6.1.1	4.494	V	Reserve Groen
2	Faunafonds	6.2.4	1.182	V	
3	Natuur- en Landschapsbeheer	6.2.1	439	V	
4	Reserve Cofinanciering Waddenzee	6.3.3	395	V	Reserve Cofin. Waddenzee
5	Onderzoek en advies groen	6.1.1	331	V	
6	Wet natuurbescherming	6.2.3	326	V	
7	Bijdrage Regionale Samenwerking	6.3.2	248	V	
	Capaciteitskosten		433	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-164	N	
	Baten		**446**	**V**	
1	Oostelijke Vechtplassen	6.1.3	482	V	
2	Bijdrage Regionale Samenwerking	6.3.2	-248	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		212	V	
	Stortingen		**699**	**V**	
1	Lagere storting Reserve Groen	6.1.1	774	V	

	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-75	N
	Onttrekking		**-5.825**	**N**
1	Lagere onttrekking reserve Groen	6.1.1	-5.143	N
2	Lagere onttrekking reserve Cofinanciering Waddenzee	6.3.3	-395	N
3	Lagere onttrekking Oostelijke Vechtplassen	6.1.3	-482	N
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		195	V

Toelichting

Lasten

1. Bij de bestedingen die uit de reserve Groen gedaan worden zijn er naast enkele projecten met een geringe overbesteding o.a. de volgende projecten met een onderbesteding:
   - PAS Uitvoeringsmaatregelen: De onderbesteding van € 1,4 miljoen valt te verklaren door maatregelen die deels doorschuiven als gevolg van bestuurlijke afspraken (bijv. Schoorl), maatregelen die goedkoper uitvielen dan van tevoren geraamd (aanbestedingsvoordeel) en maatregelen die in omvang kleiner zijn geworden dan van tevoren noodzakelijk werd geacht.
   - Voor het Project Groene AS bovenlanden is een subsidieaanvraag van € 215.907 verstrekt, terwijl rekening is gehouden met een bijdrage van € 1.050.000 omdat nog niet duidelijk was of het project in aanmerking kwam voor subsidie binnen de SKNL-regeling. Bij de inhoudelijke beoordeling is gebleken dat een deel van de aanvraag kon (en dus moest) worden verleend via de SKNL.
   - Functiewijziging: Het subsidieplafond wordt voor het gehele jaar opengesteld. Er is bij het vaststellen van de budgetten echter beperkt zicht op het aantal aanvragen die over het gehele jaar kunnen worden ingediend. Subsidieaanvragen die aan het eind van het jaar zijn ingediend worden in 2021 afgehandeld. De onderbesteding hiervoor is € 1,5 miljoen.
   - Bij het project Fietspad en herstel Wierdijk is een onderbesteding van € 303.000, dit komt omdat het een erg complex project is gebleken, waardoor het voorbereidingstraject in planning is uitgelopen. De aanbesteding is in december 2020 afgerond.
2. Bij de Laatste Begrotingswijziging 2020 hebben we het budget voor de Faunaschade verhoogd tot € 8 miljoen, omdat het voorgenomen hogere eigen risico nog niet doorgevoerd is in 2020 én we rekening wilden houden met een hoger schadebedrag op basis van een op ons verzoek door BIJ12/Faunafonds geleverde actuele schatting die op dat moment (medio september 2020) geraamd werd op € 8-10 miljoen. Het betrof met nadruk een schatting, omdat een groot deel van de dossiers op dat moment nog niet afgehandeld was. Wij verwachten, op basis van recente (januari 2021) informatie vanuit BIJ12/Faunafonds, dat de te betalen schade over 2020 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 10 miljoen. In 2020 hebben we over 2019 echter een restitutie van BIJ12 ontvangen van € 3,2 miljoen zodat de uitgaven in

2020 uitkomen op € 6,8 miljoen en we een verschil hebben van € 1,2 miljoen t.o.v. het geraamde bedrag.
3. De onderbesteding wordt met name veroorzaakt door minder uitgaven aan monitoring en onderzoek, doordat onderzoekskosten konden worden gedekt uit andere begrotingsposten binnen Programma Groen. Vanwege corona waren er minder fysieke bijeenkomsten, wat heeft geleid tot lagere kosten.
4. Er zijn door het Waddenfonds minder projecten beschikt dan verwacht die voor cofinanciering in aanmerking komen, waardoor in het kader van de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland 2014 minder is besteed dan geraamd.
5. In 2020 hebben we minder onderzoeken uitgevoerd dan gepland en nam een aantal onderzoeken meer tijd in beslag, waardoor de kosten deels t.l.v. 2021 komen. Hiernaast waren er i.v.m. corona nagenoeg geen fysieke bewonersbijeenkomsten, werkbezoeken, overleggen met externen, etc.
6. Voor het Stikstofdossier bleek minder budget nodig dan ingeschat. Voor capaciteit geldt dat veel kon worden opgelost binnen de bestaande formatie en reeds bestaande begrotingsposten. Vanwege corona waren er minder fysieke bijeenkomsten, wat heeft geleid tot lagere kosten.
7. De in het jaar 2020 niet uitgegeven bijdragen van derden voor het gebiedsprogramma Laag Holland zijn in de balans geboekt ten behoeve van uitgaven in volgende jaren.

Baten
1. De extra inkomsten betreffen het verwerken van Bijdragen van derden in de Jaarrekening.
2. Zie lasten nr. 7

Stortingen
1. De storting in de reserve Groen voor het saldo van de verkochte BBL-grond is € 258.000 lager dan geraamd. Dit is veroorzaakt doordat een aantal geplande verkopen niet meer in 2020 konden worden gerealiseerd en zijn doorgeschoven naar 2021. Hiernaast is er € 518.000 minder in de reserve gestort voor Fietspad Wierdijk (zie ook lasten nr. 1).

Onttrekkingen
1. Zie lasten nr. 1
2. Zie lasten nr. 4
3. Zie baten nr. 1

Programma Cultuur en Erfgoed

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7 — Cultuur en Erfgoed

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	13.600	16.451	27.245	25.999	1.246	18.264
Baten	-30	-30	-30	-9	-21	-30
Saldo van baten en lasten	**13.570**	**16.421**	**27.215**	**25.991**	**1.224**	**18.234**
Stortingen reserves	14.831	6.751	6.751	6.751	0	5.751
Onttrekking reserves	-6.915	-7.449	-11.776	-11.054	-722	-7.585
Resultaat	**21.486**	**15.723**	**22.190**	**21.688**	**502**	**16.400**

Toelichting

	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**1.246**	**V**	
1	Rijksmonumenten	7.4.1	226	V	
2	Rijksmonumenten	7.4.1	200	V	
3	Opdrachten Herbestemming	7.4.1	147	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		673	V	
	Baten		**-21**	**N**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-21	N	
	Stortingen		**0**		
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		**0**		
	Onttrekking		**-722**	**N**	
1	Reserve investeren in behoud en herbestemming monumenten	7.4.1	-632	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-90	N	

Lasten

1. Door een niet tijdige verwerking van boekingen over 2019 in 2020 is een onjuist bedrag begroot voor de lasten. Dit heeft geleid tot een verschil.
2. Bij de restauratieregeling voor rijksmonumenten is een bedrag van in totaal € 130.000 teruggestort in verband met lagere vaststelling van 3 subsidies uit voorgaande jaren. Daarnaast zijn in verband met corona een aantal opdrachten later uitgevoerd/deels verschoven naar 2021, waardoor er € 70.000 minder is uitgegeven aan opdrachten.
3. Onder andere vanwege uitstel van activiteiten vanwege corona crisis, het stolpenonderzoek.

Onttrekking

1. Zie lasten # 1 en # 2

Programma Financiën en Bedrijfsvoering

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 8 — Financiën en Bedrijfsvoering

	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	66.479	74.727	72.501	66.223	6.278	68.905
Baten	-439.917	-433.757	-442.948	-444.122	1.174	-438.654
Saldo van baten en lasten	**-373.438**	**-359.030**	**-370.447**	**-377.899**	**7.452**	**-369.749**
Stortingen reserves	34.554	58.993	84.017	87.424	-3.407	11.059
Onttrekking reserves	-481.462	-11.293	-40.044	-39.689	-355	-17.252
Resultaat	**-820.346**	**-311.331**	**-326.474**	**-330.164**	**3.690**	**-375.942**

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**6.278**	**V**	
1	Doorschuif BTW	8.1.7	2.749	V	Zie baten (1)
2	Afrekeningsverschillen	8.1.5 8.2.1	- 332	N	
3	BTW—effecten	8.1.2	- 858	N	
4	Materiële overheadkosten	8.1.2	599	V	Reserve Bedrijfsvoering
	Capaciteitskosten		3.890	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		230	V	
	Baten		**1.174**		
1	Doorschuif BTW	8.1.7	-2.150	N	Zie lasten (1)
2	Dividenden	8.1.3	1.100	V	
3	Opcenten op de motorrijtuigenbelasting	8.1.2	949	V	
4	Provinciefonds (algemene uitkering)	8.1.2	748	V	
5	Provinciefonds (DU's)	8.1.2	602	V	
6	Koepelovereenkomst Flevoland	8.2.2	-309	N	
7	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		233	V	
	Stortingen		**-3.407**		
1	Reserve Bedrijfsvoering	8.2.1	-3.407	N	

	Onttrekking		**-355**	
1	Lagere onttrekking reserve bedrijfsvoering	8.2.1	-218	N
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		-137	N

Lasten

1. De doorschuif BTW is begroot onder de baten, maar in de realisatie opgenomen als negatieve lasten. Begroot was een bedrag van € 2.150.000, maar in werkelijkheid is dat € 2.749.000 geworden. Het voordeel van € 599.000 is opgebouwd uit vele kleinere mutaties van samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke lichamen die hun BTW doorgeschoven hebben naar de provincie.
2. Subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen, komen op de post "afrekeningsverschillen" terecht. Ook kan het voorkomen dat in de jaarrekening 2019 lasten zijn opgenomen voor uitgaven die nog niet zijn gedaan. In dat geval is er dus sprake van een raming van nog te verwachten uitgaven. Het kan voorkomen dat in 2020 is gebleken dat de werkelijke hoogte van de uitgaven uiteindelijk toch afwijkt. het verschil wordt dan in de jaarrekening 2020 eveneens vermeld op de post "afrekeningsverschillen". Tot en met de Laatste begrotingswijziging 2020 gingen wij uit van lager vastgestelde subsidies en positieve afrekeningsverschillen met een bedrag van bijna € 3,7 miljoen. In werkelijkheid is dat ruim € 3,3 miljoen geworden. Dit is een nadeel van € 0,3 miljoen voor de jaarrekening.
3. Bij een aantal projecten is sprake van een gedeeltelijk kostprijsverhogende BTW, omdat de BTW niet volledig teruggevraagd kan worden uit het BTW-compensatiefonds. In 2020 is er nog een bijstelling geweest van het bedrag dat niet via het BTW-compensatiefonds kan worden terug gevraagd over de jaren 2015 t/m 2019. Dit bedrag is hier als lasten verantwoord.
4. De materiële overheadkosten bestaan uit de kosten van bijvoorbeeld ICT, huisvesting en verzekeringen. De lagere kosten zijn vooral veroorzaakt doordat ICT-vernieuwingsprojecten onder invloed van de coronacrisis vertraging hebben opgelopen.

Baten

1. De doorschuif BTW is begroot onder de baten, maar in de realisatie opgenomen als negatieve lasten. Begroot was een bedrag van € 2.150.000, maar in werkelijkheid is dat € 2.749.000 geworden. Zie de toelichting onder lasten.
2. Bij de dividenden is sprake van € 1,1 miljoen hogere opbrengsten door :
   - het dividend in BNG en de Waterschapsbank. Dit dividend is in de loop van 2020 afgeboekt omdat de Europese Centrale Bank had aangegeven dat banken in 2020 geen dividend mochten uitbetalen in verband met de Corona crisis. Dit moest gebruikt worden om de kapitaalbuffers van de banken te versterken. BNG en Waterschapsbank hebben aangegeven dat zij het dividend over 2019 alsnog willen uitbetalen in 2021. Volgens BBV richtlijnen moeten de opbrengsten genomen worden in het jaar waarop ze betrekking hebben. Daarom is het dividend alsnog als bate geboekt in 2020. Omdat het geld niet

ontvangen wordt in 2020 hebben wij hiervoor een vordering opgenomen op de balans. Dit verklaart een bedrag van € 871.000 van het totale verschil ;
- Verder was er geen dividend geraamd voor Polanenpark. Dit verklaart een verschil van €240.000.

3. De gerealiseerde opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting is ten opzichte van de laatste begrotingswijziging 2020 met €949.000 toegenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een nabetaling/administratieve correctie van €745.000 over het jaar 2019. Deze correctie heeft te maken met het feit dat de Kamer van Koophandel een administratieve fout heeft gemaakt bij de registratie van een nevenvestiging van een GWH. Op 1 oktober 2019 is deze GWH abusievelijk verplaatst van de provincie Noord-Holland naar Gelderland. Dit is in 2020 gecorrigeerd en de voertuigen staan nu weer in Noord-Holland ingeschreven.
4. De mutatie van € 1.350.000 voor het Provinciefonds tussen de laatste begrotingswijziging 2020 en de jaarrekening worden veroorzaakt door:
    - een mutatie in de algemene uitkering van € 748.000 als gevolg van wijzigingen in de verdeelmaatstaven ad € 267.000 en als gevolg een bedrag dat we nog hebben ontvangen als eindafrekening over 2019 ad € 481.000.
    - Mutaties in de omvang van decentralisatie-uitkeringen (DU). In de decembercirculaire is de omvang van de DU's toegenomen met € 602.000. De provincie ontvangst een DU voor 'Weerbaar bestuur' ad € 42.000 en extra geld voor 'Erfgoed deal' van € 560.000.
5. Zie punt 4.
6. Met ingang van 2020 is de Koepelovereenkomst met de provincie Flevoland beëindigd.

Stortingen

1. Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering is vastgelegd dat het niet-bestede deel van de materiële overheadbudgetten en van de centrale personeelskosten jaarlijks wordt gestort in deze reserve. De reserve wordt gebruikt voor incidentele bedrijfsvoeringsuitgaven, zoals ICT-vernieuwingsprojecten.

Onttrekkingen

1. Er is € 0,2 mln. minder onttrokken aan de reserve bedrijfsvoering dan begroot. Dit is het gevolg van de lagere uitgaven ten laste van deze reserve in 2020 zoals verklaard onder de lasten.

4.1.2 Overzicht van baten en lasten (artikel 27 BBV)

Baten en lasten per beleidsprogramma exclusief mutaties reserves (x € 1.000)

		LASTEN			BATEN			SALDO		
Nr	Programma	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp begroting	Actuele begroting	Saldo rekening
1	Openbaar bestuur	23.467	23.444	20.365	-119	-105	-77	23.348	23.339	20.288
2	Bereikbaarheid	267.118	251.966	230.326	-35.857	-13.248	-14.623	231.261	238.718	215.703
3	Water	6.601	7.039	6.299	-1.025	-1.493	-1.315	5.576	5.546	4.984
4	Milieu	35.636	48.134	46.856	-2.750	-2.911	-2.955	32.886	45.223	43.902
5	Ruimte	46.138	49.565	44.319	-9.317	-9.827	-12.970	36.821	39.738	31.349
6	Groen	91.449	74.619	66.934	-558	-1.945	-2.391	90.891	72.674	64.543
7	Cultuur en Erfgoed	16.451	27.245	25.999	-30	-30	-9	16.421	27.215	25.991
Saldo van baten en lasten		**486.859**	**482.011**	**441.099**	**-49.656**	**-29.559**	**-34.339**	**437.203**	**452.452**	**406.760**

Specificatie programma 8 Financiën en Bedrijfsvoering (x € 1.000)

	LASTEN			BATEN			SALDO		
Omschrijving	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
Lokale heffingen innen	0	0	0	-210.057	-222.700	-223.649	-210.057	-222.700	-223.649
Algemene uitkering provinciefonds beheren	0	0	0	-211.453	-202.615	-203.965	-211.453	-202.615	-203.965
Dividend beheren	0	0	0	-7.080	-12.320	-13.431	-7.080	-12.320	-13.431
Financieringsfunctie beheren	0	0	0	-18	-648	-720	-18	-648	-720
Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren	0	-3.677	-2.335	0	0	0	0	-3.677	-2.335
Stelposten beheren	2.722	0	-2.749	-3.150	-2.150	0	-428	-2.150	-2.749
Overhead beheren	70.408	74.837	70.202	0	0	-7	70.408	74.837	70.195
Bedrijfsvoering realiseren	1.071	636	650	-1.999	-2.515	-2.350	-928	-1.879	-1.700
Vennootschapsbelasting	26	105	-27	0	0	0	26	105	-27
Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren	500	600	482	0	0	0	500	600	482
Totaal	**74.727**	**72.501**	**66.223**	**-433.757**	**-442.948**	**-444.122**	**-359.030**	**-370.447**	**-377.899**
Saldo van baten en lasten	**561.586**	**554.512**	**507.322**	**-483.413**	**-472.507**	**-478.461**	**78.173**	**82.005**	**28.861**

Mutaties reserves per programma (x € 1.000)

Toelichting

Nr	Programma	Stortingen			Onttrekkingen			Mutaties		
		Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
1	Openbaar bestuur	0	0	0	-183	-1.192	-1.153	-183	-1.192	-1.153
2	Bereikbaarheid	143.907	216.154	194.160	-260.674	-337.305	-296.776	-116.768	-121.152	-102.616
3	Water	3.150	3.940	3.940	-2.750	-5.434	-5.018	400	-1.494	-1.078
4	Milieu	14.569	20.353	20.135	-3.049	-12.623	-11.455	11.520	7.730	8.681
5	Ruimte	16.348	24.967	24.966	-14.710	-23.326	-16.003	1.638	1.641	8.963
6	Groen	30.083	35.711	35.012	-51.864	-37.129	-31.304	-21.781	-1.418	3.708
7	Cultuur en Erfgoed	6.751	6.751	6.751	-7.449	-11.776	-11.054	-698	-5.025	-4.303
8	Financiën en Bedrijfsvoering	58.993	84.017	87.424	-11.293	-40.044	-39.689	47.700	43.973	47.735
Totaal mutaties reserves		273.800	391.892	372.390	-351.972	-468.829	-412.452	-78.172	-76.937	-40.062
Saldo van baten en lasten		**835.386**	**946.404**	**879.712**	**-835.385**	**-941.336**	**-890.913**	**1**	**5.068**	**-11.201**

4.1.3 Specificatie van incidentele en structurele baten en lasten (art. 28c en d)

Incidentele en structurele baten en lasten en mutaties reserves (x € 1.000)

2020		Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie			**112.120**	**-83.259**	**28.861**
Baten			*-18.038*	*-460.423*	*-478.461*
	1	Openbaar bestuur	0	-77	-77
	2	Bereikbaarheid	-5.743	-8.880	-14.623
	3	Water	0	-1.315	-1.315
	4	Milieu	-867	-2.088	-2.955
	5	Ruimte	-9.841	-3.129	-12.970
	6	Groen	-1.503	-888	-2.391
	7	Cultuur en Erfgoed	0	-9	-9
	8	Financiën en Bedrijfsvoering	-84	-444.038	-444.122
Lasten			*130.158*	*377.163*	*507.322*
	1	Openbaar bestuur	1.324	19.042	20.365
	2	Bereikbaarheid	54.035	176.291	230.326
	3	Water	1.775	4.524	6.299
	4	Milieu	10.531	36.325	46.856
	5	Ruimte	24.930	19.388	44.319
	6	Groen	21.028	45.906	66.934
	7	Cultuur en Erfgoed	18.519	7.481	25.999
	8	Financiën en Bedrijfsvoering	-1.983	68.206	66.223
Totaal Reserves			**-71.688**	**31.626**	**-40.062**
Baten			*-408.704*	*-3.748*	*-412.452*
	1	Openbaar bestuur	-1.153	0	-1.153
	2	Bereikbaarheid	-294.001	-2.776	-296.776
	3	Water	-5.018	0	-5.018
	4	Milieu	-11.455	0	-11.455
	5	Ruimte	-15.863	-140	-16.003
	6	Groen	-31.234	-70	-31.304
	7	Cultuur en Erfgoed	-11.054	0	-11.054
	8	Financiën en Bedrijfsvoering	-38.927	-762	-39.689
Lasten			*337.016*	*35.374*	*372.390*
	1	Openbaar bestuur	0	0	0
	2	Bereikbaarheid	194.160	0	194.160
	3	Water	3.940	0	3.940
	4	Milieu	20.135	0	20.135
	5	Ruimte	24.966	0	24.966
	6	Groen	11.217	23.796	35.012
	7	Cultuur en Erfgoed	0	6.751	6.751
	8	Financiën en Bedrijfsvoering	82.597	4.827	87.424
Eindtotaal			**40.432**	**-51.634**	**-11.201**

Limitatief overzicht van incidentele baten en lasten (x € 1.000)

Incidentele Baten (bedragen x € 1.000)

OD	Onderwerp	Incidentele Baten 2020
5.2.5	Verkopen onroerend goed	5.121
5.3.2	Bijdrage van het Rijk aan de MIT	4.012
2.1.2	Bijdragen derden Bereikbaarheid kust	1.764
2.3.2	Projecten voor derden wegen	1.741
2.3.3	Projecten voor derden vaarwegen	843
4.2.1	Bijdragen van derden Energietransitie	710
2.1.2	Bijdragen van derden MRA-E	612
5.2.3	Bijdragen van derden ontwikkeling havencomplexen	521
6.1.1	Projecten voor derden Groen	514
6.1.1	Bijdragen van derden programma natuurontwikkeling	507
	Overige incidentele baten < € 500.000,-	1.919
	Totaal incidentele Baten	**16.241**

Incidentele Lasten (bedragen x € 1.000)

OD	Onderwerp	Incidentele Lasten 2020
2.1.2	Bijdrage Zuidas OV terminal	28.057
2.1.2	Subsidies openbaar vervoer	14.489
6.1.1	Programma Natuurontwikkeling	14.550
7.4.1	Behoud en herbestemming Monumenten	7.494
7.2.1	Provinciaal noodfonds sociale infrastructuur	7.192
5.3.2	Stimuleren innovatie MKB	7.102
4.2.1	Energietransitie	4.868
4.1.3	Bodemsanering OV projecten	3.680
7.4.2	Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse waterlinie	3.624
2.1.2	Uitvoeren mobiliteitsbeleid: Fiets	3.545
5.2.1	OV knooppunten en OV fonds	3.445
2.4.2	Uitvoeringsprogramma Smart Mobility	3.156
6.3.3	Cofinanciering Waddenzee	2.660

2.1.2	Programma Groene uitweg	2.267
5.4.2	Bijdragen Woningbouw	2.172
5.2.4	Subsidie Gemeente Weesp: Bloemendalerpolder Kwaliteitsimpuls Openbare Voorzieningen	2.157
5.3.1	Herstructurering bedrijventerreinen (HIRB)	2.152
5.3.2	Cofinanciering regiodeal Den helder	2.000
2.3.2	Projecten voor derden wegen	1.741
5.3.3	Bevorderen veerkrachtige arbeidsmarkt	1.467
5.3.4	Duurzame landbouw	1.335
1.4.2	Cofinanciering Europese EFRO programma's	1.145
5.4.1	Uitvoeringsregeling woonvisie Noord-Holland	1.087
3.1.2	Bijdragen aan meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	1.069
6.1.3	Programma Oostelijke vechtplassen	902
2.3.3	Projecten voor derden vaarwegen	843
4.2.3	Verduurzaming bestaande woningvoorraad	809
2.4.1	Grass2Grit	782
5.3.2	PDENH - ophogen verliesvoorziening	710
4.1.6	Programma Gezonde leefomgeving	681
5.2.5	Grondtransacties	622
8.2.1	Uitgaven I-Portfolio	559
2.4.2	Levensduur verlengende innovaties infrastructuur	547
3.2.1	Stimuleren Waterrecreatie	538
5.2.3	Ontwikkeling havencomplexen	536
2.1.1	Ontwikkelen mobiliteitsbeleid	527
	Overige incidentele lasten < € 500.000,-	-856
	Totaal incidentele Lasten	**128.767**

Structurele stortingen in reserves (bedragen x € 1.000)

OD	Reserve	Storting 2020
6.1.1	Reserve Groen	23.796
7.4.1	Reserve Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	6.751
8.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	4.827
	Totaal structurele stortingen reserves	**35.374**

Structurele onttrekkingen aan reserves (bedragen x € 1.000)

OD	Reserve	Onttrekking 2020
2.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	2.470
8.2.4	Reserve Huisvesting	762
2.3.2	Reserve kapitaallasten investeringen kunstwerken	206
5.2.3	Reserve kapitaallasten investeringen havencomplexen	140
2.2.1	Reserve Kapitaallasten OV	95
6.1.1	Reserve kapitaallasten groen	70
2.3.3	Reserve kapitaallasten vaarwegen	5
	Totaal structurele onttrekkingen reserves	**3.748**

4.1.4 Toelichting op uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

WNT-verantwoording 2020 Provincie Noord-Holland

De WNT is van toepassing op de Provincie Noord-Holland. Het voor de Provincie Noord-Holland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**R.M. Bergkamp**	**K. Bolt**
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	150.045	106.213
Beloningen betaalbaar op termijn	20.591	19.628
Subtotaal	*170.636*	*125.841*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**170.636**	**125.841**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	**R.M. Bergkamp**	**K. Bolt**
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	145.633	101.657
Beloningen betaalbaar op termijn	20.177	18.514
Subtotaal	*165.810*	*120.171*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
Bezoldiging	**165.810**	**120.171**

Tabellen 1b, 1c, 1d, 1e, 1f, 1g en 2 zijn niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.1.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de de provincie Noord-Holland. In het BBV is voorgeschreven dat de provincies het EMU saldo opnemen in de begroting en de jaarstukken. Het EMU-saldo geeft een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden).

	Omschrijving	Ontwerp begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
(0)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-78.173	-28.861	49.312
(1)	Mutatie (im)materiële vaste activa	67.473	98.085	30.612
(2)	Mutatie voorzieningen	408	723	315
(3)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	4.542	4.542
(4)	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	-1.124	-1.124
(0 -1+2-3-4)	**EMU saldo**	**-145.237**	**-129.641**	**15.597**

4.2 Balans en toelichting

4.2.1 Balans

BALANS

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vaste Activa	**1.026.374**	**934.639**
(1) Immateriële vaste activa	**0**	**0**
(2) Materiële vaste activa	**839.428**	**741.343**
a Investeringen met een economisch nut	140.433	138.919
b Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	698.995	602.424
(3) Financiële vaste activa	**186.946**	**193.296**
a *Kapitaalverstrekkingen*	*146.105*	*141.015*
waarvan aan deelnemingen	146.098	141.008
waarvan aan overige verbonden partijen	7	7
b *Leningen*	*35.085*	*44.921*
waarvan aan openbare lichamen	33.200	33.200
waarvan aan deelnemingen	1.885	11.721
c *Overige langlopende leningen*	*5.756*	*7.360*
Vlottende Activa	**393.746**	**433.676**
(4) Voorraden	**4.597**	**55**
Voorraad gronden	4.597	55
(5) Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	**361.520**	**403.762**
Vorderingen op openbare lichamen	86.503	83.341
Uitzettingen s'Rijksschatkist korter dan een jaar	268.583	311.592
Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	3.541	4.202
Overige vorderingen	2.893	4.627
(6) Liquide middelen	**4.674**	**570**
Banksaldi	4.674	570
(7) Overlopende activa	**22.955**	**29.289**
Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen van		
- Europese overheidsorganen	0	0
- het Rijk	0	0
- Overige Nederlandse overheidsorganen	2.497	683
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	20.457	28.606
Totaal	**1.420.120**	**1.368.315**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vpb 1969	0	0

BALANS

PASSIVA		31-12-2020	31-12-2019
		x € 1.000	x € 1.000
	Vaste passiva	**1.099.237**	**1.127.378**
	(8) Eigen Vermogen	**1.077.742**	**1.106.606**
	Waarvan Algemene Reserves	141.311	81.298
	Waarvan Bestemmingsreserves	925.230	989.674
	Gerealiseerd resultaat	11.201	35.634
	(9) Voorzieningen	**21.495**	**20.772**
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	21.495	20.772
	Vlottende Passiva	**320.884**	**240.937**
	(10) Netto-vlottende schulden	**26.658**	**19.580**
	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instelling	12.683	4.971
	Overige schulden	13.975	14.609
	(11) Overlopende passiva	**294.226**	**221.357**
	Nog te betalen subsidieverplichtingen	177.375	153.172
	Nog te betalen verplichtingen	46.065	55.814
	Nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen van		
	· Europese overheidsorganen	518	6
	· het Rijk	56.235	3.109
	· Overige Nederlandse overheidsorganen	13.906	9.086
	Overige vooruitontvangen bedragen	127	170
	Totaal	**1.420.120**	**1.368.315**
(11)	Gewaarborgde geldleningen	343	701
	Garantstellingen	48.289	54.759

Toelichting op de balans

Gehanteerde verdeelsleutels en waarderingsgrondslagen (art. 51)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en gelet op artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 16 december 2019, tot vaststelling van de Financiële verordening Noord-Holland 2019, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De apparaatskosten zijn direct verantwoord als directe salariskosten dan wel materiële kosten op de voorgeschreven taakvelden (w.o. ook het taakveld Overhead) op basis van de bij de begroting 2020 (inclusief begrotingswijzigingen) vastgestelde verdeelsleutels. De verdeelsleutel is gebaseerd op de verwachte tijdsbesteding van het provinciaal personeel. Daarnaast is enkel een deel van de verantwoorde kosten van overhead toegerekend aan investeringsprojecten waarbij de tijdschrijfgegevens in het financiële systeem als basis dienden.

De provincie rekent geen interne rente toe aan investeringen of andere activiteiten aangezien er bij ons geen sprake is van een financieringstekort.

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. De in 2020 toegekende provinciale subsidies (d.m.v. afgegeven subsidiebeschikkingen) zijn eveneens volledig als lasten verantwoord. Naast projectsubsidies heeft de provincie ook een aantal exploitatiesubsidies. Dit betreft met name subsidies in het kader van SVNL Agrarisch Natuur die via de RVO lopen. Hierbij wordt de subsidielast toegerekend aan het jaar waarin de prestatie geleverd is. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Indien sprake is van duurzame waardevermindering, dan hebben wij hiermee in de waardering rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met bijkomende kosten en verminderd met bijdragen van derden en cumulatieve afschrijvingen. De activa worden lineair afgeschreven. Als basis voor de berekening van de afschrijving wordt de netto aanschafwaarde gehanteerd. Na afstoting van materiële vaste activa worden boekwinsten of verliezen ten gunste of ten laste van de exploitatie verantwoord.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Renovatie bedrijfsgebouwen	25
Machines, apparaten en installaties	15
Overige materiële vaste activa	3/10

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen voornamelijk infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals aanleg en reconstructie van wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, groen en kunstwerken. Deze worden vermeerderd met bijkomende kosten en onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Deze activa worden eveneens lineair afgeschreven in maximaal:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50
Vaarwegen	40/80
Wegen	50
Technische installaties	5/8/15

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn –tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen tenzij is gebleken dat de marktwaarde lager is dan de nominale c.q verkrijgingsprijs ofwel nihil is.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt indien nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen per individuele vordering (statische methode). De liquide middelen en overlopende activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

De reserves en voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de Voorziening pensioenen (oud-) leden Gedeputeerde Staten die tegen contante waarde van de pensioenaanspraken is gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de provincie gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Activa

Immateriële en materiële vaste activa

Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (Bbv artikel 34, 35 en 52)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2019	Reclassificatie	Investeringen 2020	Des-investeringen 2020	Bijdragen van derden 2020	Afwaarderingen 2020	Afschrijving 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
	x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1. IMMATERIËLE ACTIVA								
bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	-	-	-	-	-
Totaal immateriële activa	-		-	-	-	-	-	-
2. MATERIËLE VASTE ACTIVA								
a. Investeringen met een economisch nut	138.919	-	9.785	5.245	-	-	3.026	140.433
- Gronden en terreinen	64.317	7.700	9.670	5.245	-	-	-	76.442
- Bedrijfsgebouwen	74.602	7.700-	115	-	-	-	3.026	63.991
b. Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	602.424	-	123.853	-	19.944	4.068-	11.406	698.995
(Grond-, weg- en waterbouwkundige werken)	602.424		123.853	-	19.944	4.068-	11.406	698.995
Totaal materiële vaste activa	741.343	-	133.638	5.245	19.944	4.068-	14.432	839.428
TOTAAL GEACTIVEERDE INVESTERINGEN	741.343	-	133.638	5.245	19.944	4.068-	14.432	839.428

De investeringen in gronden en terreinen bestaan uit de aanschaf van NNN gronden ad € 7,4 miljoen en aankopen strategische gronden ad € 2,1 miljoen. De desinvesteringen gronden betreffen BBL gronden ad € 0,3 miljoen, de verkoop van percelen in Wieringen ad € 0,4 miljoen en de overheveling van € 4,6 miljoen van strategische grond nabij de Incheonweg te Schiphol-Rijk naar de voorraden, omdat deze grond geclassificeerd is voor verkoop.
In 2020 heeft een re-classificatie van de grond onder het bedrijfspand Houtplein plaatsgevonden. Deze stond onder bedrijfsgebouwen, maar is in 2020 verantwoord onder de Gronden en -terreinen.

**Onder de materiële activa bevinden zich geen gronden welke in erfpacht zijn uitgegeven*

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut bestaan voornamelijk uit:

<u>Investeringen PMI:</u>
* HOV projecten 't Gooi: € 20,4 miljoen
* HOV Aalsmeer-Knooppunt Schiphol Zuid: € 14,4 miljoen
* Wilhelminasluis: € 11,5 miljoen
* Diverse wegen, waaronder: N241 (totaal € 8,6 miljoen), N247 (€ 6,4 miljoen), N244 (totaal € 4,3 miljoen), N504 (€ 3,0 miljoen), N23 (€ 1,7 miljoen), N522 (€ 1,6 miljoen) en N517 (€ 1,3 miljoen)

<u>Investeringen PMO:</u>
* Bruggen: Leeghwaterbrug (€ 5,6 miljoen), Vechtbrug (€ 2,2 miljoen) en Kogerpolderbrug (€ 2 miljoen)
* Onderhoud diverse wegen: € 3,6 miljoen
* Onderhoud diverse vaarwegen: € 10,1 miljoen
* Overige projecten: Machinerichtlijn 24 uurs Brugbediening (€ 9,9 miljoen)

In de grond- weg- en waterbouwkundige werken zijn in 2020 14 PMI activeringen en 1 PMO activering met een negatieve aanschafwaarde en/of boekwaarde gecorrigeerd. De totale boekwaarde van deze activa bedroeg per 01-01-2020 € 2,1 miljoen. Deze correctie is verwerkt als negatieve afwaardering van € 4 miljoen (positief resultaateffect) en een extra afschrijving van € 1,9 miljoen (negatief resultaateffect) voor het deel dat in het verleden negatief is afgeschreven.

Financiële vaste activa

Staat van Financiele vaste activa (Bbv artikel 36)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2019	Investeringen in 2020	Desinvesteringen in 2020	Herwaardering in 2020	Afschrijvingen oninbaarheid in 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
FINANCIELE VASTE ACTIVA						
A. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	141.008	6.216	375	751-	-	146.098
- overig	7	-	-	-	-	7
B. Leningen aan:						
- openbare lichamen	33.200	-	-	-	-	33.200
- deelnemingen	11.721	1.250	11.269	183	-	1.885
C. Overige langlopende leningen	7.360	844	1.892	-556	-	5.756
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	**193.296**	**8.310**	**13.536**	**1.124-**	-	**186.946**

Toelichting

De toename in de financiële vaste activa wordt voornamelijk veroorzaakt door een storting van kapitaal van € 5,4 miljoen in Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland en € 0,8 miljoen in Innovatiefonds Noord-Holland. De investering in de overige langlopende leningen wordt veroorzaakt door de storting van de laatste tranche aan Pallas en € 1,3 miljoen Schiphol Area Development Company N.V.

De desinvesteringen betreffen met name aflossingen op de langlopende leningen waarvan het grootste bedrag ad € 11,3 miljoen is afgelost door de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. (Ron N.V.) en € 1,5 miljoen door Stichting Streekfonds Texel. Ook heeft een overheveling plaatsgevonden van € 0,4 miljoen van deelneming PDENH naar de overige vorderingen. Dit betreft nog te ontvangen Agio.

De herwaarderingen bestaan in 2020 voornamelijk uit herwaarderingen op deelneming PDENH ad € 0,8 miljoen en lening Pallas ad € 0,6 miljoen Daarnaast is in 2020 op leningen een afwaardering van € 0,2 miljoen teruggenomen.

Investeringsuitgaven en kredieten

In 2020 zijn bij enkele projecten correcties doorgevoerd in de cumulatieve bestedingen tot en met 2019. Deze aanpassingen leiden tot afwijkingen ten opzichte van de jaarrekening 2019 en zijn prospectief in de jaarrekening 2020 verwerkt. Dit betreffen de volgende aanpassingen:

- Kredieten gronden: betreft een correctie van € 6,3 mln in de cumulatieve bestedingen tot en met 2019 van het krediet Natuurwerk Netwerk Nederland (NNN). Dit is met terugwerkende kracht gevoteerd in het jaar 2020. Daarnaast is het krediet Beheergrondbank Laag Holland met ingang van jaar 2020 gesloten.
- Provinciale wegen en vaarwegen en vervangingsinvesteringen vaarwegen: In het kader van de implementatie van de activamodule zijn alle projecten doorgenomen op juistheid en volledigheid van de beschikbare kredieten en de cumulatieve bestedingen. Deze analyse leidt in 2020 tot enkele afwijkingen ten opzichte van de jaarrekening 2019. De cumulatieve bestedingen tot en met 2019 van de PMI investeringen in Provinciale wegen en vaarwegen zijn verlaagd met € 56,2 mln de cumulatieve baten tot en met 2019 zijn met € 117 mln verhoogd.

Deze correcties zijn in onderstaande overzicht weergegeven.

Overzicht van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Afboekingen in 2020 (niet meer besteed)	Restant krediet 2020
2. MATERIELE VASTE ACTIVA										
a. Investeringen met een economisch nut:										
Gronden en terreinen										
Krediet v. strategische grondaankopen	10-12-2001; 66	27.200	-	27.200	27.200	0	-	27.200	-	0
idem	25-06-2007;50	32.800	-	32.800	32.800	0	-	32.800	-	0
idem	NJN 2008	35.000	-	35.000	25.012	0	2.233	27.245	-	7.755
idem, verlaging krediet	18-11-2013;64	13.000-	-	13.000-	13.000-	0	-	13.000-	-	0
Strategisch grondbeleid(oud)	begroting 2007	15.000	-	15.000	15.000	0	-	15.000	-	0
Verlaging krediet	Jaarrekening 2016	17.000-	-	17.000-	17.000-	0	-	17.000-	-	0
Verlaging krediet	Jaarrekening 2017	40.000-	-	40.000-	40.000-	0	-	40.000-	-	0

grondverkopen		-			6.229-	0	5.003-	11.232-	-	11.232
subtotaal		**40.000**	**-**	**40.000**	**23.783**	**-**	**2.770-**	**21.013**	**-**	**18.987**
Natuurwerk Netwerk Nederland (NNN)	14-9-2020;40	-	250.000	250.000	-	6.281	7.438	13.719	-	236.281
verkoop van grond										
subtotaal		**-**	**250.000**	**250.000**	**-**	**6.281**	**7.438**	**13.719**	**-**	**236.281**
Investeringen in steunpunten B&U	1e wijz.2015	5.400	-	5.400	2.653	(3.820)	115	(1.052)		6.452
Investeringen in steunpunten B&U	23-05-2016;29	3.100	-	3.100	3.240	(140)	-	3.100		0
Investeringen in steunpunten B&U	18-11-2019;81	45	-	45	45	0	-	45		0
Investeringen in steunpunten B&U	1e wijz.2015		140	140		140	-	140		0
Investeringen in steunpunten B&U	18-11-2019;81		3.820	3.820		3.820	-	3.820	-	0
		8.545	**3.960**	**12.505**	**5.938**	**0**	**115**	**6.053**	**-**	**6.452**
b. Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:										
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken:										
Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	1.957.342	121.805	2.079.147	1.662.829	56.154-	84.622	1.691.297	-	387.850
Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	854.624-	26.064-	880.688-	620.889-	117.084-	19.931-	757.904-	-	(122.784)
Ontvangen vergoedingen/verkoop grond		-			-					
subtotaal		**1.102.718**	**95.741**	**1.198.459**	**1.041.940**	**173.238-**	**64.691**	**933.393**	**-**	**265.066**
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-										

Bollenstreek/Duinpolder weg	8-10-2018;51	4.800	-	4.800	723	(1)	49	771		4.029
Bijdragen van Prov.Zuid-Holland en VRA		3.200-	-	3.200-	483-	-	-	483-	-	(2.717)
subtotaal		**1.600**	**-**	**1.600**	**240**	**1-**	**49**	**288**	**-**	**1.312**
Vervangingsinvesteringen wegen (voor een specificatie van deze kredieten wordt verwezen naar bijlage PMO wegen)	diverse	229.619	11.215	240.834	130.882	0	17.541	148.423	47.143	45.268
Vervangingsinvesteringen vaarwegen (voor een specificatie van deze kredieten wordt verwezen naar bijlage PMO vaarwegen)	diverse	93.554	4.287	97.841	46.484	(18.200)	13.003	41.287	17.396	39.158
		-			-					
subtotaal		**323.173**	**15.502**	**338.675**	**177.366**	**18.200-**	**30.544**	**189.710**	**64.539**	**84.426**
PMO-projecten:										
Projecten Machinerichtlijnen	6-11-2017;60 en 18-11-2019;81 en 09-03-2020;14	9.400	19.690	29.090	3.031	0	10.249	13.280	-	15.810
		-			-					
24-uurs centrale brugbediening	6-11-2017;60	9.000	-	9.000	8.962	0	1.235-	7.727	-	1.273
		-			-					
Vervangingsinvesteringen kunstwerken	6-11-2017;60	10.680	-	10.680	6.188	0	2.258	8.446	-	2.234
		-			-					

Zelfbediening Roskamsluis	6-11-2017;60	427	15	442	-	-	10	10	-	432
Vervanging observatiecamera's VRI	18-11-2019;81	1.000	-	1.000	-	-	-	-	-	1.000
Waterwolftunnel, vervanging SCADA (bestuursingssysteem)	18-11-2019;81	1.500	-	1.500	-	-	45	45	-	1.455
Ontsteken verlichting, TF-relais vervangen door klok Ontsteken verlichting, TF-relais vervangen door een astronomische klok (totaal 780 stuks) in de kasten van de openbare verlichting en verkeersregelinstalaties	18-11-2019;81	750	-	750	-	-	40	40	-	710
Uitrol intelligente verkeerslichten	25-9-2018;62 en 16-7-2019;68	4.515	-	4.515	-	-	-	-	-	4.515
subtotaal		**37.272**	**19.705**	**56.977**	**18.181**	**-**	**11.367**	**29.548**	**-**	**27.429**
Groenprojecten:										
Natuurbrug Zeepoort	Zomernota 2017 en 16-7-2019;68	3.168	-	3.168	3.047	0	71	3.118	-	50
Verkoop van grond										
Verbinden en ontsnipperen faunapassages	Zomernota 2017 en 16-7-2019;68	2.393	321-	2.072	321	(321)	51	51	-	2.021
subtotaal		**5.561**	**321-**	**5.240**	**3.368**	**321-**	**122**	**3.169**	**-**	**2.071**
Totaal		**1.518.869**	**384.587**	**1.903.456**	**1.270.816**	**185.479-**	**111.556**	**1.196.893**	**64.539**	**642.024**

Specificatie van het verloop van investeringskredieten betreffende provinciale land- en vaarwegen in 2020

OMSCHRIJVING VAN HET KAPITAALWERK	Besluit van pro-vinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Afboekingen (niet meer besteed)
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
WEGEN					
N201 Corridor					
Grondaankopen	15-11-1999; 73 (pmi)	11.345	-		
Grondaankopen	05-11-2001;75 (pmi)	15.900	-		
Inrichting en opstarten projectorganisatie N201	05-11-2001;75 (pmi)	2.545	-		
Aanvullend krediet voorbereiding N201	13-05-2002; 31 (pmi)	1.550	-		
Subtotaal N201 uit PMI (kapitaalslasten)		**31.340**	-		
Krediet bij Regio akkoord (UNA reserve)	13-01-2003;7	81.500	-		
Krediet Realisatie Overeenkomst (NCW 2005 EXINH)		31.300	-		
Krediet Realisatie besluit (NCW 1-1-2005)	25-10-2004; 72	418.420	-		
Krediet Realisatie Besluit herleid naar reële raming prijspijl 2011	25-10-2004;72	46.300	-		
Subtotaal krediet N201 bij Realisatie Besluit		**577.520**	**0**		
Scopewijziging ongelijkvloerse kruising Zijdelweg	10-11-2008; 78 (pmi)	20.000	-		
Scopewijziging N201 Amstelpassage Aquaduct	10-11-2008; 78 (pmi)	21.100	-		
Scopewijziging Verkeersveiligheid Legmeerdijk	8-11-2005 (pmi 2005)	725	-		
Subtotaal scopewijzigingen N201 uit PMI		**41.825**	**0**		
Totaal krediet Programma N201+		**650.685**	**0**		

Totale bijdrage derden		482.975-	-		
x					
Totaal N201 incl terug te ontvangen kosten N201		**167.710**	**0**	**632.262**	**0**
x					
Trajectbenadering grootonderhoud N201a					
N201-29 Cruquiusbrug A (traj.benadering)	16-12-2013;78	4.200	358	1.224	-
x	30-09-2019;69	5.500	-	-	-
N523-01 traj.ben gr onderh N523a-N236	16-12-2013;78	13.800			
Aframing krediet	27-06-2016;35	5.500-			
x		**8.300**	10-	8.112	-
Totale bijdrage derden		10.125-			
x					
N23 Westfrisiaweg					
EXINH voorbereidingskrediet (2005-27515)	2005-27515)	2.500			
PMI 2007 voordracht 38, voorbereiding MER	2007;38	1.500			
PMI 2008 voordracht 40, voorbereiding PIP	2008;40	2.500			
PMI 2008 voordracht 40, grondverwerving	2008;40	5.000			
PMI 2009 voordracht 78; uitwerking voorl ontwerp (VO)	2009;78	2.000			
PMI 2009 voordracht 34, onderzoek en communicatie	2009;34	4.000			
PMI 2010 voordracht 35, uitwerking ontwerp naar VO+	2010;35	1.100			
1e begrotingswijziging 2011 (voordracht 24)	14-02-2011;24	81.400			
Subtotaal (EXINH)		**100.000**			
Kredietaanvraag N23-01 (2012)	12-11-2012;88	321.770			
Kredietaanvraag N23-02 (2014)	10-11-2014;78	2.150			
Kredietaanvraag N23-03 (2016)	27-06-2016;35	580			
Kredietaanvraag N23-03 (2016)	27-06-2016;35	1.778			
Krediet N23 Westfrisiaweg		**426.278**	**1.663**	**397.334**	-
Bijdragen derden	12-11-2012;88	105.110-			
x	10-11-2014;78	775-			

x	27-06-2016;35	248-			
x			-	-	
Bijdrage derden		**106.133-**	-	-	-
x					
N203 rec op/afrit N246-Lindenlaan	13-05-2014;53	7.600			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-850			
Verhoging krediet	02-11-2016;77	750			
x		**7.500**	-	**7.354**	-
Bijdrage derden		3.640-			
x					
N203 / N513 GO Uitgeest-Castricum	27-01-2015;14	1.800	-	1.762	-
x					
Bermverharding N205, ged N232-Vijfhuizerweg	27-06-2016;35	450	-	389	-
x					
Verdubb. N207 gedeelte A4-N205					
Voorbereidingskrediet	10-11-2008; 78	1.000			
Aanvullend krediet	22-06-2009;34	9.400			
Aanvullend krediet	07-11-2011;78	54.150			
Aframing krediet	19-05-2015;62	-10.000			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-4.000			
Aframing krediet (onderhoud)	27-06-2016;35	-7.200			
x		**43.350**	1	42.703	-
Bijdrage derden		20.650-			
x					
N208 Fietsverbinding langs N208 gem Haarlem/Bloemendaal	03-11-2015;99	1.750	330	1.287	-
x	30-09-2019;69	1.500	-	-	-
Bijdrage derden		350-			
x					

Trajectbenadering N231b, ged N201-N232 gem.Aalsmeer					
Krediet	07-11-2017;76	1.200	-	1.200	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	1.300	-	1.262	-
x	16-07-2019;68	70	61	61	-
OLV Greenport	30-09-2019;69	414	-	-	
Bijdrage derden		600-			
x					
N231-17 Ongestoorde Logistieke Verbinding, gemeente Aalsmeer					
N231-17 OLV Greenport, realisatie ingang	09-11-2020;53	1.567	194	214	-
Bijdrage derden		194-			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N232a, gedeelte					
bebouwde kom Haarlem-N205	27-06-2016;35	100	-	77	-
x					
N235 doorstr./verk veiligheid N235/N247	22-05-2012;52	4.200	-	4.200	-
Extra krediet	12-11-2012;90	475	-	475	-
Extra krediet	16-12-2013;78	825	-	825	-
Extra krediet	27-01-2015;14	400	64	88	-
Voorschot uit algemeen voorbereidingskrediet	15-12-2016	0	-	-	-
Bijdrage derden		4.432-			
x					
Bereikbaarheid Waterland, maatregelen N235 ged.Ilpendam / P'end	03-11-2015;99	27.550			
x	23-05-2017;46	-1.300			
x		**26.250**	**13**	**19.985**	-
x					
Bijdrage derden	03-11-2015;99	15.424-			

Aframing bijdrage derden	23-05-2017-46	500			
x					
N236 Reconstructie Loosdrechtdreef - Noordereind					
(Wegvak naar RONA norm) Voorbereidingskrediet	21-06-2004;44	600	-	600	-
Aanvullend voorb.krediet	22-06-2009;34	650	-	650	-
Aanvullend voorb.krediet	23-09-2013;52	1.550	-	1.550	-
Aanvullend krediet	13-05-2014;53	3.800	-	3.800	-
Aanvullend krediet	02-11-2016;77	1.400	-	1.400	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	500	-	500	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	300	12-	170	-
x		**8.800**	**-12**	**8.670**	**0**
Bijdrage derden		467-			
x					
N236 dp4 duurzaam veilig & vv Vechtbrug					
Voorbereidingskrediet	23-09-2013;52	500			
Krediet	13-05-2014;53	14.900			
Aframing krediet	02-11-2016;77	-455			
x		**14.945**	74	14.137	-
Bijdrage derden		-			
x					
Faunapassage (ecol.verb.zone Naardermeer -					
Ankeveense Plassen), gemeente Wijdemeren	28-06-2010;35	12.660	-	12.660	-
Bijdrage derden	26-06-2011;51	2.857-			
x					
Reconstructie N236, deel 2:					
Gein Zuid-Verlengde Rijnkade gem A'dam en Weesp	23-09-2013;52	650	-	630	-
x					

N236 rec N236 deel 6: Faunapassage -Noordereind	19-05-2015;62	1.500	21	196	-
x					
N236 Trajectbenadering groot onderhoud Fr.Kampweg					
(N236) en N524, gem Gooise Meren en Hilversum	27-06-2016;35	260	7	299	-
x					
Herinrichting N239, ged Coppershorn-N240 gem Medemblik					
Krediet	23-09-2013;52	3.250	4	3.073	-
Bijdrage derden		185-			
x					
N240 herinrichting Kon. Emmaweg	07-11-2011;78	10.000	-	5.564	-
x					
N240 krpt Droge Wijmersweg					
Krediet	23-09-2013;52	2.550	3	2.440	-
	9-3-2020;14	200	-	-	-
Bijdrage derden		373-			
x					
N240 Trajectbenadering groot onderhoud N240a,					
gedeelte De Haukes, gemeent Hollands Kroon	27-06-2016;35	70	-	70	-
N240-14 N240b, gedeelte A7-Medemblik	09-03-2020;14	3.750	431	431	-
x					
Herinrichting kruispunt N241-Langereis	14-12-2009;87	6.600	-	6.600	-
Aanvullend krediet	19-05-2015;62	2.600	-	2.600	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	225	-	225	-
x	08-01-2019;9	175	6	121	-
Bijdrage derden		207-			

x					
Herinrichting N241 gedeelte N242-N248					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	4.000	-		
Krediet	12-11-2012;87	49.000	-		
Aframing krediet	16-12-2013;78	5.000-			
x		**48.000**	3.669	46.077	-
Bijdrage derden		696-			
x					
Trajectbenadering N241b, ged N242-A7					
Voorbereidingskrediet	23-05-2017;46	6.100	-	6.100	-
x	30-09-2019:69	4.900	4.923	7.813	-
Bijdrage derden		0			
Aanleg fietstunnel (Tunnel Q)					
Aanpassen krediet		1.511	-	1.511	-
x					
Aanleg weefvak N242 thv Nollencircuit gemeente Heerhugowaard	14-12-2009;87	1.891	-	1.891	-
x					
Reconstructie Smuigelweg- Niedorper Verlaat	25-04-2006; 32	750			
Verhogen voorbereidingskrediet	08-05-2007; 38	250			
Verhogen voorbereidingskrediet	13-5-2008; 40	300			
Uitvoeringskrediet	14-12-2009;87	29.200			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-7.500			
	jaarrekening 2018	-162			
x		**22.838**	-	22.838	-
Reconstructie N242, gedeelte N508-Westtangent					
Voorbereidingskrediet	14-12-2009;87	1.000	-	1.000	-
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	14.300	-	11.431	-

Bijdrage derden		-3.051			
x					
Broekhornpolder, gemeente Heerhugowaard	28-06-2010;35	12.000	-	10.995	-
Bijdrage derden		-7.000			
Verlaging bijdrage derden GS 10-5-2011		2.400			
x					
N242 rec Zuidtangent-N504					
Krediet	23-09-2013;52	2.900			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-900			
x	jaarrekening 2018	-130			
x		**1.870**	-	1.870	-
Bijdrage derden		-147			
x					
Aanpassing N242, ged N504-Leijerdijk incl parallelweg					
Krediet	23-05-2017-46	1.710	-	1.710	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	200	-	139	-
x					
N242-12 rec oostelijke afrit N242-N243/4	12-12-2011;100	520	3	403	-
x					
N243 Herinrichting Noordervaart gem Schermer en Beemster					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	2.853	-	2.853	-
x					
Trajectbenadering N243a gem Alkmaar, Beemster en Koggeland					
Voorbereidingskrediet	10-07-2017;46	6.000	872	3.733	-
x	18-11-2019;81	0	-	-	-
x	09-03-2020;14	35.320	-	-	-
Bijdrage derden		-717			
N244 Verdubbeling ged A7-N247					
Voorbereidingskrediet	12-11-2012;90	5.000	-	5.000	-

Krediet	23-09-2013;52	4.700	-	4.700	-
krediet	13-05-2014;53	32.800	82-	31.790	-
x	30-09-2019;69	-3.000	-	3.000-	-
Bijdrage derden		-21.718			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N244a ged N242/N246 en N244/A8					
Voorbereidingskrediet	03-11-2015;99	2.000	-	2.000	-
Krediet	02-11-2016;77	4.600	-	4.600	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	900	-	900	-
x	30-09-2019;69	5.192	-	5.192	-
x	30-09-2019;69	500	2.063	2.730	-
Bijdrage derden		-5			
Trajectbenadering N244a: deel B, Kogerpolderbrug					
Krediet	02-11-2016;77	6.600	-	6.600	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	5.500	2.359	3.623	-
Bijdrage derden		-8			
Trajectbenadering N244a: deel C, Beatrixbrug					
Krediet	02-11-2016;77	5.200	-	5.200	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	2.500	-	2.500	-
x	30-09-2019;69	4.604	453	2.329	-
Bijdrage derden		-5			
Reconstr krpt N245-Nauertogt gem.Langedijk	27-06-2011;51	3.494	1.283	4.777	-
Bijdrage derden		-3.300			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N245a, gedeelte					
N245, gedeelte N508-N504, gem Alkmaar en Langedijk	27-06-2016;35	90	1	71	-

x					
N246 Aanleg fietstunnel Kerkstraat gemeente Zaanstad					
Voorschotkrediet	28-06-2010;35	1.100	-	1.100	-
Krediet	08-11-2010;66	4.200	-	4.200	-
Aanvullend krediet	23-09-2013;52	3.600	-	3.167	-
x		**8.900**			
Bijdrage derden		-1.864			
x					
N247+N235 Bereikbaarh Waterland: langetermijnmaatregelen					
Voorbereidingskrediet	13-05-2014;53	2.500			
Verlaging voorbereidingskrediet	27-06-2016;35	-1.250			
x		1.250			
Verhoging voorbereidingskrediet	27-06-2016;35	875			
Verhoging voorbereidingskrediet	12-07-2016;52	800			
Verhoging voorbereidingskrediet	02-11-2016;77	1.500			
Krediet	23-05-2017;46	40.300			
x	08-01-2019;9	2.650			
	30-09-2019;69	4.120			
x	09-11-2020;53	5.000			
x		**56.495**	6.443	16.247	-
Bijdrage derden		-23.675			
x					
Praktijkproef fietspad Broek in Waterland/Monnickendam	02-11-2016;77	400	-	380	-
Bijdrage derden		-198			
x					
N247-20BereikbWaterlMaatrN247ged.A10Edam	01-11-2016;77	250	4	129	
x					
Vervang. Stolperbasculebrug14D35	*verseon 1278245 31-10-2019	100	63	75	
x					
Verlengen Koopvaardersschutsluis	*verseon 1316773 02-12-2019	500	325	634	

	09-03-2020;14	7.200	-	-	
x					
N248 Vervangen Stolperophaalbrug, gemeente Zijpe, Voorbereidngskrediet	26-06-2003; 57	420			
Verhoging voorbereidingskrediet	10-11-2008; 78	580			
Krediet	28-06-2010;35	16.600			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-1.500			
x		**16.100**	24	15.471	-
Aanleg parallelweg N245-N249, gem. Zijpe en Schagen, voorber.kred.	26-06-2003; 57	300	-		
Verhoging krediet	10-11-2008; 78	350	-		
Verhoging krediet	23-09-2013;52	7.650	-		
Verhoging krediet	13-05-2014;53	850	-		
Aframing krediet	27-06-2016;35	-1.000	-		
x		**8.150**	20-	6.676	-
x					
bermverharding, ged N241 M'meer	22-05-2012;52	950	-	950	-
N250-01 Doorstr. in Den Helder (korte termijnm.)	09-03-2020;14	1.500	774	774	-
Herinrichting N417, gemeente Hilversum					
Herinrichting Utrechtseweg/rotonde Noodweg	22-06-2009;34	950	-	950	-
Aanvullend krediet	19-05-2015;62	2.750	71	620	-
x					
N417 Aanleg ecoduct (Zwaluwberg) te Hilversum	12-11-2012;90	5.200	-		
Aframing krediet	27-06-2016;35	-700	-		
x	jaarrekening 2018	0			
x		**4.500**			

			116	4.616	-
Bijdrage derden		-375			
x					
Trajectbenadering N502c, ged Callantsoog-Callantsogervaart	29-05-2018;39	350	-	314	-
x					
Trajectbenadering N245a: ged. N504, ged N245-N242					
Krediet	23-05-2017;46	3.565	2.515	3.565	-
x	08-01-2019;9	835	497	497	-
Bijdrage derden		-442			
x					
Reconstructie brug Oosthuizen					
Krediet	25-04-2006; 32	2.400	-	2.400	-
Aanvullend krediet	23-09-2013;52	800	-	800	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	300	28	285	-
x		**3.500**	**28**	**3.485**	**0**
x					
Trajectbenadering N509a, gemeente Beemster					
Krediet	07-11-2017;76	500	-	500	-
x	08-01-2019;9	100	53	107	-
Trajectbenadering groot onderhoud N510a, ged					
bebouwde kom Alkmaar- bebouwde kom Bergen	27-06-2016;35	292	-	242	-
x					
Reconstructie Alkmaar- Egmond	13-11-2006; 98	4.750	-	4.750	-
Verhoging krediet	22-05-2012;52	1.522	-	1.522	1
Bijdrage derden		-700			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N516a gem Zaanstad en Oostzaan	03-11-2015;99	3.700	1	3.802	-

Bijdrage derden		-1.323			
x					
Verl busbaan & aanl linksafstrook					
Krediet	23-05-2017;46	3.400	1.321	3.102	-
x	09-11-2020;53	225	-	-	-
Bijdrage derden		-1.835			
x					
Trajectbenadering N518a					
Krediet	02-11-2016;77	920	1	691	-
x					
Rec.krpt N520-Bennebroekerweg, gem Haarlemmermeer					
Krediet	7-11-2017;76	270	-	4	-
x					
N522 Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk					
Voorbereidingskrediet	03-11-2015;99	3.750	-	3.750	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	23.250	1.573	11.307	-
x	30-09-2019;69	-2.870	-	-	-
x	09-11-2020;53	2.385	-	-	-
Bijdrage derden		-7.370			
x					
Reconstructie aansl N525 op-/afritten A1 en Vredelaan					
Krediet	08-11-2010;66	5.100	660	5.760	-
x	16-12-2019;91	200	-	159	-
Bijdrage derden		-5.180			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N526a gem Blaricum	19-05-2015;62	500	-	500	-
x	16-12-2019;91	60	-	54	-
Bijdrage derden		-130			

OV-haltevoorziening Stroomlijnen	Statusrapport nr 272	2.256	-	2.253	-
x					
R-net Fietsparkeren	Statusrapportnr 325	1.232	-	463	-
Bijdrage derden		463-			
x					
Verkeersveiligheid Abdijtunnel	19-11-2012;90	8.066	-	8.066	-
Bijdrage derden		-4.786			
x					
Verbeteren kwetsbaarheid vlotbruggen NH-kanaal	27-06-2016;35	1.500	-	863	-
x					
Investeringspr. Flankerende maatregelen OV NHN	30-05-2005; 31	7.000	-	7.000	-
x	22-06-2009;34	3.800	-	3.800	-
x	3-11-2009;87	1.400	-	1.400	-
x	28-06-2010;35	1.600	-	156	-
Bijdrage derden		-3.371			
x					
Netwerkmanagement	10-11-2008;78	15.000			
Verlaging krediet	1-4-2014;44	-1.400			
x		13.600			
Aanvullend krediet (alg-39)	23-09-2013;52	950			
Verhoging krediet	19-05-2015;62	7.094			
Verlaging krediet	27-6-2016;35	-675			
Aframing krediet	23-05-2017;46	-1.144			
Aframing krediet	jaarrekening 2018	-188			
x		**19.637**	-	19.637	-
x					
Bijdrage derden	19-05-2015;62	-7.094			
Aframing bijdrage derden	23-05-2017;46	434			
x					

Verkeersmanagement: Blauwe Golf vervolg	27-06-2016;35	2.081	-	2.081	-
x	23-05-2017;46	220	-	52	-
Bijdrage derden		-2.085			
x					
Led-verlichting (energiebesparing)	14-09-2020;40	6.500	609	609	-
x					
Netwerkbreed	1-4-2014;44	1.400			
Verhoging krediet	27-6-2016;35	675			
x		**2.075**	441	1.433	-
Verhoging krediet, uitrol intelligente VRI's	23-05-2017;46	710			
Verhoging krediet	12-11-2018; 62	4.515			
x		**5.225**	-	476	-
Bijdrage derden		**-98**			
x					
Nieuwbouw Wilhelminasluis					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	2.000	-	2.000	-
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	35.872	-	35.872	-
x	08-01-2019;9	13.700	11.512	11.731	-
x	09-11-2020;53	2.402	-	-	-
Bijdrage derden		-36.752			
x					
Zaanbrug					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	18.078			
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	4.578			
x	09-11-2020;53	423			
x		**23.079**	776	4.137-	-
Bijdrage derden		-12.766			
x					
Algemeen Voorbereidingskrediet	PS 15-06-98;39	450			

			-	-	-
Verhoging voorbeidingskrediet	13-05-2002; 31	1.050	-	-	-
Verhoging voorbeidingskrediet	22-11-2004;79	6.000	-	-	-
Verhoging voorbeidingskrediet	22-06-2009;34	2.500	-	-	-
x					
Busbaan Wijckerpoort		0	766	2.088	-
	09-03-2020;14	22.800	-	-	-
Bijdrage derden		-5.100			
Trajectstudie N239		5.700	123	1.329	-
Bijdrage derden		-260			
Trajectbenadering GO N247b		130	19	90	-
	04-03-2020 vs-Kr	370	-	-	-
Trajectbenadering N506a	30-09-2019;69	1.270	661	780	-
Verbreden fietspaden gem. Alkmaar - Bergen		0	-	-	-
Krpt Westerheide-Oude Postweeg	09-03-2020;14	250	126	382	-
	09-03-2020;14	1.062	-	-	-
Nog te verdelen kosten		7.520	12-	880	-
x					
Totaal voorbereidingskrediet		**33.742**	**1.683**	**5.549**	**0**
x					
x					
Aankoop gronden					
Masterplan N201, 8 nadeelcomp dossiers	09-07-2018;39	1.800	2	141	-
Grondaankopen *	4e wijziging 1994	9.076	43	252	-
x	jaarrekening 2019	2.449	-	-	-
Verkoop gronden		0	-	3.889-	-

Subtotaal (in het PMI voorkomende kredieten)		**1.067.371**	**48.267**	**1.577.703**	**1**
Infrastructurele openbare vervoer projecten					
HOV 't Gooi					
Krediet	17-12-2014;2	1.352	-	1.351	-
	-	11.299	-	11.299	-
	-	1.350	-	1.350	-
	-	0	-	11-	-
Krediet	17-12-2014;2	96.949	20.433	50.083	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	400	-	-	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	650	-	-	-
Verhoging krediet	28-08-2018;50	9.400	-	-	-
Verhoging krediet	09-03-2020;14	325	-	-	-
	-	0	-	-	-
Bijdrage derden		-19.040			
HOV Velsen	05-07-2010;43	63.950			
	27-06-2016;35	-13.950			
	12-12-2016;77	-13.000			
	jaarrekening 2019	-29.362			
	08-01-2019;9	-4.500			
Bijdrage derden		1.450			
		4.588	-	**4.362**	-
HOV-05 HOV Fokkerweg-Schiphol Rijk					
Voorbereidingskrediet	23-09-2013;52	2.000	-	2.000	-

Krediet		01-11-2014;89	24.350	-	17.041	-
Verhoging krediet		19-05-2015;62	405	-	405	-
Verhoging krediet		23-05-2017;46	2.600	-	2.600	-
Verhoging krediet		29-05-2018;39	18.700	11-	4.489	-
x		30-09-2019;69	-4.500		4.500-	-
	2 mln € -/- 1,1 mln €	09-03-2020;14	890		-	-
		09-03-2020;14	1.110		-	-
Bijdrage derden			-36.431			
x			**9.124**	**-11**	**22.035**	**0**
x						
HOV Aalsmeer -knooppunt Schiphol Zuid (HOVASZ)						
Gem Haarl'meer, Aalsmeer en Uithoorn						
Krediet		27-06-2016;35	29.099	14.391	20.672	-
Verhoging krediet		29-05-2018;39	6.507	-	-	-
Bijdrage derden			-32.078			
x			**3.528**	**14.391**	**20.672**	**0**
x						
halte Royal Flora Holland		09-11-2020;53	4.800	698	761	-
Bijdrage derden			0			
HOV-02 Toolenburg-Nieuw Vennep		23-04-2020;voorschotkrediet	250	63	63	-
Uitrol productformule R-net		29-05-2018;39	2.914	780	1.632	-
Opdrachten Beleid		28-08-2018;50	4.800	49	771	-
x						
Subtotaal (infastructurele openb.vervoer projecten)			**132.689**	**36.403**	**114.368**	**0**
x						
TOTAAL			**1.200.060**	**84.670**	**1.692.071**	**1**

Specificatie kredieten PMO wegen

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
x		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kredieten 2011 t/m 2013:									
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013		60.038	0	60.038	-	-	-	-	**60.038**
Totaal prognose 2011 t/m 2013		62.379	0	62.379	-	-	-	-	**62.379**
tekort ruimte krediet 2011 t/m 2013	*rectificaties*	**-2.341**	**0**	**-2.341**	-	-	-	-	**-2.341**
Kredieten 2012:									
omschrijving									
N502b-01 GO 9,20-11,24 incl. N503		nvt*		nvt*	2.951	-	-	2.951	
N232b-01 GO km 23,33 - 25,4, en km 29,4 - 33,15		nvt*		nvt*	5.233	-	-	5.233	
N244b-01 GO km 12,3 - 20,3		nvt*		nvt*	4.666	-	-	4.666	
N248b-01 GO km 3,55-18,70		nvt*		nvt*	6.025	-1	2	6.026	
N249a-01 GO km 0,00-12,6		nvt*		nvt*	5.080	-	-	5.080	
N517a-01 GO km 0,05-1,83		nvt*		nvt*	704	-	-	704	
N207a/b-02 vervangen duikers bijdrage PMI		nvt*		nvt*	2.204	-	-	2.204	
N235a-01 GO km 0,03-8,1 incl busbaan		nvt*		nvt*	4.160	-	-	4.160	
N240a-01 GO km 7,0-10,0		nvt*		nvt*	-	-	-	-	
N241b-02 vervanging kunstwerk bijdrage aan PMI		nvt*		nvt*	200	-	-	200	
N245b-01 GO km 29,3-35,9		nvt*		nvt*	790	-	-	790	
N417a-01 GO km 8,9-10,8		nvt*		nvt*					

					499	-1	37	535	
N509a-01 GO km 2,0-7,3		nvt*		nvt*	2.447	-	-	2.447	
N235a-03 GO km 0,03-8,1 incl busbaan fase 2		nvt*		nvt*	1.874	-	-	1.874	
						-	-	-	
						-	-	-	
N207a-01		nvt*		nvt*	2.739	-	-	2.739	
N242b-02		nvt*		nvt*	8.319	-	-	8.319	
N245a-01		nvt*		nvt*	3.278	-	-	3.278	
Bouwrente vvW		nvt*		nvt*	217	-	-	217	
						-	-	-	
betrekking op deel niet gespecificeerd						-	-	-	
Totaal kredieten 2012	*rectificaties*	**51.993**	***-32.178***	***19.815***	***51.386***	***-2***	***39***	***51.423***	***-31.608***
Kredieten 2013:									
omschrijving									
N520a-01 GO km 0,05-5,17		nvt*		nvt*	1.915	-	-	1.915	
N511a-01 GO km 0,05 - 2,50		nvt*		nvt*	1.040	1.221	-	2.261	
N201b-02 GO km 35,9-40,43		nvt*		nvt*	889	-	-	889	
N232c-01 overdracht aan Amstelveen		nvt*		nvt*	650	-	-	650	
N236a-01 vervanging verhardingen		nvt*		nvt*	2.133	-	-	2.133	
N241a-01 bijdrage PMI		nvt*		nvt*	-	-	-	-	
N248a-01 bijdrage PMI		nvt*		nvt*	1.885	-1	9	1.893	
N512a-01		nvt*		nvt*	1.221	-1.221	-	-	
N521a-01 GO km 0,00-2,43		nvt*		nvt*	1.261	-	-	1.261	

Totaal kredieten 2013	*rectificaties*	***8.046***	***-3.531***	***4.515***	***10.994***	***-1***	***9***	***11.002***	***-6.487***
Kredieten 2014:									
omschrijving									
N206a-01 GO km 36,09-37,00		850	-850	-	767	-	-	767	- 767
N239b-01 GO		1.650	0	1.650	1.305	2	2	1.309	341
N244c-02 Bijdrage aan PMI		6.000	0	6.000	6.002	-2	-	6.000	-
N516a-02 vervangen KW 25b16		2.050	0	2.050	2.040	1	-	2.041	9
Totaal kredieten 2014		***10.550***	***-850***	***9.700***	***10.114***	***1***	***2***	***10.117***	***-417***
Kredieten 2015:									
omschrijving									
N200a-02 vervangen verharding Zeeweg		3.315	-3.315	-	2.990	-	-	2.990	- 2.990
N203c-04 vervangen km 54,8-60,48		1.500	-1.500	-	1.459	-	-	1.459	- 1.459
N302a-03 vervanging wegconstructie km 39,3 - 48,73		4.680	0	4.680	1.412	-1	1.648	3.059	1.621
Totaal kredieten 2015	-	***9.495***	***-4.815***	***4.680***	***5.861***	***-1***	***1.648***	***7.508***	***-2.828***
Kredieten 2016:									
omschrijving									
N205b-03		670	0	670	466	-	-	466	204
N242Ld-01		350	0	350	213	-	2	215	135
N243a-03		700	-700	-	408	-	-	408	- 408
N302a-01		1.070	-1.070	-	1.081	-	-	1.081	- 1.081
N506a-02		2.000	-2.000	-	1.600	-	-	1.600	- 1.600
N507a-02		2.000	-2.000	-	2.000	-	-	2.000	- 2.000
N236a-02		2.700	0	2.700	1.843	-	598	2.441	259
Totaal kredieten 2016		***9.490***	***-5.770***	***3.720***	***7.611***	***-***	***600***	***8.211***	***-4.491***

Kredieten 2017:									
omschrijving									
N240b-01		5.200	0	5.200	-	-	**979**	**979**	**4.221**
N520b-02		1.000	0	1.000	14	-	-	14	986
Totaal kredieten 2017		***6.200***	***-***	***6.200***	***14***	***-***	***979***	***993***	***5.207***
Kredieten 2018:									
omschrijving									
N231b-01	PS 30-09-2019;69 414KE en 4KE correctie 2017:60	4.296	0	4.296	2.717	-	223	2.940	1.356
N243a-04		8.700	0	8.700	40	-	294	334	8.366
N247a-06	PS 18-11-2019:81	2.000	0	2.000	64	-	66	130	1.870
N240c-01		750	0	750	35	-	**702**	**737**	**13**
N247b-02		3.600	0	3.600	403	-	93	496	3.104
Totaal kredieten 2018		***19.346***	***-***	***19.346***	***3.259***	***-***	***1.378***	***4.637***	***14.709***
Kredieten 2019:									
N506a-03		3.700	0	3.700	395	-1	1.949	2.343	1.357
N197a-01	voorschotkrediet 13-08-2020 vanuit P.00176.1 naar P.00174.1 krediet niet aangevraagd bij PMO 2019-2026	0	60	60	-	-	**22**	**22**	**38**
N201c-03		1.430	0	1.430	-	-	-	-	1.430
N239a-03	rectificatie 2020	2.090	110	2.200	52	**1**	**186**	**239**	1.961
N241b-03		10.850	0	10.850	-	-	**708**	**708**	10.142
N247a-03	PS 18-11-2019:81	1.600	0	1.600	85	1	51	137	1.463

N244a-01	PS 18-11-2019:81	480	0	480	-	-	77	77	403
N243a-04	PS 09-11-2020:53	600	180	780	-	-	-	-	780
Totaal kredieten 2019		***20.750***	***350***	***21.100***	***532***	***1***	***2.993***	***3.526***	***17.574***
Kredieten 2020:									
N242a-05 Vervangen glazen onderpanelen geluidschermen N242 en N244/N508 (nieuw)	PS 9-11-2020:53		1.500	1.500		-	-	-	1.500
nnb	0		0	-		-	-	-	-
nnb	0		0	-		-	-	-	-
Totaal kredieten 2020		*-*	***1.500***	***1.500***	*-*	*-*	*-*	*-*	***1.500***
		135.870	***-45.294***	***90.576***	***89.771***	***-2***	***7.648***	***97.417***	***-6.841***

** In de jaren tot 2014 werd een totaalkrediet aangevraagd dat verder niet werd opgedeeld naar onderliggende projecten.*

Vanaf 2014 worden kredieten per project aangevraagd waardoor tevens de besteding per project inzichtelijk wordt.

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
Kredieten 2014: kunstwerken									
omschrijving									
N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03			8.763	8.763	-	8.475	297	8.772	-9
N203 Brug Krommenie B-01 vervangen 19D04		17.525	-8.762	8.763	8.572	-8.476	79	175	8.588

K20/10/09 Leeghwaterbrug A-02 vervanging	PS 09-03-2020;14	11.500	4.000	15.500	9.521	-	5.598	15.119	381
Totaal kredieten 2014		***29.025***	***4.001***	***33.026***	***18.093***	***-1***	***5.974***	***24.066***	***8.960***
Kredieten 2015: kunstwerken									
omschrijving									
K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru	PS 09-11-2020;53	9.800	2.450	12.250	1.191	-1	129	1.319	10.931
Totaal kredieten 2015		***9.800***	***2.450***	***12.250***	***1.191***	***-1***	***129***	***1.319***	***10.931***
Kredieten 2016: kunstwerken									
omschrijving									
K09 Beatrixbrug 19D19	PS 30-09-2019;69	9.555	0	9.555	7.968	1	722	8.691	864
K17 Brug Ouderkerk	PS 09-11-2020:53	16.870	2.915	19.785	8.141	-	601	8.742	11.043
Totaal kredieten 2016		***26.425***	***2.915***	***29.340***	***16.109***	***1***	***1.323***	***17.433***	***11.907***
kredieten 2017: kunstwerken									
omschrijving									
K20m Kogerpolderbrug-03	PS 30-09-2019;69	7.700	0	7.700	5.664	-	1.947	7.611	89
K20N Stolperbasculebrug		11.600	0	11.600	54	-	**520**	**574**	11.026
Totaal kredieten 2017		***19.300***	***-***	***19.300***	***5.718***	***-***	***2.467***	***8.185***	***11.115***
kredieten 2018 kunstwerken									
omschrijving									
N248b Waardbrug 14G11		0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal kredieten 2018		-	-	-	-	-	-	-	-
kredieten 2019 kunstwerken									
N248b Schagerbrug A 14G14		4.600	0	4.600	-	-	-	-	4.600
K1 Zijperbrug 14D30		4.600	0	4.600	-	-	-	-	4.600
Totaal kredieten 2019		**9.200**	**0**	**9.200**	**-**	**0**	**-**	**-**	**9.200**
Totaal kredieten kunstwerken		**93.750**	**9.366**	**103.116**	**41.111**	**-1**	**9.893**	**51.003**	**52.113**

Totaal krediet wegen		**229.620**	**-35.928**	**193.692**	**130.882**	**-3**	**17.541**	**148.420**	**45.272**

Specificatie kredieten PMO Vaarwegen

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kredieten 2011 t/m 2014 oevers									
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013	*rectificatie*	24.461	-17.196	7.265	25.497	-18.200	-	7.297	-32
K17a-02 [05.8680-1002]	*rectificatie*	200	-200	-	36	-	-	36	-36
Ruimte krediet 2011 t/m 2014 oevers	*rectificatie*	**24.661**	**-17.396**	**7.265**	**25.533**	**-18.200**	**-**	**7.333**	**-68**
Kredieten 2015: oevers									
omschrijving									
K20N-c-01 NHK vervanging oevers Noord km 65,45-68,0		3.500	0	3.500	3.634	-	-	3.634	-134
K4/5/6-c vervanging vwv 19		4.928	0	4.928	3.675	-1	883	4.557	371
K2/K3 vervangingen vwv 15	*rectificatie*	11.700	0	11.700	8.425	-1	36	8.460	3.240
Totaal kredieten 2015 oevers		***20.128***	***-***	***20.128***	***15.734***	***-2***	***919***	***16.651***	***3.477***
Kredieten 2016: oevers									
omschrijving									
K4/5/6c vaarwegvak 20		8.000	324	8.324	2.078	-	4.457	6.535	1.789
Totaal kredieten 2016 oevers		***8.000***	***324***	***8.324***	***2.078***	***-***	***4.457***	***6.535***	***1.789***
kredieten 2017									

omschrijving									
K4/5/6a vaarwegvak 18	PS 14-9-2020:40	7.300	673	7.973	1.219	-	3.314	4.533	3.440
K7/8 vaarwegvak 21		4.800	0	4.800	584	-	723	1.307	3.493
K20/10/09a-01 vaarwegvak 6		840	0	840	0	-	840	840	-
Totaal kredieten 2017		***12.940***	***673***	***13.613***	***1.803***	***-***	***4.877***	***6.680***	***6.933***
kredieten 2018 oevers									
omschrijving									
K20a-01 vaarwegvak 5		3.400	0	3.400	0	2	287	289	3.111
K20/10/09b-01 vaarwegvak 7		2.800	0	2.800	2	-1	218	219	2.581
Totaal kredieten 2018		***6.200***	***-***	***6.200***	***2***	***1***	***505***	***508***	***5.692***
kredieten 2019 oevers									
omschrijving									
K9-01 vaarwegvak 8		840	0	840	5	-	142	147	693
K20m-a-01 vaarwegvak 10		0	0	-	0	-	-	-	-
K20Na-01 vaarwegvak 4		1.500	0	1.500	1	-1	98	98	1.402
K20Zb-01 vaarwegvak 11		0	0	-	0	-	-	-	-
K18a-01, vaarwegvak 16, Westfriese Vaart; splitsing Waardkanaal		1.685	0	1.685	31	-	187	218	1.467
K18b-01, vaarwegvak 17, Westfriese Vaart, zijsloot bij km. 7,8 - Medemblik		4.400	0	4.400	89	-1	532	620	3.780
K20a-02, vaarwegvak 5, Noordhollandsch Kanaal: Omval - Alkmaar Noord		1.600	0	1.600	2	-2	890	890	710
x									
Totaal kredieten 2019		***10.025***	***-***	***10.025***	***128***	***-4***	***1.849***	***1.973***	***8.052***
0									
kredieten 2020 oevers									

omschrijving									
K19o-a-01 Vaarwegvak 32 (nieuw)			1.600	1.600		-	-	-	1.600
K19o-b-01 Vaarwegvak 33 (nieuw)			1.690	1.690		-	-	-	1.690
		-	*3.290*	*3.290*	-	-	-	-	*3.290*
Totaal kredieten oevers		**81.954**	**-13.109**	**68.845**	**45.278**	**-18.205**	**12.607**	**39.680**	**29.165**

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
kredieten 2017: kunstwerken									
omschrijving									
K20N KVVS Kolkwand		11.600	0	11.600	1.207	-	399	1.606	9.994
Totaal kredieten kunstwerken		**11.600**	**-**	**11.600**	**1.207**	**-**	**399**	**1.606**	**9.994**
Totaal kredieten Vaarwegen		**93.554**	**-13.109**	**80.445**	**46.485**	**-18.205**	**13.006**	**41.286**	**39.159**

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Vlottende Activa

Vlottende Activa

Voorraden	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Voorraad gronden	4.597	56

De mutatie van de voorraard gronden bestaat uit:

Voorraden per 01-01-2020	56
Overheveling vanuit Materiële vaste activa	4.559
Verkopen	-18
Voorraden per 31-12-2020	4.597

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	**31-12-2020**	**31-12-2019**
	x € 1.000	x € 1.000
Vorderingen op openbare lichamen		
Te vorderen omzetbelasting	64.399	58.841
Te vorderen Vennootschapsbelasting	517	99
Motorrijtuigenbelasting	18.710	18.560
Nog te ontvangen Provincies	135	377
Nog te ontvangen Rijksoverheid	0	150
Nog te vorderen Gemeenten	2.448	3.819
Nog terug te vorderen vervoerskosten	16	0
Overige nog te ontvangen	278	1.495
	86.503	83.341
Uitzettingen in 's-Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	268.583	311.592
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen (Groenfonds)	3.541	4.202
Overige vorderingen		
Debiteuren	1.259	2.697
Te vorderen rente per 31 december van de verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen	57	5
Te ontvangen Agio	375	0
Te vorderen leges, boete en dwangsom	110	327
Te vorderen detacheringskosten	0	429
Te vorderen verkoop grond en onroerend goed	0	1.088
Overige posten	1.092	81
	2.893	4.627
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	361.520	403.762

Toelichting

De afname van het bedrag aan vorderingen met circa € 42 miljoen wordt verklaard door de afname van de uitzettingen in s-Rijksschatkist met € 43 miljoen, deze afname wordt onder andere veroorzaakt door het investeringsvolume in 2020.
Voor de overige vorderingen is een voorziening opgenomen van € 0,6 miljoen inzake rente op verstrekte leningen.

Liquide middelen

De provincie NH heeft alle bankrekeningen van de huisbankier ABNAMRO en de BNG in het stelsel van het schatkistbankieren. Dat betekent dat dagelijks alle saldi worden afgeroomd of aangevuld naar € 0,00.

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2020			
(1)	Drempelbedrag	4.643			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	159	161	166	171
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	4.484	4.482	4.477	4.471
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	946.404			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	446.404			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €300.000	Drempelbedrag	4.643			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.487	14.655	15.257	15.776
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	159	161	166	171

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa is afgenomen met ca. € 7,6 miljoen. Deze afname komt met name doordat enkele grote vorderingen van totaal ca. 15,8 miljoen in 2020 zijn ontvangen. Hier tegenover staat een toename van de vooruitbetaalde bedragen met ca. € 6 miljoen.

Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2019	Correctie voorgaand jaar	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Rijk					
Overige Nederlandse overheidsorganen					
Groenfonds	683		1.814	0	2.497
Regionale MIT-regeling (F12)	0	1.137	2.874	2.600	1.411
Totaal	**683**	**1.137**	**4.688**	**2.600**	**3.908**

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:	31-12-2020	31-12-2019
	x € 1.000	x € 1.000
Overige voorschotten	0	500
Nog te ontvangen bedragen	11.971	27.084
Overige vooruitbetaalde bedragen	7.075	1.022
	19.046	28.606

Passiva

Eigen vermogen - Reserves

Staat van het verloop van de reserves (art. 54)

Naam van de reserve (x € 1.000)	Stand per 01-01-20	Resultaat-bestemming 2019	Toevoegingen Stortingen	Onttrekkingen Wegens overheveling van middelen	Onttrekkingen Bestedingen	Onttrekkingen Wegens overheveling van middelen	Onttrekkingen Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	Stand per 31-12-20
Algemene reserves								
Algemene reserve	81.298	14.886	82.597	-	35.670	-	1.800	141.311
								-
Totaal algemene reserves (a)	**81.298**	**14.886**	**82.597**	-	**35.670**	-	**1.800**	**141.311**
Bestemmingsreserves								-
								-
Programma 1 Openbaar Bestuur								-
Reserve Cofinanciering Europese projecten	5.771	-	-	-	1.154	-	-	4.617
								-
Programma 2 Bereikbaarheid								-
Reserve Mobiliteitsbeleid	3.717	-	450	205	858	217	-	3.297
Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid Door Derden	161.060	-	16.088	3.172	61.687	205	-	118.428
Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	246.058	18.572	33.804	-	1.644	40.126	98.534	158.130
Reserve Groot Onderhoud Wegen	23.792	-	15.384	2.273	14.189	-	1.400	25.860
Reserve Investeringen Kunstwerken	7.378	-	8.315	1.890	-	11.281	-	6.302

Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	5.236	-	8.102	1.182	2.519	4.865	1.146	5.990
Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	21.400	-	1.108	-	3.938	609	-	17.961
Reserve Openbaar Vervoer Projecten	19.325	-	51.747	-	50.628	155	-	20.289
								-
Programma 3 Water								-
Reserve Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	28.130	-	620	-	1.158	-	-	27.592
Reserve Waterrecreatie	4.890	-	2.000	-	538	78	3.000	3.274
Reserve Klimaatadaptatie	-	-	1.100	220	243	-	-	1.077
								-
Programma 4 Milieu								-
Reserve Bodemsanering	26.846	1.280-	5.722	-	4.163	-	-	27.125
Reserve Energietransitie	22.208	-	9.652	-	5.298	220	-	26.342
Reserve Circulaire economie	687	-	100	-	330	-	-	457
Reserve Verduurzaming Bestaande Woningvoorraad	1.393	-	100	-	650	-	-	843
Reserve Gezonde leefomgeving	-	-	4.561	-	794	-	-	3.767
Reserve Uitvoering actieplan geluid	-	-	-	-	-	-	-	-
								-
Programma 5 Ruimte								-
Reserve OV Knooppunten	7.149	-	8.398	-	3.039	-	-	12.508
Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	9.704	-	250	-	1.019	-	-	8.935
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	5.340	-	-	-	2.157	-	-	3.183

Reserve Herstructurering bedrijventerreinen	4.032	-	2.500	-	2.152	-	-	4.380
Reserve MKB Innovatie-Instrumenten	8.830	1.180-	5.550	-	3.364	-	-	9.836
Reserve Duurzame Landbouw	2.508	233-	-	-	125-	1.114	-	1.286
Reserve Europese Landbouwprojecten	1.633	1.633-	250	1.114	4-	-	-	1.368
Reserve Woonbeleid	5.908	-	250	-	975	-	-	5.183
Reserve Woningbouw	12.162	-	1.200	-	2.172	-	-	11.190
Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zee	523	-	-	-	-	-	-	523
Reserve Waardevermindering grondaankopen Groen	-	-	-	5.455	-	-	-	5.455
								-
Programma 6 Groen								-
Reserve Groen	96.325	-	23.796	-	16.071	7.906	-	96.144
Reserve Groene Uitweg	26.521	-	110	-	2.366	-	-	24.265
Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP)	16.119	-	58	1.460	1.374	428	-	15.835
Reserve Cofinanciering Waddenzee	3.321	-	5.000	-	2.660	-	-	5.661
Reserve Landschap	-	-	300	-	-	-	-	300
Reserve Uittreding Goois Natuurreservaat	-	6.501	-	-	-	-	-	6.501
Reserve Laag Holland	-	-	4.166	-	430	-	-	3.736
								-
Programma 7 Cultuur & Erfgoed								-
Reserve Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds	5.183	-	6.751	-	7.510	330	-	4.094
Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	7.371	-	-	-	3.214	-	-	4.157
								-

Programma 8 Financiën en Bedrijfsvoering								-
Reserve Bedrijfsvoering	5.274	-	4.827	-	975	-	-	9.126
Reserve Huisvesting	14.483	-	-	-	762	-	-	13.721
Reserve GO-Gelden	3.038	-	-	-	482	-	-	2.556
								-
Reserves ter dekking van kapitaallasten								-
Reserve Kapitaallasten Wegen (Progr. 2)	117.639	-	-	12.819	2.470	-	-	127.988
Reserve Kapitaallasten OV (Progr. 2)	36.540	-	-	24.506	95	-	-	60.951
Reserve Kapitaallasten Vaarwegen (Progr. 2)	200	-	-	1.225	5	-	-	1.420
Reserve Dekking kapitaallasten VIK (Progr. 2)	17.934	-	-	11.281	206	-	-	29.009
Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten (Progr. 2)	-	-	-	609	-	-	-	609
Reserve Dekking kap.lasten invest.Haven (Progr. 5)	420	-	-	-	140	-	-	280
Reserve Kapitaallasten Groen (Progr. 6)	3.626	-	-	123	70	-	-	3.679
Totaal bestemmingsreserves	**989.674**	**20.747**	**222.259**	**67.534**	**203.370**	**67.534**	**104.080**	**925.230**
Totaal reserves(a + b)	**1.070.972**	**35.633**	**304.856**	**67.534**	**239.040**	**67.534**	**105.880**	**1.066.541**
Resultaat 2020								11.201
Totaal eigen vermogen								1.077.742

Algemene reserve

Doel:
De Algemene Reserve vormt een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen is op te vangen.

Stortingen:
In 2020 is € 82,6 miljoen gestort in de Algemene Reserve. Dit betreffen de volgende toevoegingen:

- € 57,6 miljoen: Storting van de middelen ten behoeve van het restant vrijval reserves uit het Coalitieakkoord.
- € 17,2 miljoen: Storting van het bedrag aan uitgestelde intenties conform laatste begrotingswijziging 2020.
- € 6,9 miljoen: Storting conform kaderbrief 2021: Om de begroting meerjarig sluitend te maken, wordt een deel van het begrote resultaat 2019 ingezet om het tekort in jaren 2020 en 2021 te dekken.
- € 1,0 miljoen: Storting door toevoeging van de ruimte onder het BTW-compensatiefonds in de septembercirculaire van het provinciefonds. Conform afspraak worden deze extra middelen gestort in de Algemene reserve in het kader van het herstelplan van de Algemene reserve.

Onttrekkingen:
In 2020 is € 35,7 miljoen aan de algemene reserve onttrokken. Dit bedrag bestaat uit:

- € 13,8 miljoen: Betreft de onttrekking van de middelen ten behoeve van de uitgestelde intenties waarvoor de besteding in 2020 plaatsvond.
- € 9,6 miljoen: Betreft een onttrekking uit de 2e begrotingswijziging ten behoeve van het dekken van het tekort vanuit de taakstelling in 2021.
- € 8,7 miljoen: Betreft de dekking van het restant tekorten jaarschijf 2020.
- € 3,6 miljoen: Betreffen onttrekkingen vanuit de decembercirculaire 2019. Het gaat hierbij om decentralisatie-uitkeringen die uit het resultaat van 2019 geoormerkt gestort zijn in de algemene reserve. Met deze onttrekking wordt het budget opgehoogd waarvoor de middelen in eerste instantie zijn uitgekeerd.

Stand:
Conform het financieel beleid van Provincie Noord-Holland moet de omvang van de Algemene Reserve tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedragen, met een minimum bedrag gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat berekend is voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft. De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de uitkering uit het provinciefonds (exclusief voormalig BDU middelen), de opcenten motorrijtuigenbelasting, het renteresultaat en de dividenduitkeringen.

De omvang van de structurele algemene dekkingsmiddelen per ultimo 2020 bedraagt € 373,2 miljoen. 25% hiervan is € 93,3 miljoen. De omvang van de berekende risico's is € 12,9 miljoen voor het komende jaar en € 20,3 miljoen voor 4 jaar. Op basis hiervan kan afgeleid worden dat de minimale omvang van de Algemene reserve € 93,3 miljoen moet zijn.

Bestemmingsreserves

Toelichting bestemmingsreserves

	Reserve Bedrijfsvoering
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bestemd voor het egaliseren van de bedrijfsvoeringskosten en strategische ICT-investeringen (Impulsbudget).
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.2.1
Toelichting stortingen	Naast de begrote, jaarlijkse storting van € 1.420.000 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 3.406.860 in verband met niet-bestede middelen voor materiele overhead en centrale personele kosten in 2020.
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve betalen we een deel van de kosten voor projecten in het I-domein. In 2020 is hiervoor € 558.950 onttrokken aan de reserve. Voor uitgaven aan laptops, I-pads en mobiele telefoons is € 117.584 besteed. In het kader van continue organisatieveranderingen is € 297.418 uitgegeven.
Toelichting stand	De reserve is bedoeld als egalisatiereserve. Binnen de stand van € 9,1 miljoen is voor projecten in het I-domein die al in 2020 zijn gestart maar in 2021 doorlopen € 2,8 miljoen gereserveerd. Voor de vervanging van laptopd, I-pads en mobiele telefoons is € 3,0 miljoen gereserveerd. Voor uitgaven in het kader van het persoonlijk ontwikkelbudget is geld opzij gezet. Volgens de cao heeft iedere medewerker recht op een persoonlijk ontwikkelbudget. In de afgelopen jaren hebben medewerkers dit recht nog niet volledig benut. Daarom resarveren we € 1,7 miljoen. Voorts is er € 1,25 miljoen beschikbaar voor de aanschaf van thuiswerkhulpmiddelen en nog € 0,4 miljoen voor uitgaven in het kader van organisatieveranderingen.

	Reserve Bodemsanering
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.1.3
Toelichting stortingen	In deze reserve hebben de volgende stortingen plaatsgevonden: · Bijdrage PNH € 5.396.000; · Afkoopsom Dammerweg € 7.460; · Storting dekking interne capaciteit € 319.000;
Toelichting onttrekkingen	In 2020 hebben de onderstaande onttrekkingen plaatsgevonden uit de reserve: · Uitqaven bodemsaneringstaken € 1.522.910; · Doorzetten rijksgeld naar Hoogheemraadschap AGV € 2.037.295; · Vrijval ter dekking van de interne en externe capaciteitskosten € 602.950;
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2020 bedraagt € 27,1 mln. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige bodemsaneringskosten.

	Reserve Circulaire Economie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel uitvoering te geven aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, zoals vastgesteld in 2017, voor het uitvoeringsjaar 2019. De Uitvoeringsagenda geeft concrete invulling aan de Ontwikkelagenda circulaire economie “We maken het rond” uit 2017

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.2
Toelichting stortingen	In 2020 heeft een overheveling van € 100.000 plaatsgevonden vanuit een andere reserve naar aanleiding van een nieuwe begrotingsopzet in 2019.
Toelichting onttrekkingen	Totale bestedingen over 2020 zijn € 330.000. Hiervan is € 25.000 besteed aan UVR Kleinschalige Initiatieven CE. De rest is besteed aan verschillende inkoopopdrachten. In totaal is € 330.000 onttrokken uit de reserve.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 457.000. In 2021 wordt de nieuwe Actieagenda Circulaire Economie 2021 – 2025 vastgesteld. De reserve zal voor de uitvoering van deze actieagenda worden ingezet.

	Reserve Cofinanciering Europese projecten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut 'met verstand' optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	1.4.2
Toelichting stortingen	geen
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is tot een bedrag van € 962.000 aan subsidies verleend. Daarnaast zijn bijdragen verleend aan de Managementauroriteit (gemeente Rotterdam) voor de uitvoeringskosten van de Europese subsidies (€ 183.000) en aan de provincie Zuid-Holland voor de coördinator van 2 Zeeën (€ 8.500).
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen conform het bestedingsplan worden ingezet voor cofinanciering van Europese projecten (subsidieverlening). Omdat de subsidieaanvragen eerst beoordeeld worden door de Managementautoriteit en pas daarna besloten kan worden over de cofinanciering door Noord-Holland zal een deel van de voor 2019 en 2020 vastgestelde susbidieplafonds nog worden ingezet. Daarnaast zullen bijdragen worden verleend in de uitvoeringskosten van de Europese subsidieverlening.

	Reserve Cofinanciering Waddenzee
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Provinciale cofinanciering realiseren van projecten in het kader van het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en Waddenfonds.
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.3.3
Toelichting stortingen	Conform de begroting is er in 2020 € 5 miljoen gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van in totaal € 2,7 miljoen betroffen vooral subsidies die in het kader van de uitvoeringsregeling cofinanciering Waddenfonds zijn verleend (totaal € 1,1 miljoen) en subsidies die buiten UvR verleend zijn (totaal € 1,4 miljoen).
Toelichting stand	De stand eind 2020 is € 5,7 miljoen. Dit is bedoeld voor de provinciale cofinanciering Waddenfondsprojecten en het Investeringskader Waddengebied, zie verder het bestedingsplan.

	Reserve Duurzame Landbouw
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Modernisering en verduurzaming glastuinbouw NH. Besteding vindt plaats in de glasconcentratiegebieden, zoals duurzame fysieke investeringen in onder andere Greenport Aalsmeer. Een deel van deze reserve is bestemd voor de cofinanciering POP3 aangaande verplaatsingsregeling glastuinbouw.

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.4
Toelichting stortingen	geen
Toelichting onttrekkingen	De ontrekkingen in 2020 voor de POP 3 verplaatsingsregeling glastuinbouw ad 1,8 mln.
Toelichting stand	Stand van de reserve is 0,8 mln hiervoor is nog geen bestemming vastgesteld.

	Reserve Energietransitie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is € 9.452.000 gestort in de reserve Energietransitie. Dit is als volgt opgebouwd: • € 6.150.000 vanuit het coalitieakkoord 2019 – 2023, als volgt verdeeld: € 4.500.000 klimaatakkoord, € 1.150.000 Energieneutraal maken van eigen organisatie, € 400.000 voor visie ondergrond voor aqua- geothermie en warmte koude opslag (WKO) en € 100.000 voor pilot zonneakkers bij Schiphol. • € 3.272.000 aan decentralisatie-uitkeringen voor garantieregeling proefboring MRA (€ 1.500.000) en RES (€ 1.772.000) • € 30.000 aan ontvangen bijdragen voor Zon innovaties Meervoudig gebruik.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is in totaal € 5.288.000 onttrokken uit de reserve Energietransitie, hiervan is € 220.000 een overheveling naar Klimaatadaptatie en € 1.000.000 besteed aan cofinanciering Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland (OD 6.5.2). De resterende € 4.068.000 is besteed aan RES (€ 1.332.000), UVR Warmtetransitie (€ 1.138.000), capaciteit (€ 768.000), Zon (€ 480.000) en een aantal kleinere inkoopopdrachten.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 26.372.000. Per jaar wordt bepaald waarin het geld wordt besteed.

	Reserve Europese landbouwprojecten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.5
Toelichting stortingen	Op basis van de kaderbrief/begroting 2018 is 250.000 gestort in de reserve. Daarnaast is conform begroting € 1,1 mln. overgeheveld vanuit de reserve Duurzame landbouw
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen uitgaven vanuit deze reserve plaatsgevonden in 2020 dus zijn er ook geen middelen onttrokken.
Toelichting stand	De stand van de reserve per ultimo 2020 bedraagt 1,4 mln.

	Reserve Gezonde leefomgeving
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma 'Gezonde Leefomgeving' opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	4.1.6
Toelichting stortingen	De stortingen betreffen: € 3 miljoen en € 300.000 conform het Coalitieakkoord voor respectievelijk Leefbaarheidsfonds en proceskosten, en € 1.261.000 voor isolatie van woningen met een hoge geluidsbelasting door provinciale wegen (laatste begrotingswijziging 2020)
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op proceskosten (€ 571.000), Hollandse Luchten (€ 58.000) en inhuur voor het werkprogramma € 164.936,75
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet voor de in het bestedingsplan opgenomen activiteiten (Gezondheidsonderzoeken, Monitoring omgevingskwaliteit, diverse uitvoeringsregelingen etc.).

	Reserve Go-gelden
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bedoeld om uitvoering te geven aan de inzet van decentrale arbeidsvoorwaarden-gelden door het Georganiseerd Overleg.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.2.5
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Medewerkers die op 1 juli 2017 in dienst waren van de provincie Noord-Holland hebben recht gekregen op een budget van € 4.000, te besteden aan opleidingen (het zogenaamde 'talentbudget'). De uitgaven worden gedekt uit de reserve GO-gelden.
Toelichting stand	De stand van de reserve is voldoende om de resterende 'talentbudget'-rechten van de medewerkers te dekken.

	Reserve Groen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het realiseren van het in het hoofdstuk 'Beschermen' vastgelegde beleid van de Agenda Groen (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 11 maart 2013) met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura2000 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), verbindend groen, natuurcompensatie en recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.1

Toelichting stortingen	De reserve Groen is voornamelijk gevoed door Rijksmiddelen voor natuur die, conform afspraken in het Natuurakkoord (2011) en het Natuurpact (2013), via het provinciefonds aan ons worden overgemaakt. Daarnaast zijn er opbrengsten uit verkoop van BBL gronden. Deze worden ontvangen via Programma 5, Ruimte, en worden van daaruit in de reserve Groen gestort. Enkele stortingen in de reserve Groen op een rij: • € 10,2 miljoen Rijksmiddelen; • € 1,5 miljoen mbt Oostelijke Vechtplassen • € 2,5 miljoen uit het budget Subsidies Natuur-en Landschapsbeheer (ter compensatie van eerdere onttrekkingen) • € 3,3 miljoen uit eerdere besluiten (o.a. de verhoging bij de Kaderbrief 2019 met een extra bijdrage voor NNN) • € 2,5 miljoen uit het Coalitieakkoord (o.a. Masterplan Biodiversiteit) • € 1,8 miljoen opbrengsten uit grondverkopen van BBL en PASO gronden
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven uit de reserve Groen hebben o.a. betrekking gehad op: • € 5,9 miljoen voor SNL regelingen; • € 5,0 miljoen voor PAS-maatregelen; • € 1,2 miljoen voor kosten met betrekking tot grondaankopen NNN; Hiernaast is er € 5 miljoen overgeheveld naar de reserve waardevermindering Grond Groen en € 1,5 miljoen overgeheveld naar de Reserve Oostelijke Vechtplassen.
Toelichting stand	Er wordt jaarlijks een PNO opgesteld met daarin een nadere analyse van de doelen en de voortgang van de projecten om deze te bereiken.

	Reserve Groene Uitweg
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.2
Toelichting stortingen	In 2020 is in deze reserve gestort: Storting dekking interne capaciteit € 107.000; Storing bijdrage van € 2.870 ontvangen van de Vereniging Natuurmonumenten voor het project Voormeerpassage.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is uit deze reserve onttrokken: Subsidies € 678.637; Uitvoeringsprojecten € 1.591.905; Vrijval reserve ter dekking van de interne capaciteitskosten € 95.066.
Toelichting stand	De stand per 30-12-2020 bedraagt € 24,3 mln. Deze middelen worden ingezet voor de uitvoering van het programma de Groene Uitweg.

	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.3

Toelichting stortingen	In 2020 zijn de volgende bedragen in deze reserve gestort: · Normbedrag variabel onderhoud € 7.902.000 · Additionele storting ten behoeve van natuurvriendelijke oevers (Motie 110) € 200.000 · Overhevelingen uit reserve Groen € 1.104.000 · Overheveling uit reserve Waterrecreatie € 78.000
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Uitgaven variabel onderhoud vaarwegen (inclusief externe capaciteitskosten) € 2.519.276; · Overheveling naar reserve Groot onderhoud wegen € 1.750.000 conform begroting; · Overheveling naar reserve Kunstwerken € 1.890.000 · Overheveling naar reserve kapitaallasten Vaarwegen € 1.225.200 · Vrijval ten gunst van de exploitatie conform begroting € 1.146.000;
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud vaarwegen.

	Reserve Groot Onderhoud Wegen
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale wegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.2
Toelichting stortingen	In 2020 zijn, conform begroting, de volgende bedragen in deze reserve gestort: · Normbedrag variabel onderhoud € 15.384.000 · Overheveling vanuit reserve groot onderhoud vaarwegen € 2.273.000
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Uitgaven variabel onderhoud wegen (inclusief capaciteitskosten) € 14.188.960 · Vrijval overschot oude voorziening (Kaderbrief 2019) € 1.400.000
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud wegen.

	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve 'Herstructurering Bedrijventerreinen' opnieuw in te stellen. Dit in verband met het convenant bedrijventerreinen 2010–2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.1
Toelichting stortingen	Gedurende de coalitie periode wordt jaarlijks 2,5 mln gestort in de reserve in kader "Duurzaam doorpakken".
Toelichting onttrekkingen	Ontrekkingen hebben plaats gevonden voor de volgende subsidies: - UVR HIRB plus 2020 - UVR werklocaties 2020 - UVR winkelgebieden 2020 - UVR HIRB regelingen vorige periodes Verder is er een ontrekking geweest voor de Pilot verblijfsrecreatie Tot slot is er een ontrekking geweest voor de Haarlemmermeer: Transformatie en Herstructurering; Stimuleringsmaatregelen transformatie en verplaatsingen van bedrijven (terreinen langs de Ringvaart)
Toelichting stand	Omdat er minder is ontrokken (2,2 mln) dan dat er is gestort (2,5 mln) neemt de stant van de reserve toe. einde jaar staat het saldo op 4,4 mln.

	Reserve Huisvesting
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve is bestemd voor het dekken van de kapitaallasten die volgen uit de recente investeringen in de huisvesting van de provincie.
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.2.4
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Jaarlijks wordt een gelijk bedrag van € 762.273 onttrokken aan de reserve. Deze onttrekking fungeert als gedeeltelijke dekking van de extra afschrijvingslasten die ontstonden door de verbouwing van het kantoorpand Houtplein 33 in Haarlem.
Toelichting stand	In de komende 18 jaar zal nog telkens een bedrag van € 762.273 worden onttrokken als gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de verbouwing van het pand Houtplein 33. Daarmee is de reserve over 18 jaar volledig besteed.

	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel uitgaven te dekken voor innovatieve projecten op het gebied van Mobiliteit, zoals Smart Mobility, Beter Benutten, Intelligente kruispunten, I-Centrales en SolaRoad.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.4.2
Toelichting stortingen	Toevoegingen aan de de reserve innovatieprojecten mobiliteit: - Storting in reserve conform begroting van € 1.045.000; - Bijdrage Vakbond Beheer & Bouw NEN 1e en 2e fase € 62.700;
Toelichting onttrekkingen	In het kader van innovatieve mobiliteitsprojecten is ondermeer onttrokken: - Smart Mobility € 3.155.746 - Verduurzaming infrastructuur € 546.956 - Led verlichting: overheveling naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit € 609.253 - Overige projecten € 84.506 - Vrijval reserve ter dekking van de externe capaciteitskosten € 151.214
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2020 bedraagt € 18,0 mln. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de innovatieve projecten Mobiliteit.

	Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De versnelling van de verduurzaming van de zeehavens in Noord-Holland. De investeringsimpuls richt zich op drie thema's: Luchtkwaliteit verbeteren, Intensiveren ruimtegebruik en Circulaire economie stimuleren
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.1
Toelichting stortingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2020.
Toelichting onttrekkingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2020.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2020 is € 523.000. Dit saldo zal in 2021 worden overgeheveld naar de reserve Ontwikkeling Havencomplexen.

	Reserve Investeringen Kunstwerken
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve

Doel	Realiseren van investeringen in kunstwerken.
Instellingsbesluit	Derde begrotingswijziging 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.2
Toelichting stortingen	In 2020 zijn de volgende bedragen, conform begroting, in deze reserve gestort: · Machinerichtlijn € 8.315.000 · Overheveling vanuit de reserve groot onderhoud wegen € 1.890.000
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Overheveling naar reserve Kapitaallasten € 11.280.546.
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud vaarwegen.

	Reserve Kapitaallasten Groen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van betreffende reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.1
Toelichting stortingen	In 2020 is € 123.000 gestort in de reserve kapitaallasten Groen. Het betreft een overheveling van de investeringsuitgaven vanuit de reserve Groen voor de projecten: Natuurbrug Zeeporrt, Ecoduct Zeeweg en De Faunapassage N201.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 70.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten groen. Vermindert met de reeds onttrokken kapitaallasten

	Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de verduurzaming van de infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.4.2
Toelichting stortingen	In 2020 is € 609.000 toegevoegd aan deze reserve vanuit de reserve innovatieprojecten mobiliteit. Dit betreffen de in 2020 gerealiseerde investeringsuitgaven voor het project LED verlichting
Toelichting onttrekkingen	nvt.
Toelichting stand	De reserve kapitaallasten Innovatieprojecten in in 2020 ingesteld en de stand is dus gelijk aan het gestorte bedrag van € 609.000. Dit bedrag is bestemd ter dekking van de toekomstige kapitaallasten

	Reserve Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve

Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in havencomplexen binnen programma Ruimte te dekken. Per 1 januari 2017 is de wet- en regelgeving BBV gewijzigd, waardoor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut niet meer in één keer ten laste van een reserve worden gebracht, maar geactiveerd moeten worden. Daartoe zijn diverse reserves ter dekking van de kapitaallasten ingesteld. In de notitie Materiële vaste activa (december 2017) van de commissie BBV is hierover opgenomen dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk moet zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa. Vanuit deze reserve worden jaarlijks de kapitaallasten van de investering gedekt.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.3
Toelichting stortingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2020.
Toelichting onttrekkingen	Aan deze reserve is onttrokken een bedrag aan kapitaallasten ad. € 140.000.
Toelichting stand	Het saldo van de reserve is gebaseerd op de werkelijke uitgaven die geactiveerd zijn verminderd met de onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten.

	Reserve Kapitaallasten OV
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Openbaar Vervoer (OV) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. Nadere toelichting In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader worden vanaf de Begroting 2017 de investeringsbijdragen, op basis van de werkelijk gemaakte kosten in het betreffend begrotingsjaar, aan betreffende reserve(s) onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten OV. Vanuit deze reserve worden de uitgaven (conform de Financiële verordening 2019) in een periode van 50 jaar afgeschreven (zijnde 1/50 jaarlijks) vanaf het jaar volgend op het in gebruik nemen van het investeringsproject. Indien na afronding (volgend op de nazorgfase) van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de gestorte bijdrage lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overgehevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 24,4 miljoen gestort door overheveling vanuit de reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 95.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 60,8 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI.

	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten

Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in vaarwegen binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.3
Toelichting stortingen	In 2020 is € 1,2 mln. toegevoegd aan de reserve kapitaallasten vaarwegen. Het betreft de overheveling van gerealiseerde investeringsuitgaven vanuit de reserve Groot onderhoud vaarwegen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 5.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten vaarwegem. Vermindert met de reeds onttrokken kapitaallasten

	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in kunstwerken binnen programma Bereikbaar te dekken. In 2016 is het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om investeringen in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen voor kunstwerken ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Conform het BBV worden kunstwerken echter als onderdeel beschouwd van het kapitaalgoed wegen en niet tot het kapitaalgoed vaarwegen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.2
Toelichting stortingen	In 2020 is € 11,3 miljoen toegevoegd vanuit de reserve Investeringen Kunstwerken. Deze overheveling is gebasseerd op de gerealiseerde investeringsuitgaven vanuit de projecten: Machinerichtlijn, vervangingsinvestering Vechtbrug en Vervangingsinvestering Broekhornerbrug.
Toelichting onttrekkingen	in 2020 is € 206.000 ontrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen kuntstwerken. Verminderd met de reeds onttrokken kapitaallasten.

	Reserve Kapitaallasten Wegen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten

Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in weginfrastructuur (landwegen en fietspaden) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. Nadere toelichting In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader worden vanaf de Begroting 2017 de investeringsbijdragen, op basis van de werkelijk gemaakte kosten in het betreffend begrotingsjaar, aan betreffende reserve(s) onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Wegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven (conform de Financiële verordening 2019) in een periode van 50 jaar afgeschreven (zijnde 1/50 jaarlijks) vanaf het jaar volgend op het in gebruik nemen van het investeringsproject. Indien na afronding (volgend op de nazorgfase) van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de gestorte bijdrage lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overgehevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 12,78 miljoen gestort door overheveling vanuit de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 3,6 miljoen onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 126,9 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI.

	Reserve Klimaatadaptie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinancieren aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW,OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	3.1.3
Toelichting stortingen	De storting bestaat uit € 1,1 miljoen conform het Coalitieakkoord en een overheveling van voor Klimaatadaptatie bestemde middelen uit de reserve Energietransitie (€ 220.000).
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen: een subsidie aan de gemeente Diemen voor monitor klimaatadaptieve maatregelen (€ 70.000), proceskosten (€ 68.000) en subsidieverlening op grond van de Uitvoeringsregeling subsidie onderzoek fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2020 (€ 30..000). Daarnaast is € 75.000 ingezet voor inhuur van capaciteit.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

	Reserve Laag Holland
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het dekken van de kosten voor de provinciale doelen binnen het integrale gebiedsprogramma Laag Holland waarin onder provinciale regie en in samenwerking met alle relevante partners wordt gewerkt aan de integrale opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap en aan de daarbij behorende projecten.

Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.4
Toelichting stortingen	Storting is conform Laatste Begrotingswijziging 2020 € 4,2 miljoen
Toelichting onttrekkingen	Er zijn twee subsidies buiten UVR verstrekt: € 200.000 voor het Recreatief Grid Laag Holland en € 230.000 voor Vitaal Platteland Alkmaarder- Uitgeestermeer.
Toelichting stand	De stand eind 2020 is € 3,7 miljoen en is bedoeld voor subsidies buiten UVR aanvullend op de specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland.

	Reserve Landschap
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.3.2
Toelichting stortingen	Conform de Begroting is er in 2020 € 300.000 gestort in deze reserve
Toelichting onttrekkingen	Geen
Toelichting stand	Volgt uit het Bestedingsplan.

	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bijdragen aan meekoppelkansen gekoppeld aan dijkversterkingsprojecten. Dijkversterkingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie en andere regionale partijen en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of een aan de dijkversterking gerelateerd ruimtelijk kwaliteitsprogramma op te stellen.Dijkversterkingen en kustontwikkelingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders en/of regionale overheden/partners. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie, regionale partners en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of kustontwikkeling eventueel met een hieraan gerelateerd op te stellen ruimtelijk kwaliteitsprogramma.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	3.1.2
Toelichting stortingen	De uitkering uit het Provinciefonds voor Erfgoeddeal (€ 570.000) is gestort in de reserve. Daarnaast is voor identiteit kustplaatsen € 50.000 gestort (Coalitieakkoord).
Toelichting onttrekkingen	Er zijn onttrekkingen gedaan voor proceskosten (€ 165.000) susbidieverlening voor de Prins Hendrikzanddijk (€ 706.000), de bijdrage aan De Nieuwe Afsluitdijk (€ 100.000) opdrachten m.b.t. Ecologische maatregelen Markermeer (€ 182.000). Daarnaast is € 89.000 ingezet voor de inhuur van twee beleidsmedewerkers.
Toelichting stand	De resterende middelen in de reserve worden ingezet conform het bestedingsplan voor o.m. het Actieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Markermeerdijken, identiteit kustplaatsen, De Nieuwe Afsluitdijk en Zwakke Schakels in de Kust.

	Reserve MKB innovatie-instrumenten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel financiële dekking te bieden aan de MKB innovatie-instrumenten
Instellingsbesluit	
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.2

Toelichting stortingen	Stortingen tbv MIT regeling was in 2020 3 mln. Stortingen tbv PIM en versnellingsprogramma was in 2020 750K EZK heeft via het provincie fonds 1,8 mio gestort.
Toelichting onttrekkingen	Ontrekkingen voor de MIT regelingen: 1,9 mln. Ontrekkingen PIM opdrachten waren 0,9 mln Ontrekking inzake Verschnellingsprogramma GO!-NH opdrachten was 0,3 mln Onttrekking tbv Beheerskosten voor innovatiefonds waren 0,2 mln Onttrekkingen tbv innovatiefestival en Globiliserswaren 0,1 mln
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 9,8 mln. De genoemde programma's (PIM opdrachten, versnellingsprogramma G)-NH, MIT regelingen en Innovatie fonds) worden in 2021 voortgezet.

	Reserve Mobiliteitsbeleid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de voorbereiding van het opstellen en uitvoeren van beleid. In het jaarlijkse door PS vast te stellen programma Mobiliteit maken we dit inzichtelijk. Het gaat hierbij om activiteiten voor onder andere fiets, het goederenvervoer, duurzame respectievelijk slimme mobiliteit, waaronder ook verkeersmanagementbeleid, het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, en mobility-as-a-service en de samenwerkingsverbanden met Regio en Rijk.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.1.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er € 450.000 in de reserve gestort voor onderzoek Doortrekking Noord-Zuidlijn en € 205.000 vanuit de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden overgeheveld voor het programma Verkeersveiligheid.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er € 1,1 miljoen aan de reserve onttrokken waarvan € 858.000 aan uitgaven (waaronder programma's Verkeersveiligheid en Slim & Duurzaam, Fiets en algemene studiekosten verkeer- en vervoer)) en € 217.000 door overheveling budget naar reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 3,3 miljoen beschikbaar dat zal worden ingezet voor programma Verkeersveiligheid, algemene verkeer- en vervoerstudies en programma Snel & Duurzaam.

	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland.
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.4.1
Toelichting stortingen	Totale storting betrof 6,4 mln in 2020: - De jaarlijkse reguliere storing betreft 1 mln - de storting Rijksmiddelen voor restauratie betreft 3,5 mln - Storting ter aanvulling vanuit provincie kaderbrief 2019 voor UvR rijksmonumenten 2,2 mln
Toelichting onttrekkingen	Totaal aan ontrekkingen was 7,4 mln met onderstaande onderbouwing: - UVR herbestemming/haalbaarheidsonderzoek - Herijking provinciale monumentenlijst - Herbestemming Loods - UvR Onderh.Prov.Monum. NH - UVR restauratie Rijksmonumenten NH - UVR culturele evenementen

Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 4.2 mln. Dit is bedoelt voor: -UVR herbestemming/haalbaarheidsonderzoek -Herijking provinciale monumentenlijst -Herbestemming Loods -UvR Rest.Prov.Monum. -UvR Onderh.Prov.Monum. NH -UVR restauratie Rijksmonumenten NH -UVR culturele evenementen -ROP -Molens

	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor het aanleggen en verbeteren infrastructuur en ter dekking van uitgaven met betrekking tot het jaarlijks door PS vastgestelde 4 jarig programma Mobiliteit of separate krediet besluiten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 33,8 miljoen gestort, waaronder naast € 11,8 miljoen N23 Westfrisiaweg in kader van het Coalitieakkoord Duurzaam doorpakken € 11,0 miljoen voor het Landschapsplan A8-A9 en € 3,5 miljoen Onderdoorgang Broek in Waterland.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 140,2 miljoen onttrokken, waarvan € 1,6 miljoen voor studiekosten iMPI (waaronder HOV Noordwijk-Schiphol en Verbinding A8-A9, € 32,2 miljoen door overhevelingen waarvan € 29,4 miljoen aan investeringsbijdragen verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI naar de reserve Kapitaallasten Weg- en Ov-infrastructuur (zoals HOV in 't Gooi) en € 2,8 miljoen naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden en, tenslotte, € 98,5 miljoen aan vrijval (naar de algemene middelen) in kader van het Coalitieakkoord Duurzaam doorpakken (waarvan € 75,0 miljoen Duinpolderweg).
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er nog € 158,3 miljoen in de reserve beschikbaar, dat naast dekking studiekosten iMPI met name wordt ingezet ter dekking van (lopende en toekomstige) dekking kapitaallasten Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI in weginfrastructuur (waaronder Verbinding A8-a9 en Onderdoorgang Broek in Waterland), OV-infrastructuur (HOV in 't Gooi en HOV Noordwijk-Schiphol) en fietsinfrastructuur (waaronder oplossen knelpunten).

	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.3
Toelichting stortingen	Vanuit het coalitieakkoord 2015-2019 is voor Sluis en Haveninformatiepunt (SHIP) € 250.000 gestort in de reserve in 2020.
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekking bedraagt € 1.019.000, waarvan € 1.000.000 is besteed aan cofinanciering Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland (OD 6.5.2). De resterende € 19.000 is besteed aan de Energiehaven.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2020 bedraagt € 8.935.000. Hiervan is € 4,0 miljoen gereserveerd voor UVR Duurzame Zeehavens en € 390.000 voor voorbereidingskosten Energiehaven.

	Reserve Oostelijke Vechtplassen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve

Doel	De reserve heeft als doel de toekomstige uitgaven voortvloeiend uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen te kunnen dekken. In december 2017 wordt het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend. Hierin participeren naast Provincie Noord-Holland ook andere overheden, ondernemers, watersportverbond, bewonersverenigingen, recreantenverenigingen en natuur- en milieuorganisaties. Het gebiedsakkoord geeft invulling aan verschillende beleidsopgaven: Natuur (Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000), Waterkwaliteitsverbetering (Kaderrichtlijn Water (KRW)), Visie Waterrecreatie en Recreatieve verbindingen.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.3
Toelichting stortingen	Conform Begroting is er € 1,5 miljoen in de reserve gestort, dit zijn voornamelijk overhevelingen vanuit de reserve Groen waar het budget uit de Kaderbrief 2018 in 1e instantie in gestort is.
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven van totaal € 1,4 miljoen hebben betrekking gehad op onder andere de volgende projecten: • Bagger en zwevend slib € 372.000 • Weersloot/Egelshoek € 116.000 • OVP Natuureilanden € 105.000 • capaciteitskosten (inhuur voor ondersteuning bij diverse projecten) € 953.000 Hiernaast is er € 428.000 overgeheveld naar de reserve waardevermindering Grond Groen.
Toelichting stand	De stand eind 2020 is € 15,8 miljoen. Het project Oostelijke Vechtplassen is in 2018 gestart met de uitvoering, de planning is om het project af te kunnen ronden in 2027. De voortgang van de projecten wordt opgenomen in het jaarlijks vast te stellen PNO.

	Reserve Openbaar Vervoer Projecten
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.5.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er € 51,8 miljoen in de reserve gestort voor de dekking van de uitgaven de OV-exploitatie.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 50,8 miljoen onttrokken, waarvan € 50,6 miljoen aan (met name) OV-exploitatie in de regio's Haarlem-IJmond, Nood-Holland Noord en Gooi- en Vechtstreek door Connexxion en € 155.000 overheveling budget naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden (voor subsidieverlening Kennisplatform buurtbussen).
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog €20,3 miljoen beschikbaar voor OV-exploitatie en investeringen in OV (waaronder OV-visie).

	Reserve OV-Knooppunten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van cofinanciering van projecten die een goede bijdrage te leveren aan de totale knooppuntontwikkeling. Het gaat veelal om complexe gebiedsontwikkelingen die langdurige trajecten kennen met meerdere (co)financiers. Hiervoor gelden randvoorwaarden en is een toetsingskader met heldere criteria opgesteld. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvraag.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.1

Toelichting stortingen	In 2020 is € 8.398.000 gestort in de reserve OV Knooppunten. Er is € 3.397.000 gestort conform kaderbrief 2018. De resterende € 5.000.000 is vastgesteld in coalitieakkoord vanuit het OV-fonds.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 3.039.000 besteed aan OV-knooppunten. Hiervan is € 3.000.000 besteed aan subsidie aan de Gemeente Zaandijk voor Hofwijk Noord. Resterende middelen zijn besteed aan verschillende kleine inkoopopdrachten.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2020 bedraagt € 12.508.000. Dit budget is gereserveerd voor OV-knooppuntontwikkeling.

	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor en bijdragen aan diverse ruimtelijke ontwikkelingen, zoals Bloemendalerpolder en De Kop Werkt.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.4
Toelichting stortingen	In 2020 hebben geen stortingen plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 2.157.000 onttrokken uit de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling in 2020. Dit geld is besteed aan de subsidie voor de Brede School in de Gemeente Weesp.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2020 is € 3.183.000. De middelen zijn gereserveerd voor de kwaliteitsfonds Bloemendalerpolder, de aanvraag voor de betreffende subsidie is ontvangen in 2021.

Functie	
Doel	
Instellingsbesluit	
Bestedingsplan	
Operationeel doel	
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	
Toelichting stand	

	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam, het uitdragen en breed bekend maken van deze waarde en de restauratie in combinatie met herontwikkeling van forten en andere geschikte gebouwen langs de Stelling.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.4.2
Toelichting stortingen	In 2020 hebben geen stortingen plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	Totale onttrekking over 2020 is € 3.214.000. Dit is gelijk aan de lasten over 2020,dit zijn met name verstrekte subsidies. Hiervan is de subsidie buiten uitvoeringsregeling van € 2.200.000 aan Gooise Meren de grootste.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2020 is € 4.156.000. De reserve is voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda Stelling van Amsterdam 2017-2020. Deze zal worden verlengd met 1,5 jaar tot midden 2022.

	Reserve Uittreding Gooise Natuurreservaat

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van middelen voor de uittreding uit het Goois natuurreservaat.
Instellingsbesluit	Jaarstukken 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.2.1
Toelichting stortingen	De voorziening van € 6,5 miljoen voor de voorgenomen uittreding uit het Goois Natuurreservaat is bij de Jaarrekening 2019 vrijgevallen en in de reserve Uittreding Goois Natuurreservaat gestort
Toelichting onttrekkingen	Geen
Toelichting stand	Bedrag is bestemd voor de afkoopsom van de voorgenomen uittreding uit het Goois Natuurreservaat.

	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de uitvoering van Mobiliteitsbeleid waarmee de Provincie andere wegbeheerders (gemeenten en waterschappen) en organisaties (bv. op gebied verkeersveiligheid) in staat stelt om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Onder dit doel valt de subsidieregeling kleine infrastructuur en gedragsbeïnvloeding, evenals de subsidieregeling voor fietsvoorzieningen en doorstroming openbaar vervoer. Verder valt hieronder de jaarlijkse storting die we ten behoeve van de verbetering van het openbaar vervoer in de ov terminal in de Zuidas en de stortingen die we voor de OLV Greenport doen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.1.2
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 16,1 miljoen gestort en € 3,2 miljoen overgeheveld vanuit de reserves Ontwikkelen provinciale infrastructuur € 2,8 miljoen, waaronder € 1,3 miljoen Fietstunnel Velsertraverse), reserve OV-projecten (€ 115.000 Kennisplatform buurbussen en reserve Mobiliteitsbeleid (€ 217.000, waaronder € 100.000 voor de uitvoeringsregeling Doortrappen).
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er € 64,0 miljoen aan de reserve onttrokken, waarvan € 63,8 miljoen aan uitgaven en € 205.000 overheveling naar de reserve Mobiliteitsbeleid (ter dekking uitvoeringskosten programma Verkeersveiligheid). De uitgaven bestaan uit de volgende directe programma-uitgaven: weginfrastructuur € 18,2 miljoen (waarvan Zaanbrug € 11,6 miljoen en Kleine infra € 5,7 miljoen), Fietsinfrastructuurt € 3,5 miljoen, OV-infrastructuur € 42,6 miljoen (*waaronder Zuids OV-terminal € 28,0 miljoen, Investeringsagenda OV € 6,4 miljoen en Herinrichting Houtplein Haarlem € 3,8 miljoen) en Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid € 1,4 miljoen.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er nog € € 16,3 miljoen beschikbaar. Dit zal onder meer zal worden besteed aan Kleine infrastructuur, i,Actieprogramma Fiets, OV SAAL (Schiphol Amsterdam Almere Lelystad), Bereikbaarheid Haarlemmermeer – Bollenstreek /Nieuwe Bennebroekerweg, Verbinding en, Zuidas OV-terminal en Halvoorzieningen OV.

	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Deze activiteiten geven invulling aan de faciliterende rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (juli 2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	4.2.3
Toelichting stortingen	Bij de eerste begrotingswijziging 2020 is € 100.000 gestort. Door intrekking van een subsidie (op verzoek van de ontvanger) op grond van de Uvr subsidie innovatieve financiering duurzaamheidsinitiatieven woningen Noord-Holland 2018 is het bedrag teruggestort in de reserve om opnieuw voor subsidieverlening in te kunnen zetten.

Toelichting onttrekkingen	Er zijn onttrekkingen gedaan voor subsidieverlening op grond van de Uvr innovatieve financiering duurzaamheidsmaatregelen woningen Noord-Holland 2018 (€ 100.000), en de Uvr duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland (€ 373.000). Daarnaast is opdracht verleend voor de doorontwikkeling van de Huisscan (€ 304.000) en is een bijdrage verleend aan het Servicepunt Duurzame Energie (€ 32.500).
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen worden ingezet voor de Uvr duurzaamheidsinitieatieven burgercollectieven Noord-Holland en de afronding van opdrachten.

	Reserve waardevermindering grondaankopen Groen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het reserveren van middelen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen, die ontstaat doordat de gronden een hogere economische waarde hebben wanneer de provincie deze aankoopt dan wanneer de provincie deze verkoopt tegen de natuurwaarde. Door de instelling van deze reserve wordt dit soort verliezen gedekt, zodat de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers krijgt in de toekomst.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.5
Toelichting stortingen	Conform de laatste begrotingswijziging 2020 is er in 2020 het volgende gestort uit: 1. de reserve Oostelijke Vechtplassen € 428.400 voor de waardevermindering voor in 2019 aangekochte grond in de Oostelijke Vechtplassen; 2. de reserve Groen € 5.026.534 voor de waardevermindering voor in 2019 aangekochte grond voor NNN.
Toelichting onttrekkingen	Geen.
Toelichting stand	In deze reserve worden middelen opgenomen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen. Er is geld voor afwaardering nodig omdat de gronden een hogere economische waarde hebben bij aankoop van de provincie dan als de provincie deze gronden weer verkoopt tegen natuurwaarde. Daarom vindt er in het jaar na aankoop van de gronden een storting plaats uit de desbetreffende reserves waarvoor de gronden zijn aangekocht. Door de waarde in de reserve waardevermindering grondaankopen Groen krijgt de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers bij verkoop in de toekomst.

	Reserve Waterrecreatie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.2.1
Toelichting stortingen	Er is € 2 miljoen gestort in de reserve Waterrecreatie conform Begroting 2020.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 538.000 uitgegeven aan waterrecreatie vanuit de reserve. De middelen zijn met name besteed aan de UVR recr. personenvervoer over water € 311.000, Subsidie Aanpak Waterplanten € 98.000, subsidies buiten UVR € 85.000 en proceskosten € 79.000. Er is een bijdrage van € 3 miljoen verleend aan het omvormen van de Boerenverdrietsluis in Den Helder van keersluis naar schutsluis uit de reserve waterrecreatie.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 bedraagt € 3,3 miljoen. Besteding hiervan zal o.a. via het Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2021 - 2025 plaatsvinden.

	Reserve Woningbouw
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel door versnelling van de woningbouw en binnenstedelijk bouwen bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	5.4.2
Toelichting stortingen	Een deel van bij het Coalitieakkoord beschikbaar gestelde middelen voor Wonen: aanjaagteams, bouwambassadeur, woonakkoord en expatcentrum is gestort in de reserve Woningbouw. De resterende storting vinden in 2021 t/m 2024 plaats (€ 1,2 miljoen per jaar).
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn subsidies verleend op grond van de Uitvoeringsregeling Versnelling Woningbouw gemeenten Noord-Holland (€ 1.100.000) en twee subsidies buiten uitvoeringsregeling verleend voor Zaandam Mauritsbuurt (€ 873.000) en Zaanstad Kogerveld (€ 200.000)
Toelichting stand	De in de reserve resterede middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

	Reserve Woonbeleid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om door middel van afstemming en regionale programmering bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	5.4.1
Toelichting stortingen	De uit het provinciefonds onvangen decentralisatieuitkering voor flexwonen is bij de laatste begrotingswijziging 2020 gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op subsidieverlening op grond van de Uvr Woonvisie Noord-Holland 2020 (€ 857.931), opdrachtverlening voor woonbeleid waaronder onderzoek naar huisvesting van buitenlandse werknemers (€ 183.362), inhuur van een beleidsadviseur RO, een adviseur Wonen Noord-Holland en een communicatie-adviseur (€ 188.000) Daarnaast zijn nog enkele subsidies verleend op grond van de Uvr Starfase collectieve Zelfbouw (€ 45.774)
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

Voorzieningen

Staat van het verloop van de voorzieningen (art. 55 BBV)

Staat van het verloop van voorzieningen (artikel 55 BBV)

Naam van de voorziening	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekkingen		Boekwaarde 31-12-2020
			Bestedingen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Voorzieningen					
Voorziening Financiële Risico's	2.675				2.675
Voorziening Kosten reorganisatie	79		43		36
Voorziening Pensioenen leden GS	11.741	208	459		11.490
Voorziening Grondwaterheffing	2.013	379			2.392
Voorziening Bodembeheertaken	1.718	861	142		2.437
Voorziening sanering Parnassia	2.546		81		2.465
Totaal voorzieningen	**20.772**	**1.448**	**725**	-	**21.495**

Toelichting voorzieningen

	Voorziening Bodembeheertaken	
Doel	Uitvoering van bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen.	
Instellingsbesluit	Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	4 Milieu	
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2020**
120000	142000	1696593
Toelichting stortingen	In 2020 is € 120.000 aan ontvangen afkoopsommen gestort in de voorziening bodembeheertaken t.b.v. het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 142.000 aan uitgaven gedaan vanuit deze voorziening t.b.v het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Toelichting stand	De stand van de voorziening per ultimo 2020 bedraagt € 1,7 miljoen. Dit betreffen toekomstige uitgaven voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	

	Voorziening Bodemsanering Parnassia	
Doel	Uitvoering van bodemsanering van de verontreinigde grond behorend bij het voormalig provinciaal Ziekenhuis (De provincie is verantwoordelijk voor het saneren van deze grond).	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2019	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	4 Milieu	
Looptijd	Eindigt op: wanneer bodemsanering Parnassia gereed is.	
Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2020**
0	81000	2465000
Toelichting stortingen	n.v.t.	
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 81.000 besteed aan de bodemsanering vanuit de voorziening	
Toelichting stand	De stand van de voorziening is gebaseerd op de nog verwachte uitgaven om de bodemsanering Parnassia af te kunnen ronden.	

	Voorziening Financiële Risico's
Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	8 Financiën en Bedrijfsvoering

Looptijd	Ingesteld op: November 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020

Toelichting stortingen	geen
Toelichting onttrekkingen	geen
Toelichting stand	De huidige stand van deze voorziening wordt gevormd door de bedragen van: - De Ronde Hoep ad € 2.675.000

	Voorziening Grondwaterheffing
Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	3 Water
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
378810,17		2392919,28

Toelichting stortingen	De storting is het verschil tussen de ontvangen grondwaterheffing en de gemaakte kosten in 2020.
Toelichting onttrekkingen	
Toelichting stand	Op grond van de Waterwet, artikel 7.7 mag de Grondwaterheffing uitsluitend worden ingezet voor: - maatregelen, direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water; - voor het grondwaterbeleid noodzakelijke onderzoekingen; - het houden van een register ter zake van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water; - onderzoek naar en de vergoeding van schade. Afgelopen jaren is de omvang van de voorziening geleidelijk gestegen. Als gevolg van een vergroting van het takenpakket van de provincies bij in werking treden van de omgevingswet in 2021 zal de voorziening de komende jaren naar verwachting geleidelijk afnemen. Daarnaast is een buffer vanwege vergoeding van onvoorziene schade gewenst. Bij onvoorziene schade of bij het compenseren van negatieve gevolgen kan het gaan om grote bedragen.

	Voorziening Kosten Reorganisatie
Doel	De voorziening is ingesteld om daarmee de kosten te dekken die gepaard gaan met de reorganisatie van het ambtelijk apparaat.
Instellingsbesluit	De voorziening is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2004 (voordracht 48), besluit PS van 11 juni 2004.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	8 Financiën en Bedrijfsvoering

Looptijd	Ingesteld op: 11 juni 2004 Eindigt op: 31 december 2021 Door de geleidelijke verschuiving van de AOW-gerechtigde leeftijd van 65 naar 67 jaar is de einddatum van de voorziening opgeschoven van 31 december 2019 naar 31 december 2021.

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
	43000	36000

Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven betreffen uitkeringen aan FPU-suppletie en uitkeringen op grond van de wachtgeldregeling na outplacement.
Toelichting stand	De stand van de voorziening is voldoende om de uitgaven voor de resterende jaren te kunnen doen.

	Voorziening Pensioenen Leden GS
Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	1 Openbaar Bestuur
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
244000	459000	11526000

Toelichting stortingen	Om ervoor te zorgen dat de stand van de voorziening voldoende is voor de toekomstige uitbetalingen is € 208.000 gestort.
Toelichting onttrekkingen	Aan ouderdoms- en nabestaandenpensioenen is aan (partners van) oud-GS-leden een bedrag uitbetaald van € 459.000.
Toelichting stand	Jaarlijks wordt door Loyalis bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden.

Netto vlottende schulden

Netto-vlottende schulden	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen (Nazorgfonds)	12.683	4.971
Overige schulden		
Crediteuren	506	518
Nog af te dragen loonheffing	4.106	3.571
Nog af te dragen omzetbelasting	0	700
Nog af te dragen pensioenpremies	1.335	1.129
Nog te betalen Rijk	7.530	7.840
Nog te betalen vervoerskosten personeel	0	455
Nog te betalen kosten inhuur externen	0	
Overige nog te betalen	498	396
	13.975	14.609
Totaal netto-vlottende schulden	26.658	19.580

De netto-vlottende schulden zijn toegenomen met circa € 7 miljoen. Dit betreft voornamelijk een toename in het rekening-courant met het Nazorgfonds. In voorgaand boekjaar was dit rekening-courant opgenomen onder de overlopende passiva. In dit boekjaar is deze opgenomen onder de kortlopende schulden, omdat de post meer de aard van een kortlopende schuld heeft. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
Nog te betalen subsidieverplichtingen	177.375	153.172
Nog te betalen verplichtingen	46.065	55.814
Vooruitontangem bedragen		
Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen		
Europese overheidsorganen	518	6
het Rijk	56.235	3.109
Overige Nederlandse overheidsorganen	13.906	9.086
Overig	127	170
	70.786	12.371
Totaal overlopende passiva	294.226	221.357

Het saldo van de overlopende passiva is gestegen met € 73 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van € 58,3 miljoen aan nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen (zie onderstaand overzicht). Dit betreffen voornamelijk ontvangen gelden voor specifieke doeluitkeringen van het rijk. De subsidieverplichtingen zijn daarnaast toegenomen met € 24,2 miljoen.

Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2019	Correctie voorgaand jaar	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2020
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Grass2Grit	-	-	899	399	500
Norths Sea	6	-	15	3	18
Totaal Europese overheidsorganen	*6*	-	*914*	*402*	*518*
Rijk					
SHIP	126	-	45	55	116
Vaart in de Zaan (E37)	1.304	-	-	-	1.304
Bermmaatregelen (E12)	1.639	-	-	-	1.639
Diemerscheg	40	-	-	-	40
Regionale Samenwerking en Data Top 15	-	-	154	106	48
IBP-Vitaal Platteland (L7)	-	-	5.830	-	5.830
Culturele voorzieningen Provincies (C26)	-	-	392	-	392
Gebiedsplan Impuls Veenweiden (L10)	-	-	10.350	-	10.350
Jong leren eten (L1)	-	-	50	-	50
i-Diensten Mobiliteit (E34)	-	-	620	-	620
Flexibele inzet woningbouw (C 41)	-	-	3.837	-	3.837
Energiehaven IJmond (E43)	-	-	27.638	-	27.638
Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (C13)	-	-	667	-	667
Snelfietsroutes (E10)	-	-	1.074	416	658
Reg. Aanpak Laadinfrastr.2020 (E15)	-	-	2.252	456	1.796
Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E20)	-	-	1.250	-	1.250
Totaal Rijk	*3.109*	-	*54.159*	*1.033*	*56.235*
Overige Nederlandse overheidsorganen					
Zwakke schakels	925	-	-	-	925
Duinpolderweg	380	-	-	-	380
MRA Laadpalen	122	-	-	122	-
Laag Holland	299	-	-	47	252
SHIP	451	20	161	197	435
N515	250	-	-	-	250
Kennisontwikkeling bodem	501	-		317	184
Bodemsanering het Gooi	1.788	-	177	-	1.965
Geothermie	500	-	655	200	955
Groenfonds	3.726		3.112	469	6.369
Agenda ijselmeergebied	64	-	35	19	80
Collectieve Energie Provincies	80	-	181	-	261
WING	-	-	45	22	23
Regionale Samenwerking en Data Top 15	-	-	835	629	206
HOV A9	-	-	222	-	222
Bereikbaarheid Kust Zandvoort	-	-	2.645	1.764	881
Wierdijk	-	-	771	253	518
Totaal Overige Nederlandse overheidsorganen	*9.086*	*20*	*8.839*	*4.039*	*13.906*
Totaal	**12.201**	**20**	**63.912**	**5.474**	**70.659**

Verstrekte borg- en garantstellingen

In de verstrekte borg- en garantstellingen heeft in 2020 een correctie in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden. In 2019 was een totaalbedrag opgenomen van € 1.8 mln. Dit bedrag was onjuist. Daarom is in 2020 alsnog het juiste bedrag in de vergelijkende cijfers opgenomen.
Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Staat van gewaarborgde leningen ultimo 2020

Door wie de geldlening is aangegaan	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag (x € 1.000)	% of deel gewaar- borgd provincie	Boekwaarde 31-12-2020 Totaal (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2019 Totaal (x € 1.000)
Dr. M.J. Prinsenstichting	3e fase zwakzinnigeninrichting Kadijkerkoog	3.333	100	0	128
Viva ! Zorggroep	Bouw verpleeghuis Heemswijk	3.374	100	116	233
idem	Idem	3.403	100	227	340
		10.110		**343**	**701**

Staat van andere garantieverplichtingen ultimo 2020

	Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Garantiebedrag per 31-12-2020 (x € 1.000)
(1)	Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid (convenantleningen)	2.189
(2)	BNG Bank	Financiering van het project Hoogtij van de RON NV	18.500
(3)	BNG Bank	(Her-) financiering van PolanenPark CV (besluit GS 7-06-2016, nr.747558/817011)	10.000
(4)	Glasvezelnetwerk Hollands Kroon b.v.	Garantstelling voor het leggen van glasvezelnetwerk	12.200
(5)	Breedband Beemster/Kabeltex	Garantstelling voor het leggen van glasvezelnetwerk	4.800
(6)	Landschap Noord-Holland	Uitvoering project 'Natuurvriendelijke oevers Ilperveld'	600
	Totaal		48.289

1) Rente en aflossing komen t.l.v. van de van het rijk te ontvangen zogenaamde convenantsgelden.
2) De oorspronkelijk afgegeven garantie aan de BNG van oorspronkelijk 70 miljoen is in 2019 verlaagd naar 37 miljoen. PNH staat garant voor 50%. Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie door het Havenbedrijf Amsterdam NV van 33,3 %.
3) Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie van 20% van de Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, 20% van de Schiphol Air Development Company (SADC) en 20% van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON NV).
4) De garantstelling is in december 2018 verleend voor het aanleggen van het "Glasvezelnet Hollandse kroon". Voor deze kosten worden twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De omvang van de lening en garantstelling bedraagt € 10,3 miljoen voor het witte netwerk en € 1,9 miljoen voor het grijze netwerk.
5) De garantstelling is in december 2018 verleend voor het project "Coöperatie Breedband Beemster U.A.". Voor de kosten van deze activiteiten worden twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De omvang van de lening en garantstelling bedraagt € 4,3 miljoen voor het witte netwerk en € 0,5 miljoen voor het grijze netwerk.
6) De garantstelling is in 2017 verleend voor het project "natuurvriendelijke oevers llperveld" aan Landschap Noord-Holland. De provincie staat zelf garant en neemt respectievelijk de cofinanciering voor haar rekening (beide categorieën € 600.000 in totaal € 1.200.000). De dekking is afkomstig uit de reserve Groen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bedrijfsvoering	
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:	**x € 1.000**
Eurest multiservice (outsourcing)	2.354
Xerox (multifunctiomals)	1.325
Leaseplan (lease van het wagenpark)	3.104
Strukton (maincontract onderhoud kantoren)	2.400
Fujitsu (outsourcing ICT)	7.587
Maas (koffiemachines)	1.089
Niet uit de balans blijkend recht	
Elan Wonen	793

Beleid en Beheer	
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:	**x € 1.000**
Gebiedscontracten groot onderhoud wegen en vaarwegen:	192.864

SKNL-functiewijziging ad. € 24,4 miljoen. Dit zijn verplichtingen met een dertigjarige looptijd die van 2002 t/m 2013 zijn aangegaan voor functiewijziging van agrarische grond naar natuurgrond en waarvoor de financiële afhandeling met de decentralisatie van natuurbeleid naar de provincies is gekomen. Hiernaast zijn over de aanvragen uit 2014, en 2015 verplichtingen van totaal € 15,0 miljoen aangegaan. De helft hiervan bestaat uit rentekosten, de andere helft is aflossing. De kosten van deze aflossing van € 7,5 miljoen hebben we in het jaar 2014 al als last genomen.

SVNL-natuur vanaf 2021: € 0,2 miljoen.

Verplichtingen aan RVO.nl voor betaling van zesjarige beschikkingen voor natuurbeheer, afgegeven tussen 2011 en 2016. Vanaf 2017 worden de beschikkingen door de provincie zelf afgegeven.

SVNL-agrarische natuur vanaf 2021: € 17,8 miljoen.

Verplichtingen aan RVO.nl voor zesjarige beschikkingen voor agrarisch natuurbeheer afgegeven vanaf 2011. De RVO.nl verzorgt EU-cofinanciering op deze beschikkingen (POP3) en vanaf 2016 wordt ook cofinanciering van Waterschappen ontvangen. In totaal is er de komende jaren voor € 39,7 miljoen beschikt waarvan 50% wordt gefinancierd door Europa en dus niet via de provinciale begroting loopt. Daarnaast hebben wij de uitbetaling aan RVO in 2021 al vastgelegd in 2020 omdat het beheer in 2020 uitgevoerd is (uitbetaling altijd het jaar NA het beheer). Vanaf 2016 worden de beschikkingen voor ANLB2016 door de provincie zelf afgegeven en hebben we het provinciale deel van deze verplichtingen al vastgelegd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen gebeurtenissen na balansdatum.

4.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden x € 1.000	Rekening 2020		
	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Uitkering provinciefonds	0	-203.965	-203.965
0.2 Opbrengst Provinciale belastingen	0	-223.649	-223.649
0.3 Geldleningen en uitzettingen	0	-720	-720
0.4 Deelnemingen	0	-13.431	-13.431
0.5 Algemene dekkingsmiddelen, overige b	-2.134	-2.310	-4.444
0.6 Overhead	70.202	-7	70.195
0.7 Vennootschapsbelasting	-27	0	-27
0.8 Mutaties reserves	372.390	-412.452	-40.062
1.1 Provinciale Staten	5.487	0	5.487
1.2 Gedeputeerde Staten	2.476	-3	2.473
1.3 Kabinetszaken	1.715	-39	1.675
1.4 Bestuurlijke organisatie	8.157	-19	8.138
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regi	8	0	8
1.6 Openbare orde en veiligheid	831	-15	817
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	909	-40	869
2.1 Landwegen	116.042	-5.601	110.441
2.2 Waterwegen	14.481	-2.114	12.367
2.3 Openbaar vervoer	98.968	-6.908	92.060
2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en	1.233	0	1.233
3.1 Waterkeringen	3.005	0	3.005
3.2 Kwantiteit oppervlaktewater	854	-317	537
3.3 Kwantiteit grondwater	2.019	-998	1.022
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	1.156	0	1.156
3.5 Kwaliteit grondwater	776	-30	746
4.1 Bodembescherming	4.422	-128	4.294
4.2 Luchtverontreiniging	967	-49	918
4.3 Geluidhinder	82	0	82
4.4 Vergunningverlening en handhaving	18.981	-1.924	17.058

4.5 Ontgrondingen	0	-48	-48
4.6 Duurzaamheid	10.093	-777	9.317
4.9 Milieu, overige baten en lasten	2.104	0	2.104
5.1 Natuurontwikkeling	33.550	-1.549	32.001
5.2 Beheer natuurgebieden	19.240	-435	18.805
5.3 Beheer flora en fauna	10.403	-179	10.224
6.1 Agrarische aangelegenheden	2.546	0	2.546
6.2 Logistiek	7.243	-1.036	6.207
6.3 Kennis en innovatie	11.968	-4.116	7.852
6.4 Recreatie en toerisme	10.600	-228	10.372
6.9 Regionale economie, overige baten en	4.712	0	4.712
7.1 Cultuur	22.850	-9	22.841
7.2 Maatschappij	2.926	0	2.926
7.9 Cultuur en maatschappij, overige bat	-3	0	-3
8.1 Ruimtelijke ordening	10.625	-7.818	2.806
8.2 Volkshuisvesting	4.439	0	4.439
8.3 Stedelijke vernieuwing	3.414	0	3.414
Totaal saldo van baten en lasten	879.711	-890.913	-11.201

4.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58)

4.4.1 Inleiding

Voor de specifieke uitkeringen van het Rijk aan de provincies is het principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. Het Rijk vraagt bij SISA voor de verantwoording van de provincie naar het Rijk naar informatie die zo veel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de provincies zelf. Dat betekent dat het Rijk in principe voldoende heeft aan het jaarverslag inclusief de jaarrekening. De gegevens met betrekking tot de SISA verantwoording worden conform de regelgeving, jaarlijks toegezonden aan het CBS.

4.4.2 SiSa-tabel

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
BZK	**C13**	**Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed** Provincies	Besteding (jaar T) ten laste Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C13/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/02*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/03*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/04*	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/05*	Is binnen het provinciaal ontzorgingsprogramma uitvoering gegeven aan het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van hun maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C13/06*
			€ 0	€ 0	0	0	0	nvt
			Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C13/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C13/08*				
			nvt	Nee				
BZK	**C26**	**Culturele voorzieningen provincies** Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle D2* *Indicator: C26/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C26/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C26/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
BZK	**C41**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Provincies	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C41/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/04*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/05*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	0	0	0
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/08*				
			Ja	Nee				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021

IenW	E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020							
		Concessieverleners		Naam per concessie zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/01*	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/02*	Besteding (jaar T) ivm "Kosten van de concessiehouder in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020" zoals in bijlage 2 vd regeling is opgenomen *Aard controle R* *Indicator: E1/03*	Besteding (jaar T) ivm "Tussen concessieverlener en concessiehouder overeengekomen maatregelen in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020 ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt" zoals in bijlage 2 van de regeling is opgenomen. *Aard controle R* *Indicator: E1/04*	Subsidies concessieverlener conform concessie" zoals in bijlage 3 van de regeling is opgenomen verleend (Ja/Nee)? *Aard controle R* *Indicator: E1/05*	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5A OCW-contract studentenkaart) van de regeling *Aard controle R* *5Indicator: E1/06*
			1	Gooi en Vechtstreek	Connexxion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
			2	Haarlem-IJmond	Connexxion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
			3	Noord-Holland Noord	Connexxion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0

	Kopie naam concessiehouder *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/07*	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5B Directe opbrengsten van reizigers) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E1/08*	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5C Andere opbrengsten) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E1/09*	Komt de concessiehouder voor deze concessie in aanmerking voor de 2% extra vergoeding? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: E1/10*	Het totaal bedrag in (jaar T) aan teruggevorderd voordeel *Aard controle R* *Indicator: E1/11*
1	Connexxion	€ 0	€ 0	Nee	€ 0
2	Connexxion	€ 0	€ 0	Nee	€ 0
3	Connexxion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0

	Kopie naam concessiehouder *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/12*	Het bedrag benoemd in de subsidieverleningsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 (artikel 10 lid 1 sub a van de regeling spuk) *Aard controle R* *Indicator: E1/13*	Het bedrag benoemd in de subsidievaststellingsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 minus het bedrag dat verantwoord is bij indicator 11 (artikel 10 lid 1 sub b van de regeling spuk) *Aard controle R* *Indicator: E1/14*
1	Connexxion	€ 0	€ 0
2	Connexxion	€ 2.206.000	€ 0
3	Connexxion	€ 4.210.000	€ 0

	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E1/15*
	Nee

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021									
IenW	**E10**	**Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes** Provincies		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E10/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/04*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/05*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/06*
			1	Subsidie Velsen 1	€ 485.000	€ 485.000	Nee	Nee	
			2	Subsidie Velsen 2	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2021
			3	Subsidie Haarlem	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2021
			4	Subsidie Beverwijk	€ 0	€ 86.360	Nee	Nee	reeds besteed in 2019, vooruitlopend op de SPUK
			5	Subsidie Heemskerk	€ 0	€ 220.480	Nee	Nee	reeds besteed in 2019, vooruitlopend op de SPUK
			6	Provincie NH ontbrekende schakel N208	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2022
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/07*	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/08*	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: E10/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/10*	Correctie besteding (jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen in Jaar T *Aard controle R* *Indicator: E10/11*	
			1	Subsidie Velsen 1	Nee	Nee	Ja		
			2	Subsidie Velsen 2	Nee	Nee	Ja		
			3	Subsidie Haarlem	Nee	Nee	Ja		
			4	Subsidie Beverwijk	Nee	Nee	Ja		
			5	Subsidie Heemskerk	Nee	Nee	Ja		
			6	Provincie NH ontbrekende schakel N208	Nee	Nee	Ja		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
IenW	E12	**Regeling specifieke uitkeringen N-wegen** Provincies		Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E12/01*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T (inclusief 2018)) *Aard controle R* *Indicator: E12/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T (inclusief 2018)) *Aard controle R* *Indicator: E12/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: E12/04*	
				€ 934.582	€ 934.582	€ 186.385	Nee	
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/05*	Project wijkt meer dan 10% af (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/06*	Totale omvang per type maatregel *Aard controle D1* *Indicator: E12/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/08*	
			1	N243 (0,6-14,4)	Nee	0	Nee	
			2	N239 (17,3-21,3)	Nee	0	Nee	
			3	N243 (14,8-15,7)	Nee	0	Nee	
			4	N506 (25,0-33,2)	Ja	15.044 meter	Ja	
			5	N202 (1,4-7,3)	Nee	0	Nee	
			6	N240 (10,7-20,9)	Nee	0	Nee	
			7	N417 (8,4-10,4)	Nee	0	Nee	
			8	N510 (10,1-12,2)	Nee	0	Nee	
			9	N240 (1,4-6,9)	Nee	0	Nee	
			10	N245 (20,0-25,1)	Nee	0	Nee	
			11	N245 (25,1-20,0)	Nee	0	Nee	
			12	N246 (21,5-24,3)	Nee	0	Nee	
			13	N247 (45,2-52,2)	Nee	0	Nee	
			14	N205 (17,4-17,5)	Nee	0	Nee	
			15	N205 (21,0-22,8)	Nee	0	Nee	
			16	N205 (22,8-21,3)	Nee	0	Nee	
			17	N205 (13,8-16,0)	Nee	0	Nee	
			18	N232 (23,6-27,3)	Nee	0	Nee	
IenW	E13	**Slimme laadpleinen** **Toekenningsbeschikking** Gemeenten en provincies		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E13/02*	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/05*
			1	Zaaknummer 31155521 en nummer 5000004097 - Slimme laadpleinen, project Deudekom-Duivendrecht	€ 155.920	Nee	Nee	Realisatie van het project loopt door in 2021.

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021									
IenW	**E15**	**Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023** Provincies en gemeenten		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/01*	Regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur conform Samenwerkingsovereenkomst (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: E15/02*	Cofinanciering ten behoeve van het regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E15/03*	Cumulatieve cofinanciering ten behoeve van regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/05*	Correctie cofinanciering besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen *Aard controle R* *Indicator: E15/06*
			1	Zaaknummer 31162391 en nummer 5000004278 - Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023	Ja	€ 456.156	€ 456.156	Nee	
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/07*					
				Ja					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
			1	Kantmarkering fietspaden	Nee	0			
IenW	**E34**	**Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit** Provincie Noord-Holland		Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het project *Aard controle R* *Indicator: E34/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het project *Aard controle R* *Indicator: E34/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/03*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/05*	Contractbedrag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/06*				
			1	*Nog geen projecten gepland*	€ 0				
IenW	**E37**	**Regeling Wilhelminasluis** **Besluit infrastructuur** Provincie Noord-Holland		Beginsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/01*	Ontvangen bijdrage Rijk (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/02*	Ontvangen bijdrage andere bestuursorganen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/03*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/04*	Eindsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E37/06*
				-€ 7.462.389	€ 0	€ 4.126.285	€ 9.737.888	-€ 13.073.992	Nee

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
IenW	**E38**	**Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur**	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Alleen van toepassing in 2020 *Aard controle R* *Indicator: E38/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: E38/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/03*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E38/04*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/05*	
			€ 0	€ 98.670	€ 98.670	€ 0	€ 0	
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/06*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/07*				
		1	*Digitalisering mobiliteitsdata*	Nee				
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/08*	Correctie besteding (Jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen *Aard controle R* *Indicator: E38/09*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/10*			
			Ja		Nee			
IenW	**E43**	**Energiehaven IJmond**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E43/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E43/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E43/03*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E43/04*		
			€ 0	€ 0	Nee	De specifieke uitkering is uitsluitend bestemd voor het doen van een kapitaalstorting in de nog op te richten entiteit, en het door die entiteit realiseren van de Energiehaven. Deze kapitaalstorting kan pas gedaan worden na oprichting, gepland voor eind 2021 / begin 2022.		
EZK	**F12**	**Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023**	Totale besteding (over jaar T-1/T-2) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F12/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F12/02*	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie. *Aard controle R.* *Indicator: F12/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F12/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F12/05*	
			€ 5.500.000	€ 2.874.343	€ 8.374.343	Nee		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021									
LNV	**L1**	**Jong Leren Eten-uitkeringen**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L1/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf SiSa 2021 eventueel inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L1/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L1/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L1/04*	Correctie besteding (Jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen. Vanaf SiSa 2021 invullen. *Aard controle R* *Indicator: L1/05*		
			€ 0	€ 0	Nee	Ja			
LNV	**L7**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland**	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/01*	Totale besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: L7/02*	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 *Aard controle R* *Indicator: L7/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/06*	
		1	VP Rec Grid 1509752/1538581	€ 0	€ 0	Ja	Nee		
		2	VP AUM 1509653/1537766	€ 0	€ 0	Ja	Nee		
LNV	**L10**	**Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden**	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/01*	Totale Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L10/02*	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L10/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/04*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/05*		
		1	DGNVLG 20272011/1400011352	€ 0	€ 0	Nee			

5. Bijlagen

5.1 Bestuur en Directie

Provinciale Staten

Zetelverdeling Provinciale Staten	Aantal zetels
GroenLinks	9
VVD	9
D66	6
PvdA	6
JA21	5
CDA	4
Forum voor Democratie	3
Partij voor de Dieren	3
PVV	3
SP	3
ChristenUnie	1
50Plus/Partij voor de Ouderen	1
DENK	1
Fractie Baljeu	1

Provinciale Staten leden

Voor informatie over de leden van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: klik hier.

Gedeputeerde Staten

Voor informatie over de leden van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: klik hier.

De directie

Renée Bergkamp	Algemeen directeur/ Provinciesecretaris
Hans van der Stelt	Directeur Concernzaken
Herman Schartman	Directeur Beleid
Lindy Molenkamp	Directeur Beheer en Uitvoering

5.2 Noord-Holland in feiten en cijfers

Voor informatie over Noord-Holland in feiten en cijfers kunt u zich wenden tot de provinciale website: klik hier. Hier kunt u zelf tabellen, grafieken en kaarten samenstellen.

5.3 Waar zijn we te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland

Dreef 3,2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland

Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

Website

www.noord-holland.nl

Algemene e-mail

post@noord-holland.nl

5.4 Lijst van Gemeenten

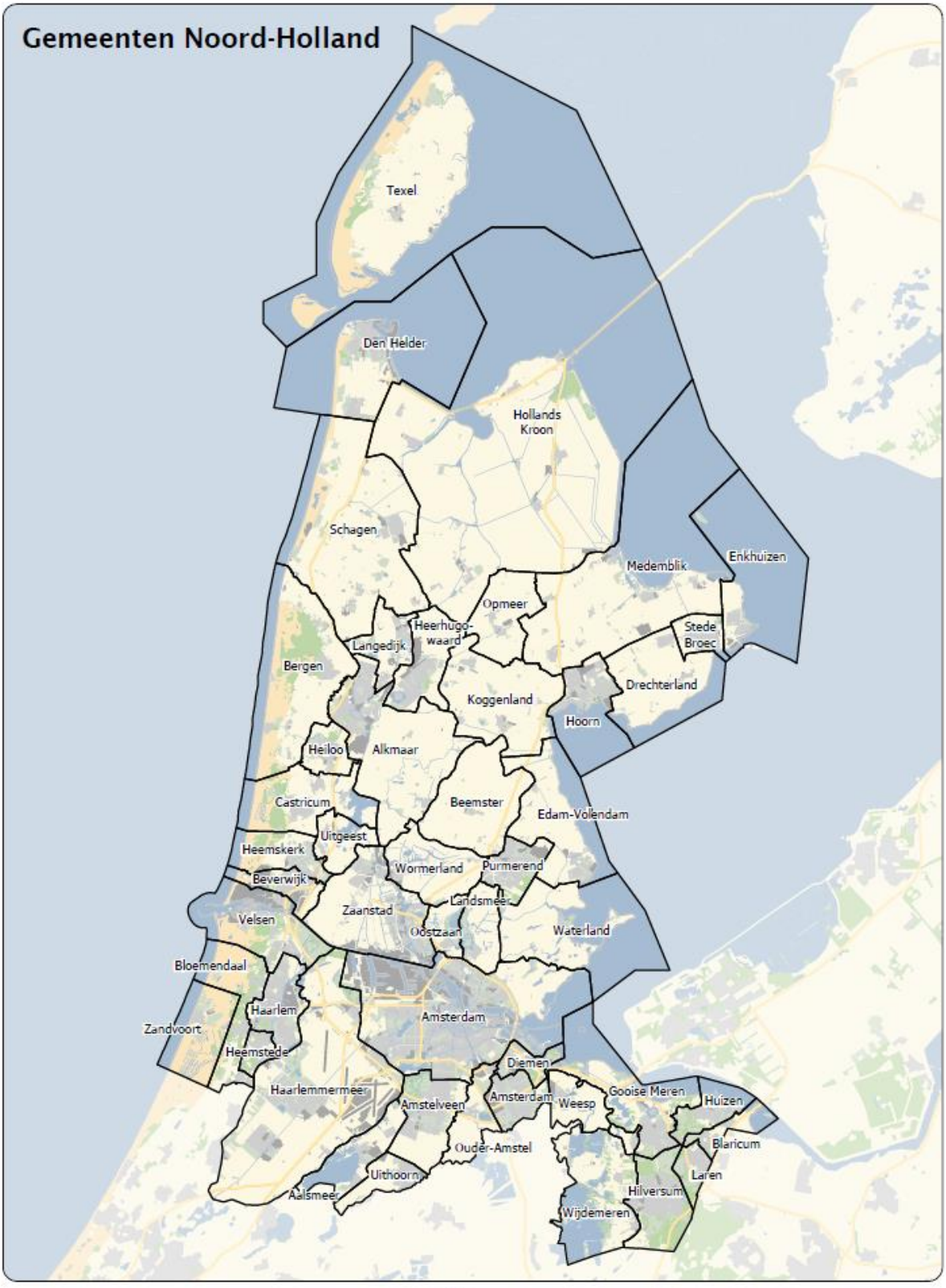

A	**K**
Aalsmeer	Koggenland
Alkmaar	**L**
Amstelveen	Landsmeer
Amsterdam	Langedijk
B	Laren
Beemster	**M**
Bergen (N-H)	Medemblik
Beverwijk	**O**
Blaricum	Oostzaan
Bloemendaal	Opmeer
C	Ouder-Amstel
Castricum	**P**
D	Purmerend
Den Helder	**S**
Diemen	Schagen
Drechterland	Stede Broec
E	**T**
Edam-Volendam	Texel
Enkhuizen	**U**
G	Uitgeest
Gooise Meren	Uithoorn
H	**V**
Haarlem	Velsen
Haarlemmermeer	**W**
Heemskerk	Waterland
Heemstede	Weesp
Heerhugowaard	Wijdemeren
Heiloo	Wormerland
Hilversum	**Z**
Hollandse Kroon	Zaanstad
Hoorn	Zandvoort
Huizen	